

**Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
za rok 2015**

zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Spis treści

WYWIAD Z PREZESEM ZARZĄDU PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	4
1 Działalność Grupy Kapitałowej	11
1.1 Czynniki istotne dla rozwoju Grupy Kapitałowej PGE	12
1.2 Czynniki i zdarzenia mające wpływ na osiągnięte wyniki	13
2 Strategia Grupy Kapitałowej PGE na lata 2014 – 2020 i kluczowe działania podejmowane w 2015 roku	33
3 Wyniki osiągnięte w Grupie Kapitałowej PGE	41
3.1 Wyniki finansowe GK PGE	41
3.2 Wyniki operacyjne GK PGE	46
3.3 Segmenty działalności – dane operacyjne	50
3.4 Segmenty działalności – dane finansowe	62
3.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi	77
3.6 Publikacja prognoz wyników finansowych	77
3.7 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	78
3.8 Zarządzanie zasobami finansowymi oraz płynność finansowa	79
4 Ryzyka i zagrożenia Grupy Kapitałowej PGE	91
5 Grupa PGE na rynku kapitałowym	96
5.1 Notowania akcji PGE S.A. na GPW w Warszawie	96
5.2 Akcje PGE S.A.	97
5.3 Relacje Inwestorskie PGE S.A.	98
5.4 Kalendarium raportowania GK PGE oraz PGE S.A.	99
5.5 Polityka Dywidendy PGE S.A.	99
6 Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego	100
6.1 Zbiór zasad ładu korporacyjnego, którym podlegała Spółka w 2015 roku	100
6.2 Informacja o odstąpieniu od stosowania postanowień zasad ładu korporacyjnego	100
6.3 Opis podstawowych cech stosowanych w Spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	101
6.4 Akcjonariusze Spółki posiadający znaczne pakiety akcji	102
6.5 Akcjonariusze Spółki posiadający specjalne uprawnienia kontrolne	102
6.6 Ograniczenia do wykonywania prawa głosu z istniejących akcji	102
6.7 Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki	103
6.8 Zasady zmiany Statutu Spółki	103
6.9 Sposób działania Walnego Zgromadzenia Spółki i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	103
6.10 Skład osobowy i opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz jej komitetów	105
6.11 Wynagrodzenie władz PGE S.A.	113
6.12 Informacje o akcjach i innych papierach wartościowych	115
7 Opis organizacji Grupy Kapitałowej PGE	117
7.1 Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej	117
7.2 Zmiany w zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową	120
7.3 Oddziały spółek Grupy Kapitałowej PGE	121
8 Społeczna odpowiedzialność biznesu w Grupie PGE	122
8.1 CSR w PGE	122
8.2 Pracownicy	125
8.3 Środowisko	133
8.4 Rynek	139
8.5 Społeczeństwo	144
8.6 Mecenat i sponsoring kultury	146

9	Pozostałe istotne zdarzenia okresu sprawozdawczego oraz zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym	148
9.1	Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy	148
9.2	Działania związane z energetyką jądrową	152
9.3	Kwestie prawne	155
9.4	Opis znaczących umów - zawarcie długoterminowej umowy kredytowej z konsorcjum banków	156
9.5	Pozyskanie kredytu o wartości 2 mld PLN od Europejskiego Banku Inwestycyjnego	156
9.6	Zakończona modernizacja bloku numer 9 w Elektrowni Bełchatów	157
9.7	Nagrody i wyróżnienia	157
9.8	Zmiana polityki rachunkowości	158
9.9	Zmiana polityki dywidendy	158
9.10	Zmiany w statucie	158
9.11	Oddanie do eksploatacji i uruchomienie nowych farm wiatrowych	158
9.12	Przedłużenie pracy bloku nr 1 w Elektrowni Bełchatów	158
9.13	Przyznanie ratingu przez Fitch Ratings Ltd. dla planowanej emisji euroobligacji	159
9.14	Decyzje Prezesa URE w ramach realizacji Ustawy KDT	159
9.15	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	160
9.16	Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych	160
10	Oświadczenia Zarządu	161
10.1	Oświadczenie w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego	161
10.2	Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego	161
11	Zatwierdzenie Sprawozdania Zarządu	161
	Indeks wskaźników GRI G4 i Global Compact	162
	Słowniczek	166

WYWIAD Z PREZESEM ZARZĄDU PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.

„Rynek był i nadal będzie bardzo trudny. Kolejne wyzwania przed firmami energetycznymi.”

Marek Woszczyk, Prezes Zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A., mówi o wynikach spółki, podziale zysku oraz inwestycjach Grupy w 2015 roku.

Za nami rok 2015, który obfitował w ciekawe wydarzenia i nie szczędził wyzwań. Jak Pan skomentuje wyniki spółki?

Możemy być zadowoleni z tego, co osiągnęliśmy w 2015 roku. Nasze wyniki operacyjne i finansowe są bardzo dobre i to pomimo zmieniających się warunków rynkowych.

Wyniki operacyjne wszystkich segmentów były bardzo dobre, dzięki czemu osiągnęliśmy najwyższy wynik EBITDA w historii GK PGE na poziomie ponad 8 miliardów i 200 milionów złotych.

Wolumen produkcji netto wyniósł 55,6 TWh i był o 1% wyższy niż rok temu.

Wolumen dystrybucji energii elektrycznej wzrósł o 3% rok do roku i wyniósł 33,4 TWh w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem.

Bardzo dobry wynik Energetyki Konwencjonalnej – naszego największego segmentu, był efektem korzystnej kontraktacji sprzedaży w poprzednich okresach. Jednak nie możemy zapomnieć - i nie zapominamy - o odpisach aktualizujących wartość aktywów trwałych o niemal 9 miliardów złotych w tym segmencie. Są one wynikiem zmieniającego się otoczenia rynkowego na rynku surowców – w szczególności węgla kamiennego oraz polityki ochrony klimatu – czyli perspektyw na rynku uprawnień do emisji CO₂.

Odpis ten oznacza, że na poziomie wyniku netto odnotowaliśmy – po raz pierwszy w historii – stratę w wysokości 3 miliardów złotych.

Czy z związku z tym akcjonariusze mogą liczyć na wypłatę dywidendy?

Nadal jesteśmy w stanie dzielić się wypracowaną gotówką z naszymi akcjonariuszami, ponieważ wspomniana przeze mnie strata ma charakter niegotówkowy. W tym też celu zmieniliśmy politykę dywidendy, by uwzględnić wartość odpisów. Po korekcie kwota zysku, będąca podstawą do wypłaty dywidendy, wynosi niemal 4 miliardy 287 milionów złotych.

Chcemy pozostać spółką dywidendową, jednak ze względu na dynamiczne otoczenie rynkowe z propozycją podziału zysku warto poczekać do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które, podobnie jak w zeszłym roku, podejmie decyzję w tej sprawie.

Wspomniał Pan o dynamicznym otoczeniu biznesowym GK PGE. Proszę skomentować najważniejsze zmiany ostatnich 12 miesięcy.

W ubiegłym roku funkcjonowaliśmy na bardzo trudnym rynku, który nie przestanie stawiać wyzwań firmom energetycznym. Wśród najważniejszych tematów dla branży w 2015 roku wskazałbym europejską politykę klimatyczną oraz nowe przepisy dotyczące odnawialnych źródeł energii w Polsce.

Byliśmy także świadkami spadających hurtowych cen energii elektrycznej w kontraktach na 2016 rok, które podążają za globalnym trendem związanym ze spadającymi cenami węgla i zmianami struktury podaży mocy w systemie.

Pod koniec ubiegłego roku ogłoszone zostały również zmiany w zakresie wynagradzania operatorów systemów dystrybucyjnych na okres kolejnych 5 lat. Cele poprawy jakości dostaw do klientów są bardzo ambitne. W znacznej mierze zgodne jednak ze strategią przyjętą przez GK PGE w 2014 roku. Nie oznacza to, że ich osiągnięcie nie będzie wymagało wyjątkowej pracy.

GK PGE prowadzi bardzo intensywny program inwestycyjny. Proszę zrelacjonować najważniejsze wydarzenia na głównych placach budowy.

Wśród najważniejszych inwestycji znajduje się projekt budowy dwóch bloków energetycznych w elektrowni Opole, a także blok w Turowie i blok kogeneracyjny w Gorzowie. We wszystkich tych projektach zakontraktowaliśmy najlepsze dostępne obecnie technologie o najniższych wskaźnikach emisyjności, dzięki czemu, z czasem, będziemy w stanie zmienić profil emisyjności całej Grupy.

Projekt w Opolu jest realizowany zgodnie z planem. Stopień realizacji inwestycji osiągnął już 35%. Rozmiar wykonywanych prac jest naprawdę imponujący.

Blok w Turowie wymagał dosyć istotnych zmian projektowych, by spełniał wymogi Konkluzji BAT dla nowych jednostek. Obecnie trwają prace w zakresie dokumentacji projektowej, a równolegle prowadzone są prace ziemne pod główne obiekty bloku.

Trzeci z dużych projektów - blok kogeneracyjny w Gorzowie - jest projektem o największym zaawansowaniu. W I kwartale 2016 roku rozpoczną się już jego prace rozruchowe.

Nasz program inwestycyjny to nie tylko Energetyka Konwencjonalna. Ubiegły rok był okresem bardzo intensywnych prac w segmencie Energetyki Odnawialnej. Ukończyliśmy w ramach projektów prowadzonych wewnątrz grupy 4 farmy wiatrowe o łącznej mocy 218 MW, dzięki czemu niemal podwoiliśmy moc tych aktywów wytwórczych, osiągając 529 MW. Pozwoliło to nam wyjść na pozycję lidera w ilości mocy zainstalowanych w wietrze w Polsce.

Prowadziliśmy również intensywne prace w segmencie Dystrybucji, które mają na celu poprawę jakości dostaw do klientów. W 2015 roku wybudowaliśmy ponad 1.500 km sieci dystrybucyjnych, a niemal 3.000 km zostało poddanych gruntownej modernizacji. Stale pracujemy nad zapewnieniem niezawodności dostaw poprzez obniżanie wskaźnika SAIDI, określającego długość przerw w dostawach energii. W ciągu roku obniżyliśmy czas trwania nieplanowanych przerw w dostawach prądu o 7% i to pomimo porywistych wiatrów w lipcu 2015 roku.

Podsumujmy naszą rozmowę. Czy może Pan przybliżyć akcjonariuszom, czego mogą się spodziewać w 2016 roku?

Uplynie on pod znakiem presji na wynik finansowy ze względu na sytuację na rynkach towarowych – zarówno surowców, jak i energii elektrycznej. Niestety podejmowane przez nas inicjatywy optymalizacyjne w pełni ich nie zamortyzują.

W zakresie ciągłości działania naszych aktywów wytwórczych i dystrybucyjnych, czyli pod względem operacyjnym, jesteśmy dobrze przygotowani. Oceniam również, że harmonogram prac remontowych i inwestycyjnych jest dobrze przygotowany i będzie realizowany zgodnie z planem.

Z całą pewnością w 2016 roku będziemy musieli się zmierzyć z kolejnymi wyzwaniami i zmieniającym się otoczeniem rynkowym. Ustabilizowania sytuacji regulacyjnej oczekujemy w zakresie wsparcia OZE. Liczymy na kontynuowanie prac dotyczących struktury przyszłego rynku mocy.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się z naszymi sprawozdaniami rocznymi.

Z poważaniem,

Marek Woszczyk

Prezes Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

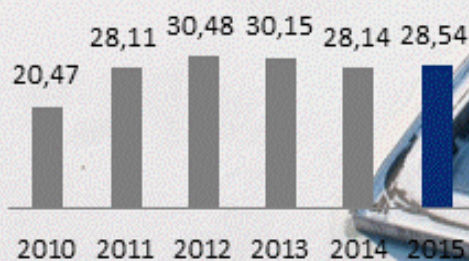
2015 rok

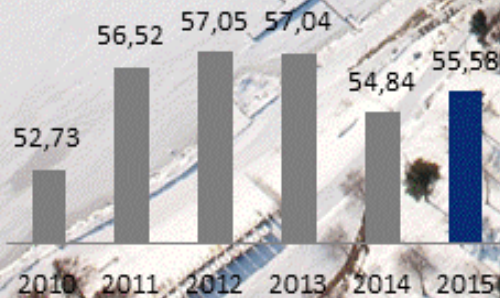
EBITDA [MLD PLN]

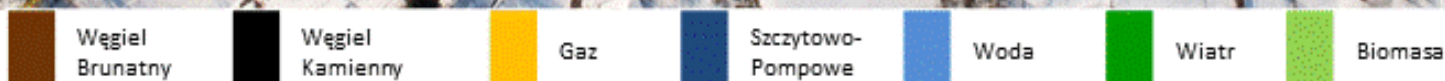
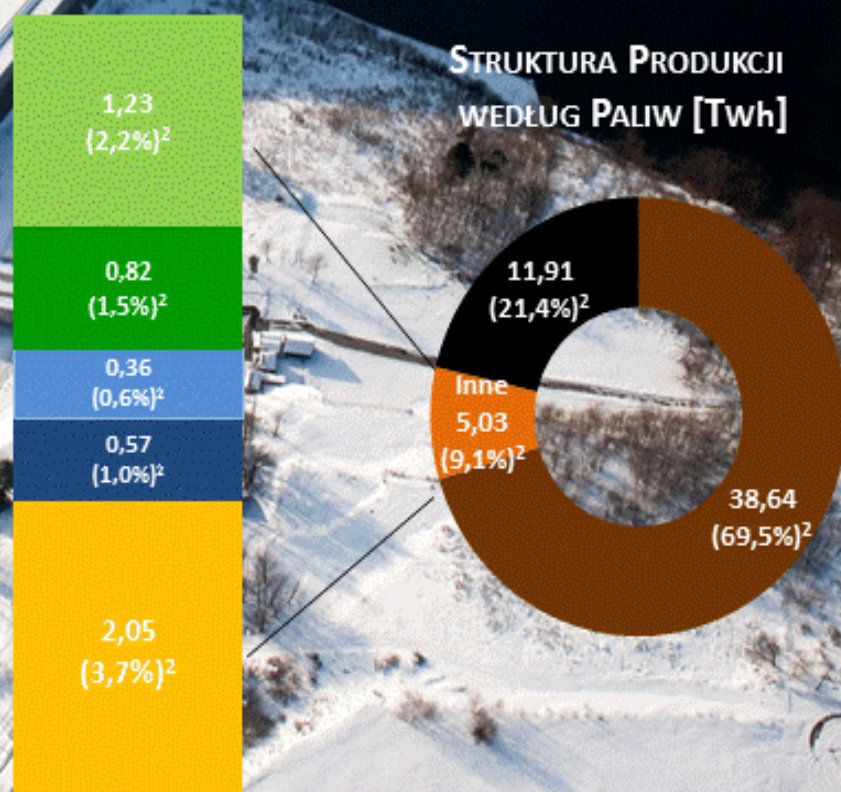
PRZYCHODY [MLD PLN]

PRODUKCJA ENERGII ELEKTRYCZNEJ NETTO [TWh]

STRUKTURA PRODUKCJI WEDŁUG PALIW [TWh]

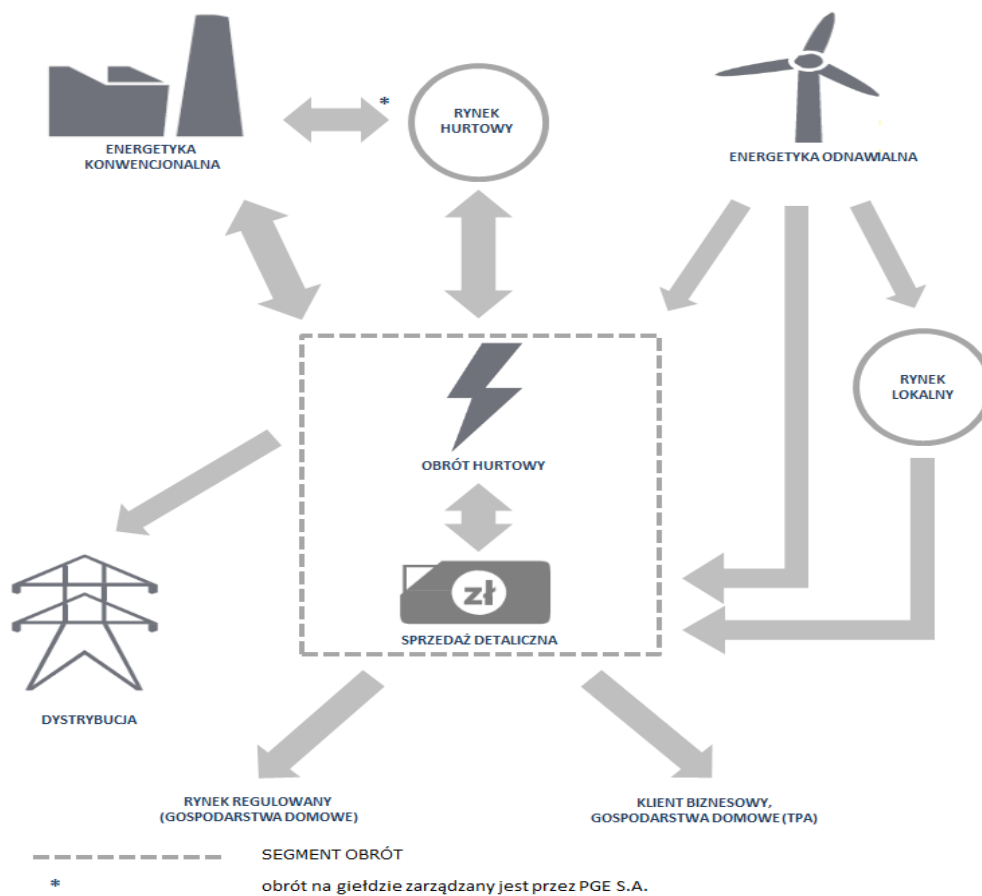
¹zysk netto skorygowany o odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

²udział paliwa w produkcji

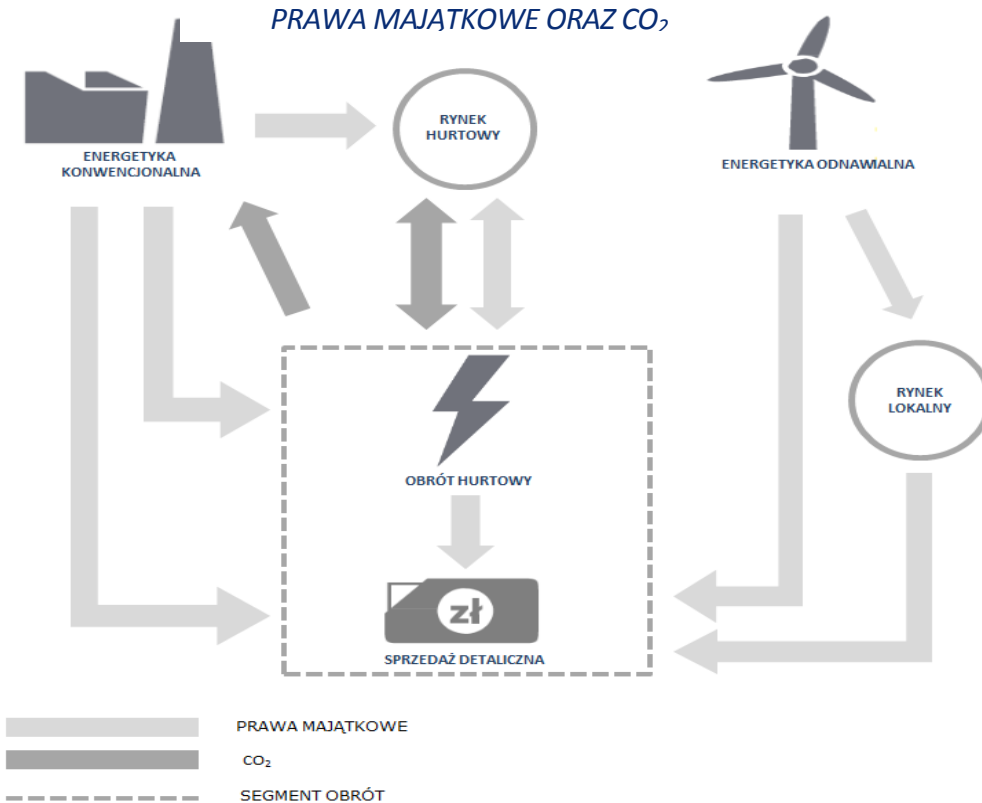

MODEL BIZNESOWY GK PGE

ENERGIA ELEKTRYCZNA

PRAWA MAJĄTKOWE ORAZ CO₂

ENERGETYKA KONWENCJONALNA

ENERGETYKA ODNAWIALNA

Działalność	Wydobycie węgla brunatnego i wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła w źródłach konwencjonalnych oraz przesyłanie i dystrybucja ciepła.	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych oraz w elektrowniach szczytowo-pompowych.
Kluczowe aktywa segmentu	4 elektrownie konwencjonalne 8 elektrociepłowni 2 kopalnie węgla brunatnego	12 farm wiatrowych; 1 elektrownia fotowoltaiczna 29 elektrowni wodnych przepływowych; 4 elektrownie szczytowo-pompowe, w tym 2 z dopływem naturalnym.
Wolumeny energii	Roczna produkcja 53,83 TWh	Produkcja roczna 1,75 TWh
Pozycja Rynekowa	PGE jest liderem w dziedzinie wydobycia węgla brunatnego w Polsce (78%), jak również największym producentem energii elektrycznej (ok. 38% krajowej produkcji)	PGE jest największym producentem energii ze źródeł odnawialnych z rynkowym udziałem 11%
Przychody [mln PLN]	12.715	761
EBITDA [mln PLN]	4.698	391
Udział w EBITDA grupy [bez korekt konsolidacyjnych]	57%	5%
Nakłady inwestycyjne [mln PLN]	6.495	931
Aktywa [mln PLN]	32.419	4.767
Moc zainstalowana [MW]	10.636	2.134

OBRÓT

Działalność

Obrót hurtowy i detaliczny energią elektryczną na rynku krajowym i zagranicznym oraz produktami powiązаныmi, paliwami i pozwoleniami do emisji (CO₂).

Kluczowe aktywa segmentu

-

Wolumeny energii

Sprzedaż energii do odbiorców finalnych 39,00 TWh

Pozycja Rynkowa

Jeden z liderów w handlu hurtowym i detalicznym w Polsce.

Przychody [mln PLN]

15.783

EBITDA [mln PLN]

610

Udział w EBITDA grupy
[bez korekt konsolidacyjnych]

7%

Nakłady inwestycyjne
[mln PLN]

31

Aktywa [mln PLN]

3.762

DYSTRYBUCJA

Świadczenie usług dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych za pomocą sieci i urządzeń elektroenergetycznych wysokich, średnich i niskich napięć.

283.804 km
linii dystrybucyjnych

Dystrybuowana energia
33,38 TWh

Drugi pod względem ilości klientów dystrybutor energii z ok. 26% udziałów w polskim rynku dystrybucji energii.

6.083

2.461

30%

1.841

16.710

STYCZEŃ

Zakończenie modernizacji bloku 11 Elektrowni Bełchatów (390 MW)

KWIECIEŃ

Nabycie udziałów PGE EJ 1 przez krajowych partnerów biznesowych

MAJ

Inauguracja budowy bloku 11 Elektrowni Turów (490 MW)

CZERWIEC

Zakończenie modernizacji bloku 12 Elektrowni Bełchatów (390 MW)

LIPIEC

Oddanie do eksploatacji farmy wiatrowej Karwice (40 MW)

Nawiązanie współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju

WRZESIEŃ

Podpisanie umowy na kredyt konsorcjalny (5,5 mld PLN)

PAŹDZIERNIK

Podpisanie umów kredytowych z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (2 mld PLN)

Oddanie do eksploatacji pierwszej w grupie farmy fotowoltaicznej na Górze Żar (0,6 MW)

Zakończenie budowy instalacji odazotowania spalin w Zespole Elektrowni Dolna Odra

LISTOPAD

Podpisanie aneksu do umowy na budowę bloku 11 Elektrowni Turów

GRUDZIEŃ

Oddanie do eksploatacji farmy wiatrowej Resko II oraz uruchomienie farm wiatrowych Lotnisko i Kisielice II (łącznie 3 farm wiatrowych 178 MW)

Zakończenie budowy instalacji odsiarczania spalin w EC Bydgoszcz

Podpisanie umowy na kredyt z BGK (500 mln PLN)

1 Działalność Grupy Kapitałowej

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („GK PGE”, „Grupa Kapitałowa PGE”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa PGE”, „Grupa”, „PGE”) jest największym pod względem przychodów, zainstalowanych mocy wytwórczych oraz wolumenu produkcji energii elektrycznej zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem energetycznym w Polsce.

Podmiotem dominującym GK PGE jest PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („PGE S.A.”, „Spółka”).

Działalność Grupy Kapitałowej PGE jest obecnie zorganizowana w czterech podstawowych segmentach:

- Energetyka Konwencjonalna
- Energetyka Odnawialna
- Obrót
- Dystrybucja

Mając na uwadze poprawę przejrzystości raportowania działalności operacyjnej spółek w poszczególnych segmentach od 2015 roku dokonane zostały następujące zmiany w ich strukturze:

- połączono dotychczasowy segment Obrót Hurtowy z segmentem Sprzedaż Detaliczna, tworząc segment Obrót
Wprowadzenie tej zmiany umożliwia wyeliminowanie przepływów między dotychczasowymi segmentami, pozwalając na czytelniejszą prezentację i skuteczniejszą ocenę wyników osiągniętych przez GK PGE. W zakresie omawianej zmiany dane za 2014 rok zostały doprowadzone do porównywalności.
- przeniesiono spółkę Enesta sp. z o.o. z segmentu Pozostała Działalność do segmentu Obrót
Wprowadzenie tej zmiany pozwala na prezentację wyników operacyjnych wspomnianej wyżej spółki zgodnie z charakterem jej działalności, zapewniając bardziej spójny obraz działalności Grupy PGE w segmencie Obrót. W roku 2014 spółka jest prezentowana w segmencie Pozostała Działalność.
- przeniesiono spółki realizujące działalność na rzecz segmentu Energetyka Konwencjonalna z segmentu Pozostała Działalność do segmentu Energetyka Konwencjonalna
Powyższa zmiana zapewnia większą porównywalność międzyokresową segmentu poprzez wyeliminowanie zmienności w rozliczaniu działalności usługowej świadczonej przez spółki o charakterze pomocniczym. Włączone do segmentu Energetyka Konwencjonalna spółki prowadzą działalność w takich obszarach jak:
  - roboty budowlane, remontowe, modernizacyjne oraz inwestycyjne w zakresie urządzeń energetycznych;
  - pełnienie funkcji inwestora zastępczego przy realizacji projektów inwestycyjnych;
  - wykonywanie kompleksowych badań diagnostycznych oraz pomiarów maszyn i urządzeń elektroenergetycznych;
  - zagospodarowywanie produktów ubocznych spalania węgla, opracowywanie i wdrażanie technologii ich wykorzystywania;
  - rekultywacja terenów zdegradowanych.

W okresie porównywalnym spółki o charakterze pomocniczym prezentowane są w segmencie Pozostała Działalność.

W skład segmentu Pozostała Działalność wchodzi również spółka, której głównym przedmiotem działalności jest przygotowanie i realizacja projektu budowy elektrowni jądrowej w ramach programu pierwszej polskiej elektrowni jądrowej oraz spółka organizująca pozyskiwanie finansowania na rzecz Grupy.

Dodatkowo w Pozostałej Działalności zostały ujęte spółki świadczące usługi informatyczne i telekomunikacyjne, usługi księgowo-kadrowe, transportowe oraz inne.

1.1 Czynniki istotne dla rozwoju Grupy Kapitałowej PGE

Zdaniem Zarządu Spółki, czynniki o których mowa poniżej będą oddziaływać na wyniki Grupy w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału:

Otoczenie rynkowe		Opis punkt
Popyt	● wielkość zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło	1.2.1
	● sezonowość i warunki pogodowe	1.2.1
Rynek energii	● ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym	1.2.6
	● ceny i taryfy energii elektrycznej i ciepłej na rynku detalicznym	1.2.5
	● taryfy na przesył i dystrybucję ciepła oraz taryfy na dystrybucję energii elektrycznej	1.2.5
Rynki powiązane	● ceny praw majątkowych (świadczeń pochodzenia energii elektrycznej, „PM”)	1.2.7
	● dostępność i ceny paliw wykorzystywanych do produkcji energii elektrycznej oraz ciepła, w szczególności ceny węgla kamiennego, gazu ziemnego oraz biomasy, a także koszty transportu paliw do jednostek wytwórczych	1.2.4
	● ceny uprawnień do emisji CO ₂	1.2.8
Infrastruktura energetyczna	● dostępność transgranicznych mocy (zdolności) przesyłowych	1.2.6
	● przyrost mocy wytwórczych w krajowym systemie elektroenergetycznym, w tym w obszarze odnawialnych źródeł energii („OZE”) oraz kogeneracji	1.2.6
	● rozwój i modernizacja sieci energetycznych	
Otoczenie makroekonomiczne	● dynamika PKB, a w szczególności produkcji przemysłowej	1.2.1
	● stopy procentowe oraz kursy walutowe, których wysokość ma wpływ na wycenę wykazywanych przez Grupę aktywów i zobowiązań	
Otoczenie regulacyjne		
Krajowe	● ewentualne zmiany polityki energetycznej państwa w wyniku powstania nowej Polityki Energetycznej Polski do roku 2050 („PEP 2050”)	
	● zmiany w zakresie usług systemowych takie jak: <ul style="list-style-type: none"> ▪ modyfikacja obecnego mechanizmu usługi systemowej - Operacyjna Rezerwa Mocy ▪ uruchomienie usługi Interwencyjnej Rezerwy Zimnej ▪ uruchomienie kolejnych pakietów usług redukcji zapotrzebowania 	
	● opóźnienie wejścia w życie przepisów ustawy o odnawialnych źródłach energii, zmieniających system wsparcia produkcji energii w źródłach odnawialnych	
	● wyniki prowadzonego przez Komisję Europejską postępowania w sprawie notyfikacji systemów wsparcia kogeneracji i odnawialnych źródeł energii	
	● wyniki postępowania wyjaśniającego toczącego się przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) w zakresie wydania świadectw pochodzenia energii wytworzonej z biomasy dla niektórych oddziałów PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. („PGE GiEK S.A.”)	
	● kwestia wdrożenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej („EED”) do krajowego porządku prawnego	
	● kwestia wdrożenia taryfy jakościowej w dystrybucji, w wyniku której poziom przychodu regulowanego będzie uzależniony między innymi od wskaźników SAIDI i SAIFI oraz czasu przyłączenia	
	● możliwe odmienne rozstrzygnięcie sporów prawnych z których najbardziej istotne przedstawiono w nocie 30.4 skonsolidowanego sprawozdania finansowego	
	● regulacje pakietu klimatyczno-energetycznego 2030 – ustalenia szczytu klimatycznego z października 2014 roku, w szczególności: ustalenie co najmniej 40% celu redukcji emisji CO ₂ , 27% celu udziału źródeł odnawialnych w zużyciu energii ogółem, 27% celu poprawy efektywności, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekt rewizji dyrektywy o systemie handlu uprawnieniami do emisji („EU ETS”) formuła mechanizmów kompensacyjnych – Funduszu Modernizacyjnego oraz darmowego przydziału uprawnień do emisji ▪ zaskarżenie przez Polskę przed Trybunałem Sprawiedliwości decyzji o wprowadzeniu Rezerwy Stabilizacyjnej Rynku („MSR”) na rynku uprawnień do emisji CO₂ – możliwy 	
	Zagraniczne	

- wpływ na ceny CO₂ i procedurę ustalania polityki klimatycznej
- projekt rewizji dyrektywy o odnawialnych źródłach energii („REDII”), w tym określenie sposobu realizacji kontrybucji Polski do 27% udziału źródeł odnawialnych w miksie energetycznym na poziomie UE do 2030 roku
- projekt rewizji dyrektywy o efektywności energetycznej („EED”), w tym określenie sposobu realizacji kontrybucji Polski do 27% poprawy efektywności energetycznej na poziomie UE do 2030 roku
- regulacje związane z ograniczeniem emisji innych zanieczyszczeń, w tym:
  - proces rewizji najlepszych dostępnych technik („BAT”) – niepewność co do ostatecznego terminu publikacji konkluzji BAT, a co się z tym wiąże – daty dostosowania do nowych wymogów floty wytwórczej. Preferencyjny termin dostosowania do wymogów konkluzji BAT to 2024 rok, co oznacza konieczność opóźnienia publikacji konkluzji BAT do końca 2019 roku
  - projekt dyrektywy National Emission Ceilings („NEC”) w sprawie krajowych limitów emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza i jego wpływ na sektor elektroenergetyczny, w tym ustalenie ostatecznej treści przepisów wyznaczających pułapy emisji oraz sposób ich realizacji przez władze krajowe
- realizacja koncepcji Unii Energetycznej, w tym:
  - prace nad zestandaryzowanym modelem rynku energii elektrycznej, jednorodnymi obszarami handlowymi oraz zasadami wymiany handlowej pomiędzy nimi. Obecnie trwają prace nad przyłączeniem Polski do mechanizmu market coupling, który opiera się na łączeniu ofert sprzedaży i zakupu energii z dwóch lub kilku rynków z uwzględnieniem zdolności przesyłowej dostępnej na połączeniach tych rynków oraz wyznaczaniu cen energii elektrycznej w obszarach cenowych w oparciu o wspólny algorytm
  - nowa dyrektywa mająca na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw („SoS”), która może przewidywać wiążący prawnie obowiązek rozbudowy interkonektorów do 10% w 2020 roku oraz 15% w 2030 roku
  - proces harmonizacji mechanizmów mocowych w UE

1.2 Czynniki i zdarzenia mające wpływ na osiągnięte wyniki

1.2.1 Sytuacja makroekonomiczna

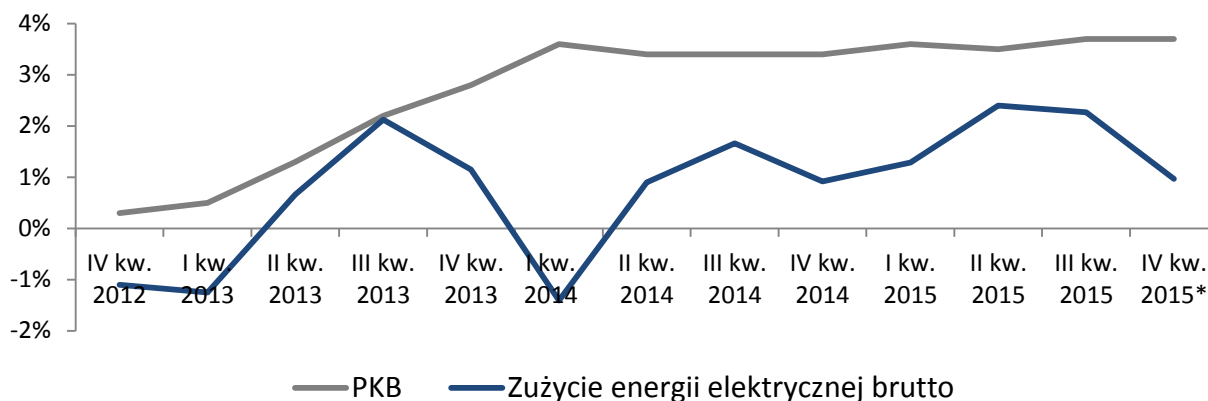
Głównym obszarem działalności Grupy PGE jest rynek polski, a krajowa sytuacja makroekonomiczna w istotny sposób oddziałuje na wyniki Grupy. Jednocześnie kondycja polskiej gospodarki pozostaje w dużym stopniu powiązana z koniunkturą w Unii Europejskiej i na rynkach międzynarodowych. Na wyniki finansowe Grupy wpływ ma zarówno sytuacja w poszczególnych segmentach gospodarki jak i na rynkach finansowych, które mają wpływ na warunki pozyskiwania przez Grupę PGE finansowania dłużnego.

Co do zasady, w Polsce istnieje historyczna dodatnia korelacja pomiędzy wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną, a wzrostem gospodarczym. Z danych historycznych w długim okresie wynika jednak, że związek ten ulega osłabieniu w związku z malejącą ogólną energochłonnością gospodarki. W ciągu ostatnich 10 lat realny Produkt Krajowy Brutto Polski wzrósł około czterokrotnie silniej niż zapotrzebowanie na energię elektryczną brutto. Biorąc pod uwagę pozycję Grupy PGE na polskim rynku wytwarzania, a także istotny udział w rynku sprzedaży energii elektrycznej oraz dystrybucji, zmiany w zakresie poziomu zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło mogą znacząco wpływać na wyniki Grupy.

W 2015 roku odnotowano wzrost zużycia energii elektrycznej brutto o 1,7% w stosunku do 2014 roku. Wzrost był wyższy niż przed rokiem, kiedy to zużycie energii wzrosło o 0,5% w porównaniu z 2013 rokiem. Po odsezonowaniu zużycia o czynniki pogodowe i wpływ liczby dni roboczych wzrost r/r wyniósł 0,9% w 2015 oraz tyle samo w 2014 roku. Istotny wpływ warunków atmosferycznych na zużycie energii wynika z długotrwałego okresu wysokich temperatur w sezonie letnim.

Tendencje gospodarcze w 2015 roku pozostały ogólnie pozytywne. Od początku 2014 roku kwartalny wzrost PKB utrzymuje się powyżej 3%. Zgodnie z opublikowanym przez GUS Szacunkiem Wstępnym PKB w 2015 roku był realnie wyższy o 3,6% niż w poprzednim roku.

Rysunek: : Dynamika PKB i krajowego zużycia energii elektrycznej brutto.

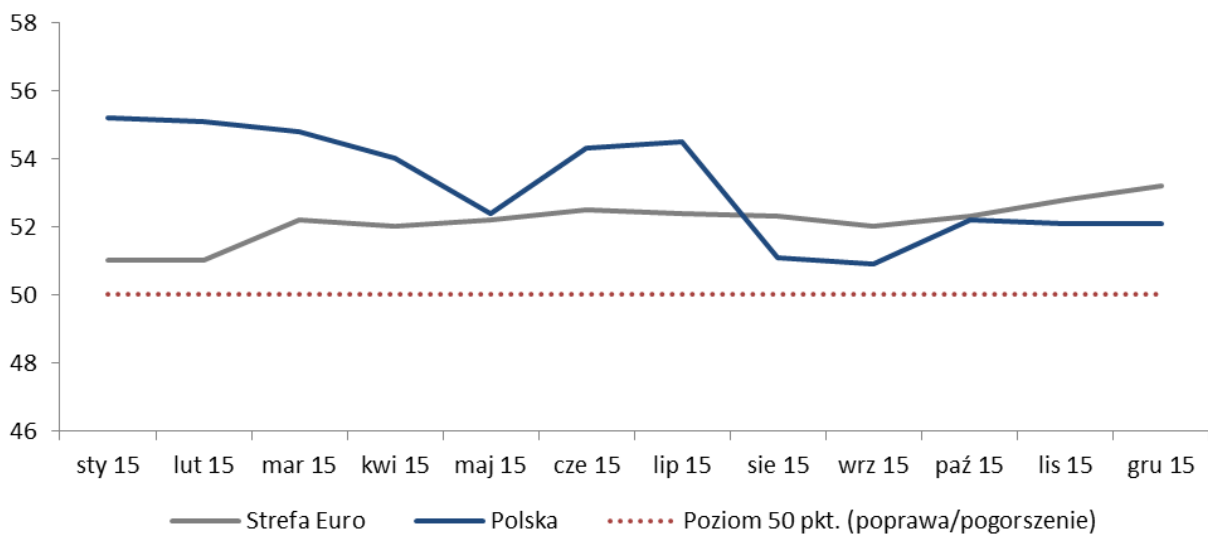

*Wartość PKB za IV kwartał oszacowana zgodnie z opublikowanym przez GUS Szacunkiem Wstępnym średniorocznego wzrostu PKB w 2015 roku na poziomie 3,6%.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, PSE

Wzrostowi gospodarstwu i rosnącemu zużyciu energii elektrycznej towarzyszyła umiarkowanie optymistyczna sytuacja polskiego przemysłu, odpowiedzialnego za około 45% zużycia energii elektrycznej w kraju. Wskaźnik Purchasing Managers' Index („PMI”) dla przemysłu wynosił w 2015 roku średnio 53,2 punkty. Oznacza to pozycję ponad granicą 50 punktów, powyżej której ankietowani menedżerowie oczekują poprawy sytuacji sektora. Pozytywny wynik to efekt przede wszystkim rosnącej produkcji i zatrudnienia. Wyniki polskiego sektora przemysłowego powinny być wzmacniane przez strefę euro, której wskaźnik PMI w 2015 roku utrzymywał się średnio na poziomie 52,2 pkt., odnotowując w ciągu roku niewielki, ale stabilny wzrost.

Rysunek: Wskaźnik PMI dla przemysłu w Polsce i Strefie Euro (w punktach).

Źródło: Markit Economics

Z punktu widzenia GK PGE korzystnym zjawiskiem jest również rosnąca dynamika produkcji przemysłowej ogółem. W 2015 roku zanotowano średni wzrost na poziomie 4,9% r/r, wobec 3,4% w poprzednim roku. Zmiana była spowodowana znaczącą dynamiką wzrostu przetwórstwa przemysłowego (5,9% r/r w 2015 roku wobec 4,6% przed rokiem). Ponownie spadła natomiast dynamika produkcji w całym sektorze energetycznym (-2,3% r/r w 2015 roku wobec -3,0% w poprzednim okresie). Wartość produkcji przemysłowej zależy od ilości wyprodukowanych dóbr i poziomu cen. Wskaźnik cen producenta („PPI”) utrzymuje negatywną dynamikę od ponad trzech lat. W 2015 roku PPI spadł o 1,8%, ze względu na niskie ceny paliw kopalnych, w szczególności ropy naftowej.

Od półtora roku wskaźnik cen konsumenta („CPI”) odnotowuje ujemne wartości. W ciągu roku inflacja CPI spadła o 0,9%, m.in. dzięki spadkom cen żywności i energii. W 2015 roku Rada Polityki Pieniężnej dokonała jednej obniżki poziomu stóp procentowych. Od marca 2015 roku referencyjna stopa procentowa wynosi 1,5%, a stopa depozytowa 0,5%.

Tabela: Kluczowe wskaźniki ekonomiczne związane z polską gospodarką.

Kluczowe wskaźniki (zmiana % r/r)	2015	2014
Produkt Krajowy Brutto ¹	3,6	3,3
Wskaźnik cen konsumenta (CPI) ²	-0,9	0,0
Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (PPI) ²	-1,8	-1,4
Dynamika produkcji przemysłowej ogółem ²	4,9	3,4
Dynamika produkcji przemysłowej – przetwórstwo przemysłowe ²	5,9	4,6
Dynamika produkcji przemysłowej – sektor energetyczny ³	-2,3	-3,0
Krajowe zużycie energii elektrycznej brutto ⁴	1,7	0,5
Krajowe zużycie energii elektrycznej brutto (TWh) ⁴	161,4	158,7
EUR/PLN ⁵	4,18	4,18

Źródło: Źródło: ¹ GUS, ² GUS, ³ GUS - Sektor wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, ⁴ PSE S.A., ⁵ NBP

1.2.2 Konkurencja na rynku energii elektrycznej

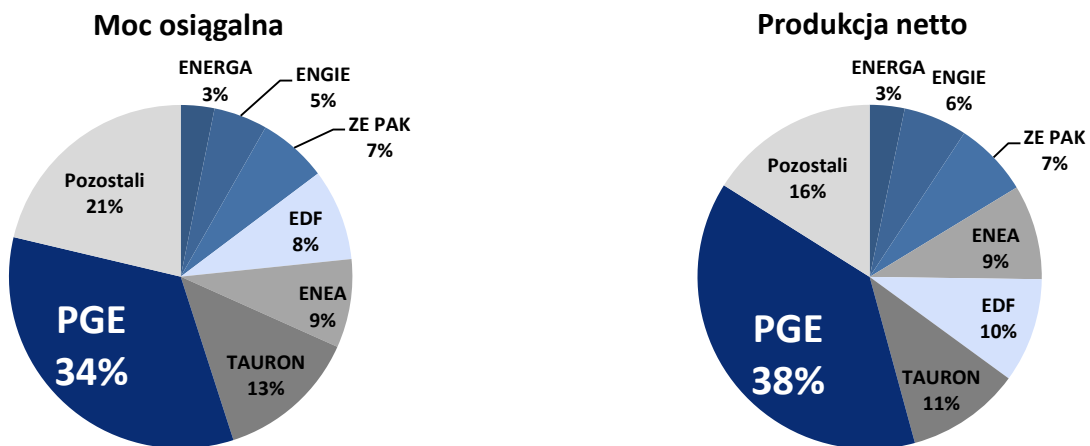
Na sektor elektroenergetyczny w Polsce składają się cztery segmenty działalności:

- wytwarzanie energii;
- przesył, za który odpowiedzialny jest operator systemu przesyłowego – Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. („PSE S.A.”);
- dystrybucja;
- sprzedaż detaliczna.

Do najważniejszych uczestników rynku energii elektrycznej w Polsce zaliczyć należy cztery ogólnopolskie, zintegrowane pionowo grupy energetyczne. Zaliczają się do nich Grupa PGE, TAURON Polska Energia S.A. („TAURON”), ENEA S.A. („ENEA”) oraz ENERGA S.A. („ENERGA”).

W segmencie wytwarzania oprócz czterech największych grup do ważnych producentów, lecz w mniejszym stopniu uczestniczących w pozostałych obszarach działalności energii elektrycznej, zaliczają się Zespół Elektrowni Pątnów Adamów Konin S.A. („ZE PAK”), francuskie koncerny EDF i ENGIE, za pośrednictwem swych polskich spółek EDF Polska S.A. oraz ENGIE Energia Polska S.A. (wcześniej GdF SUEZ Polska S.A.). Grupa PGE produkująca ok. 55 TWh energii elektrycznej, co stanowi 38% krajowej produkcji energii elektrycznej jest niekwestionowanym liderem rynkowym. Grupa wytwarza więcej energii niż kolejnych czterech konkurentów łącznie, dysponując jednocześnie największymi mocami osiągalnymi, zarówno konwencjonalnymi, jak i odnawialnymi. Oprócz Grupy PGE podmiotem, który bazuje na wytwarzaniu energii elektrycznej z węgla brunatnego jest ZE PAK. Wśród paliw wykorzystywanych przez pozostałych liczących się konkurentów dominuje węgiel kamienny, który pozostaje głównym paliwem energetyki w Polsce – blisko połowa energii elektrycznej w kraju wytwarzana jest z tego paliwa – i jest kluczowym paliwem konkurentów GK PGE (TAURON, EDF, ENEA, ENGIE, ENERGA). Ze spalania węgla brunatnego pochodzi 1/3 energii elektrycznej wyprodukowanej w Polsce. Wykorzystanie pozostałych paliw ma relatywnie małe znaczenie z punktu widzenia krajowego systemu elektroenergetycznego.

Rysunek: Udział największych polskich producentów energii elektrycznej w mocy osiągalnej oraz produkcji netto w 2014 roku.

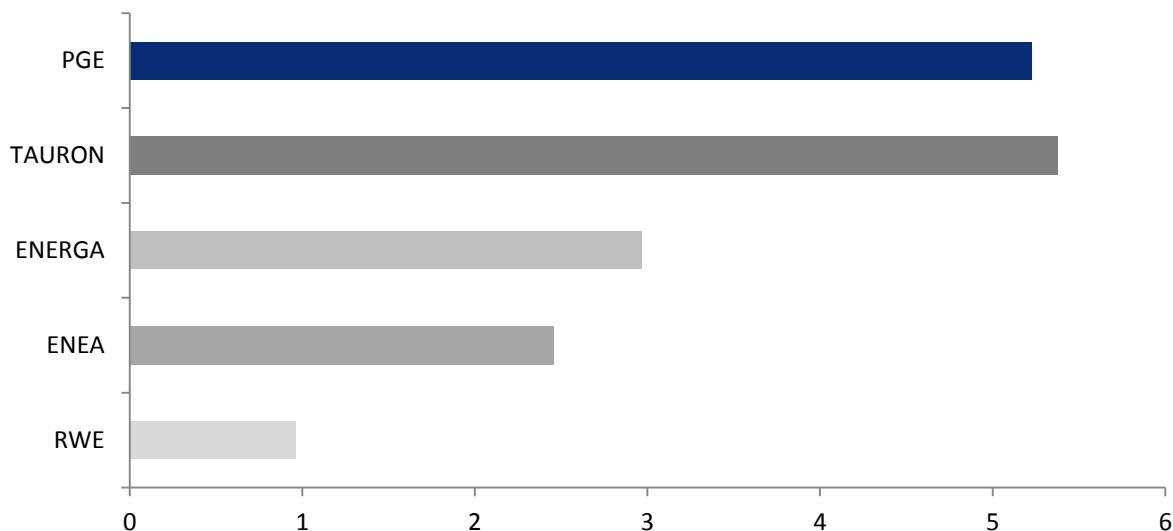
Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji publikowanych przez spółki oraz Agencję Rynku Energii S.A. („ARE”)

Rynek produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest rynkiem znacznie bardziej rozproszonym od rynku związanego z wytwarzaniem konwencjonalnym. Wytwarzanie energii elektrycznej z biomasy realizowane jest zarówno w instalacjach dedykowanych, jak również w procesie współspalania z innymi nośnikami energii na terenie całego kraju. W obszarze generacji wiatrowej, dynamicznie się rozwijającą oraz uzyskującą coraz większe znaczenie w polskiej produkcji energii elektrycznej jest Grupa PGE. Po oddaniu w 2015 roku czterech nowych projektów wiatrowych GK PGE stała się podmiotem o najwyższej mocy zainstalowanej w wietrze- 529 MW (poprzez spółkę PGE Energia Odnawialna S.A. („PGE EO S.A.”)). Grupa PGE ma ok. 10% udziału wśród ogólnej mocy elektrowni wiatrowych, która przekroczyła w 2015 roku 5.000 MW. Innymi liczącymi się operatorami farm wiatrowych są EDP Renováveis Polska sp. z o.o., RWE Renewables Polska sp. z o.o., Vortex Energy Polska sp. z o.o., Polenergia S.A., TAURON Ekoenergia sp. z o.o., ENERGA Wytwarzanie S.A., E.ON Energie Odnawialne sp. z o.o. Konkurencja wśród instalacji wiatrowych związana jest z analogicznym profilem pracy aktywów wytwórczych, uczestnictwie w rynku zielonych certyfikatów oraz przyszłym udziale w aukcjach zgodnie z nowym systemem wsparcia.

W obszarze dystrybucji występuje geograficzny podział kraju, a na rynku obecnych jest pięciu dużych operatorów sieci dystrybucyjnej („OSD”), którzy zostali zobligowani do rozdzielenia działalności dystrybucyjnej od pozostałej działalności biznesowej. Oprócz wspomnianych grup energetycznych istotnym podmiotem jest RWE Stoen Operator sp. z o.o. z Grupy RWE, odpowiadający za dystrybucję energii elektrycznej na terenie Warszawy. Historyczne ustalenie obszarów dystrybucyjnych ma istotny wpływ na warunki operacyjne prowadzonej działalności, przy czym ta specyfika ma swoje odzwierciedlenie w zatwierdzanych przez Prezesa URE taryfach dystrybucyjnych. Grupa PGE operuje na obszarze słabiej zurbanizowanym i zindustrializowanym, co przekłada się na fakt, iż na obszarze ok. 120 tys. km² Grupa obsługuje blisko 5,3 mln klientów, natomiast TAURON porównywalną liczbę klientów obsługuje na obszarze blisko dwa razy mniejszym, dystrybuując jednocześnie większą ilość energii.

Rysunek: Liczba odbiorców energii dystrybuowanej w 2014 roku (mln)

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji publikowanych przez ARE

Rysunek: Podział Polski na obszary działania głównych operatorów systemu dystrybucyjnego.

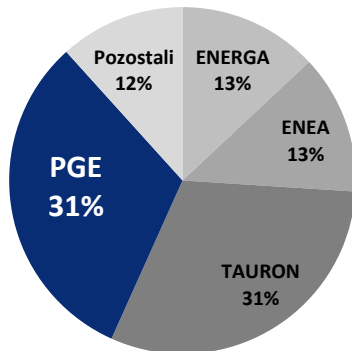

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji publikowanych przez spółki oraz ARE

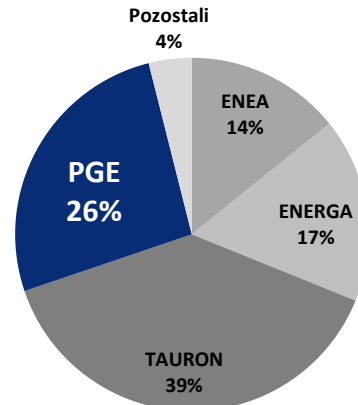

Rysunek: Udział poszczególnych grup energetycznych w sprzedaży oraz wolumenie dystrybuowanej energii elektrycznej do odbiorców końcowych w 2014 roku.

Sprzedaż do odbiorców końcowych

Wolumen dystrybuowanej energii elektrycznej

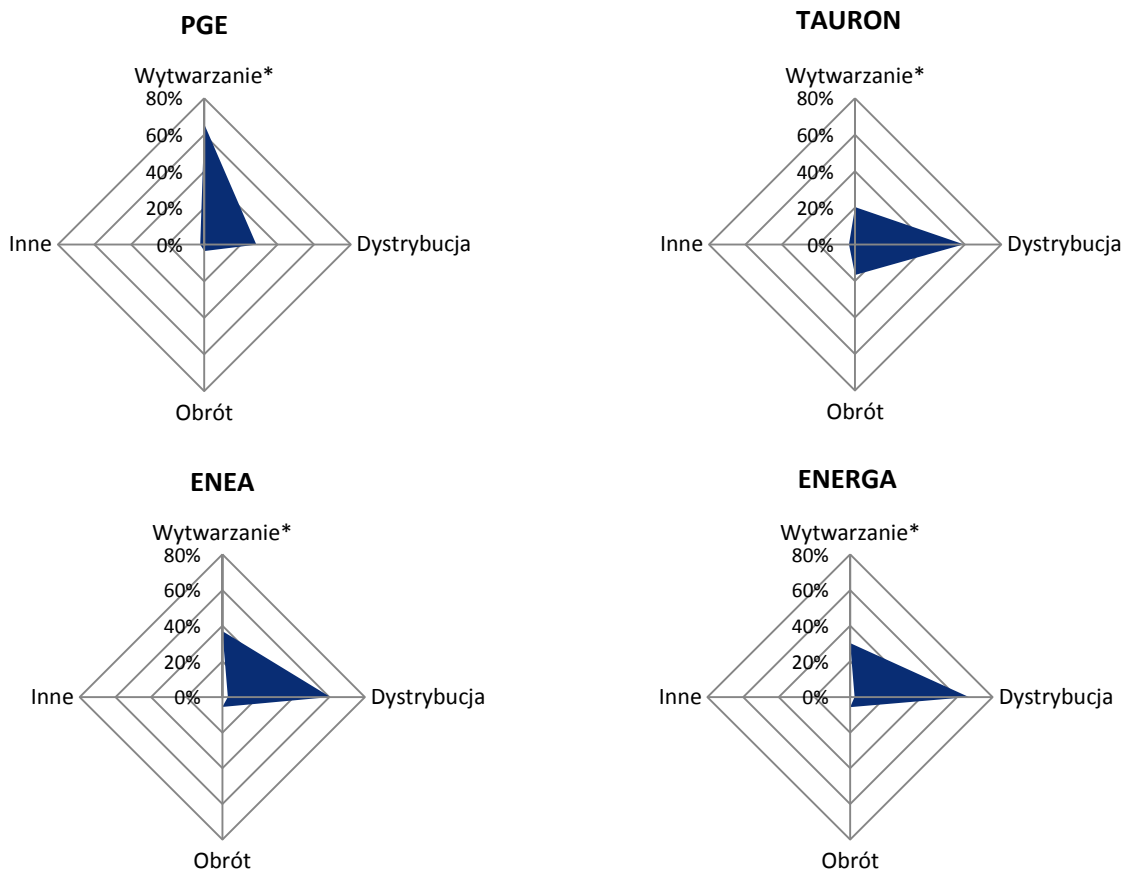
Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji publikowanych przez spółki oraz ARE

W segmencie sprzedaży detalicznej, obejmującym sprzedaż do odbiorców końcowych - zarówno odbiorców indywidualnych, małych i średnich przedsiębiorstw, jak i dużych przedsiębiorstw przemysłowych, większość sprzedaży realizowana jest przez cztery największe grupy energetyczne oraz RWE Polska S.A., czyli grupy mające status tzw. „zasiedziały” sprzedawców energii elektrycznej – historycznie działających na obszarze pokrywającym się z obszarem dystrybucji i będących sprzedawcami z urzędu dla tych klientów, którzy nie zdecydowali się dotychczas na zmianę sprzedawcy energii. Liderami pozostają Grupa PGE oraz TAURON, koncentrujący wspólnie około 60% rynku, z roczną sprzedażą każdej z grup rzędu 40 TWh i ponad 5 mln klientów. Pomimo coraz większej liczby konkurentów segmentu, w tym przedsiębiorstw, dla których energia elektryczna nie jest podstawowym produktem, udział firm spoza czterech największych polskich grup jest nadal niewielki. Liderzy skupiają blisko 90% rynku, a oprócz nich istotną rolę zachowują: RWE, bazujące na sprzedaży powiązanej ze świadczoną przez grupę rolą dystrybutora na terenie Warszawy oraz EDF, koncentrujące się na sprzedaży do przedsiębiorstw.

Profile Grup Energetycznych

Podział sektora elektroenergetycznego na segmenty znajduje swoje odzwierciedlenie w segmentach działalności poszczególnych grup energetycznych. W odróżnieniu od pozostałych grup energetycznych w Polsce, wśród których dominującą rolę w tworzeniu wyniku EBITDA odgrywa segment dystrybucji energii elektrycznej, GK PGE jest grupą, w której przeważającym źródłem zysku operacyjnego jest segment wytwarzania. Wpływ na taki odmienny profil Grupy ma zarówno ekonomika, jak i skala działalności grupy w segmencie wytwarzania, pomimo że grupa pozostaje drugim pod względem wolumenowym dystrybutorem energii elektrycznej w kraju. Pozwala to na optymalne wykorzystanie własnych kompetencji i pojawiających się szans w obszarze wytwarzania (zarówno konwencjonalnego, jak i odnawialnego) oraz hurtowego handlu energią elektryczną, przy jednoczesnym wysokim i stabilnym poziomie EBITDA z działalności regulowanej. Charakterystycznym dla wszystkich grup jest relatywnie mały udział sprzedaży detalicznej w tworzeniu wyniku operacyjnego, na co wpływ ma niska marżowość sprzedaży, będąca wynikiem znacznej konkurencji w segmencie.

Rysunek: Profile polskich grup energetycznych (wg udziału w EBITDA za rok 2014 poszczególnych segmentów działalności)

* Wytwarzanie – wytwarzanie konwencjonalne, odnawialne oraz ciepłownictwo

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji publikowanych przez spółki

1.2.3 Rynki zaopatrzenia

Zaopatrzenie w surowce

Węgiel brunatny, węgiel kamienny, gaz ziemny oraz biomasa stanowią podstawowe paliwa wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej i ciepła przez elektrownie i elektrociepłownie wchodzące w skład Grupy PGE. Koszty zakupu paliw stanowią znaczący udział w kosztach produkcji energii elektrycznej. PGE S.A. w oparciu o Umowę o Zarządzaniu Handlowym Zdolnościami Wytwórczymi zabezpiecza dostawy węgla kamiennego, gazu ziemnego i biomasy do Oddziałów segmentu Energetyka Konwencjonalna.

Dostawy węgla brunatnego realizowane są w ramach bieżącej współpracy pomiędzy oddziałami funkcjonującymi w strukturach segmentu Energetyka Konwencjonalna. Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów zapewnia dostawy węgla do Elektrowni Bełchatów, natomiast Kopalnia Węgla Brunatnego Turów zapewnia dostawy do Elektrowni Turów. W Grupie obowiązują wewnętrzne uregulowania w zakresie realizacji i rozliczenia dostaw węgla brunatnego pomiędzy Oddziałami segmentu Energetyka Konwencjonalna.

Głównymi dostawcami węgla kamiennego na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepła w Oddziałach segmentu Energetyka Konwencjonalna były Kompania Węglowa S.A. i WĘGLOKOKS S.A., których udział w pokryciu rocznego zapotrzebowania na ten surowiec produkcyjny wynosił odpowiednio 44% i 25%. Udział pozostałych dostawców węgla kamiennego: Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. i Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. wynosił po kilkanaście procent.

Dostawy gazu ziemnego na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w Elektrociepłowniach segmentu Energetyka Konwencjonalna, realizowane są w oparciu o umowy zawarte z krajowymi sprzedawcami paliwa oraz poprzez zakupy na rynku OTC i Towarowej Giełdzie Energii S.A. Głównymi dostawcami są firmy PGE Obrót S.A. oraz Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. („PGNiG S.A.”).

Dostarczana biomasa pozyskiwana jest w postępowaniach zakupowych od dostawców funkcjonujących na polskim rynku biomasy.

W zakresie dostaw paliw w Grupie PGE w 2015 roku nie wystąpiło ryzyko utraty możliwości realizacji ich dostaw dla zapewnienia ciągłości procesu produkcyjnego.

Zakup usług przesyłowych i dystrybucyjnych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, przedsiębiorstwa energetyczne działające w Polsce są zobowiązane posiadać aktualną:

- **Umowę o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej**, zawartą z PSE S.A.
- **Umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej**, zawartą z OSD.
- lub ww. aktualne umowy zawarte zarówno z PSE S.A., jak i OSD jeżeli wymaga tego zakres działalności.

Z uwagi na powyższe uwarunkowania spółki prowadzące działalność w obszarze wytwarzania, obrotu i dystrybucji energii elektrycznej w Polsce (w tym podmioty z Grupy PGE) uzależnione są, pośrednio lub bezpośrednio, od umów dotyczących świadczenia usług przesyłania, w których zapisane są zasady rozliczeń za świadczone usługi na rzecz PSE S.A. oraz sposoby wyznaczania i rozliczania odchyleń energii Jednostek Grafikowych, powstałych w wyniku bilansowania przez PSE S.A. krajowego zapotrzebowania na energię elektryczną. Umowy o świadczenie usług przesyłania zawierane są ze spółką PSE S.A., których przedmiotem działania jest świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej, przy zachowaniu bezpieczeństwa pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. PSE S.A. jako operator systemu przesyłowego, zgodnie z zapisami ustawy Prawo Energetyczne jest odpowiedzialny za ruch sieciowy w systemie przesyłowym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi.

Przedsiębiorstwo energetyczne, prowadzące działalność koncesjonowaną, którego Jednostki Wytwórcze aktywne są przyłączone do Krajowej Sieci Przesyłowej, musi posiadać zawartą z PSE S.A. Umowę o świadczenie usług przesyłania („Umowa”).

Na mocy Umowy i Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej („IRiESP”), przedsiębiorstwo energetyczne, jest zobowiązane do codziennego zgłaszania do PSE S.A., zawartych Umów Sprzedaży Energii elektrycznej. PSE S.A., będąc podmiotem odpowiedzialnym za realizację i bilansowanie handlowe zawartych umów, poprzez obszar Rynku Bilansującego („RB”), powykonawczo dokonuje cyklicznych rozliczeń odchyleń z tytułu dostaw i odbioru energii elektrycznej. Opisany obowiązek kontraktowania tworzy uzależnienie o charakterze systemowym, któremu w zakresie określonym przez przepisy oraz zakres i charakter działalności podlegają także przedsiębiorstwa energetyczne wchodzące w skład Grupy PGE.

Rozwiązanie lub wygaśnięcie Umowy przesyłania przy jednoczesnym braku porozumienia pomiędzy przedsiębiorstwem energetycznym i PSE S.A. co do warunków nowej umowy o świadczenie usług przesyłania, prowadzi w praktyce do złożenia przez jedną ze stron wniosku do Prezesa URE o ustalenie warunków umowy.

Integralną częścią Umowy przesyłania jest Porozumienie w sprawie warunków świadczenia usług systemowych („Porozumienie”), o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki z PSE S.A. Okresem obowiązywania Porozumienia jest rok kalendarzowy. Wytwórcy Grupy PGE świadczą na rzecz PSE S.A. wybrane usługi z katalogu usług systemowych, w zakresie uzgodnionym i zapisanym w Porozumieniu.

Świadczenie usług systemowych

W 2015 roku PGE GiEK S.A. przedłużyła świadczenie usług systemowych w zakresie:

- I. Redukcji zapotrzebowania na polecenie PSE S.A. („negawaty”) z okresem obowiązywania w kolejnych dwóch latach (tj. na rok 2015 i 2016), usługa polega na wyłączeniu na polecenie PSE S.A. zadeklarowanych wielkości odbiorów energii elektrycznej w 4 godzinnych blokach w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa KSE.
- II. Dyspozycyjności jednostek wytwórczych (tzw. GWS) w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, usługa polega na generacji energii elektrycznej przez elektrociepłownie, które podpisały umowę na świadczenie GWS w godzinach i wielkościach określonych w poleceniu wydanym przez PSE S.A. w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa KSE.

III. Usługi interwencyjnej rezerwy zimnej („IRZ”), polegającej na dysponowaniu oraz wykorzystywaniu jednostek wytwórczych (Bloki nr 1 i 2 w Elektrowni Dolna Odra) przez PSE S.A. do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa pracy KSE, w szczególności usługa obejmuje:

- utrzymywanie jednostek wytwórczych wykonawcy w gotowości do uruchomienia, a po uzyskaniu polecenia wydanego przez PSE S.A. obciążenia jej mocą czynną do określonego w poleceniu poziomu,
- wykorzystywanie zdolności jednostek wytwórczych wykonawcy polegające na uruchomieniu tych jednostek i wprowadzeniu do sieci energii elektrycznej wytworzonej przez te jednostki w ilości i w czasie określonym w poleceniu PSE S.A.

Interwencyjna rezerwa zimna przeznaczona jest wyłącznie do realizacji ustawowych zadań PSE S.A. Umowa została zawarta w grudniu 2013 roku, usługa IRZ będzie świadczona w latach 2016 – 2017, przy czym zapisy umowy pozwalają na przedłużenie jej o kolejne dwa lata.

Wykorzystanie ww. usług przez PSE S.A. ma na celu spełnienie obowiązujących kryteriów ciągłości i niezawodności dostaw energii elektrycznej oraz utrzymanie wymaganych parametrów jakościowych dostarczanej energii elektrycznej.

30 grudnia 2014 roku PGE EO S.A. podpisała nową, czteroletnią umowę z PSE S.A. na świadczenie usługi pracy interwencyjnej. W ramach umowy zawartej na lata 2015 – 2018, PGE EO S.A. świadczy na rzecz PSE S.A. usługi pracy interwencyjnej polegającej na dysponowaniu oraz wykorzystaniu przez PSE S.A. elektrowni szczytowo-pompowych Żarnowiec, Porąbka Żar, Dychów i Solina do interwencyjnego równoważenia bieżącego bilansu mocy czynnej i biernej w systemie oraz do sterowania rozpiętymi mocą w sieci przesyłowej.

Świadczone usługi obejmują:

- usługę rezerwy interwencyjnej mocy czynnej,
- usługę samostartu,
- usługę regulacji napięcia i mocy biernej,
- usługę kompensacji mocy.

W roku 2015 zakupy usług od PSE S.A. stanowiły ogółem około 6% kosztów operacyjnych poniesionych przez Grupę. PSE S.A. jest powiązana z PGE S.A. jako spółka zależna od Skarbu Państwa.

Obrót energią elektryczną

W 2015 roku obrót energią elektryczną odbywał się zgodnie z modelem obowiązującym w Grupie PGE. Na mocy Prawa energetycznego jednostki wytwórcze segmentu Energetyka Konwencjonalna sprzedawały energię elektryczną na giełdy energii (tzw. „obligo giełdowe”). Ponadto, segmenty Energetyka Konwencjonalna i Energetyka Odnawialna sprzedawały energię elektryczną do segmentu Obrót oraz do odbiorców zewnętrznych. W ramach segmentu Obrót, PGE S.A. kupowało energię z giełdy, platform obrotu oraz od wytwórców z Grupy, a następnie sprzedawało do PGE Obrót S.A., segmentu Dystrybucja oraz na rynek krajowy (w kontraktach bilateralnych). PGE Obrót S.A. dokonywała także zakupów energii elektrycznej z rynków lokalnych, czyli od źródeł wytwórczych zlokalizowanych na obszarze, na którym spółka pełni funkcję sprzedawcy z urzędu. Uproszczony model obrotu energią elektryczną w Grupie został przedstawiony w pkt 3.3.1. niniejszego sprawozdania.

1.2.4 Koszty zakupu paliw

Tabela: Ilość i koszt zakupu paliw od dostawców zewnętrznych w 2015 w ujęciu kwartalnym i IV kwartale 2014 roku.

Rodzaj paliwa	I		II		III		IV		IV	
	kwartał 2015		kwartał 2015		kwartał 2015		kwartał 2015		kwartał 2014	
	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)
Węgiel kamienny	1.119	277	1.248	294	1.414	329	1.807	415	1.712	429
Gaz (tys. m ³)	206.219	196	93.963	77	75.712	35	199.304	176	201.645	198
Biomasa	379	105	317	93	236	63	283	72	291	86
Olej opałowy*	8	10	6	9	4	4	12	15	13	23
RAZEM		588		473		431		678		736

*lekki i ciężki

Tabela: Ilość i koszt zakupu paliw od dostawców zewnętrznych w 2015, 2014 oraz 2013 roku.

Rodzaj paliwa	2015		2014		2013	
	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)	Ilość (w tys. ton)	Koszt (mln PLN)
Węgiel kamienny	5.588	1.315	6.197	1.536	6.109	1.557
Gaz (tys. m ³)	575.198	484	378.949	258	377.177	271
Biomasa	1.215	333	1.236	353	1.061	304
Olej opałowy*	30	38	40	75	44	96
RAZEM		2.170		2.222		2.228

*lekki i ciężki

W 2015 roku koszty zakupu głównych paliw od dostawców spoza Grupy wyniosły 2.170 mln PLN i były niższe o 52 mln PLN w porównaniu do wykonania w 2014 roku, przy czym koszt zakupu gazu wzrósł o 226 mln PLN, a koszt pozostałych paliw spadł o 278 mln PLN.

Największy wpływ na zmianę w kosztach zakupu głównych paliw w GK PGE miał przede wszystkim:

- Gaz
  - wyższy wolumen zakupu o 52% (+134 mln PLN)
Wzrost wolumenu zakupu gazu w 2015 roku wynikał z przywrócenia systemu wsparcia dla kogeneracji gazowej. W 2014 roku ze względu na brak wsparcia, produkcja w elektrociepłowniach gazowych była na niskim poziomie. Czas funkcjonowania systemu wsparcia został przedłużony do 31 grudnia 2018 roku.

Dodatkowo zwiększenie zakupu gazu wynika z wyższej produkcji w Elektrociepłowni Rzeszów na skutek oddania do eksploatacji nowego bloku gazowo-silnikowego w listopadzie 2014 roku.
  - wyższa średnia cena o 24% (+92 mln PLN)
Wzrost średniej ceny zakupu gazu w 2015 roku spowodowany był zmianą struktury zużycia gazu wysokometanowego, pochodzącego z sieci krajowej oraz rynku lokalnego.

W związku z przywróceniem systemu wsparcia dla kogeneracji wznowiona została produkcja energii elektrycznej i ciepła w jednostkach zużywających gaz wysokometanowy z sieci przesyłowej gazu. Wsparcie obejmuje jednostki wytwórcze wytwarzające energię elektryczną i ciepło w instalacjach opalanych paliwami gazowymi i poprawia efektywność produkcji tych wytwórców. Cena jednostkowa gazu wysokometanowego jest wyższa w porównaniu z gazem ze źródeł lokalnych, który używany był w 2014 rok, co powoduje wzrost zakupu ceny gazu w GK PGE pomimo obniżki cen gazu na rynkach światowych.

- Węgiel kamienny
  - niższy wolumen zakupu o 10% (-151 mln PLN)
Niższy wolumen zakupu węgla kamiennego wynika z niższej produkcji w Elektrowni Opolo, co jest następstwem postoju bloku nr 3, który był w remoncie planowanym od 16 października do 19 listopada 2015 roku oraz z niższego średniego obciążania bloków przez PSE S.A. i większego czasu postoju w rezerwie.
  - niższa średnia cena o 5% (-70 mln PLN)

Niższa cena węgla kamiennego wynika głównie z sytuacji na rynku wydobywczym, która związana jest z nadpodażą węgla kamiennego oraz niskimi cenami na rynkach międzynarodowych, co miało wpływ na spadek cen w kraju.

- Olej opałowy
  - niższy o 25% wolumen zakupu (-19 mln PLN).
  - niższa o 32% średnia cena (-18 mln PLN)Na zmniejszenie średniej ceny zakupu oleju opałowego miał wpływ spadek cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych.
- Biomasa
  - niższa średnia cena o 4% (-14 mln PLN)
  - niższy wolumen zakupu o 2% (-6 mln PLN)

W 2015 roku około 70% energii elektrycznej zostało wyprodukowane z węgla brunatnego pochodzącego z kopalń wchodzących w skład Grupy, którego koszt wydobycia jest w całości kontrolowany przez Grupę Kapitałową PGE.

1.2.5 Taryfy

Spółki wchodzące w skład Grupy PGE realizują część swoich przychodów w oparciu o taryfy zatwierdzone przez Prezesa URE:

- I. taryfy dotyczące sprzedaży energii elektrycznej gospodarstwom domowym (grupa taryfowa G);
- II. taryfy spółek dystrybucyjnych;
- III. taryfy dla ciepła.

Sprzedaż energii elektrycznej

W 2015 roku sprzedaż energii do klientów korporacyjnych (kluczowych i biznesowych) oraz indywidualnych (innych niż z grup taryfowych G przyłączonych do sieci PGE Dystrybucja S.A.) nie podlegała taryfowaniu przez Prezesa URE.

W 2015 roku sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców grup taryfowych G, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej PGE Dystrybucja S.A., odbywała się na podstawie ustalonej dla PGE Obrót S.A. taryfy zatwierdzonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na okres od 21 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. W porównaniu z okresem analogicznym 2014 roku stawki opłat w grupie taryfowej G wzrosły o ok. 0,5%.

Dystrybucja energii elektrycznej

Metodologia ustalania taryf oraz założenia dotyczące ustalania taryf zostały przedstawione w dokumencie „Taryfy OSD na rok 2015”, który został przygotowany i opublikowany przez Prezesa URE.

Taryfa dla PGE Dystrybucja S.A. na 2015 rok została zatwierdzona przez Prezesa URE w dniu 16 grudnia 2014 roku i została wprowadzona do stosowania z dniem 1 stycznia 2015 roku.

Stawki opłat za usługi dystrybucji zatwierdzone przez Prezesa URE na 2015 rok spowodowały zmiany średnich płatności dla klientów w poszczególnych grupach taryfowych w porównaniu z rokiem 2014:

- grupa taryfowa A – wzrost o 0,88%;
- grupa taryfowa B – wzrost o 1,29%;
- grupa taryfowa C+R – wzrost o 2,85%;
- grupa taryfowa G – wzrost o 2,61%.

Wzrost stawek usług dystrybucyjnych uwzględnia znaczący wzrost opłat (jakościowej i przejściowej) przenoszonych z taryfy Operatora Systemu Przesyłowego, które wpływają na wzrost przychodu regulowanego, a nie wpływają na wynik segmentu Dystrybucja.

W dniu 17 grudnia 2015 roku Prezes URE zatwierdził Taryfę PGE Dystrybucja S.A. dla usług dystrybucji energii elektrycznej na okres do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Najważniejszą zmianą jest wprowadzenie w taryfie na 2016 rok elementów regulacji jakościowej. Ustalono, że wskaźnikami mającymi bezpośredni wpływ na przychód regulowany będą następujące kluczowe wskaźniki efektywności:

- SAIDI – wskaźnik przeciętnego systemowego czasu trwania przerwy;
- SAIFI – wskaźnik przeciętnej systemowej częstości przerwy;
- Czas Realizacji Przyłączenia („CRP”);
- Czas Przekazywania Danych Pomiarowo-Rozliczeniowych („CPD”), który zostanie wprowadzony do regulacji jakościowej od 2018 roku.

Niedotrzymanie wyznaczonych przez Prezesa URE wielkości ww. wskaźników skutkować będzie karą polegającą na obniżeniu przychodu regulowanego poprzez obniżenie zwrotu z kapitału w roku t+2. W początkowym okresie nie przewiduje się nagród za uzyskanie lepszych wskaźników niż wymagane.

Wpływ wykonania wskaźników regulacji jakościowej z 2016 roku będzie uwzględniony w taryfie na 2018 rok. Zgodnie z przyjętymi przez URE założeniami, kara nie może przekroczyć 2% przychodu regulowanego i wielkości 15% kwoty zwrotu z kapitału w danym roku.

Po raz pierwszy zgodnie z wytycznymi URE możliwe stało się uwzględnienie w taryfie kosztów związanych z posadowieniem infrastruktury energetycznej w pasie drogowym, czy kosztów z tytułu trwałego wyłączenia gruntów z produkcji rolnej i leśnej itp., o co OSD postulowały od wielu lat.

Taryfa dla ciepła

Stosownie do ustawy - Prawo energetyczne, przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje ustalają taryfy dla ciepła oraz proponują okres ich obowiązywania. Przedłożona taryfa podlega zatwierdzeniu przez Prezesa URE, o ile jest zgodna z zasadami i przepisami. Szczegółowe zasady ustalania taryf są określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło. Prowadzenie postępowań w sprawach zatwierdzania taryf dla ciepła należy do kompetencji oddziałów terenowych URE.

Średnia cena sprzedaży ciepła w PGE wzrosła o ok. 4,2% w stosunku do cen obowiązujących w 2014 roku.

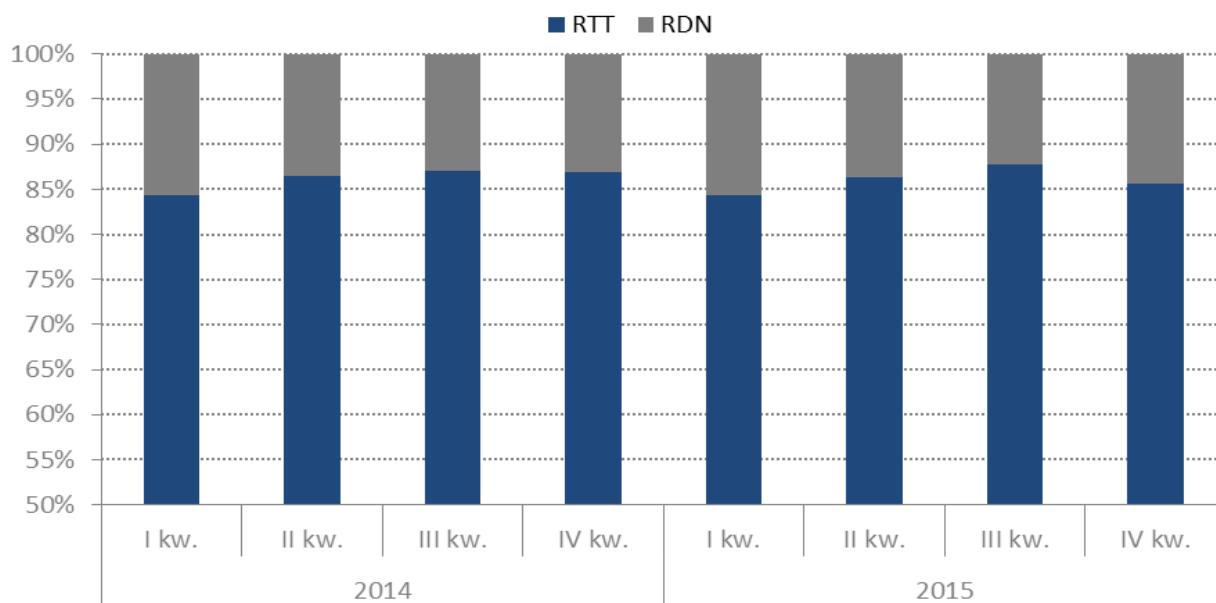
1.2.6 Ceny energii elektrycznej

Rynek krajowy - Obroty

Płynność na Rynku Dnia Następnego („RDN”) prowadzonego przez Towarową Giełdę Energii S.A. („TGE”) wzrosła w 2015 roku o 5% w ujęciu r/r. Na Rynku Transakcji Terminowych („RTT”) nastąpił wzrost wolumenu obrotu o 11% w stosunku do 2014 roku. Wolumen obrotu na produktach typu szczyt („PEAK”) stanowi 10% wolumenu produktów typu pasmo („BASE”), co oznacza utrzymanie tendencji z 2014 roku. Łączny wolumen obrotu na RDN oraz RTT wzrósł r/r o 10%, osiągając w 2015 roku poziom 189,5 TWh. Oznacza to, że obrót na TGE przekraczał poziom krajowego zużycia energii elektrycznej, wynoszącego wg PSE S.A. 161,4 TWh.

Nadwyżka wolumenu obrotu nad krajowym zużyciem energii elektrycznej wskazuje na coraz większy obrót spekulacyjny oraz rosnącą dynamikę zarządzania portfelem energii elektrycznej, które pozytywnie wpływają na płynność rynku.

Rysunek: Kwartalna relacja obrotu na RDN do obrotu na RTT w latach 2014-2015.

Rynek krajowy - Ceny

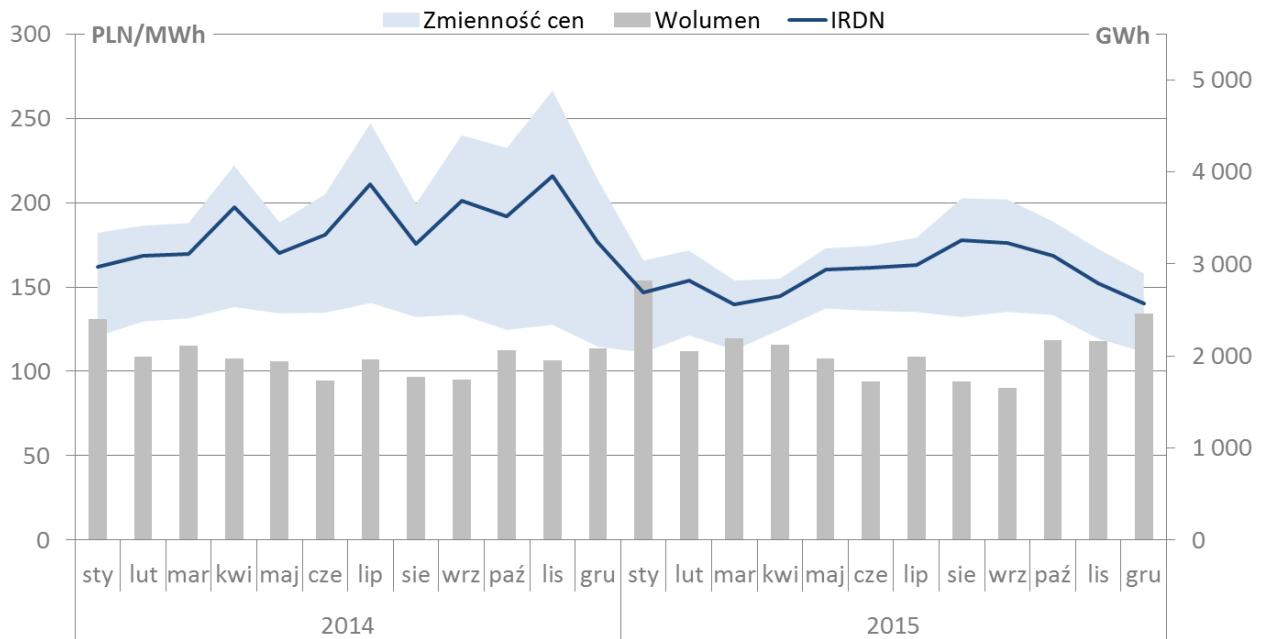
Rynek Dnia Następnego

W IV kwartale 2015 roku ceny na RDN wykazywały tendencję spadkową. Średnia cena w IV kwartale 2015 roku na RDN („indeks IRDN”) wynosiła 153,53 PLN/MWh wobec 171,72 PLN/MWh odnotowanej w kwartale III 2015 roku. Wolumen obrotu w IV kwartale wyniósł 6,79 TWh. Spadek cen był spowodowany utrzymującym się wyższym poziomem rezerwy mocy niż w poprzednich kwartałach, w szczególności w odniesieniu do kwartału III 2015 roku, kiedy to wysokie temperatury doprowadziły do wzrostów zapotrzebowania (efekt klimatyzacji i wentylacji) przy jednoczesnym ograniczeniu mocy produkcyjnych w elektrowniach systemowych. Na wyższy poziom rezerwy mocy w IV kwartale 2015 roku wpłynęła również wzmożona generacja wiatrowa, która przy sprzyjających zimowych warunkach atmosferycznych osiągnęła 3,47 TWh (przy 1,90 TWh w III kwartale 2015 roku). Energia wygenerowana w elektrowniach wiatrowych (jak i cała generacja OZE) jest w pierwszej kolejności brana pod uwagę przez Operatora do bilansowania systemu. W konsekwencji wzmożona wietrzność istotnie wpływa na poziom cen, gdyż zastępuje droższe jednostki, które dotychczas używane były do zbilansowania systemu.

Średnia cena na RDN w 2015 roku była o 15% niższa niż w roku ubiegłym. Spadek cen energii elektrycznej zarówno w godzinach szczytowych jak i pozaszczytowych w porównaniu do 2014 roku był spowodowany między innymi:

- wyższym poziomem rezerwy mocy;
- niższym poziomem ubytków (planowanych i nieplanowanych odstawień jednostek);
- wysokim poziomem generacji elektrowni wiatrowych (wzrost wietrzności oraz mocy zainstalowanej);
- niskim poziomem cen na rynkach ościennych (zwłaszcza w Szwecji).

Rysunek: Miesięczne notowania oraz zmienność cen na RDN w latach 2014–2015 (TGE)*.

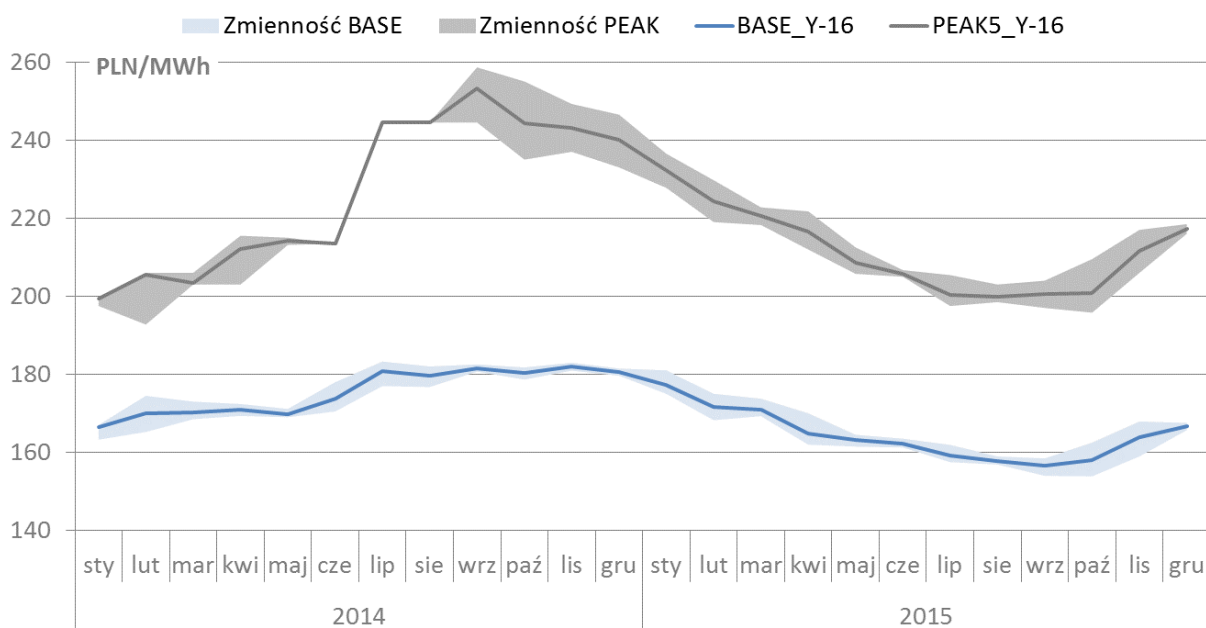

*średnia cena arytmetyczna ze wszystkich transakcji na sesji giełdowej (IRDN) oraz rozpiętość cen (sIRDN, offIRDN)

Rynek Transakcji Terminowych

W IV kwartale 2015 roku zaobserwowano niższe ceny zarówno kontraktów BASE, jak i PEAK w ujęciu r/r. Ceny instrumentów terminowych zawieranych na 2016 rok typu pasmo roczne („BASE_Y-16”) oraz szczyt roczny („PEAK5_Y-16”) od początku bieżącego roku wykazywały tendencję spadkową natomiast w IV kwartale 2015 roku ponownie wzrosły. W styczniu 2015 roku produkt BASE_Y-16 był wyceniany średnio na 177,39 PLN/MWh, swoje minimum osiągnął we wrześniu (156,55 PLN/MWh), na koniec grudnia 2015 roku wyniósł 166,76 zł/MWh. Analogiczny trend wykazywał produkt PEAK5_Y-16, który w styczniu 2015 roku był sprzedawany średnio po 232,25 PLN/MWh, we wrześniu jego minimalna wartość osiągnęła 197,00 PLN/MWh, w grudniu natomiast wzrosła do 206,00 zł/MWh. Wzrost cen na rynku energii elektrycznej związany był przede wszystkim ze wzrostem cen uprawnień do emisji CO₂, zapowiedzią zmian zasad rozliczeń na Rynku Bilansującym począwszy od stycznia 2016 roku.

Rysunek: Miesięczne notowania oraz zmienność cen na RTT w latach 2014–2015 (TGE).

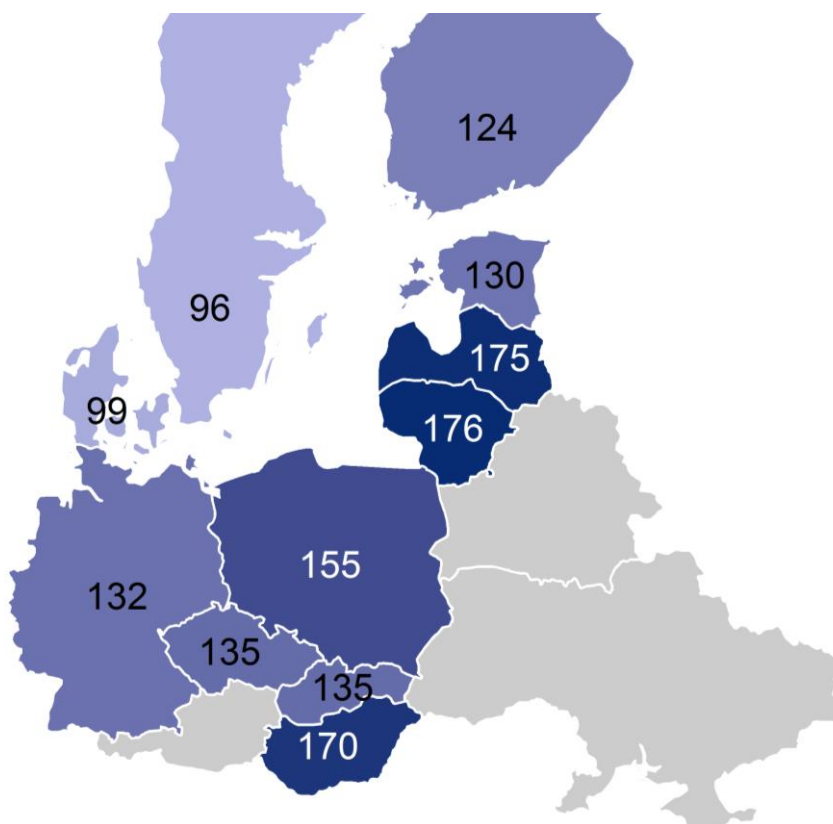

Rynek międzynarodowy

Rynek hurtowy

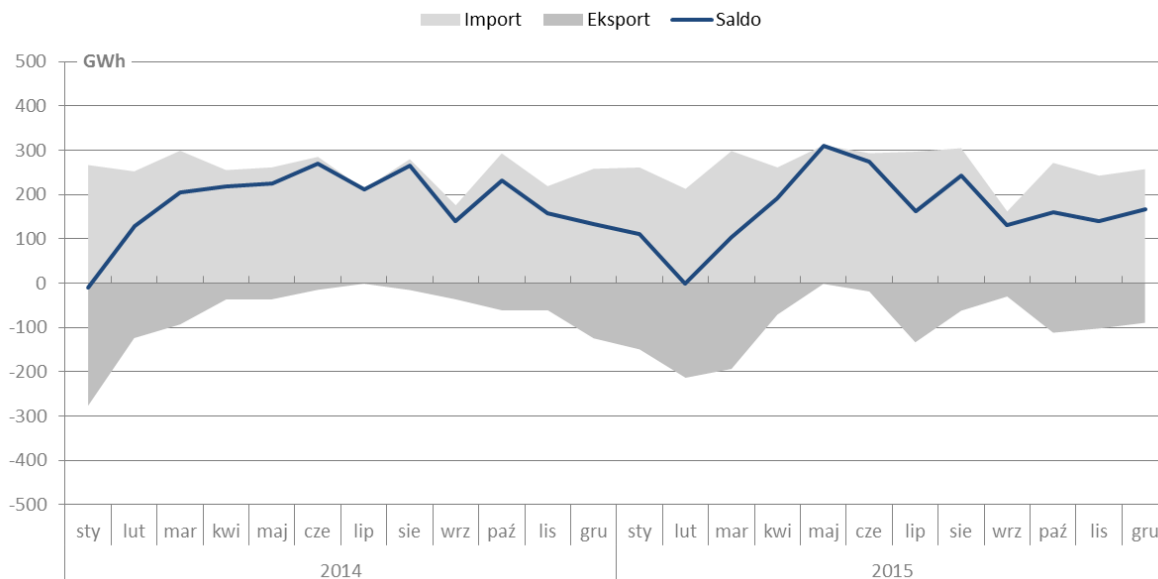
W 2015 roku ceny hurtowe na rynku polskim znajdowały się powyżej cen notowanych na rynkach szwedzkim, niemieckim, czeskim i słowackim. Średnia cena na spotowym rynku niemieckim spadła w ujęciu r/r o 3% do 132,39 PLN/MWh, co było spowodowane warunkami meteorologicznymi w zakresie generacji wiatrowej oraz spadkiem cen węgla dla elektrowni konwencjonalnych. Na spotowym rynku szwedzkim także odnotowano trend spadkowy cen, spowodowany lepszą sytuacją hydrologiczną oraz wzrostem generacji ze źródeł wiatrowych, co spowodowało wyznaczenie średniej ceny w wysokości 95,85 PLN/MWh. Korzystanie z niskich cen na rynkach ościennych jest ograniczone możliwościami przesyłowymi połączeń transgranicznych, udostępnionych do działań handlowych (wpływ tzw. przepływów karuzelowych). Oznacza to, że energia elektryczna generowana przez farmy wiatrowe na terenie Niemiec przy polskiej granicy dociera do polskiego systemu, w sposób niepożądany blokując racjonalną wymianę handlową pomiędzy Polską i Niemcami.

Rysunek: Porównanie średnich cen energii elektrycznej na rynku polskim oraz rynkach europejskich w 2015 roku (ceny w PLN/MWh).

Odzwierciedleniem relacji cenowych w 2015 roku pomiędzy Polską i krajami ościennymi były wolumeny handlowej wymiany międzysystemowej. Polska utrzymała status importera energii netto. Niezmiennie najwięcej energii kupowano ze Szwecji, gdzie wolumen wymiany utrzymał się na podobnym poziomie co w 2014 roku i osiągnął 3,16 TWh. Sytuacja na międzynarodowym rynku energii w 2015 roku charakteryzowała się niższym o 14% importem (spadek importu z Ukrainy spowodowany sytuacją polityczną) oraz wyższym o 33% eksportem (wzrost eksportu do Niemiec i Czech w miesiącach zimowych).

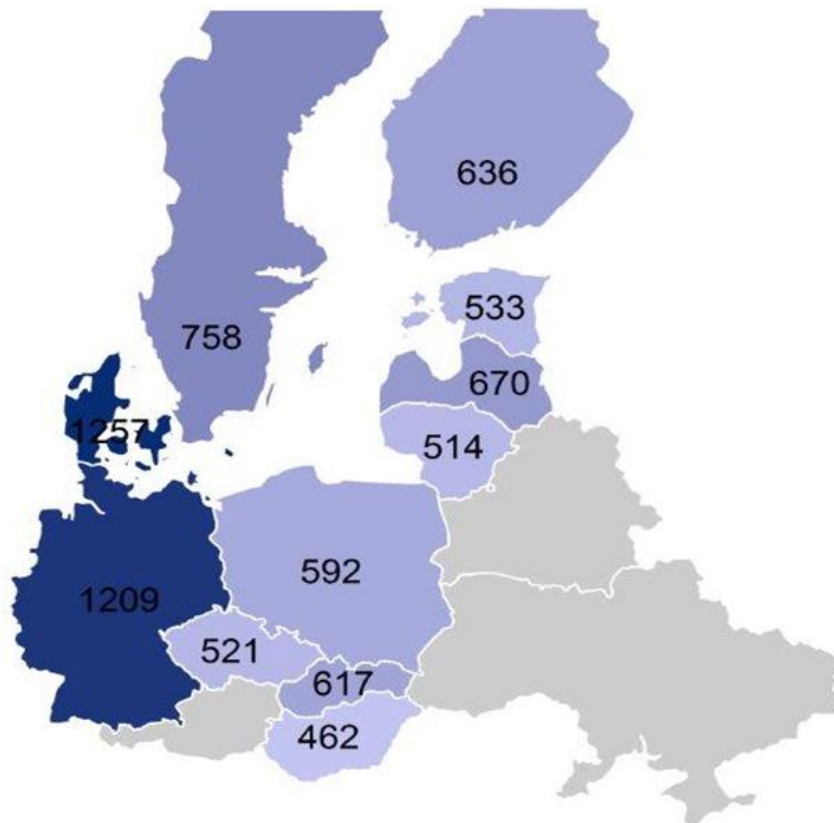
Rysunek: Miesięczne handlowe wolumeny importu, eksportu oraz saldo wymiany zagranicznej w latach 2014-2015.

Rynek detaliczny

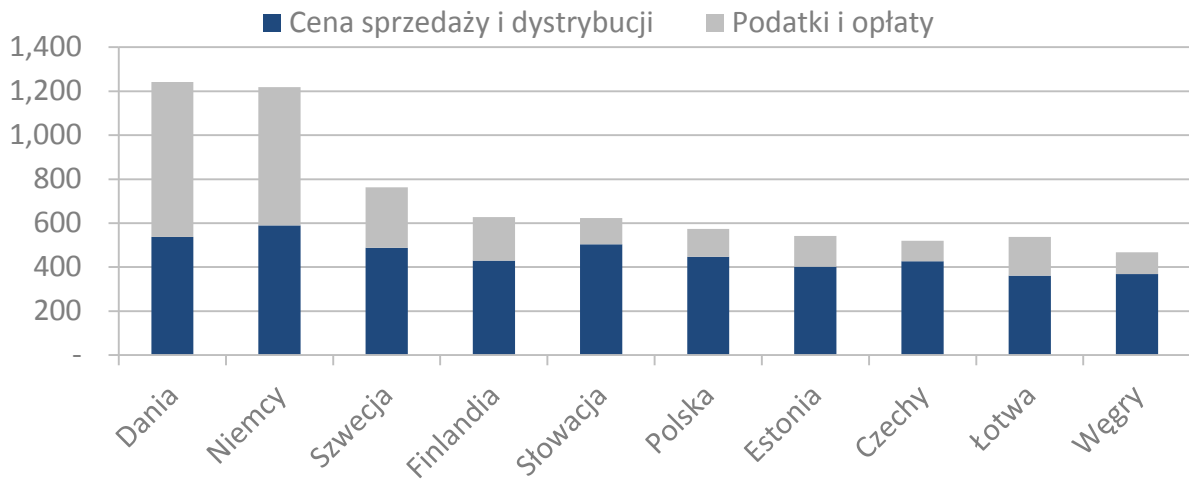
Zróżnicowanie cen energii elektrycznej dla odbiorców detalicznych w Unii Europejskiej nie zależy tylko od poziomu cen hurtowych energii elektrycznej. Istotny wpływ na ostateczną cenę energii elektrycznej ma system fiskalny, mechanizmy regulacji oraz systemy wsparcia w poszczególnych państwach. W Polsce w I półroczu 2015 roku dodatkowe obciążenia dla odbiorcy indywidualnego stanowiły 24% ceny energii elektrycznej, w porównaniu do średniej dla Unii Europejskiej wynoszącej 30%. W Danii i Niemczech udział narzutów w cenie energii elektrycznej przekraczał 50%.

Rysunek: Porównanie średnich cen energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych w wybranych krajach UE w I półroczu 2015 roku (ceny w PLN/MWh). Ceny zawierają koszty dystrybucji energii elektrycznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Energy prices in the EU. Eurostat, the statistical office of the European Union. 92/2015 – 27. Kurs EURO 4.1 PLN

Rysunek: Udział narzutów w cenach energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych w wybranych krajach UE w I półroczu 2015 roku (ceny w EUR/MWh).

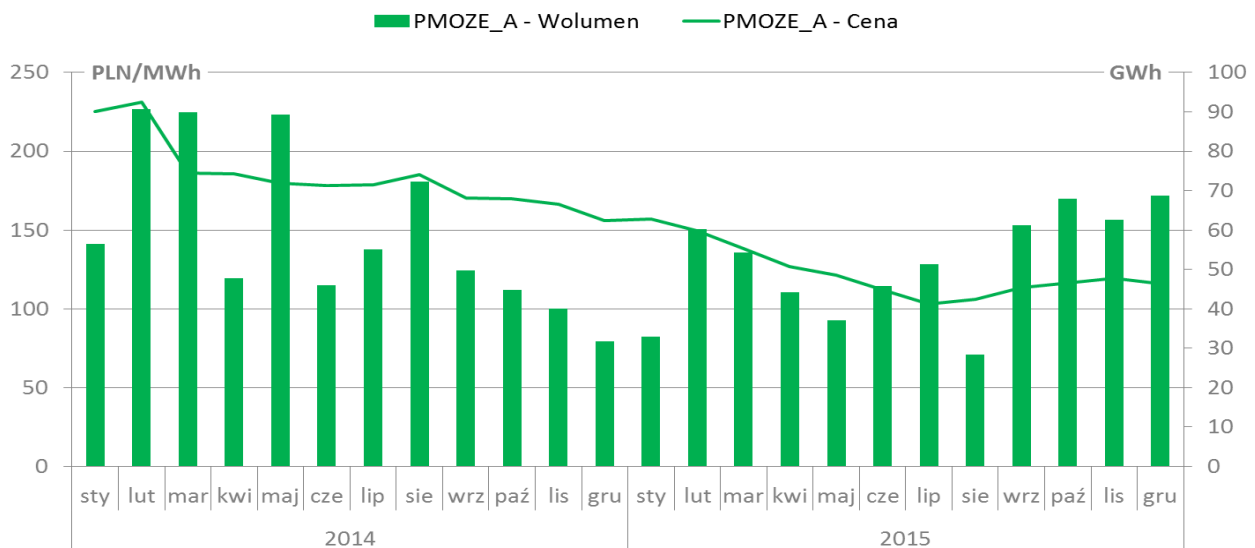
Źródło: opracowanie własne na podstawie Energy prices in the EU. Eurostat, the statistical office of the European Union. 92/2015 – 27. Kurs EURO 4.1 PLN

1.2.7 Ceny praw majątkowych

Prawa Majątkowe „zielone” – Odnawialne źródła energii

W 2015 roku obserwowano spadek wartości praw majątkowych pochodzących z odnawialnych źródeł energii („PMOZE_A”). Trend spadkowy zapoczątkowany w marcu 2014 roku był kontynuowany, w efekcie czego średnia cena praw majątkowych osiągnęła w lipcu 2015 roku minimum na poziomie 104,06 PLN/MWh. W IV kwartale 2015 roku nastąpiło odbicie trendu – w grudniu cena osiągnęła wartość 116,12 zł/MWh. Za niskie ceny certyfikatów PMOZE_A odpowiada wysoka nadprodukcja, która ciągle przekracza wolumen potrzebny do umorzeń dla rynku. Wzrost cen w IV kwartale 2015 roku związany był głównie z planowanym wprowadzeniem nowej ustawy OZE od 1 stycznia 2016 roku i ograniczeniem produkcji przez dużą energetykę wodną oraz jednostki pracujące w technologii współspalania.

Rysunek: Miesięczne notowania cen oraz wolumen obrotu certyfikatów zielonych w latach 2014-2015.

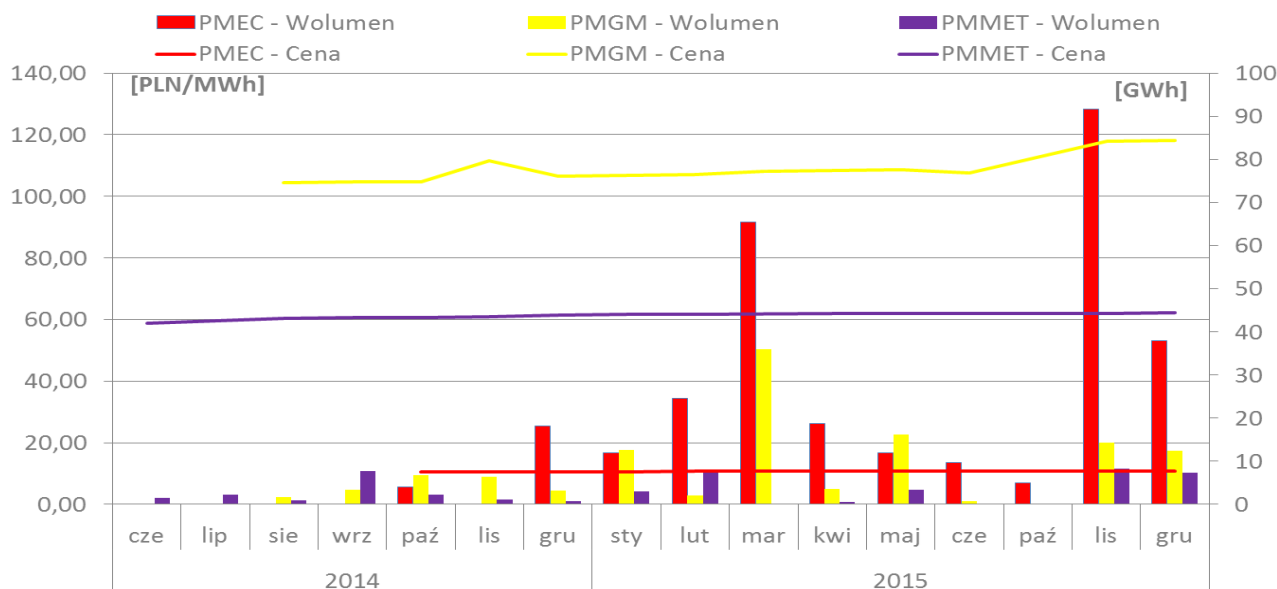

Prawa Majątkowe „żółte”, „czerwone”, „fioletowe” – Kogeneracja

Ceny certyfikatów kogeneracyjnych żółtych („PMGM”), fioletowych („PMMET”) i czerwonych („PMEC”) utrzymywały się na poziomach zbliżonych do jednostkowych opłat zastępczych. Średnia cena certyfikatów żółtych wyniosła w IV kwartale 2015 roku 117,25 PLN/MWh (opłata zastępcza 121,63 PLN/MWh), cena certyfikatów fioletowych - 61,70 PLN/MWh (opłata zastępcza 63,26 PLN/MWh), natomiast praw majątkowych czerwonych 10,64 PLN/MWh (opłata zastępcza 11,00 PLN/MWh). Wysokie ceny były efektem niedoboru podaży w stosunku do zgłaszanego popytu.

Rysunek: Notowania cen oraz wolumen obrotu certyfikatów kogeneracyjnych w latach 2014 – 2015.

1.2.8 Ceny uprawnień do emisji dwutlenku węgla

Na rynku dostępne są następujące rodzaje uprawnień do emisji – European Union Allowances („EUA”), jednostki Certified Emission Reductions („CER”) oraz jednostki Emission Reduction Units („ERU”). Jednostki CER lub ERU mogą być umarzone przez przedsiębiorstwa jedynie w ograniczonym zakresie, w okresie rozliczeniowym 2013-2020 do wysokości 11% przydziału uprawnień przyznanych w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień do emisji z lat 2008-2012.

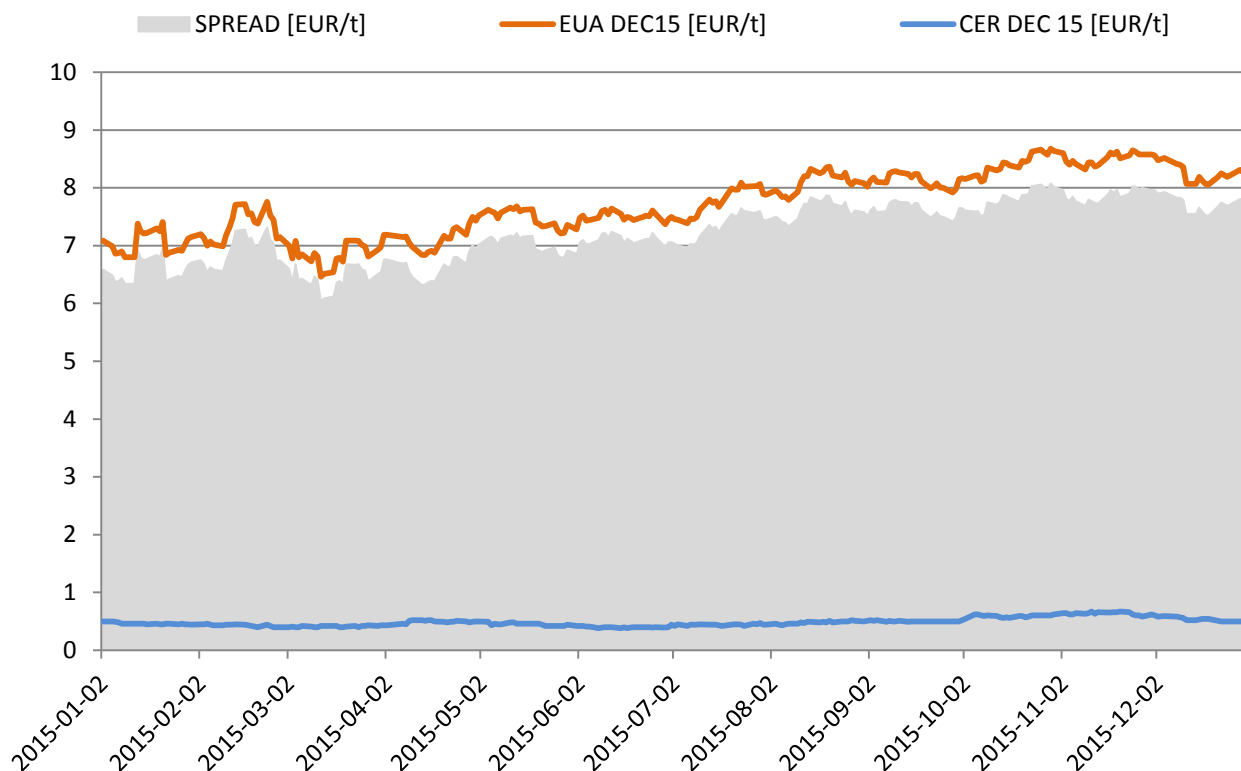
Czynnikami, które wpływały na zmienność cen uprawnień do emisji CO₂ w 2015 roku, były działania legislacyjne związane z wdrożeniem MSR. MSR została zaprojektowana przez Komisję Europejską („KE”) jako mechanizm, który ma na celu zlikwidowanie istniejącej nadwyżki uprawnień poprzez doprowadzenie do równowagi pomiędzy popytem a podażą. Mechanizm MSR ma polegać na wycofywaniu do rezerwy każdego roku 12% całkowitej liczby uprawnień będących w obrocie w roku poprzedzającym. Ma to się odbywać do momentu, aż liczba uprawnień, które powinny być wycofane, spadnie poniżej 100 mln ton. Jeśli całkowita pula uprawnień w obrocie nie będzie przekraczać 400 mln ton, z rezerwy ma być corocznie uwalniane 100 mln ton uprawnień.

W lipcu 2015 roku opublikowano propozycję zmian dyrektywy odnośnie Europejskiego Systemu Handlu Emisjami („EU-ETS”), która ma określać zasady obowiązujące w kolejnym okresie rozliczeniowym 2021-2030.

We wrześniu 2015 roku formalnie przyjęto propozycję utworzenia MSR od 2019 roku. W tym czasie weszła w życie nowelizacja ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Ustawa określa zasady funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ w obecnym okresie rozliczeniowym, czyli w latach 2013 - 2020.

30 listopada 2015 roku rozpoczął się Szczyt Klimatyczny ONZ COP21 w Paryżu, którego celem było wypracowanie nowego globalnego porozumienia. 12 grudnia 2015 roku przedstawiciele krajów konwencji klimatycznej ONZ przyjęli porozumienie, którego głównym celem jest „utrzymanie wzrostu globalnych średnich temperatur na poziomie znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza ponad poziom przedindustrialny i kontynuowanie wysiłków na rzecz ograniczenia wzrostu temperatur do 1,5 stopnia”. Porozumienie będzie obowiązywać w latach 2021-2030.

Rysunek: Ceny uprawnień do emisji dwutlenku węgla w 2015 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z giełdy ICE (ceny zamknięcia)

W 2015 roku ceny uprawnień do emisji EUA, w kontraktach terminowych na grudzień 2015 roku, kształtowały się w przedziale 6,46-8,68 EUR/t. W tym samym okresie jednostki CER, w kontraktach terminowych na grudzień 2015 roku, wyceniano na poziomie 0,38 - 0,67 EUR/t.

W najbliższym czasie czynnikiem wpływającym na zmienność cen uprawnień EUA będzie miała coroczna alokacja darmowych uprawnień do emisji CO₂ oraz publikacja danych dotyczących poziomu emisji gazów cieplarnianych z instalacji objętych systemem EU ETS w 2015 roku.

1.2.9 Przydział Darmowych Uprawnień do Emisji na lata 2013-2020

8 kwietnia 2014 roku przyjęto rozporządzenie Rady Ministrów, w którym zostały określone przydziały uprawnień do emisji na pokrycie produkcji energii elektrycznej dla poszczególnych instalacji w okresie 2013-2020. Analogicznie, przydziały dla wytwórców ciepła zostały uregulowane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku.

Przydziały na produkcję ciepła za 2015 rok oraz na produkcję energii za 2014 rok wpłynęły na konta instalacji PGE, natomiast przydziały dla wytwórców energii elektrycznej na rok 2015 Grupa otrzyma do końca kwietnia 2016 roku, po weryfikacji sprawozdań rzeczowo-finansowych z inwestycji ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym.

Jednocześnie w kwietniu 2015 roku zakończony został proces umarzania uprawnień wynikający z emisji CO₂ za rok 2014.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące emisji CO₂ z głównych instalacji Grupy w 2015 roku w porównaniu do przydziału uprawnień.

Tabela: Emisja CO₂ z głównych instalacji Grupy w 2015 roku w porównaniu do przydziału uprawnień do emisji CO₂ na 2015 rok (w Mg).

Operator	Emisja CO ₂ w 2015 roku*	Przydział uprawnień do emisji CO ₂ na 2015 rok**	Pokrycie emisji przydziałem darmowych uprawnień
Elektrownia Bełchatów	37.051.917	13.501.970	36%
Elektrownia Turów	7.595.544	5.431.204	72%
Elektrownia Opole	5.821.224	3.118.922	54%
Zespół Elektrowni Dolna Odra	5.457.186	2.543.421	47%
Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz	792.439	608.949	77%
Elektrociepłownia Lublin Wrotków	472.217	328.762	70%
Elektrociepłownia Gorzów	431.355	255.812	59%
Elektrociepłownia Rzeszów	291.174	141.729	49%
Elektrociepłownia Kielce	172.746	105.552	61%
Elektrociepłownia Zgierz	202.509	40.830	20%
RAZEM	58.288.311	26.077.151	45%

* dane szacunkowe, emisja niezwyfikowana - emisja zostanie rozliczona oraz poświadczona przez uprawnionego weryfikatora emisji CO₂ na podstawie raportów rocznych z wielkości emisji CO₂

** ilości przydzielonych uprawnień do emisji CO₂ zostaną potwierdzone w rozporządzeniu Rady Ministrów w 2016 roku

1.2.10 Rozwiązanie kontraktów długoterminowych KDT

W związku z rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii („KDT”), zgodnie z Ustawą KDT, wytwórcy będący wcześniej stronami tychże umów uzyskali prawo do otrzymywania rekompensat na pokrycie tzw. kosztów osieroconych. Koszty osierocone stanowiły wydatki wytwórcy wynikające z nakładów poniesionych przez tego wytwórcę do 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej, niepokryte przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerw mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu umowy długoterminowej. Ustawa KDT ogranicza całkowitą kwotę środków, które mogą być wypłacone wszystkim wytwórcom na pokrycie kosztów osieroconych, zdyskontowanych na dzień 1 stycznia 2007 roku, do kwoty 11,6 mld PLN, w tym dla PGE przypada 6,3 mld PLN.

Tabela: Podstawowe dane dotyczące wytwórców Grupy objętych Ustawą KDT.

Wytwórca	Czas obowiązywania KDT	Maksymalna kwota kosztów osieroconych i dodatkowych (w mln PLN)
Elektrownia Turów	do 2016	2.571
Elektrownia Opole	do 2012	1.966
Zespół Elektrowni Dolna Odra	do 2010	633
Elektrociepłownia Lublin Wrotków	do 2010	617
Elektrociepłownia Rzeszów	do 2012	422
Elektrociepłownia Gorzów	do 2009	108
RAZEM		6.317

W założonym przepisami Ustawy KDT terminie, tj. do 31 grudnia 2007 roku, spółka PGE S.A. podpisała umowy rozwiązujące długoterminowe umowy sprzedaży mocy i energii z wytwórcami będącymi stronami obowiązujących wówczas KDT. Tym samym wytwórcy uzyskali prawo do otrzymywania środków na pokrycie kosztów osieroconych.

Wpływ rekompensat kosztów osieroconych na wyniki osiągnięte przez Grupę PGE został opisany w nocie nr 35.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz w pkt. 9.14 niniejszego sprawozdania.

2 Strategia Grupy Kapitałowej PGE na lata 2014 – 2020 i kluczowe działania podejmowane w 2015 roku

Sytuacja rynkowa oraz regulacyjna ulega obecnie ciągłym zmianom, które wymagają od Grupy PGE weryfikacji dotychczasowej strategii poprzez priorytetyzację oraz ewentualną korektę kluczowych aspiracji i działań strategicznych.

W szczególności, wymagane jest przyśpieszenie inicjatyw restrukturyzacyjnych i poprawy efektywności funkcjonowania całej organizacji, niezbędnych do szybszej dywersyfikacji portfela wytwórczego GK PGE. Spółka analizuje swoje plany rozwojowe w kontekście sytuacji rynkowej oraz maksymalizacji efektywności nakładów inwestycyjnych („CAPEX”) i wydatków operacyjnych („OPEX”).

Podstawowe zagadnienia analiz to:

- Program inwestycyjny i modernizacyjny
- Działania w zakresie Fuzji i Przejęć („M&A”) i restrukturyzacja
- Optymalizacja struktury organizacji i programy poprawy efektywności

Rysunek: Aspiracje strategiczne GK PGE.

Wiodący wytwórca energii elektrycznej w Polsce

W celu wzmocnienia pozycji lidera w wytwarzaniu energii elektrycznej w Polsce, PGE przewiduje w latach 2016-2020 przeznaczenie istotnych nakładów finansowych na odtworzenie, modernizację i budowę nowych aktywów wytwórczych. Przegląd programu inwestycyjnego i modernizacyjnego jest jednym z kluczowych elementów procesu aktualizacji aspiracji i działań strategicznych GK PGE.

Kluczowe działania w tym zakresie to:

- Modernizacje oraz budowa nowych wysokosprawnych jednostek konwencjonalnych w oparciu o krajowe zasoby energetyczne. Do 2019 roku Grupa odda do użytku nowy wysokosprawny blok węglowy w Elektrowni Opole oraz do 2020 roku blok na węgiel brunatny w Elektrowni Turów o łącznej mocy około 2.290 MW.
- Rozwój kogeneracji w powiązaniu z długoterminowym systemem wsparcia. Aktualnie Grupa PGE finalizuje projekt budowy kogeneracyjnego bloku gazowo-parowego w Elektrociepłowni Gorzów o mocy 138 MWe oraz przystępuje do realizacji spalarni odpadów na terenie Elektrociepłowni Rzeszów. Realizacja kolejnych projektów uzależniona jest od wdrożenia długoterminowego systemu wsparcia.
- Dywersyfikacja portfela wytwórczego poprzez realizację inwestycji zeroemisyjnych (EJ, OZE) w modelach biznesowych zapewniających ich ekonomiczną przewidywalność. Grupa PGE zamierza kontynuować projekt budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej oraz rozwijać nowe moce w farmach wiatrowych („FW”). Obydwie inicjatywy będą realizowane wyłącznie w modelach biznesowych zapewniających ich ekonomiczną przewidywalność. Budowa elektrowni jądrowej jest kluczową inwestycją obniżającą emisyjność portfela wytwórczego GK PGE, jednak z punktu

widzenia finansowania projektu oraz interesu odbiorców konieczne jest wypracowanie długoterminowego systemu wsparcia. Wystąpienie o wydanie „decyzji zasadniczej” będzie możliwe w 2018 roku w oparciu o kształt systemu wsparcia i wyniki postępowania zintegrowanego. W 2015 roku PGE zakończyła realizację farm wiatrowych Karwice, Gniewino Lotnisko, Resko II i Kisielice II, dysponuje obecnie 529 MW mocy zainstalowanej w elektrowniach wiatrowych. Budowa lub akwizycja kolejnych projektów będzie uzależniona od przyszłego kształtu systemu wsparcia decydującego o potencjale budowy wartości Grupy w tym segmencie.

- Utrzymanie pozycji wiodącego operatora aktywów regulacyjnych. PGE rozbudowuje i modernizuje aktywa regulacyjne, aby w pełni wykorzystywać ich potencjał we współpracy z Operatorem Systemu Przesyłowego („OSP”). Do 2020 roku planowane są kolejne nakłady inwestycyjne mające na celu zapewnienie najwyższych standardów pracy i niezakłóconej dyspozycyjności aktywów.
- Zabezpieczenie bazy surowcowej energetyki konwencjonalnej jako strategicznej opcji zależnej od kierunków rozwoju polityki klimatycznej Unii Europejskiej. Aktualnie projekty uzyskania koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Złoczew oraz uzyskanie koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Gubin znajdują się na etapie uzyskiwania wymaganych zgód administracyjnych. Projekty eksploatacji złóż będą rozpatrywane w ramach strategii rozwoju całego portfela wytwórczego Grupy.

Kluczowe projekty realizowane w 2015 roku

Budowa nowych bloków w Elektrowni Opole	<ul style="list-style-type: none"> ● budowa dwóch bloków energetycznych o mocy 900 MW każdy ● budżet: ok. 11 mld PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● nakłady poniesione: ok. 3,3 mld PLN ● paliwo: węgiel kamienny ● sprawność: 45,5% ● wykonawca: konsorcjum firm: Rafako, Polimex-Mostostal i Mostostal Warszawa; główny podwykonawca: Alstom ● przekazanie gotowych bloków do eksploatacji: blok 5 – II półrocze 2018 roku, blok 6 – I półrocze 2019 roku ● 31 stycznia 2014 roku - wydanie Polecenia Rozpoczęcia Robót ● status: rozpoczęcie montażu konstrukcji stalowej kotła nr 6 oraz wznoszenia płaszcza chłodni kominowej nr 6; kontynuacja montażu konstrukcji kotła, kotłowni oraz maszynowni bloku nr 5, płaszczy chłodni nr 5 osiągnął prawie docelową wysokość. Ogólne zaawansowanie prac na koniec grudnia wyniosło 32,5%.
Budowa nowego bloku w Elektrowni Turów	<ul style="list-style-type: none"> ● budowa bloku energetycznego o mocy 490 MW ● budżet: ok. 4 mld PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● nakłady poniesione: ok. 0,13 mld PLN ● paliwo: węgiel brunatny ● sprawność: 43,1% ● wykonawca: konsorcjum firm: Mitsubishi-Hitachi Power Systems Europe, Budimex i Tecnicas Reunidas ● przekazanie gotowego bloku do eksploatacji: I półrocze 2020 roku ● 1 grudnia 2014 roku - wydanie Polecenia Rozpoczęcia Robót ● status: etap opracowywania dokumentacji projektowej; prowadzone są prace ziemne pod obiekty główne bloku; podpisano Aneks do Umowy w zakresie zmiany podstawowych parametrów bloku 11, tak by spełniał wymogi Konkluzji BAT, które mają zacząć obowiązywać po roku 2021
Budowa nowego bloku w Elektrociepłowni Gorzów	<ul style="list-style-type: none"> ● budowa kogeneracyjnego bloku gazowo-parowego o mocy elektrycznej 138 MWe i cieplnej 88 MWt ● budżet: ok. 607 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● nakłady poniesione: ok. 285 mln PLN ● paliwo: lokalny gaz zaazotowany lub gaz sieciowy wysokometanowy (Grupa E) ● sprawność ogólna: 84% ● wykonawca: Siemens ● przekazanie gotowego bloku do eksploatacji: I półrocze 2016 roku ● 3 października 2013 roku - wydanie Polecenia Rozpoczęcia Robót ● status: projekt zaawansowany; kontynuacja prac montażowych i elektrycznych; trwa wykańczanie wszystkich budynków nowego bloku

Inwestycje w odnawialne źródła energii	<p>Farma wiatrowa Karwice</p> <ul style="list-style-type: none"> ● budżet: ok. 256 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● moc: 40 MW (16 turbin o mocy 2,5 MW) ● maj 2014 roku - umowa na budowę farmy wiatrowej w formule „pod klucz” (Aldesa) ● status: w lipcu 2015 roku nastąpiło oddanie do eksploatacji <p>Farma wiatrowa Resko II</p> <ul style="list-style-type: none"> ● budżet: ok. 386 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● moc: 76 MW (38 turbin o mocy 2 MW) ● październik 2014 roku - umowa na dostawę turbin wiatrowych (Vestas) ● listopad 2014 roku - umowa na roboty budowlane (Mega, Elektrobudowa) ● status: w grudniu 2015 roku nastąpiło oddanie do eksploatacji <p>Farma wiatrowa Gniewino Lotnisko</p> <ul style="list-style-type: none"> ● budżet: ok. 530 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● moc: 90 MW (30 turbin o mocy 3 MW) ● czerwiec 2014 roku - umowa na dostawę turbin wiatrowych (Alstom) ● sierpień 2014 roku - umowa na roboty budowlane (CJR) ● status: w grudniu 2015 roku uzyskano Pozwolenie na Użytkowanie <p>Farma wiatrowa Kieselice II</p> <ul style="list-style-type: none"> ● budżet: ok. 87 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania) ● moc: 12 MW (6 turbin o mocy 2 MW) ● styczeń 2015 roku – umowa na budowę farmy wiatrowej w formule „pod klucz” (Mega) ● status: w grudniu 2015 roku uzyskano Pozwolenie na Użytkowanie
--	--

Łączna moc zainstalowana w elektrowniach wiatrowych w Grupie PGE wynosi obecnie **529 MW**.

Inwestycje
modernizacyjno-
odtworzeniowe

Kompleksowa modernizacja bloków 7-12 w Elektrowni Bełchatów

- **celem projektu jest:** Wydłużenie żywotności bloków do 320 tys. godzin, co umożliwi wykorzystanie istniejących zasobów węgla
- podwyższenie sprawności bloków o około 2 p.p.
- budżet: ok. 4,7 mld PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- zaawansowanie prac: Bloki nr 7, 8, 9, 11 i 12 przejęte do eksploatacji, blok nr 10 w fazie modernizacji
- paliwo: węgiel brunatny
- termin zakończenia: 2016 rok

Modernizacja instalacji odsiarczania spalin bloków nr 3-12 w Elektrowni Bełchatów

- **celem projektu jest:** Obniżenie emisji SO₂ do poziomu wymaganego po wejściu w życie dyrektywy IED ($\leq 200 \text{ mg/Nm}^3$)
- budżet: ok. 162 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- paliwo: węgiel brunatny
- termin zakończenia: 2016 rok

Zmiana technologii składowania odpadów paleniskowych dla bloków 1-12 oraz budowa instalacji transportu popiołu oraz wytwarzania i transportu suspensji z bloku 14 w Elektrowni Bełchatów

- **celem projektu jest:** Zapewnienie możliwości zagospodarowania odpadów paleniskowych powstałych podczas eksploatacji bloków 1-12 Elektrowni Bełchatów do wyczerpania zapasów węgla. W trakcie realizacji projektu zidentyfikowana została potrzeba objęcia bloku 14 nową technologią transportu i składowania odpadów paleniskowych.
- budżet dla bloków 1-12: ok. 454 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- budżet dla bloku 14: ok 90 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- termin zakończenia dla bloków 1-12 i bloku 14: 2018 rok

Redukcja emisji NO_x na blokach nr 1, 2 i 4 w Elektrowni Opole

- **celem projektu jest:** Obniżenie emisji NO_x z kotłów bloków 1, 2 i 4 Elektrowni Opole do poziomu wymaganego po wejściu w życie dyrektywy IED ($\leq 200 \text{ mg/Nm}^3$).
- budżet: ok. 148 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- paliwo: węgiel kamienny
- termin zakończenia: 2016 rok

Budowa instalacji odsiarczania spalin bloków nr 4-6 w Elektrowni Turów

- **celem projektu jest:** Obniżenie emisji SO₂ do poziomu wymaganego po wejściu w życie dyrektywy IED ($\leq 200 \text{ mg/Nm}^3$).
- budżet: ok. 530 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- paliwo: węgiel brunatny
- termin zakończenia: 2016 rok

Budowa ciągu nadkładowego w Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów (Pole Szczerców)

- **celem projektu jest:** Zwiększenie zdolności wydobywczych kopalni w stopniu umożliwiającym pokrycie potrzeb Elektrowni Bełchatów
- budżet: ok. 108 mln PLN (netto, bez kosztów finansowania)
- paliwo: węgiel brunatny
- termin zakończenia: 2016 rok

Budowa instalacji odazotowania spalin oraz instalacji odsiarczania spalin kotłów OP-230 nr 3 i 4 w Zespole Elektrociepłowni Bydgoszcz

- **celem projektu jest:** Obniżenie emisji NO_x oraz SO_x z kotłów nr 3 i 4 do poziomu pozwalającego na ich dalszą eksploatację po 2017 roku
- budżet na etapie ustalania
- paliwo: węgiel kamienny
- termin zakończenia: 2018 rok

Modernizacja Elektrowni Pomorzany

- **celem projektu jest:** Obniżenie emisji SO_x i NO_x z kotłów typu Benson OP-206 do poziomu pozwalającego na spełnienie wymagań Dyrektywy IED oraz konkluzji BAT/BREF jak również zapewnienie pracy elektrowni do około 2040 roku
- budżet na etapie ustalania
- paliwo: węgiel kamienny
- termin zakończenia: 2019 rok

Preferowany i niezawodny dostawca energii

PGE przeprowadza reorganizację procesu sprzedażowego w oparciu o efektywną strategię handlową. We wszystkich segmentach klientów PGE koncentruje się na zrozumieniu potrzeb i poprawie jakości obsługi klienta. W szczególności obejmuje to:

- segment klientów korporacyjnych - Grupa PGE koncentruje się na efektywnym zarządzaniu marżą na poziomie Grupy oraz na zapewnieniu optymalnego zakontraktowania jednostek wytwórczych GK PGE;
- segment SME (małych i średnich przedsiębiorstw) - Grupa PGE koncentruje się na utrzymaniu klientów historycznych przy zachowaniu poziomu marżowości oraz pozyskiwaniu klientów poprzez poprawę jakości obsługi i poszerzenie oferty produktowej;
- segment gospodarstw domowych - Grupa PGE pozyskuje nowych klientów, poszerza ofertę produktową, dąży do obniżenia kosztów obsługi i sprzedaży oraz buduje nowoczesne narzędzia IT wspierające proces sprzedaży.

W segmencie Dystrybucji PGE koncentruje się na zapewnieniu niezawodności dostaw poprzez efektywność operacyjną i inwestycyjną. Celem PGE jest poprawa niezawodności sieci, mierzona wskaźnikiem SAIDI, o 50% do 2020 roku. Będzie on osiąganym poprzez ukierunkowanie nakładów inwestycyjnych na projekty ograniczające w największym stopniu poziom niedostarczonej energii oraz efektywność operacyjną.

Kluczowe projekty realizowane 2015 roku

Aktualizacja strategii handlu	<p>W ramach projektu opracowane zostały:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● strategia zarządzania łańcuchem wartości, która obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ■ zdefiniowany proces handlowego zarządzania łańcuchem wartości ■ wypracowane mechanizmy decyzyjne oraz opracowane metody realizacji procesów zapewniające optymalizację marży I stopnia ● strategia obrotu hurtowego, która obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ■ opracowany model funkcjonowania handlu hurtowego ■ określenie zakresu wsparcia narzędzi IT ■ opracowaną ogólną strategię obrotu hurtowego oraz strategię kontraktowania ● strategia obrotu detalicznego, która obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ■ opracowaną strategię dla obszaru sprzedaży detalicznej oraz obsługi klienta ● strategia zarządzania ryzykiem, która obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ■ identyfikację ryzyk ■ opracowaną rekomendację dotyczącą modelu i metodyk zarządzania ryzykiem obszaru handlu hurtowego energią elektryczną i produktami powiązanymi
Projekt ograniczenia strat sieciowych	<ul style="list-style-type: none"> ● celem projektu jest zmniejszenie kosztów zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej ● podejmowane działania: <ul style="list-style-type: none"> ■ wymiana transformatorów na niskostratne ■ przebudowa i modernizacja sieci: budowa nowych stacji WN/SN, zwiększenie przekrojów przewodów linii WN, SN i nN, skracanie ciągów linii SN i nN ■ utrzymywanie optymalnego układu pracy sieci, eliminacja niekorzystnych tranzytów energii w sieci WN, optymalizacja rozcięć w sieci SN, zmniejszenie asymetrii obciążenia w sieciach nN. ● efekty realizacji projektu: obniżenie wskaźnika różnicy bilansowej w 2015 roku do poziomu 5,91% (w 2014 roku wskaźnik wynosił 6,32%); Wielkość wolumenu różnicy bilansowej w 2015 roku wynosiła 2,38 TWh i była mniejsza od wolumenu RB w 2014 roku o 4,4% przy jednoczesnym wzroście wolumenu dostaw energii do odbiorców o 2,6% w stosunku do roku ubiegłego
CRM Billing	<ul style="list-style-type: none"> ● celem programu jest wdrożenie systemów wspierających rozliczenia i obsługę klienta w segmentach Obrót i Dystrybucja ● efektem programu będzie: <ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa efektywności operacyjnej i wsparcie narzędziowe procesów w obszarze rozliczeń i obsługi klienta ■ wzrost pozycji konkurencyjnej poprzez rozwój oferty produktowej ■ poprawa jakości obsługi klienta ● cele powyższe zostaną osiągnięte poprzez centralizację operacji oraz wdrożenie narzędzi IT wspierających zarządzanie relacjami z klientami, obsługę klienta, procesy rozliczeniowe, obsługę posprzedażową, zarządzanie należnościami, wymianę danych pomiarowych, informacji o operacjach technicznych ● efekty realizacji programu osiągnięte do końca 2015 roku: <ul style="list-style-type: none"> ■ uruchomiono nowy, zcentralizowany portal „eBOK” dla Klientów GK PGE oraz udostępniono aplikację „mBOK” na platformy Android oraz IOS

Najbardziej efektywna grupa energetyczna w Polsce

Celem PGE jest również pozycja najbardziej efektywnej grupy energetycznej w Polsce. Obejmuje to poprawę efektywności operacyjnej, dialog z interesariuszami w zakresie otoczenia regulacyjnego oraz wdrożenie najlepszych praktyk w obszarze zarządzania korporacyjnego. Kluczowe działania w tym obszarze to:

- Restrukturyzacja organizacji pozwalająca ograniczać koszty i zwiększać przychody. Efekty działań związanych z poprawą efektywności mają skutkować trwałym wpływem na EBIT na poziomie 1,5 mld PLN po 2016 roku. Cel ten będzie osiągnięty poprzez konsekwentną realizację programów poprawy efektywności operacyjnej w segmentach Energetyki Konwencjonalnej i Dystrybucji, ograniczenie strat sieciowych i przerw w dostawach oraz racjonalizacja kosztów stałych w energetyce odnawialnej.
- Aktywny dialog z interesariuszami w zakresie otoczenia regulacyjnego. W szczególności Grupa PGE będzie dążyć do zagwarantowania ekonomicznej przewidywalności projektów inwestycyjnych oraz do budowy porozumienia z kluczowymi interesariuszami mającymi wpływ na kształtowanie otoczenia regulacyjnego w Polsce i na poziomie Unii Europejskiej.
- Wdrożenie najlepszych praktyk w obszarze zarządzania korporacyjnego. Dotyczy to obszarów zarządzania zasobami ludzkimi, wsparcia decyzji biznesowych i zarządzania efektywnością, a także optymalizacji i standaryzacji funkcji wsparcia.

Kluczowe projekty realizowane w 2015 roku

Model Operacyjny	<ul style="list-style-type: none"> ● celem projektu jest: zwiększenie efektywności organizacyjnej GK PGE poprzez centralizację funkcji zarządczych, decyzyjnych i planistycznych w Centrum Korporacyjnym przy jednoczesnym synergicznym połączeniu potencjałów najważniejszych składników wartości Grupy - kapitału, doświadczeń, kompetencji i wiedzy - usytuowanych w Liniach Biznesowych ● projekt określa strukturę wzajemnych zależności pomiędzy spółkami Grupy, precyzując ich kompetencje, zakresy odpowiedzialności oraz cele operacyjne, rozumiane jako powiązane ze sobą elementy składowe strategicznych celów biznesowych całej Grupy. Zasadniczym produktem wdrożenia Modelu Operacyjnego są nowe procesy zarządcze. ● w ramach projektu uruchomiono zdefiniowany portfel 51 projektów wdrożeniowych, których efektem jest trwałe wdrożenie zaprojektowanych zmian w procesach biznesowych. Do końca grudnia 2015 roku wdrożono zdecydowaną większość zaprojektowanych zmian (47 projektów a pozostałe 4 zostały wyłączone z zakresu wdrożenia Modelu Operacyjnego). Decyzją Komitetu Sterującego Projekt Model Operacyjny został zakończony.
Strategia Zarządzania Kapitałem Ludzkim („Strategia ZKL”)	<ul style="list-style-type: none"> ● celem projektu jest: wsparcie strategii biznesowej w efektywnym realizowaniu jej celów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ■ podniesienie efektywności zarządzania zasobami ludzkimi ■ zapewnienie strategicznego zarządzania zasobami ludzkimi ■ optymalizacja i standaryzacja procesów pod kątem: maksymalizacji korzyści poprzez skalę działalności oraz specjalizację (integracja narzędzi i systemów IT), jednolitego standardu działania, optymalnego wykorzystania zasobów ● w 2015 roku trwały działania związane z szeroką komunikacją przyjętej Strategii ZKL w GK PGE oraz rozpoczęły się prace związane z przygotowaniem i wdrożeniem I grupy inicjatyw strategicznych. Kluczowe w pierwszym okresie okazały się Korporacyjne Zasady Obszaru Zarządzania Kapitałem Ludzkim standaryzujące obszar ZKL w GK PGE. Przyjęte zasady to zakres zatrudnienia, mobilności, kluczowej kadry, szkoleń i rozwoju, kontrolingu HR, relacji społecznych, architektury stanowisk oraz nowego modelu organizacji obszaru ZKL w GK PGE.
Program SAP	<ul style="list-style-type: none"> ● celem projektu jest: <ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie efektywności działania poprzez: standaryzację procesów w ramach Grupy, zwiększenie efektywności procesowej, optymalizację wykorzystania majątku technicznego, efektywniejsze zarządzanie utrzymaniem i rozwojem systemu ■ zwiększenie przejrzystości poprzez: stworzenie jednorodnej ewidencji zdarzeń gospodarczych, dostęp do bieżących i spójnych informacji zarządczych, usprawnienie i przyspieszenie procesu podejmowania decyzji ■ stworzenie podstaw do: budowy centrów usług wspólnych w ramach GK PGE <p>W IV kwartale 2015 roku kontynuowano prace wdrożeniowe obszarów Rachunkowość i Logistyka, Zarządzanie Kapitałem Ludzkim, Zarządzanie Majątkiem oraz prace wdrożeniowe SAP Fiori (oprogramowanie umożliwiające mobilny dostęp do wybranych narzędzi SAP). W kolejnym kwartale planowane jest zakończenie wdrożenia obszaru Zarządzanie Majątkiem w głównych Spółkach GK PGE oraz zakończenie wdrożenia SAP Fiori. Do tej pory wdrożenie Systemu SAP objęło 18 tys. użytkowników w ramach obszarów RiL, ZKL, AM, FC we wszystkich spółkach GK PGE.</p>

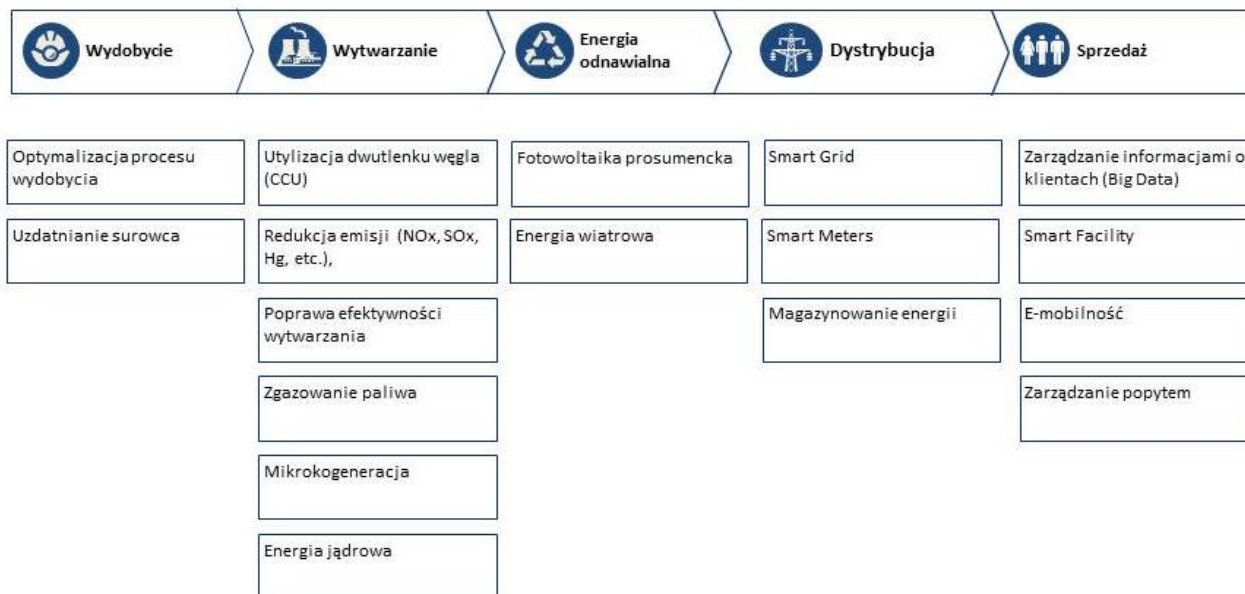
Konsolidacja OZE

- **celem projektu jest:**
  - **skoncentrowanie całej działalności** związanej z produkcją energii elektrycznej z OZE (poza spalaniem i współspalaniem biomasy) w jednym podmiocie – PGE EO S.A. oraz zmniejszenie liczby spółek i uproszczenie struktury obszaru OZE
  - **osiągnięcie efektów synergii** wynikających z zarządzania obszarem OZE Wiatr wspólnie z obszarem OZE Woda i ESP/RUS
  - **realizacja projektów inwestycyjnych** i prowadzenie eksploatacji aktywów w obszarze OZE Wiatr przy optymalnym wykorzystaniu zasobów ludzkich i finansowych
  - **osiągnięcie oszczędności** w funkcjonowaniu segmentu Energetyka Odnawialna
- w marcu 2015 roku opracowana została koncepcja konsolidacji obszaru OZE. W ramach projektu prowadzono następujące działania:
  - nastąpiło połączenie spółki PGE EO S.A. ze spółką PELPLIN sp. z o.o.
  - PGE EO S.A. nabyła aktywa z PGE Obrót S.A. (6 Małych Elektrowni Wodnych)
  - PGE EO S.A. przejęła część majątku PGE Energia Natury sp. z o.o. (FW Malbork 18MW i FW Kisielice 40,5MW)
  - nastąpiło połączenie PGE EO S.A. z PGE Energia Natury S.A. oraz Eolica Wojciechowo sp. z o.o.
  - PGE S.A. wniosła do PGE EO S.A. aportem 100% udziałów w spółce PGE EN sp. z o.o.
  - połączono PGE EO S.A. ze spółkami zależnymi: PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o., PGE Energia Natury Bukowo sp. z o.o., PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o., PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o.

Grupa aktywnie rozwijająca nowe obszary biznesu

W ramach przyjętej w czerwcu 2015 roku przez Zarząd PGE S.A. Strategii Rozwoju i Innowacji GK PGE na lata 2015-2020 zdefiniowane zostały Strategiczne Obszary Badań i Rozwoju oraz Nowego Biznesu („SOBiR+NB”), w których Grupa zamierza realizować projekty badawczo-rozwojowe („B+R”) oraz innowacyjne dotyczące np.: dostarczania nowych produktów lub usług. SOBiR+NB wynikają z najważniejszych wyzwań Grupy i zostały zidentyfikowane dla każdego elementu łańcucha wartości (rysunek poniżej). Ponadto, w celu rozpoznania technologii dostępnych na rynku globalnym w ramach PGE S.A. powołano trzy zespoły robocze dedykowane technologii zgazowania węgla, gospodarki odpadami do produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz suszenia i wzbogacania węgla. Charakterystyki i oceny technologii, dokonane przez zespoły, będą podstawą do zdefiniowania projektów rozwijających bądź służących wdrażaniu najwartościowszych z punktu widzenia Grupy PGE rozwiązań.

Rysunek: Strategiczne Obszary Badań i Rozwoju oraz Nowego Biznesu w GK PGE

Innowacyjność

PGE koncentruje się na inicjowaniu i realizacji projektów B+R w ramach SOBiR+NB. W 2015 roku realizowano 53 projekty w ramach tych obszarów.

Kluczowe projekty realizowane w 2015 roku

Koncepcja „Power-to-Gas”	<ul style="list-style-type: none"> ● celem projektu jest: rozwój technologii magazynowania energii w ramach instalacji „Power-to-Gas” polegającej na konwersji nadwyżek energii elektrycznej, głównie wyprodukowanej przez farmy wiatrowe, w wodór w procesie elektrolizy z możliwością jej późniejszego wykorzystania w różnych konfiguracjach technologicznych. Koncepcja opracowywana jest wspólnie przez PGE S.A. i Operatora Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.
Współpraca z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju („NCBiR”)	<ul style="list-style-type: none"> ● jednym z głównych założeń projektu jest wykorzystanie przez GK PGE funduszy publicznych dostępnych w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój („POIR”), którego NCBiR jest instytucją wdrażającą ● główne działania:<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 lipca 2015 roku podpisano porozumienie w sprawie realizacji Wspólnego Przedsięwzięcia. Trwają prace nad podpisaniem Umowy w sprawie Wspólnego Przedsięwzięcia, która reguluje wszelkie kwestie formalno-prawne dotyczące realizacji programu. Celem Wspólnego Przedsięwzięcia jest poprzez realizację uzgodnionej z NCBiR agendy badawczej, zaadresowanie wyzwań stojących przed Grupą jako największym podmiotem sektora, a przez to zwiększenie poziomu innowacyjności polskiej energetyki. Agenda opracowywana jest na podstawie zaproponowanych przez PGE S.A. obszarów tematycznych wpisujących się w obszar SOBiR+NB i z założenia uzupełnia się synergicznie z Programem Sektorowym dla elektroenergetyki. ▪ W październiku 2015 roku NCBiR przyjął przygotowane pod auspicjami Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej Studium Wykonalności Programu Sektorowego dla elektroenergetyki. Jest to spójny plan agendy badawczej dla zakresu elektroenergetycznego łańcucha wartości, której realizacja ma odpowiedzieć na kluczowe wyzwania stojące przed całą branżą. Studium Programu Sektorowego jest pierwszym tego typu planem przygotowanym oraz zaakceptowanym przez wszystkich głównych uczestników rynku elektroenergetycznego. Obecnie trwają prace nad ostatecznym ustaleniem agendy badawczej Programu oraz określeniem ram organizacyjnych. ▪ Zainicjowano współpracę z Grupą PZU, która poprzez przygotowanie i uruchomienie mechanizmu funduszy kapitałowych ma wspierać i rozwijać innowacyjne technologie i rozwiązania. PGE S.A. i Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU podpisały List intencyjny dotyczący wsparcia dla innowacyjnych projektów. Po dokonaniu przez NCBiR wyborze TFI PZU na menedżera Funduszu Funduszy (powoływanym w celu realizacji wspólnych z NCBiR inwestycji w ramach przedsięwzięcia BRIDGE VC) równoległe do negocjacji szczegółowych porozumień między NCBiR a TFI PZU, trwają prace nad ustaleniem warunków współinwestowania Grupy PGE.

3 Wyniki osiągnięte w Grupie Kapitałowej PGE

3.1 Wyniki finansowe GK PGE

Kluczowe dane finansowe	Jedn.	Rok zakończony	Rok zakończony	zmiana %	Rok zakończony	zmiana %
		31 grudnia 2015	31 grudnia 2014		31 grudnia 2013	
			<i>dane przekształcone</i>		<i>dane przekształcone</i>	
Przychody ze sprzedaży	mln PLN	28.542	28.143	1%	30.149	-7%
Zysk/Strata z działalności operacyjnej (EBIT)	mln PLN	-3.589	5.096	-	4.848	5%
Zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację (EBITDA)	mln PLN	8.228	8.129	1%	8.190	-1%
Skorygowany zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej*	mln PLN	4.287	3.761	14%	4.208	-11%
Rekompensaty KDT	mln PLN	546	1.785	-69%	638	180%
<i>Przychody z tytułu rekompensat KDT</i>	<i>mln PLN</i>	<i>546</i>	<i>1.539</i>	<i>-65%</i>	<i>301</i>	<i>411%</i>
<i>Odwrocenie odpisów aktualizujących KDT (pozostałe przychody operacyjne)</i>	<i>mln PLN</i>	<i>0</i>	<i>246</i>	<i>-</i>	<i>337</i>	<i>-27%</i>
Nakłady inwestycyjne	mln PLN	9.450	6.349	49%	4.357	46%
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	mln PLN	6.777	6.333	7%	7.941	-20%
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	mln PLN	-8.594	-6.382	-35%	-5.717	-12%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	mln PLN	-1.265	284	-	-1.066	-
Skorygowany zysk netto na akcję*	PLN	2,29	2,01	14%	2,25	-11%
Marża EBITDA	%	29%	29%		27%	
Kapitał obrotowy	mln PLN	4.126	6.721	-39%	5.123	31%
Zadłużenie netto/LTM EBITDA**	x	0,32	-0,13		-0,37	

*zysk netto skorygowany o odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

**LTM EBITDA - EBITDA z ostatnich 12 miesięcy od daty bilansowej

3.1.1 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

W 2015 roku Grupa Kapitałowa wykazała przychody ze sprzedaży 28.542 mln PLN w porównaniu do 28.143 mln PLN w 2014 roku, co oznacza wzrost o około 1%.

Przychody ze sprzedaży - wzrost o 399 mln PLN

Dodatni wpływ	<ul style="list-style-type: none"> ● wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej o 986 mln PLN ● wzrost przychodów ze sprzedaży usług dystrybucyjnych o 273 mln PLN ● wzrost przychodów z tytułu regulacyjnych usług systemowych o 98 mln PLN ● wzrost przychodów ze sprzedaży gazu i usług przesyłowych gazu o 91 mln PLN ● wzrost przychodów ze sprzedaży ciepła o 37 mln PLN
Ujemny wpływ	<ul style="list-style-type: none"> ● spadek przychodów z tytułu rekompensat KDT o 993 mln PLN ● spadek przychodów ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii o 49 mln PLN ● spadek przychodów ze sprzedaży usług telekomunikacyjnych o 24 mln PLN

Koszt własny sprzedaży w 2015 roku wyniósł 30.066 mln PLN, co oznacza wzrost o około 38% w porównaniu do 2014 roku.

Koszt własny sprzedaży - wzrost o 8.331 mln PLN

Ujemny wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● wyższy poziom amortyzacji i odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych o 8.792 mln PLN ● wyższe koszty usług przesyłowych o 127 mln PLN ● wyższa wartość sprzedanego gazu i usług dystrybucyjnych gazu o 87 mln PLN ● wyższe koszty emisji CO₂ o 86 mln PLN ● wyższe koszty paliwa produkcyjnego i usług transportowych o 56 mln PLN
Dodatni wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● niższe koszty osobowe (zmiany poziomu rezerw dotyczących Programu Dobrowolnych Odejść („PDO”) oraz rezerw aktuarialnych) o 634 mln PLN ● niższe koszty zużycia materiałów remontowo-eksploatacyjnych o 102 mln PLN ● wyższy poziom kosztów aktywowanych o 73 mln PLN

Strata brutto ze sprzedaży w 2015 roku wyniosła (-) 1.524 mln PLN w porównaniu do zysku brutto ze sprzedaży 6.408 mln PLN w 2014 roku, co oznacza spadek o 7.932 mln PLN.

W 2015 roku koszty sprzedaży i dystrybucji Grupy PGE wyniosły 1.408 mln PLN, co oznacza spadek o około 9% w porównaniu do 2014 roku. Spadek kosztów sprzedaży i dystrybucji wynikał głównie z niższych kosztów umorzenia praw majątkowych.

W 2015 roku koszty ogólnego zarządu wyniosły 825 mln PLN, co oznacza spadek o około 1% w porównaniu do 2014 roku.

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej w 2015 roku był dodatni i wyniósł 168 mln PLN w porównaniu do dodatniego wyniku w wysokości 1.059 mln PLN w 2014 roku.

Pozostałe przychody operacyjne Grupy w 2015 roku wyniosły 431 mln PLN, co oznacza spadek o około 72% w stosunku do kwoty 1.554 mln PLN osiągniętej w porównywalnym okresie.

Pozostałe przychody operacyjne - spadek o 1.123 mln PLN

Ujemny wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● efekt wysokiej bazy porównawczej - w 2014 roku została rozwiązana rezerwa na koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂ w wysokości 751 mln PLN ● niższy poziom przychodów z tytułu rekompensat KDT (spory) o 246 mln PLN ● spadek wartości otrzymanych kar, grzywien i odszkodowań o 78 mln PLN ● otrzymane dotacje – spadek o 65 mln PLN ● rozwiązanie odpisów aktualizujących należności – spadek o 44 mln PLN
Dodatni wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● efekt zmiany rezerwy rekultywacyjnej (+93 mln PLN)

Pozostałe koszty operacyjne Grupy w 2015 roku wyniosły 263 mln PLN w porównaniu do 495 mln PLN w 2014 roku, co oznacza spadek o około 47%. Spadek pozostałych kosztów operacyjnych o 232 mln PLN spowodowany był głównie efektem zmian rezerwy rekultywacyjnej na skutek zmiany dyskonta.

W 2015 roku wynik na działalności finansowej był ujemny i wyniósł (-) 167 mln PLN, w porównaniu do ujemnego wyniku w wysokości (-) 483 mln PLN w 2014 roku.

Przychody finansowe Grupy w 2015 roku wyniosły 156 mln PLN, co oznacza spadek o około 59% w stosunku do kwoty 385 mln PLN osiągniętej w 2014 roku.

Przychody finansowe - spadek o 229 mln PLN

Ujemny wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● niższy poziom odsetek o 111 mln PLN ● niższy poziom dodatnich różnic kursowych o 101 mln PLN ● niższy poziom rozwiązanych rezerw o 35 mln PLN
Dodatni wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● zysk ze zbycia inwestycji o 15 mln PLN

Koszty finansowe Grupy w 2015 roku wyniosły 323 mln PLN, co oznacza spadek o 63% w porównaniu do wartości osiągniętej w 2014 roku w wysokości 868 mln PLN.

Koszty finansowe - spadek o 545 mln PLN

Dodatni wpływ na wynik	<ul style="list-style-type: none"> ● w 2014 roku ujęto koszt z tytułu szacowanej utraty wartości obligacji wyemitowanych przez spółkę Autostrada Wielkopolska S.A. w wysokości 386 mln PLN ● niższy poziom ujemnych różnic kursowych o 89 mln PLN ● ujęcie aktualizacji wyceny transakcji zabezpieczających CCIRS i IRS w wysokości 56 mln PLN
------------------------	---

Szczegółowy opis transakcji zabezpieczających CCIRS i IRS znajduje się w nocie 27.1.2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W efekcie powyższych zdarzeń strata brutto Grupy w 2015 roku ukształtowała się na poziomie (-) 3.756 mln PLN, w porównaniu do zysku brutto w wysokości 4.613 mln PLN w 2014 roku.

Strata netto GK PGE w 2015 roku wyniosła (-) 3.037 mln PLN w porównaniu do zysku netto w wysokości 3.657 mln PLN w 2014 roku.

Strata netto przypadająca na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2015 roku wyniosła (-) 3.032 mln PLN, co oznacza spadek o 6.670 mln PLN w porównaniu do 2014 roku.

Zysk netto skorygowany o odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2015 roku wyniósł 4.287 mln PLN i był wyższy o 526 mln PLN w porównaniu do 3.761 mln PLN w 2014 roku.

Łączne całkowite dochody Grupy w 2015 roku wyniosły (-) 2.985 mln PLN, w porównaniu do 3.273 mln PLN w 2014 roku.

3.1.2 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa trwałe Grupy według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 49.586 mln PLN oraz 52.298 mln PLN.

Aktywa trwałe - spadek o 2.712 mln PLN

Spadek	<ul style="list-style-type: none"> ● amortyzacji i utrata wartości aktywów w wysokości 11.987 PLN ● zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe w budowie o 151 mln PLN ● pozycji aktywa z tytułu podatku odroczonego o 70 mln PLN
Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ● poniesionych nakładów inwestycyjnych na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne w kwocie 9.450 mln PLN, z czego: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Energetyka Konwencjonalna - 6.495 mln PLN ▪ Dystrybucja - 1.841 mln PLN ▪ Energetyka Odnawialna - 931 mln PLN

Aktywa obrotowe Grupy według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 11.710 mln PLN oraz 13.907 mln PLN.

Aktywa obrotowe - spadek o 2.197 mln PLN

Spadek	<ul style="list-style-type: none"> ● wartości środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o 3.092 mln PLN ● zapasów o 216 mln PLN
Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ● pozycji uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych o 620 mln PLN ● należności z tytułu dostaw i usług o 187 mln PLN ● rekompensat z tytułu KDT o 107 mln PLN ● należności z tytułu naliczonego VAT o 127 mln PLN ● należności z tytułu akcyzy o 61 mln PLN ● należności z tytułu podatku dochodowego o 55 mln PLN

Zmiana poziomu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów została opisana w części dotyczącej sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Spadek zapasów wynika głównie ze spadku uprawnień do emisji CO₂ przeznaczonych do obrotu o 311 mln PLN, przy wzroście wartości świadectw pochodzenia energii o 115 mln PLN.

Wyższa wartość pozycji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych wynika głównie z dokonanych zakupów uprawnień do emisji CO₂ na potrzeby własne GK PGE.

Kapitał własny Grupy według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku ogółem wyniósł odpowiednio 40.417 mln PLN oraz 44.884 mln PLN.

Kapitał własny przypisany udziałom niekontrolującym według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniósł odpowiednio 96 mln PLN oraz 116 mln PLN.

Ujemnie na poziom kapitału własnego Grupy w 2015 roku wpłynęło ujęcie straty netto w wysokości (-) 3.037 mln PLN oraz podziału zysku za 2014 rok i przeznaczenie części zysku netto tj. 1.462 mln PLN na wypłatę dywidendy.

Zobowiązania długoterminowe według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 13.295 mln PLN oraz 14.135 mln PLN.

Zobowiązania długoterminowe - spadek o 840 mln PLN

Spadek	<ul style="list-style-type: none"> ● rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 1.238 mln PLN ● poziomu rezerw długoterminowych o 55 mln PLN
Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ● pozycji kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing o 430 mln PLN

Spadek rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika głównie z efektu podatkowego odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych.

Spadek poziomu rezerw długoterminowych wynika głównie ze spadku rezerw aktuarialnych, przy wzroście rezerwy na koszty rekultywacji.

Zobowiązania krótkoterminowe według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosły odpowiednio 7.584 mln PLN oraz 7.186 mln PLN.

Zobowiązania krótkoterminowe - wzrost o 398 mln PLN

Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ● zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o 513 mln PLN ● zobowiązań z tytułu KDT o 364 mln PLN
Spadek	<ul style="list-style-type: none"> ● poziomu rezerw o 261 mln PLN ● zobowiązań z tytułu podatku dochodowego o 76 mln PLN ● zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 75 mln PLN ● kredytów bankowych, pożyczek, obligacji o 66 mln PLN

Spadek rezerw krótkoterminowych wynika głównie z niższego poziomu rezerwy na koszty zakupu świadectw pochodzenia energii o 175 mln PLN oraz niższego poziomu rezerwy na świadczenia pracownicze o 144 mln PLN.

3.1.3 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Całkowite przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 rok wyniosły 6.777 mln PLN w porównaniu do 6.333 mln PLN w okresie dwunastu miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku.

Wyższy poziom środków pieniężnych z działalności operacyjnej spowodowany jest głównie lepszym wynikiem operacyjnym, zwłaszcza w segmencie Energetyka Konwencjonalna.

Ujemne **przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej** za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku wyniosły 8.594 mln PLN w porównaniu do ujemnych przepływów pieniężnych netto w wysokości 6.382 mln PLN w analogicznym okresie 2014 roku.

Na zmianę poziomu **środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej** w 2015 roku główny wpływ miała realizacja programu inwestycji strategicznych.

Ujemne przepływy pieniężne netto z działalności finansowej za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku wyniosły 1.265 mln PLN w porównaniu do dodatnich przepływów pieniężnych netto w wysokości 284 mln PLN w okresie dwunastu miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku.

Na zmianę poziomu środków pieniężnych z działalności finansowej w 2015 roku główny wpływ miało niższe saldo wpływów i spłat z tytułu kredytów, emisji obligacji i leasingu finansowego o 2.083 mln PLN oraz niższy poziom wypłaconej akcjonariuszom dywidendy o 599 mln PLN.

3.1.4 Obszary geograficzne

Tabela: Podział przychodów Grupy z działalności kontynuowanej na obszary geograficzne w 2015, 2014 i 2013 roku.

w mln PLN	Przychody ogółem							
	2015	udział %	2014 dane przekształcone	udział %	zmiana %	2013 dane przekształcone	udział %	zmiana %
Rynek krajowy	28.421	100%	27.974	99%	2%	29.611	98%	-6%
Kraje Unii Europejskiej	110	0%	154	1%	-29%	523	2%	-71%
Pozostałe kraje	11	0%	15	0%	-27%	15	0%	0%
RAZEM	28.542	100%	28.143	100%	1%	30.149	100%	-7%

W latach 2015, 2014 i 2013 Grupa osiągała przychody głównie na rynku krajowym. Zmiany dotyczące przychodów ze sprzedaży zostały opisane w pkt. 3.1.1 niniejszego sprawozdania.

Wzrost przychodów na rynku krajowym wynika przede wszystkim z wyższego wolumenu produkcji energii elektrycznej oraz wyższej ceny sprzedaży.

Spadek przychodów ze sprzedaży do krajów Unii Europejskiej związany jest z niższą wartością sprzedaży PGE Trading GmbH.

3.2 Wyniki operacyjne GK PGE

Tabela: Kluczowe wielkości operacyjne.

Kluczowe wielkości	Jedn.	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
Wydobycie węgla brunatnego	mln ton	49,40	49,97	-1%	51,31	-3%
Produkcja energii elektrycznej netto	TWh	55,58	54,84	1%	57,04	-4%
Sprzedaż ciepła	mln GJ	18,19	17,94	1%	19,98	-10%
Sprzedaż energii do odbiorców finalnych*	TWh	39,00	39,64	-2%	36,95	7%
Dystrybucja energii elektrycznej**	TWh	33,38	32,54	3%	31,78	2%

*sprzedaż PGE Obrót S.A. z doszacowaniem oraz uwzględnieniem sprzedaży wewnątrz Grupy PGE

**z doszacowaniem

Kluczowe wielkości	Jedn.	I kwartał 2015	II kwartał 2015	III kwartał 2015	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014
Wydobycie węgla brunatnego	mln ton	13,10	11,92	12,54	11,84	12,88
Produkcja energii elektrycznej netto	TWh	14,53	13,10	14,11	13,84	14,42
Sprzedaż ciepła	mln GJ	7,67	2,93	1,44	6,15	6,56
Sprzedaż energii do odbiorców finalnych*	TWh	9,84	9,42	9,77	9,97	10,27
Dystrybucja energii elektrycznej**	TWh	8,41	8,04	8,35	8,58	8,48

*sprzedaż PGE Obrót S.A. z doszacowaniem oraz uwzględnieniem sprzedaży wewnątrz Grupy PGE

**z doszacowaniem

3.2.1 Bilans energii GK PGE

Sprzedaż energii elektrycznej

Tabela: Zestawienie sprzedaży energii elektrycznej poza Grupę Kapitałową PGE (w TWh).

Wolumen sprzedaży	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
SPRZEDAŻ W TWh, z czego:	101,70	103,14	-1%	109,75	-6%
Sprzedaż do odbiorców finalnych*	39,05	39,60	-1%	36,91	7%
Sprzedaż na rynku hurtowym, w tym:	60,89	62,44	-2%	71,37	-13%
<i>Sprzedaż na krajowym rynku hurtowym - giełda</i>	<i>57,71</i>	<i>56,54</i>	<i>2%</i>	<i>54,73</i>	<i>3%</i>
<i>Sprzedaż na krajowym rynku hurtowym - pozostały</i>	<i>3,07</i>	<i>3,10</i>	<i>-1%</i>	<i>15,67</i>	<i>-80%</i>
<i>Sprzedaż do klientów zagranicznych</i>	<i>0,11</i>	<i>2,80</i>	<i>-96%</i>	<i>0,97</i>	<i>189%</i>
Sprzedaż na rynku bilansującym	1,76	1,10	60%	1,47	-25%

* po wyeliminowaniu sprzedaży wewnątrz Grupy PGE

Tabela: Zestawienie sprzedaży energii elektrycznej poza Grupę Kapitałową PGE (w TWh).

Wolumen sprzedaży	I kwartał 2015	II kwartał 2015	III kwartał 2015	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014
SPRZEDAŻ W TWh, z czego:	26,16	24,06	25,66	25,82	29,17
Sprzedaż do odbiorców finalnych*	9,85	9,42	9,79	9,99	10,26
Sprzedaż na rynku hurtowym, w tym:	15,90	14,25	15,43	15,31	18,65
<i>Sprzedaż na krajowym rynku hurtowym - giełda</i>	<i>15,07</i>	<i>13,50</i>	<i>14,70</i>	<i>14,44</i>	<i>15,47</i>
<i>Sprzedaż na krajowym rynku hurtowym - pozostały</i>	<i>0,81</i>	<i>0,73</i>	<i>0,69</i>	<i>0,84</i>	<i>0,72</i>
<i>Sprzedaż do klientów zagranicznych</i>	<i>0,02</i>	<i>0,02</i>	<i>0,04</i>	<i>0,03</i>	<i>2,46</i>
Sprzedaż na rynku bilansującym	0,41	0,39	0,44	0,52	0,26

* po wyeliminowaniu sprzedaży wewnątrz Grupy PGE

Wzrost wolumenu sprzedaży energii elektrycznej przez GK PGE na rynku hurtowym – giełda w 2015 roku jest związany ze zwiększeniem działalności handlowej w segmencie Energetyki Konwencjonalnej. Ponadto, w roku 2015 segment Obrót działał w warunkach silnej konkurencji w segmentach klientów grup taryfowych A, B i C, co przełożyło się na spadek wolumenu sprzedaży do odbiorców finalnych w porównaniu do 2014 roku.

Zakup energii elektrycznej

Tabela: Zestawienie zakupu energii elektrycznej spoza Grupy Kapitałowej PGE (w TWh).

Wolumen zakupu	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
ZAKUP W TWh, z czego:	50,92	53,18	-4%	57,58	-8%
Zakupy na krajowym rynku hurtowym - giełda	40,54	37,82	7%	46,73	-19%
Zakupy na krajowym rynku hurtowym - pozostały	3,99	5,20	-23%	4,93	5%
Zakupy poza granicami kraju	0,03	2,75	-99%	0,41	571%
Zakupy na rynku bilansującym	6,36	7,41	-14%	5,51	34%

Wolumen zakupu	I kwartał 2015	II kwartał 2015	III kwartał 2015	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014
ZAKUP W TWh, z czego:	13,06	11,90	12,59	13,37	16,11
Zakupy na krajowym rynku hurtowym - giełda	10,18	9,74	10,29	10,33	10,33
Zakupy na krajowym rynku hurtowym - pozostały	1,24	0,72	0,66	1,37	1,26
Zakupy poza granicami kraju	0,00	0,02	0,01	0,00	2,46
Zakupy na rynku bilansującym	1,64	1,42	1,63	1,67	2,06

Wzrost zakupów na krajowym rynku hurtowym – giełda w 2015 roku wynika z transakcji odkupu zawartych kontraktów terminowych dokonanych przez segment Energetyka Konwencjonalna oraz zwiększonych zakupów na giełdzie realizowanych przez segment Obrót.

Zmniejszenie w zakupach na krajowym rynku hurtowym – pozostałym w 2015 roku spowodowane zostało spadkiem zakupów na rynku lokalnym dokonanych przez segment Obrót. Od kwietnia 2015 roku segment zaprzestał zakupów od Elektrowni Połaniec i Ostrołęka. Spadek zakupu na rynku lokalnym skompensowany został przez zakup energii na giełdzie.

Produkcja energii elektrycznej

Tabela: Zestawienie produkcji energii elektrycznej (w TWh).

Wolumen produkcji	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
PRODUKCJA ENERGII W TWh, z czego:	55,58	54,84	1%	57,04	-4%
Elektrownie opalane węglem brunatnym	38,98	39,22	-1%	41,36	-5%
<i>w tym współspalanie biomasy</i>	0,34	0,39	-13%	0,27	44%
Elektrownie opalane węglem kamiennym	11,04	11,35	-3%	11,57	-2%
<i>w tym współspalanie biomasy</i>	0,43	0,44	-2%	0,32	38%
Elektrociepłownie węglowe	1,30	1,10	18%	1,11	-1%
Elektrociepłownie gazowe	2,05	1,16	77%	1,11	5%
Elektrociepłownie biomasowe	0,46	0,43	7%	0,44	-2%
Elektrownie szczytowo-pompowe	0,57	0,52	10%	0,53	-2%
Elektrownie wodne	0,36	0,42	-14%	0,49	-14%
Elektrownie wiatrowe	0,82	0,64	28%	0,43	49%

Wolumen produkcji	I	II	III	IV	IV
	kwartał	kwartał	kwartał	kwartał	kwartał
	2015	2015	2015	2015	2014
PRODUKCJA ENERGII W TWh, z czego:	14,53	13,10	14,11	13,84	14,42
Elektrownie opalane węglem brunatnym	10,13	9,48	10,03	9,34	10,07
<i>w tym współspalanie biomasy</i>	0,11	0,10	0,04	0,09	0,11
Elektrownie opalane węglem kamiennym	2,60	2,54	3,18	2,72	2,81
<i>w tym współspalanie biomasy</i>	0,11	0,11	0,12	0,09	0,12
Elektrociepłownie węglowe	0,41	0,26	0,25	0,38	0,32
Elektrociepłownie gazowe	0,77	0,33	0,20	0,75	0,76
Elektrociepłownie biomasowe	0,11	0,12	0,11	0,12	0,08
Elektrownie szczytowo-pompowe	0,14	0,08	0,15	0,20	0,13
Elektrownie wodne	0,14	0,13	0,04	0,05	0,08
Elektrownie wiatrowe	0,23	0,16	0,15	0,28	0,17

Główny wpływ na poziom produkcji energii elektrycznej w 2015 roku w porównaniu do 2014 roku miało **wznowienie produkcji w elektrociepłowniach gazowych**: (i) w Elektrociepłowni Rzeszów od września 2014 roku oraz (ii) w Elektrociepłowni Lublin Wrotków od października 2014 roku **na skutek przywrócenia systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji**. Dodatkowo wyższa produkcja w Elektrociepłowni Rzeszów wynika z oddania do eksploatacji nowego bloku gazowo silnikowego w listopadzie 2014 roku.

Wzrost produkcji w elektrociepłowniach węglowych jest głównie następstwem oddania do użytkowania turbozespołu upustowo-kondensacyjnego w Elektrociepłowni Zgierz w grudniu 2014 roku. Dodatkowo wyższa produkcja została osiągnięta na bloku nr 2 w Elektrociepłowni Pomorzany, który od 16 czerwca do 29 października 2014 roku pozostawał w remoncie planowym oraz w Zespole Elektrociepłowni Bydgoszcz na skutek większego wykorzystania elektrociepłowni przez PSE S.A.

Wzrost produkcji w elektrowniach wiatrowych wynika głównie z korzystnych warunków wietrzności, jak również oddania do eksploatacji w lipcu 2015 roku farmy wiatrowej Karwice o mocy zainstalowanej 40 MW oraz w grudniu 2015 roku farmy wiatrowej Resko II o mocy zainstalowanej 76 MW. W grudniu 2015 roku uruchomiono dodatkowo dwie farmy

wiatrowe: Lotnisko o mocy zainstalowanej 90 MW oraz Kieselice II o mocy zainstalowanej 12 MW. Łącznie moc zainstalowana w elektrowniach wiatrowych wynosi obecnie 529 MW, z tego przyrost mocy w 2015 roku wyniósł 218 MW.

Wzrost produkcji w elektrowniach szczytowo-pompowych wynika z charakteru pracy jednostek wytwórczych, które w 2015 roku były wykorzystywane w większym stopniu przez PSE S.A.

Spadek produkcji w elektrowniach opalanych węglem brunatnym wynika głównie z niższej produkcji w Elektrowni Turów, co jest głównie następstwem postoju bloków w remontach planowych w 2015 roku: bloku nr 5 od 9 sierpnia do 23 października oraz bloku nr 6 od 20 marca do 19 czerwca.

Spadek produkcji w elektrowniach opalanych węglem kamiennym wynika z niższej produkcji w Elektrowni Opole, co jest głównie następstwem postoju bloku nr 3 w remoncie planowym od 16 października do 19 listopada 2015 roku oraz niższego wykorzystania Elektrowni Opole przez PSE S.A. w 2015 roku.

Spadek produkcji w elektrowniach wodnych jest następstwem niekorzystnych warunków hydrologicznych.

3.2.2 Sprzedaż ciepła

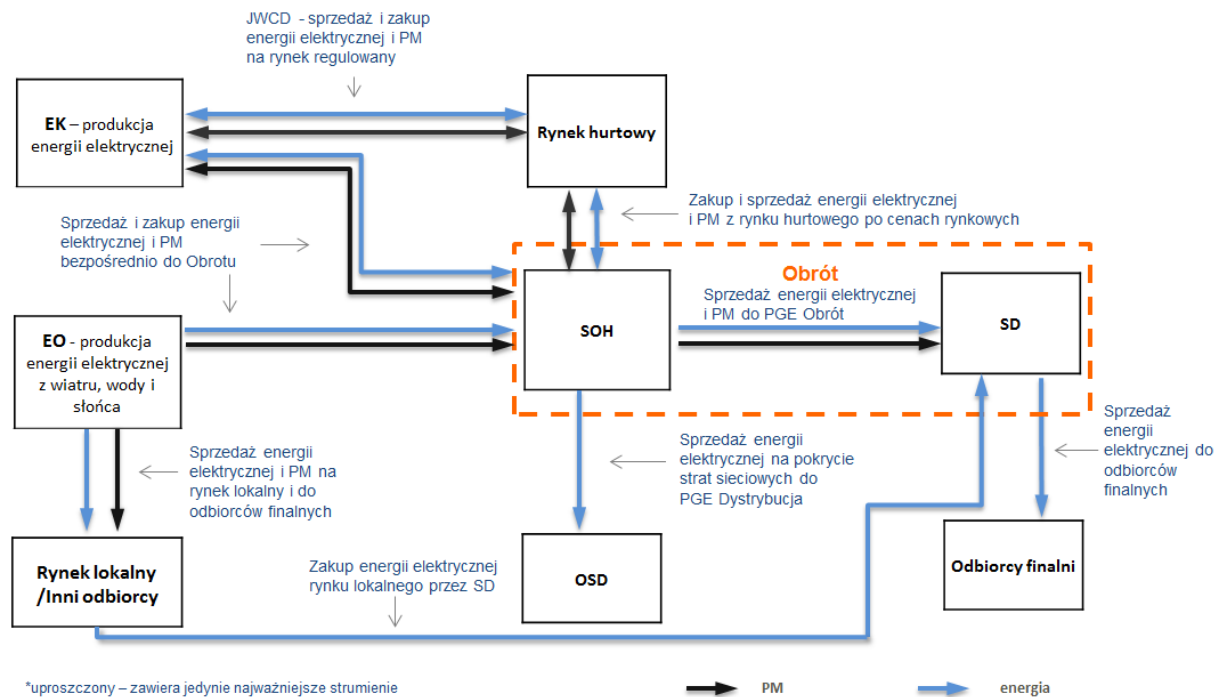
W 2015 roku sprzedaż ciepła wyniosła w Grupie PGE 18,19 mln GJ i była na poziomie porównywalnym ze sprzedażą z 2014 roku.

3.3 Segmenty działalności – dane operacyjne

3.3.1 Model obrotu energią elektryczną i prawami majątkowymi w GK PGE w 2015 roku

Uproszczone przepływy głównych produktów: energii elektrycznej oraz praw majątkowych pomiędzy segmentami zostały przedstawione na poniższym schemacie.

Rysunek: Model obrotu energią elektryczną i prawami majątkowymi w GK PGE w 2015 roku.

3.3.2 Segment Energetyka Konwencjonalna

3.3.2.1 Aktywa

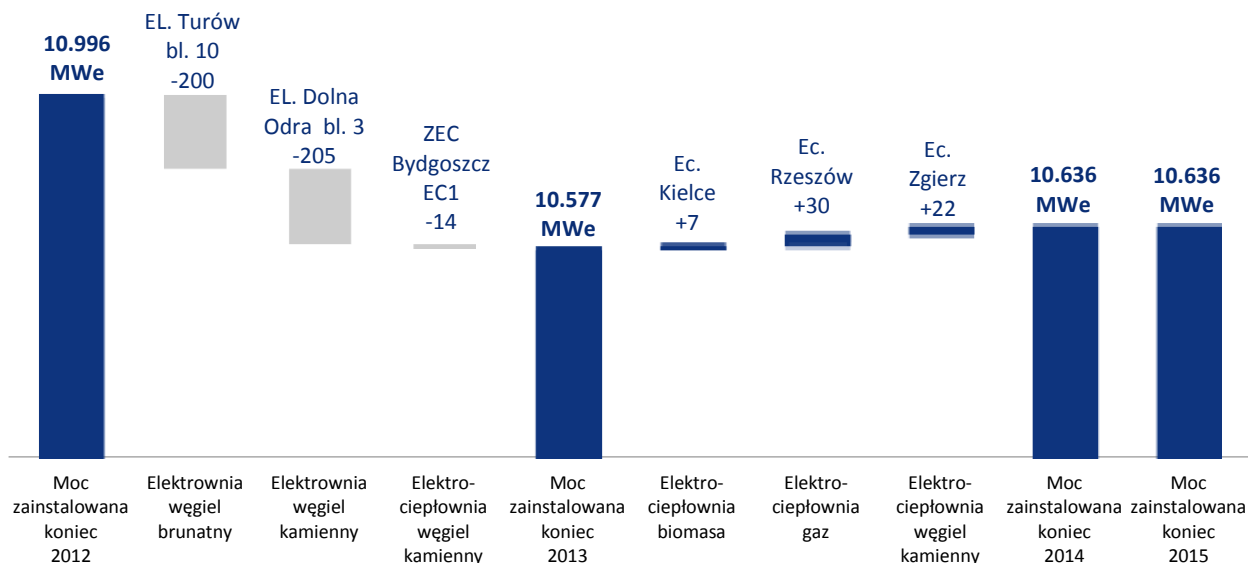
W ramach segmentu Energetyka Konwencjonalna w Grupie Kapitałowej PGE działa PGE GiEK S.A. z siedzibą w Bełchatowie. W skład spółki wchodzi 12 oddziałów, znajdujących się na terenie dziewięciu województw naszego kraju. W ich skład wchodzi: 2 kopalnie węgla brunatnego, 4 elektrownie konwencjonalne i 8 elektrociepłowni.

Grupa jest liderem w branży wydobywczej węgla brunatnego, jej udział w rynku wydobywczym tego surowca stanowi 78% krajowego wydobycia, a także największym wytwórcą energii elektrycznej – wytwarza ok. 38% krajowej produkcji energii elektrycznej. Produkcja oparta jest na węglu brunatnym, wydobywanym z własnych kopalni oraz węgla kamiennym, gazie i biomasie.

Tabela: Dane dotyczące mocy zainstalowanej i produkcji w oddziałach segmentu Energetyka Konwencjonalna.

Oddziały	Główne typy paliwa	Roczna produkcja energii [GWh]			Roczna produkcja ciepła [tys. GJ]			Moc zainstalowana [MWe]
		2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015
Elektrownia Bełchatów	węgiel brunatny	31.698	31.515	32.036	1.924	1.904	2.056	5.298
Elektrownia Turów	węgiel brunatny, biomasa	7.278	7.711	9.329	666	492	539	1.499
Elektrownia Opole	węgiel kamienny, biomasa	6.240	6.816	6.650	116	119	131	1.492
Elektrownia Dolna Odra	węgiel kamienny, biomasa	4.802	4.536	4.920	314	311	336	1.362
Elektrociepłownia Lublin Wrotków	gaz ziemny wysokometanowy, węgiel kamienny	972	417	450	2.861	2.845	3.050	247
Elektrociepłownia Rzeszów	gaz ziemny wysokometanowy, węgiel kamienny	611	264	192	1.728	1.637	1.874	132
Elektrociepłownia Pomorzany	węgiel kamienny	597	510	469	2.766	2.739	3.052	134
Elektrociepłownia Gorzów	gaz ziemny, węgiel kamienny	580	586	585	1.389	1.390	1.592	98
Elektrociepłownia Bydgoszcz	węgiel kamienny, mazut	455	424	480	4.343	4.519	5.088	248
Elektrociepłownia Szczecin	biomasa	423	400	430	680	624	734	69
Elektrociepłownia Zgierz	węgiel brunatny, węgiel kamienny, gaz ziemny	102	20	12	387	363	402	39
Elektrociepłownia Kielce	węgiel kamienny, biomasa	75	61	43	1.509	1.485	1.694	18
RAZEM		53.833	53.260	55.596	18.683	18.428	20.548	10.636

Rysunek: Zmiana mocy zainstalowanej w segmencie Energetyka Konwencjonalna.

W wyniku zakończonych w 2015 roku kompleksowych modernizacji bloków 11 oraz 12 w Elektrowni Bełchatów wzrosła całkowita moc osiągalna elektrowni z 5.380 MW do 5.420 MW. W 2015 roku w segmencie Energetyki Konwencjonalnej nie nastąpiły zmiany w mocy zainstalowanej. Ostatnie zmiany jakie nastąpiły miały miejsce w 2014 roku:

- **Elektrociepłownia Kielce** - zakończenie budowy i oddanie do eksploatacji w lutym 2014 roku turbozespołu upustowo-kondensacyjnego o mocy 7 MWe wraz z wymiennikiem ciepłowniczym o mocy 14 MWt.
- **Elektrociepłownia Rzeszów** - zakończenie budowy i oddanie do eksploatacji w listopadzie 2014 roku bloku kogeneracyjnego wytwarzającego energię elektryczną i ciepło w oparciu o silniki spalinowe tłokowe o mocy 30 MWe i 26 MWt.
- **Elektrociepłownia Zgierz** - zakończenie budowy i dokonanie odbioru końcowego w grudniu 2014 roku turbozespołu upustowo-kondensacyjnego o mocy 22 MWe wraz z kotłem rezerwowo-szczytowym o mocy 18 MWt.

3.3.2.2 Wydobycie węgla brunatnego

Omówienie głównych zagadnień związanych z zasobami

Parametry jakościowe węgla brunatnego

Jakość węgla brunatnego w Kopalniach Bełchatów i Turów określona jest na podstawie badań geologicznych. Dodatkowo na poszczególnych poziomach węglowych wykonuje się odwierty pozwalające na przeprowadzenie bieżących badań jakości węgla.

Tabela: Średnie parametry jakościowe węgla brunatnego występującego w złożach należących do PGE GiEK S.A. odnoszące się do zasobów bilansowych.

Złoże	Średnia wartość opałowa (Q _{ir})	Średnia zawartość popiołów (A ¹)	Średnia zawartość siarki (S _t ¹)
	[kJ/kg]	[%]	[%]
Bełchatów – Pole Szczerców	7.560	12,50	1,35
Bełchatów – Pole Bełchatów	7.579	11,90	0,73
Turów	Pokład I	9.729	11,37
	Pokład II	9.523	11,86
	Pokład III	9.070	14,69

Zasoby węgla brunatnego

Zasoby złoża węgla brunatnego ustalane są w ramach prowadzonej ewidencji zasobów kopaliny w operacie ewidencyjnym za dany rok do 28 lutego, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku. Z uwagi na trwające prace nad sporządzeniem operatu ewidencyjnego za rok 2015 w poniższej tabeli przedstawiono zasoby węgla brunatnego na koniec 2014 roku i wielkość wydobycia w 2015 roku.

Tabela: Zasoby węgla brunatnego na koniec 2014 roku oraz wielkość wydobycia w 2015 roku.

Złoże	Zasoby - stan na koniec 2014 roku		Wielkość wydobycia w roku 2015
		[mln Mg]	[mln Mg]
Bełchatów – Pole Szczerców	geologiczne	873,51	17,03
	przemysłowe	662,30	
Bełchatów – Pole Bełchatów	geologiczne	137,20	25,05
	przemysłowe	91,89	
Turów	geologiczne	372,40	7,32
	przemysłowe	325,25	

Projekty perspektywiczne

Obecnie eksploatowane złoża węgla brunatnego w Kopalni Bełchatów i Kopalni Turów zapewnią stabilny poziom wydobycia do 2030 roku. Po tym roku poziom wydobycia będzie ulegał zmniejszeniu. Prowadzone są prace w celu uzyskania koncesji na eksploatację złóż węgla brunatnego Złoczew i Gubin, których wykorzystanie będzie zależne m.in. od kształtu przyszłej polityki klimatycznej i rozwoju technologii węglowych.

Złoże Złoczew

Prace związane z uzyskaniem koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złożem Złoczew podzielone są na dwa etapy:

- etap I związany z rozpoznaniem złoża w stopniu umożliwiającym sporządzenie Projektu Zagospodarowania Złoża (lata 2008-2013);
- etap II związany z opracowaniem wniosku koncesyjnego na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Złoczew i uzyskaniem przedmiotowej koncesji (lata 2013 – 2017).

Realizację działań mających na celu uzyskanie koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Złoczew rozpoczęto w 2008 roku. Pierwszym etapem prac było uzyskanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węgla brunatnego Złoczew. Wykonano następujące prace:

- 272 otwory o łącznej długości ponad 45 km;
- badania laboratoryjne próbek pobranych podczas wierceń;
- kartowanie hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie rejonu złoża;
- Jednolita Baza Danych Geologicznych („JBDG”);
- mapy geodezyjne rejonu złoża;
- syntetyczny profil litostratygraficzny dla potrzeb kodowania i modelowania geologicznego.

Wykonane prace umożliwiły sporządzenie dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego Złoczew w kategorii B+C₁ (zatwierdzona 28 października 2013 roku) oraz dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrologiczne w związku z zamierzonym wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania węgla brunatnego ze złoża Złoczew w kategorii B + C₁ (zatwierdzona 7 lutego 2014 roku). Uzyskano decyzję Ministra Środowiska o jej zatwierdzeniu.

Tabela: Średnie parametry jakościowe węgla brunatnego występującego w złożu Złoczew odnoszące się do zasobów bilansowych.

Złoże	Zasoby [mln Mg]	Średnia	Średnia	Średnia
		wartość opałowa (Q _d ^r) [kJ/kg]	zawartość popiołów (A ^r) [%]	zawartość siarki (S _d ^r) [%]
Złoczew	geologiczne	624,57	8.230	10,68
	przemysłowe	538,54		

Zgodnie z przyjętym harmonogramem uzyskanie koncesji na wydobywanie węgla ze złoża Złoczew przewidywane jest na styczeń 2017 roku. W 2015 roku kontynuowane były prace mające na celu uzyskanie niezbędnych dokumentów i opracowań koniecznych do skompletowania wniosku koncesyjnego. Na bieżąco prowadzone były prace analityczne w zakresie wariantów zagospodarowania węgla ze złoża Złoczew oraz inne analizy dotyczące projektu. W październiku 2015 roku odebrano ostateczną wersję Projektu Zagospodarowania Złoża Złoczew (uwzględniającą uwagi zgłoszone przez Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach).

W listopadzie 2015 roku przygotowano Raport o oddziaływaniu wydobywania węgla brunatnego ze złoża Złoczew na środowisko, natomiast 25 listopada 2015 roku złożono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska („RDOŚ”) w Łodzi wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu węgla brunatnego ze złoża Złoczew.

W dniu 20 listopada 2015 roku spółka złożyła wnioski o dokonanie zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Złoczew, Ostrówek, Burzenin i Lututów w zakresie planowanego przedsięwzięcia. Natomiast 30 listopada 2015 roku Rada Miasta i Gminy Złoczew podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium zagospodarowania przestrzennego.

Złoże Gubin

Projekt związany z pozyskaniem koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Gubin do końca 2014 roku realizowany był przez dedykowaną spółkę – PGE Gubin sp. z o.o. Do tego czasu, w ramach działalności operacyjnej spółki wykonano szereg opracowań i dokumentacji, które dostarczyły informacji o złożu w zakresie jego budowy, parametrów jakościowych, modelu hydrogeologicznego, a także sporządzono Projekt Zagospodarowania Złoża. W 2015 roku, spółka PGE Gubin sp. z o.o. została rozwiązana, a jej zobowiązania prawne przejęło PGE GiEK S.A. W ramach projektu zrealizowano dotychczas następujące zadania:

- w maju 2015 roku opracowano raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z zakresem określonym przez RDOŚ;
- w lipcu 2015 roku złożono do RDOŚ wnioski o podjęcie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- w sierpniu 2015 roku RDOŚ wydał postanowienie o podjęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia;
- w styczniu 2016 roku uzyskano decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną części złoża Gubin przewidzianego do eksploatacji (dokumentacja geologiczna złoża węgla brunatnego Gubin 2) i dodatki do dokumentacji geologicznej dla tej części złoża, która nie będzie przedmiotem eksploatacji (dodatek nr 3 do kompleksowej dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego Gubin, dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża węgla brunatnego Gubin 1).

W październiku 2015 roku Zarząd Województwa Lubuskiego podjął uchwałę w sprawie przyjęcia opracowania pod nazwą „Analiza obecnego i potencjalnego wydobywania złóż kopalin o znaczeniu regionalnym, ponadregionalnym i krajowym na terenie województwa lubuskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko”. Dokument uwzględnia złożo Gubin 2 oraz plany związane z jego zagospodarowaniem i ma istotny wpływ na kształt Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego, który jest obecnie opracowywany.

Tabela: Średnie parametry jakościowe węgla brunatnego występującego w złożu Gubin 2 odnoszące się do zasobów bilansowych.

Złoże	Zasoby		Średnia wartość opałowa (Q _r ¹)		Średnia zawartość popiołów (A _r ¹)		Średnia zawartość siarki (S _r ¹)	
	[mln Mg]		[kJ/kg]		[%]		[%]	
Gubin	geologiczne	1.086,91	pokład II	8.854-9.380	pokład II	13,76-18,20	pokład II	1,50-1,63
	przemysłowe	857,93	pokład IV	9.435-10.225	pokład IV	14,53-16,57	pokład IV	3,97-4,73

Bieżące zabiegi rekultywacyjne

W myśl obowiązujących przepisów prawnych tereny poeksploatacyjne wymagają rekultywacji. Obowiązek rekultywacji spoczywa na osobach fizycznych lub prawnych, które wyłączają grunty z produkcji i powodują utratę ich wartości użytkowej. Dlatego też kopalnie prowadzą rekultywację terenów poeksploatacyjnych, na których zakończona została działalność górnicza. Całość prowadzonych prac obejmuje dwie fazy:

- I. Fazę rekultywacji technicznej (podstawowej)
- II. Fazę rekultywacji biologicznej (szczegółowej)

W zakres rekultywacji technicznej (podstawowej) wchodzi prace polegające na:

- właściwym ukształtowaniu rzeźby terenu zwałowisk czy osadników;
- budowie urządzeń i obiektów systemu odwadniania powierzchniowego;
- budowie dróg dojazdowych.

W ramach zabiegów rekultywacji szczegółowej wykonywane są następujące prace:

- ewentualne neutralizacje gruntów nieprzydatnych;
- wprowadzenia roślinności zielnej;
- wprowadzanie gatunków drzewiastych;
- pielęgnacja nasadzeń.

A. KWB Bełchatów

W ramach rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, aktualnie wykonywane są prace na obszarze osadnika nr 1 Pola Bełchatów, zwałowiska zewnętrznego Pola Szczerców oraz terenów pozostałych Pola Bełchatów. Dotyczy to głównie rekultywacji szczegółowej nowo przygotowanych powierzchni zwałowisk oddanych do obudowy biologicznej, jak i naprawy terenów wyłączanych z dalszej działalności kopalni.

Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych wykonywana jest w oparciu o projekt technologiczny dla Pola Bełchatów i Pola Szczerców na lata 2014-2018, jak i coroczne, szczegółowe projekty techniczne rekultywacji, powstające dla poszczególnych powierzchni w ramach postępu prac rekultywacyjnych.

Pole Bełchatów

W roku 2015 wykonano:

- rekultywację podstawową - kształtowanie powierzchni (osadnik północny nr 1) 6,82 ha;
- rekultywację szczegółową – zadarnianie i zadrzewianie (osadnik północny nr 1) 2,52 ha.

Od rozpoczęcia procesu rekultywacji do końca 2015 roku w ramach prac rekultywacyjnych wykonano sumarycznie:

- rekultywację podstawową na powierzchni 1.025,78 ha;
- rekultywację szczegółową na powierzchni 369,77 ha.

Pole Szczerców

W roku 2015 wykonano:

- rekultywację podstawową - kształtowanie powierzchni 36,83 ha;
- rekultywację szczegółową – zadarnianie i zadrzewianie 83,59 ha.

Od rozpoczęcia procesu rekultywacji do końca 2015 roku w ramach prac rekultywacyjnych wykonano sumarycznie:

- rekultywację podstawową na powierzchni 578,76 ha;
- rekultywację szczegółową na powierzchni 221,79 ha.

Docelowe kierunki rekultywacji:

- zwałowisko wewnętrzne Pola Bełchatów – kierunek leśny, zadrzewieniowy i rekreacyjno-sportowy;
- zwałowisko zewnętrzne Pola Szczerców - kierunek leśny, rekreacyjno-sportowy, rolny (uprawa roślin energetycznych), gospodarczy (budowa farmy wiatraków);
- wyrobiska górnicze Pola Bełchatów i Pola Szczerców – wodny kierunek rekultywacji, strefy brzegowe kierunek rekreacyjno-sportowy i zadrzewieniowo-leśny.

Zakończenie rekultywacji:

- zwałowiska wewnętrznego Pole Bełchatów – 2020 rok;
- wyrobiska Pole Bełchatów – 2060 rok;
- wyrobiska Pole Szczerców – 2064 rok;
- zwałowiska zewnętrznego Pole Szczerców – 2020 rok.

B. KWB Turów

Rekultywację docelową przeprowadzono na powierzchni 6,13 ha. W ramach poprawek i uzupełnień nasadzeń na wcześniej zrehabilitowanych powierzchniach posadzono 61.337 sztuk drzewek. Według obecnych przewidywań docelowa rekultywacja tj. po zakończeniu eksploatacji będzie prowadzona przede wszystkim w kierunku wodnym i leśnym. KWB Turów prowadzi analizy mające na celu wybór optymalnego sposobu prowadzenia eksploatacji w celu zmniejszenia przyszłych kosztów rekultywacji oraz prowadzi prace mające na celu określenie wielowariantowej koncepcji zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

Fundusz likwidacji zakładu górniczego i rezerwa na rekultywację

Fundusz likwidacji zakładu górniczego

Zgodnie z przepisami ustawy prawo geologiczne i górnicze, przedsiębiorca wydobywający kopaliny systemem odkrywkowym przeznacza na fundusz likwidacji zakładu górniczego 10% należnej opłaty eksploatacyjnej, a środki te gromadzi na wydzielonym rachunku bankowym. Fundusz ten wliczany jest w koszty działalności wykonywanej w zakresie wydobywania kopaliny systemem odkrywkowym. Odpis na fundusz realizowany jest miesięcznie w wysokości wynikającej z wielkości wydobycia w okresie sprawozdawczym. Odsetki od środków funduszu likwidacji zakładu górniczego zwiększają wartość tego funduszu.

Rezerwa na koszty rekultywacji terenów poeksploatacyjnych

Kopalnie należące do Grupy oszacowują koszty (rezerwy) przyszłej rekultywacji terenu po zakończeniu jego eksploatacji. Wysokość kosztów ustala się w oparciu o przewidywany koszt przeprowadzenia prac rekultywacyjnych i zagospodarowania wyrobisk końcowych. Koszt ten dzielony jest na część przypadającą na wydobyty nadkład oraz węgiel. Rezerwę tworzy się:

- dla części przypadającej na wydobyty węgiel: w proporcji odpowiadającej stosunkowi wydobytego węgla na dzień bilansowy do planowanego całkowitego wydobycia węgla ze złoża w całym okresie eksploatacji;
- dla części przypadającej na wydobyty nadkład: w proporcji odpowiadającej stosunkowi objętości odkrywki przypadającej na nadkład na dzień bilansowy do planowanej objętości odkrywki przypadającej na nadkład na zakończenie okresu eksploatacji.

Przyrost rezerwy dotyczący wydobycia w danym roku obciąża:

- koszty operacyjne - dla części przypadającej na wydobyty węgiel;
- jest ujmowany w wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych - dla części przypadającej na wydobyty nadkład.

W przypadku rekultywacji składowisk popiołów (odpadów poprodukcyjnych z produkcji energii elektrycznej) koszt tworzenia rezerwy ujmowany jest w kosztach operacyjnych proporcjonalnie do stopnia zapełnienia poszczególnych składowisk.

Koszt odwracania dyskonta rezerw ujmowany jest w kosztach finansowych. Zmianę wyceny rezerw wynikającą ze zmiany założeń (np. w zakresie czynników makroekonomicznych, sposobu przeprowadzenia rekultywacji, terminu itp.) ujmuje się następująco:

- dla rezerw rozpoznawanych jako część kosztu wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych - dodaje się lub odejmuje od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, z tym że kwota odjęta od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika aktywów nie powinna przewyższać jego wartości księgowej netto;
- dla innych przypadków - w pozostałych kosztach operacyjnych lub pozostałych przychodach operacyjnych.

Tabela: Fundusz i rezerwa na rekultywację w KWB Bełchatów i KWB Turów.

Fundusz likwidacyjny i rezerwa na rekultywację [mln PLN]	KWB Bełchatów	KWB Turów	Razem
Stan funduszu na dzień 1 stycznia 2015 roku	94	27	121
• zmiana z tytułu bieżącego wydobycia	8	1	9
• zmiana z tytułu odsetek od lokat	2	1	3
Stan funduszu na dzień 31 grudnia 2015 roku	104	29	133
Stan rezerwy na dzień 1 stycznia 2015 roku*	1.885	1.041	2.926
• zmiana z tytułu istotnych zmian stóp dyskonta, inflacji i pozostałych założeń	-108	-79	-187
• zmiana z tytułu bieżącego wydobycia i odwrócenia dyskonta	150	29	179
Stan rezerwy na dzień 31 grudnia 2015 roku	1.927	991	2.918
Stan rezerwy i funduszu na dzień 1 stycznia 2015 roku*	1.979	1.068	3.047
• zmiana z tytułu istotnych zmian stóp dyskonta, inflacji i pozostałych założeń.	-108	-79	-187
• zmiana z tytułu bieżącego wydobycia i odwrócenia dyskonta	160	31	191
Stan rezerwy i funduszu na dzień 31 grudnia 2015 roku	2.031	1.020	3.051

* dane przekształcone

Zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe część kosztów przyszłej rekultywacji, przypadająca na objętość wyrobiska przypisaną do nadkładu jest rozpoznawana w bilansie jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

Składnik aktywów z tytułu kosztów rekultywacji jest systematycznie amortyzowany z zastosowaniem metody naturalnej opartej na ilości wydobytego węgla z danej odkrywki.

Tabela: Rzeczowe aktywa trwałe - Koszty rekultywacji wyrobisk końcowych w KWB Bełchatów i KWB Turów.

Rzeczowe aktywa trwałe - Koszty rekultywacji wyrobisk końcowych [mln PLN]	KWB Bełchatów	KWB Turów	Razem
Stan aktywa na dzień 1 stycznia 2015 roku*	822	192	1.014
• zmiana z tytułu istotnych zmian stóp dyskonta i inflacji	-45	-53	-98
• zmiana z tytułu amortyzacji i odpisów aktualizujących	-188	-38	-226
• zmiana z tytułu aktywowania nadkładu	89	0	89
Stan aktywa na dzień 31 grudnia 2015 roku	678	101	779

* dane przekształcone

3.3.3 Segment Energetyka Odnawialna

W ramach Grupy Kapitałowej PGE działalnością operacyjną w zakresie energetyki odnawialnej zarządza spółka PGE EO S.A. Na aktywa segmentu składa się:

- 12 farm wiatrowych;
- 1 elektrownia fotowoltaiczna;
- 29 elektrowni wodnych przepływowych;
- 4 elektrownie wodne szczytowo-pompowe, w tym 2 z dopływem naturalnym.

Tabela: Dane dotyczące mocy zainstalowanej i produkcji w elektrowniach segmentu Energetyka Odnawialna.

Elektrownia	Roczna produkcja energii [GWh]			Moc zainstalowana [MWe]
	2015	2014	2013	2015
Elektrownie wodne przepływowe	243,7	298,9	329,2	96,7
Elektrownia Wodna Dębe*	76,2	100,1	120,0	20,0
Elektrownia Wodna Myczkowce	25,5	20,9	28,5	8,2
Elektrownia Wodna Tresna	20,2	25,7	23,8	21,0
Elektrownia Wodna Porąbka	19,0	23,0	22,8	12,5
Elektrownia Wodna Smardzewice*	13,7	18,9	18,8	3,6
Elektrownia Wodna Oława	9,6	9,6	0,0	3,2
Elektrownia Wodna Raduszczyk Stary	8,1	11,4	15,4	3,0
Elektrownia Wodna Gorzupia II	6,6	8,3	9,1	1,7
Elektrownia Wodna Grajówka	6,0	8,5	11,4	2,9
Elektrownia Wodna Krapkowice	5,3	6,4	6,1	1,3
Elektrownia Wodna Dobrzeń	5,2	7,0	7,2	1,6
Elektrownia Wodna Krępna	5,0	6,2	5,1	1,3
Elektrownia Wodna Januszkowice	5,0	6,0	4,5	1,4
Elektrownia Wodna Przysieka	4,3	4,7	6,9	1,4
Elektrownia Wodna Żagań II	3,7	5,3	4,6	1,2
Elektrownia Wodna Rakowice	3,5	5,3	6,0	2,0
Elektrownia Wodna Gubin	3,5	4,1	4,0	1,2
Elektrownia Wodna Bukówka	3,2	3,6	5,0	0,8
Elektrownia Wodna Zielisko	3,0	3,2	4,2	1,5
Elektrownia Wodna Żagań I	2,9	3,9	4,1	1,0
Elektrownia Wodna Zasieki	2,9	3,3	4,5	0,8
Elektrownia Wodna Sobolice	2,0	2,5	3,6	0,7
Elektrownia Wodna Żarki Wielkie	1,9	1,8	3,1	0,6
Elektrownia Wodna Nielisz*	1,9	1,9	2,0	0,4
Elektrownia Wodna Szprotawa	1,5	2,3	2,1	0,8
Elektrownia Wodna Kliczków	1,4	1,9	2,8	0,7
Elektrownia Wodna Małomice	1,4	2,1	2,0	0,8
Elektrownia Wodna MEW Myczkowce	1,2	0,9	1,3	0,2
Elektrownia Wodna Gorzupia I	0,0	0,1	0,3	0,9
Elektrownie wodne szczytowo-pompowe	561,2	512,9	521,8	1.216,0
Elektrownia Wodna Żarnowiec	343,0	309,0	316,9	716,0
Elektrownia Wodna Porąbka-Żar	218,2	203,9	204,9	500,0
Elektrownie wodne szczytowo-pompowe z dopływem naturalnym**	120,8	123,4	165,5	291,5
Elektrownia Wodna Solina	82,0	73,7	94,9	200,2
Elektrownia Wodna Dychów	38,8	49,7	70,6	91,3

* elektrownie wodne zarządzane w 2014 i 2013 roku przez segment Sprzedaż Detaliczna (obecna nazwa segment Obrót)

**w tym produkcja z cyklu szczytowo-pompowego 5,4 GWh oraz produkcja z dopływu naturalnego 115,4 GWh. łączna produkcja z cyklu szczytowo-pompowego w 2015 roku wyniosła 566,6 GWh a produkcja z wody wyniosła łącznie 359,1 GWh

Tabela: Dane dotyczące mocy zainstalowanej i produkcji w elektrowniach segmentu Energetyka Odnawialna.

Elektrownia	Roczna produkcja energii [GWh]			Moc zainstalowana [MWe]
	2015	2014	2013	2015
Farmy wiatrowe	822,1	643,0	427,3	427,0
Farma Wiatrowa Żuromin	157,2	145,0	133,1	60,0
Farma Wiatrowa Pelplin	112,4	94,9	97,6	48,0
Farma Wiatrowa Jagniątkowo (d. Jezioro Ostrowo)*	88,5	74,7	38,5	30,6
Farma Wiatrowa Kieselice**	82,8	76,1	34,3	40,5
Farma Wiatrowa Wojciechowo***	81,6	51,4	0,0	28,0
Farma Wiatrowa Karnice I*	69,6	59,6	30,4	29,9
Farma Wiatrowa Kamieńsk	64,9	55,0	55,7	30,0
Farma Wiatrowa Karwice****	47,3	0,0	0,0	40,0
Farma Wiatrowa Malbork**	41,5	37,3	18,0	18,0
Farma Wiatrowa Resko I	32,3	27,7	8,3	14,0
Farma Wiatrowa Galicja**	24,1	21,3	11,4	12,0
Farma Wiatrowa Resko II*****	19,9	0,0	0,0	76,0
Elektrownia Fotowoltaiczna Żar	0,02	0,0	0,0	0,6
RAZEM:	1.747,8	1.578,2	1.443,8	2.031,8

* dane dla 2013 roku dotyczą okresu lipiec – grudzień 2013 roku

** dane dla 2013 roku dotyczą okresu sierpień – grudzień 2013 roku

*** dane dla 2014 roku dotyczą okresu marzec – grudzień 2014 roku

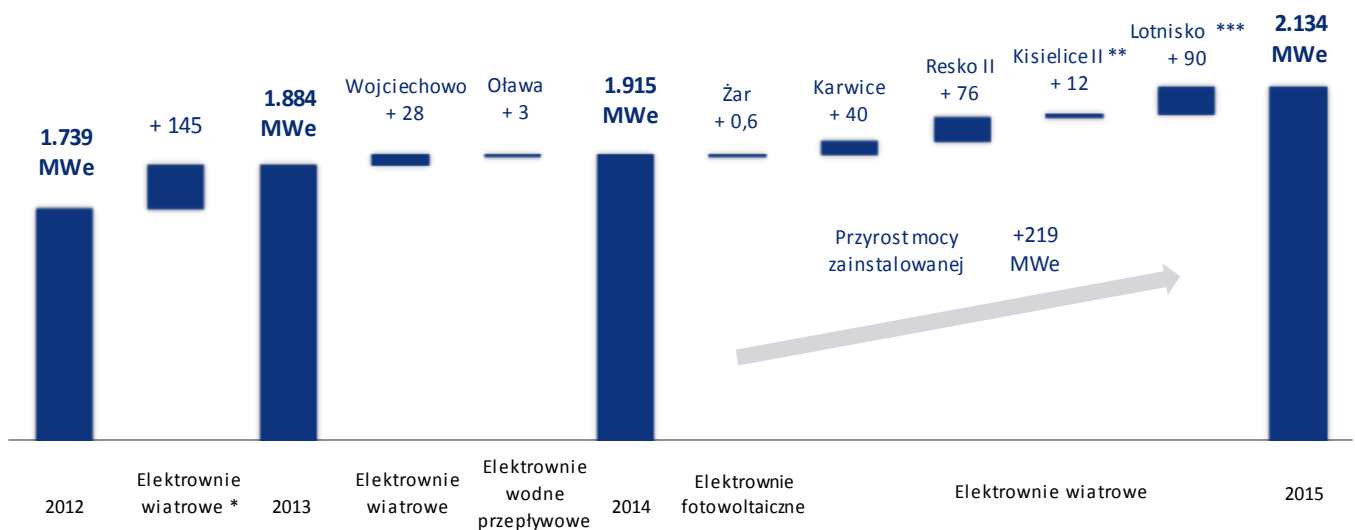
**** dane dla 2015 roku dotyczą okresu lipiec – grudzień 2015 roku

***** dane dla okresu 2015 roku dotyczą miesiąca grudnia 2015 roku

W grudniu 2015 roku uruchomiono farmę wiatrową Lotnisko o mocy zainstalowanej 90 MW oraz farmę wiatrową Kieselice II o mocy zainstalowanej 12 MW. W styczniu 2016 roku farma wiatrowa Lotnisko uzyskała koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej, natomiast farma wiatrowa Kieselice II oczekuje na uzyskanie koncesji.

Łączna moc zainstalowana w elektrowniach wiatrowych wynosi obecnie 529 MW.

Rysunek: Zmiana mocy zainstalowanej w Energetyce Odnawialnej.

* Farmy wiatrowe przejęte przez Energię Natury od lipca 2013 roku, oraz farma wiatrowa Resko I należąca do Energii Odnawialnej.

** Farma wiatrowa uruchomiona w 2015 roku, oczekująca na wydanie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej.

*** Farma wiatrowa uruchomiona w 2015 roku. W styczniu 2016 roku uzyskała koncesję na wytwarzanie ee.

3.3.4 Segment Dystrybucja

PGE Dystrybucja S.A. działa na obszarze 122.433 km² i dostarcza energię elektryczną ponad 5 mln klientów.

Tabela: Wolumen dystrybuowanej energii i liczba klientów w 2015, 2014 i 2013 roku.

Taryfy	Wolumen dystrybuowanej energii [TWh]*			Liczba klientów wg punktów poboru energii [szt.]		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Grupa taryfowa A	5,21	5,08	4,96	98	86	83
Grupa taryfowa B	12,30	11,76	11,14	10.977	10.626	10.374
Grupa taryfowa C+R	6,63	6,56	6,46	490.847	496.054	501.098
Grupa taryfowa G	9,24	9,14	9,22	4.761.809	4.718.887	4.682.166
RAZEM	33,38	32,54	31,78	5.263.731	5.225.653	5.193.721

*z doszacowaniem sprzedaży

Tabela: Kluczowe dane operacyjne w 2015, 2014 i 2013 roku.

Dane operacyjne	Jedn.	2015	2014	2013
Liczba stacji, w tym:	szt.	92.258	91.374	90.685
Liczba stacji transformatorowych	szt.	91.874	91.019	90.304
Moc stacji	MVA	29.500	28.714	28.178
Długość linii ogółem	km	283.804	281.290	279.704
Linie wysokiego napięcia	km	10.143	10.096	10.079
Linie średniego napięcia	km	109.938	109.054	108.571
Linie niskiego napięcia	km	163.723	162.140	161.054
Wskaźnik strat sieciowych*	%	5,9%	6,3%	6,5%
Wskaźnik SAIDI**	min	442	474	528
Czas przyłączenia	dni	291	307	347

* wskaźnik liczony: (wolumen energii wprowadzonej do sieci OSD - wolumen energii oddanej z tej sieci)/ wolumen energii wprowadzonej do sieci OSD

** wskaźnik liczony: (czas trwania przerw długich i bardzo długich x liczba odbiorców narażonych na ich skutki)/ liczba obsługiwanych odbiorców

3.3.5 Segment Obrót

W ramach segmentu Obrót działają spółki: PGE Obrót S.A., PGE S.A., PGE Dom Maklerski S.A., PGE Trading GmbH oraz Enesta sp. z o.o. Przedmiotem działalności segmentu jest obrót energią elektryczną na terenie całego kraju, hurtowy obrót energią elektryczną na rynku krajowym i zagranicznym, świadczenie usług na rzecz spółek z Grupy PGE związanych z zarządzaniem handlowym zdolnościami wytwórczymi Grupy Kapitałowej i wytworzoną energią elektryczną oraz obrót pozwoleniami do emisji CO₂, prawami majątkowymi i gazem.

Przychody segmentu obejmują głównie sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców końcowych, a także sprzedaż usług dystrybucyjnych w ramach umów kompleksowych. Koszty segmentu obejmują głównie zakup energii elektrycznej oraz koszty wynikające z konieczności zakupu praw majątkowych podlegających umorzeniu w ramach systemu wsparcia dla źródeł odnawialnych, kogeneracji i efektywności energetycznej. Alternatywnym rozwiązaniem w przypadku ograniczonej podaży lub braku dostępności praw majątkowych jest uiszczenie opłaty zastępczej.

Wolumen sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców finalnych wyniósł 39,00 TWh, co stanowiło 2% spadek w porównaniu do poprzedniego roku.

Koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej związane z systemem wsparcia dla źródeł odnawialnych, kogeneracyjnych oraz wynikające z wprowadzenia systemu świadectw efektywności energetycznej stanowiły istotną pozycję w cenie detalicznej energii elektrycznej dla odbiorcy końcowego.

Planowane zmiany systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych mogą wpłynąć na ceny energii elektrycznej dla odbiorcy końcowego.

Tabela: Wysokość opłaty zastępczej.

Wysokość opłaty zastępczej	Jedn.	2015	2014	2013
Odnawialne źródła energii (OZE)	PLN/MWh	300,03	300,03	297,35
Świadectwa pochodzenia - energia skojarzona (metan kopalniany)	PLN/MWh	63,26	63,26	60,00
Świadectwa pochodzenia – energia wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji	PLN/MWh	11,00	11,00	29,84
Świadectwa pochodzenia – energia wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej źródła poniżej 1 MW	PLN/MWh	121,63	110,00	149,30
Świadectwa efektywności energetycznej	PLN/toe	1.000,00	1.000,00	1.000,00

Tabela: Obowiązek umorzenia praw majątkowych.

Obowiązek umorzenia praw majątkowych	Jedn.	2015	2014	2013
Odnawialne źródła energii (OZE)	%	14,0	13,0	12,0
Świadectwa pochodzenia - energia skojarzona (metan kopalniany)	%	1,3	1,1	0,9
Świadectwa pochodzenia – energia wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji	%	23,2	23,2	brak*
Świadectwa pochodzenia – energia wytworzona w wysokosprawnej kogeneracji opalanej paliwami gazowymi lub o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej źródła poniżej 1 MW	%	4,9	3,9	brak*
Świadectwa efektywności energetycznej	%	1,5	1,5	1,0

*Obowiązek zakupu świadectw pochodzenia energii wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji (prawa majątkowe „czerwone” i „żółte”) od kwietnia 2014 roku

3.4 Segmenty działalności – dane finansowe

Tabela: Podział przychodów Grupy w podziale na segmenty działalności w 2015, 2014 i 2013 roku.

w mln PLN	Przychody ogółem				
	2015	2014*	zmiana %	2013*	zmiana %
Energetyka Konwencjonalna	12.715	12.906	-1%	12.211	6%
Energetyka Odnawialna	761	767	-1%	734	4%
Obrót	15.783	14.431	9%	17.400	-17%
Dystrybucja	6.083	5.781	5%	5.620	3%
Pozostała Działalność	682	1.854	-63%	1.838	1%
RAZEM	36.024	35.739	1%	37.803	-5%
Korekty konsolidacyjne	-7.482	-7.596	-2%	-7.654	-1%
RAZEM PO KOREKTACH	28.542	28.143	1%	30.149	-7%

*dane przekształcone

Tabela: Kluczowe wielkości w poszczególnych segmentach w 2015 roku (po dokonaniu wyłączeń wewnątrzsegmentowych).

w mln PLN	EBITDA	EBIT	Nakłady inwestycyjne	Aktywa segmentu*
	2015			
Energetyka Konwencjonalna	4.698	-5.732	6.495	32.419
Energetyka Odnawialna	391	107	931	4.767
Obrót	610	585	31	3.762
Dystrybucja	2.461	1.387	1.841	16.710
Pozostała działalność	66	-51	216	1.033
RAZEM	8.226	-3.704	9.514	58.691
Korekty konsolidacyjne	2	115	-64	-2.348
RAZEM PO KOREKTACH	8.228	-3.589	9.450	56.343

* por. nota 6.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Tabela: Kluczowe wielkości w poszczególnych segmentach w 2014 roku (po dokonaniu wyłączeń wewnątrzsegmentowych).

w mln PLN	EBITDA	EBIT	Nakłady inwestycyjne	Aktywa segmentu*
	2014**			
Energetyka Konwencjonalna	4.983	3.296	4.362	35.358
Energetyka Odnawialna	391	174	374	4.110
Obrót	246	228	17	3.601
Dystrybucja	2.329	1.306	1.508	15.726
Pozostała działalność	161	31	158	1.400
RAZEM	8.110	5.035	6.419	60.195
Korekty konsolidacyjne	19	61	-70	-1.965
RAZEM PO KOREKTACH	8.129	5.096	6.349	58.230

* por. nota 6.1 skonsolidowanego sprawozdania finansowego

** dane przekształcone

Tabela: Kluczowe wielkości w poszczególnych segmentach w 2013 roku (po dokonaniu wyłączeń wewnątrzsegmentowych).

w mln PLN	EBITDA	EBIT	Nakłady inwestycyjne	Nabycie RAT* netto w ramach zakupu nowych spółek	Aktywa Segmentu
			2013**		
Energetyka Konwencjonalna	3.969	1.971	2.722	0	31.525
Energetyka Odnawialna	386	188	196	847	3.616
Obrót	1.394	1.368	19	0	3.343
Dystrybucja	2.254	1.245	1.335	0	15.185
Pozostała działalność	145	29	178	0	1.454
RAZEM	8.148	4.801	4.450	847	55.123
Korekty konsolidacyjne	42	47	-93	269	-1.584
RAZEM PO KOREKTACH	8.190	4.848	4.357	1.116	53.539

* RAT - rzeczowe aktywa trwałe

** dane przekształcone

3.4.1 Segment Energetyka Konwencjonalna

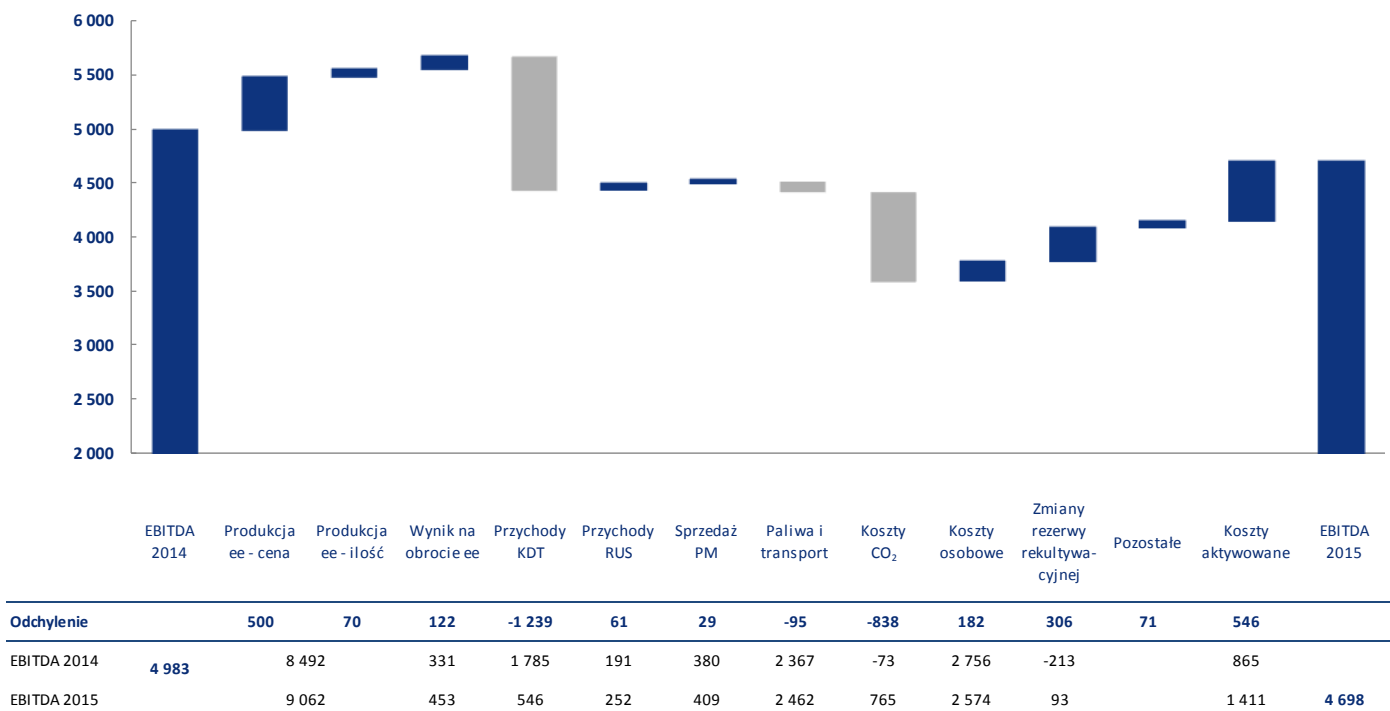
Tabela: Kluczowe wielkości w segmencie Energetyka Konwencjonalna.

mIn PLN	2015	2014*	zmiana %	2013*	zmiana %
Przychody ze sprzedaży	12.715	12.906	-1%	12.211	6%
EBIT	-5.732	3.296	-274%	1.971	67%
EBITDA	4.698	4.983	-6%	3.969	26%
Nakłady inwestycyjne	6.495	4.362	49%	2.722	60%

mIn PLN	I kwartał 2015*	II kwartał 2015*	III kwartał 2015*	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014*
Przychody ze sprzedaży	3.517	2.909	3.052	3.237	3.339
EBIT	810	-8.070	789	739	286
EBITDA	1.256	1.203	1.127	1.112	722
Nakłady inwestycyjne	1.042	1.316	1.656	2.481	1.565

* dane przekształcone

Rysunek: Kluczowe odchylenia wyniku EBITDA w Segmencie Energetyka Konwencjonalna [w mln PLN].

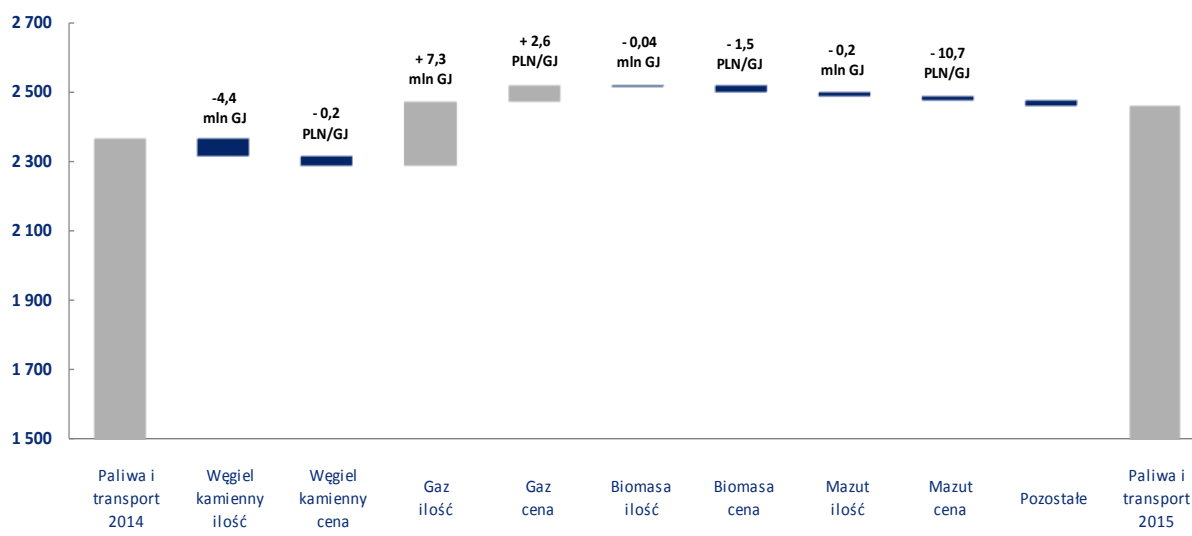
Kluczowymi czynnikami wpływającymi na wyniki segmentu Energetyka Konwencjonalna w 2015 roku w porównaniu do wyników poprzedniego roku były:

- **Wzrost cen sprzedaży energii elektrycznej**, który spowodował odpowiedni wzrost przychodów ze sprzedaży. Średnia cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku giełdowym w 2015 roku ukształtowała się na poziomie 173,36 PLN/MWh, natomiast w 2014 roku wyniosła 163,70 PLN/MWh.
- **Wzrost wolumenu sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej** jako efekt wznowienia produkcji w elektrociepłowniach gazowych we wrześniu i październiku 2014 roku na skutek przywrócenia systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji.

- **Wyższy wynik na odsprzedaży energii elektrycznej** - odchylenie z tytułu ceny 103 mln PLN, odchylenie z tytułu wolumenu 19 mln PLN.
- **Wyższy poziom kosztów aktywowanych**, m. in. na skutek większej ilości zdjętego nadkładu w kopalniach i ujęcia kosztów jego usuwania jako aktywa.
- **Wyższe przychody ze sprzedaży praw majątkowych** – na skutek wyższej o 1,1 TWh produkcji PM żółtych oraz wyższej ceny PM żółtych o 7,5 PLN/MWh.
- **Niższe koszty osobowe** - wynikające z rozwiązania rezerwy na PDO w 2015 roku w wysokości 44 mln PLN oraz kosztów PDO poniesionych w 2014 roku w kwocie 347 mln PLN. Na niższe koszty osobowe miała także wpływ zmiana stanu rezerw aktuarialnych wynikająca ze zmiany stopy dyskonta (odchylenie rok do roku 97 mln PLN).
- **Wyższe koszty CO₂** - na skutek otrzymania mniejszej ilości darmowych uprawnień do emisji CO₂ oraz wyższego wolumenu produkcji energii elektrycznej a także rozwiązania rezerwy na CO₂ w 2014 roku na kwotę 751 mln PLN.
- **Wyższe koszty zużycia paliw**, w tym głównie gazu na skutek wyższej produkcji opartej na tym paliwie w wyniku przywróceniu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji (wyższy wolumen zużycia o 7,3 mln GJ). Główne odchylenia na poszczególnych rodzajach paliw zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Rysunek: Koszty zużycia paliw (wraz z transportem) w segmencie Energetyka Konwencjonalna [w mln PLN].

Odchylenie	Węgiel kamienny ilość	Węgiel kamienny cena	Gaz ilość	Gaz cena	Biomasa ilość	Biomasa cena	Mazut ilość	Mazut cena	Pozostałe
	-51	-25	185	45	-1	-20	-9	-13	-16
Paliwa i transport 2014	2 367	1 588	255		350		66		
Paliwa i transport 2015		1 512	485		329		44		2 462

Nakłady inwestycyjne

Tabela: Poniesione nakłady inwestycyjne w segmencie Energetyka Konwencjonalna w 2015, 2014 i 2013 roku.

mln PLN	Nakłady inwestycyjne				
	2015	2014*	zmiana %	2013*	zmiana %
Inwestycje w moce produkcyjne, w tym:	5.504	3.646	51%	1.976	85%
▪ Rozwojowe	3.049	914	234%	69	1.225%
▪ Modernizacyjno-odtworzeniowe	2.455	2.732	-10%	1.907	43%
Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych	64	65	-2%	35	86%
Środki transportu	27	9	200%	8	13%
Pozostałe	122	64	91%	83	-23%
RAZEM	5.717	3.784	51%	2.102	80%
Aktywowane koszty usuwania nadkładu w kopalniach	778	578	35%	621	-7%
RAZEM z aktywowanymi kosztami usuwania nadkładu	6.495	4.362	49%	2.723	60%

*w celu zachowania porównywalności w 2014 i 2013 roku dokonano reklasyfikacji, przenosząc część nakładów z kategorii Pozostałe do kategorii Modernizacyjno-odtworzeniowe

mln PLN	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	IV kwartał
	2015	2015	2015	2015	2014
Inwestycje w moce produkcyjne, w tym:	794	1.098	1.424	2.188	1.307
▪ Rozwojowe	471	587	808	1.183	441
▪ Modernizacyjno-odtworzeniowe	323	511	616	1.005	886
Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych	11	17	17	19	27
Środki transportu	7	5	5	10	3
Pozostałe	55	-22	23	66	35
RAZEM	867	1.098	1.469	2.283	1.372
Aktywowane koszty usuwania nadkładu w kopalniach	175	218	187	198	193
RAZEM z aktywowanymi kosztami usuwania nadkładu	1.042	1.316	1.656	2.481	1.565

W 2015 roku najwyższe nakłady zostały poniesione na następujące projekty:

- budowa bloków 5 i 6 w Elektrowni Opole 2 663 mln PLN;
- kompleksowa rekonstrukcja i modernizacja bloków 7 - 12 w Elektrowni Bełchatów 1 043 mln PLN;
- budowa instalacji odsiarczania spalin na blokach 4 - 6 w Elektrowni Turów 300 mln PLN;
- budowa bloku gazowo-parowego w Elektrociepłowni Gorzów 196 mln PLN;
- budowa bloku 11 w Elektrowni Turów 101 mln PLN.

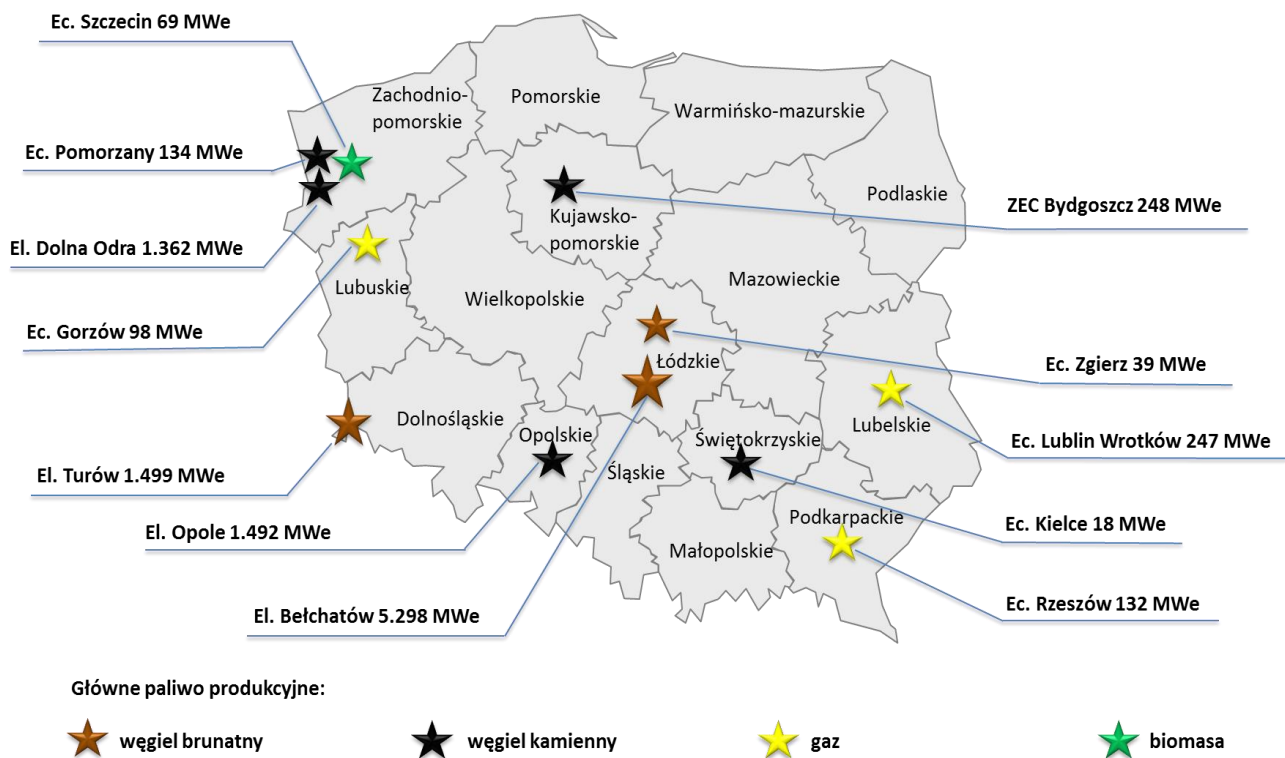
Kluczowe zdarzenia w 2015 roku w segmencie Energetyka Konwencjonalna:

- w styczniu 2015 roku przejęto do eksploatacji blok 11 w Elektrowni Bełchatów, moc osiągalna bloku wzrosła z 370 do 390 MW;
- w czerwcu 2015 roku przejęto do eksploatacji blok 12 w Elektrowni Bełchatów, moc osiągalna bloku wzrosła z 370 do 390 MW;
- w sierpniu 2015 roku zakończono modernizację instalacji redukcji tlenków azotu na blokach 5-8 w Elektrowni Dolna Odra;
- w listopadzie 2015 roku przekazano do eksploatacji instalację odsiarczania spalin w Zespole Elektrociepłowni Bydgoszcz;
- w grudniu 2015 roku zawarto Umowę z Generalnym Realizatorem Inwestycji w ramach zadania przygotowanie i realizacja budowy instalacji termicznego przetwarzania z odzyskiem energii w Elektrociepłowni Rzeszów;
- w grudniu 2015 roku przekazano do eksploatacji instalację do ograniczenia emisji tlenków azotu na kotłach nr 4 – 6 w Elektrowni Turów.

W danych za 2015 rok uwzględnione zostały nakłady poniesione przez spółki GK PGE świadczące usługi wsparcia bezpośrednio na rzecz segmentu Energetyka Konwencjonalna.

Kluczowe inwestycje prowadzone w segmencie Energetyka Konwencjonalna zostały opisane w pkt. 2 niniejszego sprawozdania.

Rysunek: Główne aktywa segmentu Energetyka Konwencjonalna.

3.4.2 Segment Energetyka Odnawialna

Tabela: Kluczowe wielkości w segmencie Energetyka Odnawialna.

mln PLN	2015	2014*	zmiana %	2013*	zmiana %
Przychody ze sprzedaży	761	767	-1%	734	4%
EBIT	107	174	-39%	188	-7%
EBITDA	391	391	0%	386	1%
Nakłady inwestycyjne	931	374	149%	196	91%
Nabycie RAT **w ramach zakupu nowych spółek	0	0	-	847	-

mln PLN	I kwartał 2015	II kwartał 2015	III kwartał 2015	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014*
Przychody ze sprzedaży	215	163	168	215	174
EBIT	70	18	17	2	10
EBITDA	125	77	76	113	67
Nakłady inwestycyjne	68	151	346	366	132

* dane przekształcone

**RAT – rzeczowe aktywa trwałe

Rysunek: Kluczowe odchylenia wyniku EBITDA w segmencie Energetyka Odnawialna [w mln PLN].

Odchylenie *	Sprzedaż ee -wiatr	Sprzedaż PM -wiatr	Sprzedaż ee -wiatr nowe moce **	Sprzedaż PM -wiatr nowe moce **	Sprzedaż ee -woda	Sprzedaż PM -woda	Sprzedaż RUS*	Koszty osobowe	Pozostałe	EBITDA 2015
EBITDA 2014	391	109	118	9	8	81	78	226	92	146
EBITDA 2015	112	111	24	18	70	43	238	83	142	391

* z wyłączeniem przychodów i kosztów z RB nie mających wpływu na wynik EBITDA

** FW Wojciejowo od marca 2014, FW Karwice od lipca 2015 roku, Resko II od grudnia 2015 roku

Kluczowymi czynnikami wpływającymi na wyniki segmentu Energetyka Odnawialna w 2015 roku w porównaniu do wyników poprzedniego roku były:

- **Spadek przychodów ze sprzedaży praw majątkowych**, który wynika z niższej zrealizowanej średniej ceny sprzedaży w 2015 roku w stosunku do 2014 roku o około 49,7 PLN/MWh. Istotny wpływ miał również niższy wolumen produkcji energii elektrycznej z elektrowni wodnych (o około 14 %) i powiązany z nim wolumen produkcji praw majątkowych w związku z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.
- **Wzrost sprzedaży energii elektrycznej z elektrowni wiatrowych** wynika ze wzrostu wolumenu produkcji, co związane jest z (i) wyższą dyspozycyjnością jednostek wytwórczych, (ii) korzystnymi warunkami wietrzności, (iii) oddaniem do eksploatacji farmy wiatrowej Karwice w lipcu 2015 roku o łącznej mocy zainstalowanej 40 MW oraz farmy wiatrowej

Resko II w grudniu 2015 roku o łącznej mocy zainstalowanej 76 MW. Wynik EBITDA wygenerowany przez farmę wiatrową Karwice w 2015 roku wyniósł około 10 mln PLN, a przez farmę wiatrową Resko II około 5 mln PLN.

- **Wyższe przychody ze sprzedaży regulacyjnych usług systemowych** (umowa z PSE S.A.) wynikają głównie z wyższej stawki za usługę rezerwy interwencyjnej mocy czynnej.
- **Spadek kosztów osobowych** związany jest głównie z integracją spółek segmentu Energetyki Odnawialnej jak również z restrukturyzacją zatrudnienia.
- **Korzystne odchylenie w pozycji pozostałe** wynika głównie ze spadku kosztów remontów i eksploatacji jak również usług obcych pozostałych w wyniku integracji spółek segmentu Energetyki Odnawialnej. Dodatkowo nastąpił wzrost wyniku na pozostałej działalności operacyjnej wynikający głównie z wyższego poziomu odszkodowań (wpływ odszkodowania z tytułu awarii turbin farmy wiatrowej Kieselice), przy jednoczesnym wzroście kosztów wynikającym z zawartej umowy z PGE S.A. dotyczącej zarządzania handlowego zdolnościami wytwórczymi o około 6 mln PLN.

Nakłady inwestycyjne

Tabela: Poniesione nakłady inwestycyjne w segmencie Energetyka Odnawialna w 2015, 2014 i 2013 roku.

mln PLN	Nakłady inwestycyjne				
	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
Inwestycje w moce produkcyjne, w tym:	918	353	160%	188	88%
▪ Rozwojowe	867	301	188%	133	126%
▪ Modernizacyjno-odtworzeniowe	51	52	-2%	55	-5%
Pozostałe	13	21	-38%	8	163%
RAZEM	931	374	149%	196	91%
Nabycie RAT* netto w ramach zakupu nowych spółek	0	0	-	847	-
RAZEM	931	374	149%	1.043	-64%

mln PLN	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	IV kwartał
	2015	2015	2015	2015	2014
Inwestycje w moce produkcyjne, w tym:	67	151	345	355	114
▪ Rozwojowe	65	138	340	324	85
▪ Modernizacyjno-odtworzeniowe	2	13	5	31	29
Pozostałe	1	0	1	11	18
RAZEM	68	151	346	366	132

*RAT – rzeczowe aktywa trwałe

W 2015 roku najwyższe nakłady zostały poniesione na następujące projekty:

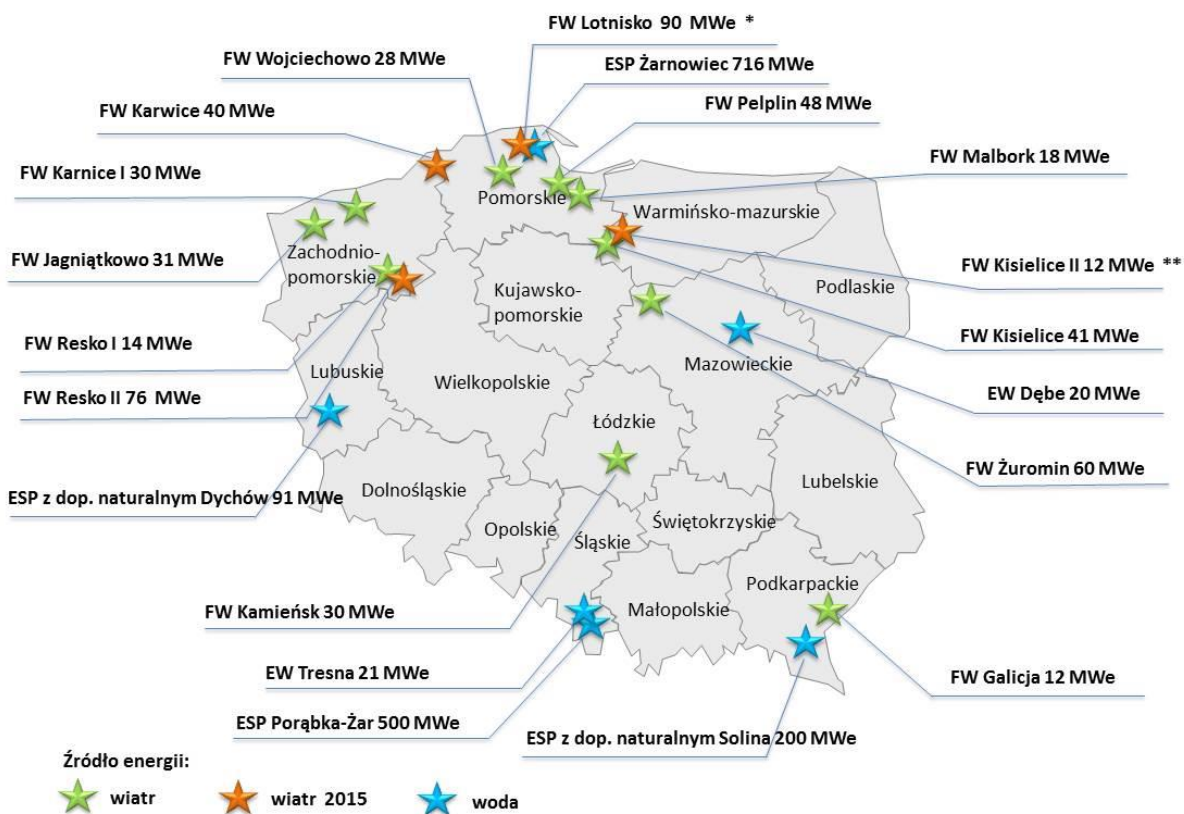
- Budowa farmy wiatrowej Lotnisko o mocy 90 MW 381 mln PLN;
- Budowa farmy wiatrowej Resko II o mocy 76 MW 349 mln PLN;
- Budowa farmy wiatrowej Karwice o mocy 40 MW 72 mln PLN;
- Budowa farmy wiatrowej Kisielice II o mocy 12 MW 63 mln PLN.

Kluczowe zdarzenia w 2015 roku w segmencie Energetyki Odnawialnej:

- w lipcu 2015 roku oddano do eksploatacji farmę wiatrową Karwice 40 MW;
- we wrześniu 2015 roku uruchomiono pierwszą elektrownię fotowoltaiczną o mocy 0,6 MW zlokalizowaną na Górze Żar w Międzybrodziu Żywieckim;
- w grudniu 2015 roku oddano do eksploatacji farmę wiatrową Resko II 76 MW;
- w grudniu 2015 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie farmy wiatrowej Lotnisko 90 MW;
- w grudniu 2015 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie farmy wiatrowej Kisielice II 12 MW.

Kluczowe inwestycje prowadzone w segmencie Energetyka Odnawialna zostały opisane w pkt. 2 niniejszego sprawozdania.

Rysunek: Główne aktywa segmentu Energetyka Odnawialna.

*Farma wiatrowa uruchomiona w 2015 roku, uzyskała koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej w styczniu 2016 roku.

**Farma wiatrowa uruchomiona w 2015 roku, oczekująca na wydanie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej.

3.4.3 Segment Dystrybucja

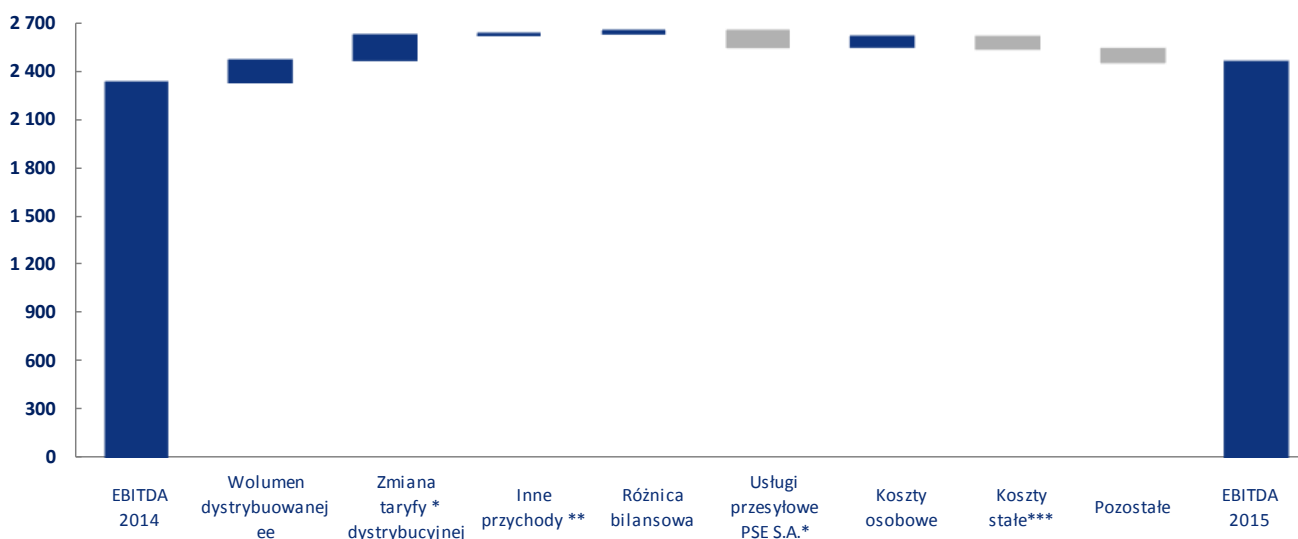
Tabela: Kluczowe wielkości w segmencie Dystrybucja.

mIn PLN	2015	2014*	zmiana %	2013*	zmiana %
Przychody ze sprzedaży	6.083	5.781	5%	5.616	3%
EBIT	1.387	1.306	6%	1.245	5%
EBITDA	2.461	2.329	6%	2.254	3%
Nakłady inwestycyjne	1.841	1.508	22%	1.335	13%

mIn PLN	I kwartał 2015*	II kwartał 2015*	III kwartał 2015*	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014*
Przychody ze sprzedaży	1.541	1.462	1.478	1.602	1.524
EBIT	367	342	360	318	272
EBITDA	632	603	630	596	535
Nakłady inwestycyjne	263	425	450	703	738

* dane przekształcone

Rysunek: Kluczowe odchylenia wyniku EBITDA w segmencie Dystrybucja [w mln PLN].

Odchylenie	135	158	11	20	-107	65	-76	-74	
EBITDA 2014	2 329	5 234	431	489	1 240	1 117	354	137	
EBITDA 2015		5 527	442	469	1 347	1 052	430	211	2 461

* Wzrost kosztów usług przesyłowych bez wpływu na wynik, zrównoważony wzrostem przychodów z usługi dystrybucyjnej

** Inne przychody (energia bierna, przekroczenia mocy, usługi dodatkowe), przychody z opłaty przyłączeniowej, sprzedaż usług tranzytowych

*** Koszty stałe (pomniejszone o koszt własny zużycia ee i koszty stałe przesyłu PSE S.A. oraz koszty osobowe)

Kluczowymi czynnikami wpływającymi na wyniki segmentu Dystrybucja w 2015 roku w porównaniu do wyników poprzedniego roku były:

- **Wzrost wolumenu dystrybuowanej energii** o 840,2 GWh, wynikający między innymi z większej liczby odbiorców wg punktu poboru energii (o około 38,1 tys.) w porównaniu do 2014 roku.
- **Wzrost pozostałych przychodów z usługi dystrybucji** wynika głównie z wyższych przychodów z opłaty przyłączeniowej w związku ze wzrostem ilości zrealizowanych wniosków (m.in. przyłączeń farm wiatrowych). Na niższym poziomie zrealizowano przychody z energii biernej i przekroczenia mocy w związku ze: (i) spadkiem cen oraz (ii) optymalizacją zachowań odbiorców w tym obszarze, w szczególności trafniejszymi prognozami zamawiania mocy w stosunku do mocy pobranej.
- **Niższe koszty energii na pokrycie różnicy bilansowej** w związku z niższymi o 0,4 p.p. stratami sieciowymi. Niższy poziom strat sieciowych osiągnięto dzięki realizacji programu ograniczania strat sieciowych energii elektrycznej, którego

efektem jest wymiana transformatorów na jednostki o niskich stratach, przebudowa i modernizacja sieci, utrzymanie optymalnego układu sieci oraz optymalna regulacja napięć. Na poziom strat sieciowych wpływ miał również wzrost udziału sprzedaży w grupach taryfowych A i B do odbiorców zasilanych z sieci wysokiego i średniego napięcia, w których występują niższe straty związane z dostarczaniem energii.

- **Wzrost kosztów stałych** wynika głównie: (i) ze wzrostu kosztów poniesionych na remonty i eksploatację majątku sieciowego (+ 27 mln PLN) oraz (ii) podatku od nieruchomości w związku z przyrostem majątku sieciowego i wzrostem stawek (+ 15 mln PLN).
- **Odchylenie w pozycji pozostałe** wynika głównie: (i) ze zwiększenia rezerw na odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz (ii) wyższych odpisów aktualizujących należności.

Nakłady inwestycyjne

Tabela: Poniesione nakłady inwestycyjne w segmencie Dystrybucja w 2015, 2014 oraz 2013 roku.

mln PLN	Nakłady inwestycyjne				
	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
Sieci SN i nN	553	414	34%	263	57%
Stacje 110/SN i SN/SN	223	132	69%	175	-25%
Linie 110 kV	52	49	6%	35	40%
Przyłączanie nowych odbiorców (PNO)	585	499	17%	542	-8%
Zakup transformatorów i liczników	183	172	6%	153	12%
Teleinformatyka, telemechanika i łączność	157	135	16%	84	61%
Pozostałe	88	107	-18%	83	29%
RAZEM	1.841	1.508	22%	1.335	13%

mln PLN	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	IV kwartał
	2015	2015	2015	2015	2014
Sieci SN i nN	90	120	131	212	212
Stacje 110/SN i SN/SN	21	42	45	115	90
Linie 110 kV	3	8	7	34	26
Przyłączanie nowych odbiorców (PNO)	100	154	144	187	171
Zakup transformatorów i liczników	18	47	70	48	80
Teleinformatyka, telemechanika i łączność	18	45	38	56	92
Pozostałe	13	9	15	51	67
RAZEM	263	425	450	703	738

W 2015 roku w segmencie Dystrybucja kontynuowano działania związane z realizacją inwestycji prowadzonych w poprzednich okresach sprawozdawczych.

3.4.4 Segment Obrót

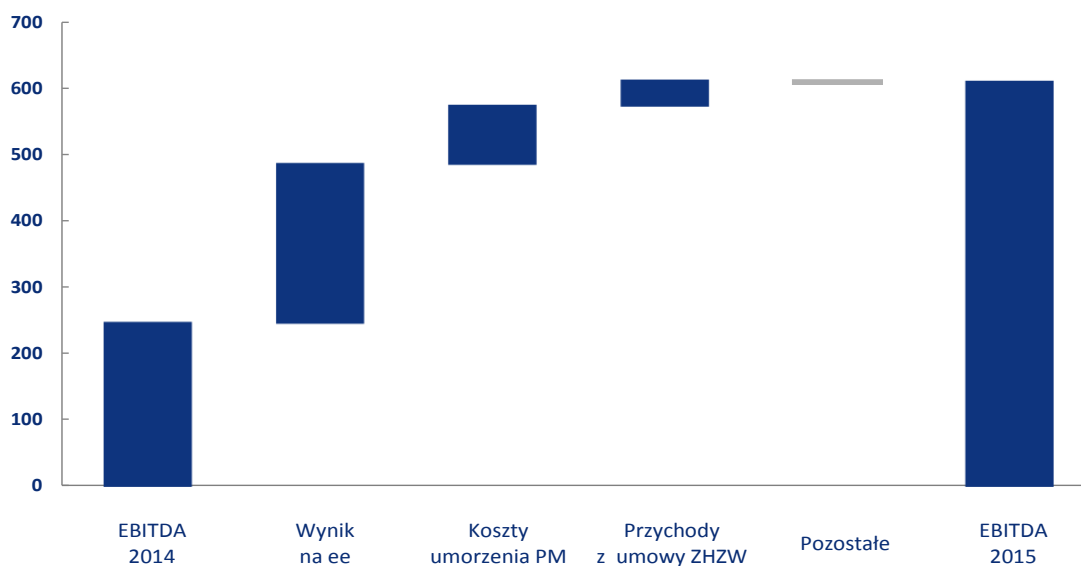
Tabela: Kluczowe wielkości w segmencie Obrót.

mIn PLN	2015	2014*	zmiana %	2013*	zmiana %
Przychody ze sprzedaży	15.783	14.431	9%	17.400	-17%
EBIT	585	228	157%	1.368	-83%
EBITDA	610	246	148%	1.394	-82%
Nakłady inwestycyjne	31	17	82%	19	-11%

mIn PLN	I kwartał 2015	II kwartał 2015	III kwartał 2015	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014*
Przychody ze sprzedaży	3.797	3.471	3.802	4.713	3.945
EBIT	153	114	138	180	41
EBITDA	159	120	144	187	46
Nakłady inwestycyjne	4	9	9	9	7

* dane przekształcone

Rysunek: Kluczowe odchylenia wyniku EBITDA w segmencie Obrót [w mln PLN].

Kluczowymi czynnikami wpływającymi na wyniki segmentu Obrót w 2015 roku w porównaniu do wyników poprzedniego roku były:

- **Wzrost wyniku na energii elektrycznej** głównie w efekcie uzyskania wyższej marży jednostkowej na sprzedaży energii, w związku z korzystniejszą relacją pomiędzy średnią ceną sprzedaży a średnią ceną zakupu energii elektrycznej.
- **Spadek kosztów umorzenia praw majątkowych** głównie w wyniku spadku cen na rynku PM zielonych.
- **Zwiększenie przychodów z tytułu umowy o Zarządzanie Handlowe Zdolnościami Wytwórczymi („ZHZW”)** wynikające z wyższego o 2 TWh wolumenu obrotu energią elektryczną objętą zarządzaniem oraz uzyskania wyższych cen rynkowych sprzedaży w ramach tzw. obligo giełdowego. Wzrost przychodów od PGE GiEK S.A. wyniósł 32 mln PLN. Ponadto od kwietnia 2015 roku umową ZHZW objęta została spółka PGE EO S.A., co w 2015 roku dało dodatkowy przychód dla PGE S.A. w wysokości 6 mln PLN.

3.4.5 Pozostała Działalność

Tabela: Kluczowe wielkości w segmencie Pozostała Działalność.

mIn PLN	2015	2014	zmiana %	2013	zmiana %
Przychody ze sprzedaży	682	1.854	-63%	1.838	1%
EBIT	-51	31	-	29	7%
EBITDA	66	161	-59%	145	11%
Nakłady inwestycyjne	216	158	37%	178	-11%

mIn PLN	I kwartał 2015	II kwartał 2015	III kwartał 2015	IV kwartał 2015	IV kwartał 2014
Przychody ze sprzedaży	173	167	172	170	536
EBIT	-5	-14	-5	-27	9
EBITDA	20	13	25	8	45
Nakłady inwestycyjne	33	47	61	75	158

Niższy wynik EBITDA o 95 mln PLN związany był głównie z:

- **Przeniesieniem spółek świadczących usługi pomocnicze** (roboty budowlane, remontowe, modernizacyjne) na rzecz spółek z segmentu Energetyka Konwencjonalna z segmentu Pozostała Działalność w 2014 roku do segmentu Energetyka Konwencjonalna w 2015 roku (-) 66 mln PLN;
- Niższym wynikiem spółki **PGE EJ 1 sp. z o.o.**, wynikającym głównie ze wzrostu kosztów osobowych i kosztów usług obcych w związku z realizacją kolejnych etapów prac przygotowawczych do budowy pierwszej elektrowni jądrowej. Dodatkowo wynik roku 2014 był zwiększony z powodu uruchomienia gwarancji bankowej z tytułu wypowiedzenia umowy z WorleyParsons oraz rozwiązania odpisu dotyczącego not obciążeniowych z tytułu nie zapłaconych faktur WorleyParsons (łącznie około 27 mln PLN) (-) 41 mln PLN;
- Przeniesieniem spółki **Enesta sp. z o.o.** z segmentu Pozostałej Działalności w 2014 roku do segmentu Obrotu w 2015 roku (-) 15 mln PLN.

Spadek EBITDA został częściowo zniwelowany:

- Wyższym wynikiem spółki **PGE Systemy S.A.** głównie z tytułu rozszerzenia zakresu istniejących usług i uruchomienia nowych usług z obszaru systemów ERP i Programu Bezpieczeństwa oraz niższego poziomu pozostałych kosztów operacyjnych (+) 17 mln PLN;
- Wyższym wynikiem spółek **Elbest sp. z o.o.** i **Elbest Security sp. z o.o.** spowodowanym głównie spadkiem kosztów wynagrodzeń z tytułu wykupu dodatkowych świadczeń pracowniczych, sprzedażą aktywów trwale nierentownych i zwiększeniem zakresu sprzedaży usług ochroniarskich (+) 10 mln PLN.

Nakłady inwestycyjne

Największe nakłady inwestycyjne poniesione zostały przez następujące spółki:

- PGE Systemy S.A. – na rozwój infrastruktury teleinformatycznej oraz oprogramowania 105 mln PLN;
- PGE EJ 1 sp. z o.o. – na rozwój projektu jądrowego 48 mln PLN;
- Exatel S.A. – na rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej 58 mln PLN.

3.5 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Informacje dotyczące transakcji z podmiotami powiązаныmi zostały zamieszczone w nocie 34 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.6 Publikacja prognoz wyników finansowych

PGE S.A. nie publikowała prognoz wyników finansowych.

Dnia 3 lutego 2016 roku PGE S.A. opublikowała raport bieżący nr 4/2016, w którym ujawniła szacunek skonsolidowanego zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację i odpisy aktualizujące środki trwałe (EBITDA) oraz zysku netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej skorygowanego o wartość odpisów środków trwałych za 2015 rok. Skonsolidowany wynik EBITDA oraz zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej skorygowany o wartość odpisów środków trwałych GK PGE w 2015 roku zostały zrealizowane na poziomie szacowanym i wyniosły odpowiednio 8,2 mld PLN i 4,3 mld PLN. Skonsolidowany wynik netto dla akcjonariuszy spółki dominującej w 2015 roku szacowany był na poziomie około (-) 3,0 mld PLN (strata).

3.7 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania jednostkowego sprawozdania finansowego PGE S.A. za 2015 rok oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK PGE S.A. za 2015 rok jest spółka KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

4 listopada 2014 roku została zawarta umowa na badanie sprawozdań na okres trzech lat i obejmuje, badanie rocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata 2014 - 2016 oraz przeglądy półrocznych skróconych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy kończące się 30 czerwca w każdym z lat 2015 - 2017.

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, który był odpowiedzialny za przeprowadzenie przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego PGE S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK PGE za pierwsze półrocze 2015 roku oraz za badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego PGE S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK PGE za 2014 rok była spółka KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. Natomiast podmiotem odpowiedzialnym za przegląd półrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego PGE S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK PGE w 2014 roku była spółka KPMG Audyt Sp. z o.o.

Tabela: Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w odniesieniu do PGE S.A. (tys. PLN).

Wynagrodzenie audytora	2015	2014	2013
Badanie oraz przeglądy sprawozdań finansowych	398	555	280
Pozostałe	118	709	17

W roku 2015 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. dokonywała również badań sprawozdań finansowych spółek z Grupy Kapitałowej PGE tj.: PGE GiEK S.A., PGE EJ 1 sp. z o.o., PEC Zgierz sp. z o.o., PGE EO S.A., EW Baltica 1 sp. z o.o., EW Baltica 2 sp. z o.o., EW Baltica 3 sp. z o.o., Bio-Energia S.A., PGE Dom Maklerski S.A., PGE Energia Natury sp. z o.o., PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o., PGE Energia Natury PEW sp. z o.o., PGE Obsługa Księgowo-Kadrowa sp. z o.o. oraz ELBEST Security sp. z o.o.

W roku 2014 spółka KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. dokonywała również badań sprawozdań finansowych spółek z Grupy Kapitałowej PGE tj.: PGE GiEK S.A., PGE EJ 1 sp. z o.o., PEC Zgierz sp. z o.o., PGE EO S.A., Pelplin sp. z o.o., Eolica Wojciechowo sp. z o.o., EW Baltica 1 sp. z o.o., EW Baltica 2 sp. z o.o., EW Baltica 3 sp. z o.o., Bio-Energia S.A., PGE Dom Maklerski S.A., PGE Energia Natury S.A., PGE Energia Natury sp. z o.o., PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o., PGE Energia Natury Bukowo sp. z o.o., PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o., PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o., PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o. oraz PGE Energia Natury PEW sp. z o.o.

Tabela: Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w odniesieniu do jednostek zależnych Grupy Kapitałowej (tys. PLN).

Wynagrodzenie audytora	2015	2014	2013
Badanie oraz przeglądy sprawozdań finansowych	846	771	622
Pozostałe	114	117	0

3.8 Zarządzanie zasobami finansowymi oraz płynność finansowa

3.8.1 Oceny ratingowe

PGE S.A. posiada ratingi nadane przez dwie agencje ratingowe Fitch Ratings Ltd. („Fitch”) oraz Moody’s Investors Service Limited („Moody’s”).

Wyszczególnienie	Moody’s	Fitch Ratings
Rating długoterminowy PGE	Baa1	BBB+
Perspektywa ratingu	stabilna	stabilna
Data nadania ratingu	2 września 2009 r.	2 września 2009 r.
Data ostatniego potwierdzenia ratingu	12 lutego 2016 r.	21 maja 2015 r.
Data ostatniej zmiany ratingu	26 maja 2014 r.	-
Rating długoterminowy Polski	A2	A-

Agencje ratingowe Moody’s Investors Service i Fitch Ratings potwierdziły długoterminowe oceny ratingowe dla PGE S.A. W dniu 21 maja 2015 roku Fitch potwierdził długoterminowy rating spółki w walucie obcej i krajowej nadany w ubiegłym roku na poziomie BBB+ ze stabilną perspektywą. Agencja Moody’s potwierdziła ubiegłoroczny rating na poziomie Baa1 ze stabilną perspektywą w dniu 12 lutego 2016 roku.

Zgodnie z opinią agencji Fitch podtrzymanie ratingów wynika z silnej pozycji PGE S.A. w polskim sektorze elektroenergetycznym oraz konserwatywnego profilu finansowego Spółki. Ograniczeniem dla ratingów jest względnie niewielki udział działalności regulowanej (dystrybucja energii elektrycznej) w wyniku EBITDA, niewielka dywersyfikacja paliwowa oraz znaczna emisyjność CO₂ w przeliczeniu na MWh. Fitch spodziewa się również pogorszenia marż w segmencie wytwarzania konwencjonalnego, będącego podstawowym segmentem działalności Grupy. W opinii Fitch rosnące nakłady inwestycyjne wpłyną na wzrost dźwigni finansowej netto opartej na przepływach środków z działalności operacyjnej („FFO”) do około dwóch razy w 2017 roku oraz do około trzech razy w 2020 roku z poziomu około zero na koniec marca 2015 roku.

W opublikowanym 12 lutego 2016 roku komunikacie Moody’s docenia silną pozycję GK PGE jako zintegrowanej grupy energetycznej, dominującej na rynku energii elektrycznej w Polsce, zdolnej radzić sobie na rynku, na którym obserwowane są znaczne spadki cen energii wskutek niskich cen węgla oraz uprawnień do emisji CO₂. Wśród ryzyk Moody’s wskazuje, że elastyczność finansowa Grupy PGE może z czasem się pogorszyć w przypadku kontynuacji spadków cen energii elektrycznej oraz w wyniku realizacji znaczącego programu inwestycyjnego. Jednocześnie wskazuje, że odpowiednio wyważona polityka zarządzania oczekiwaniami akcjonariuszy i obligatariuszy będzie kluczowa dla utrzymania obecnego poziomu ratingu. Przyznane ratingi uwzględniają spodziewany wzrost dźwigni finansowej w związku z ujemnymi wolnymi przepływami pieniężnymi z tytułu znaczącego programu inwestycyjnego.

Ratingi przyznane przez obie agencje potwierdzają długoterminową wiarygodność PGE S.A. na rynku kapitałowym i kredytowym.

3.8.2 Zadłużenie netto Grupy i podstawowe wskaźniki finansowe

Tabela: Zadłużenie netto Grupy według stanu na dzień 31 grudnia 2015, 2014 i 2013 roku.

w mln PLN	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>	31 grudnia 2013 <i>dane przekształcone</i>
A. Środki pieniężne ⁽¹⁾	971	1.473	578
B. Ekwiwalenty środków pieniężnych	1.800	4.586	4.971
C. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu i dostępne do sprzedaży ⁽²⁾	0	3	4
D. Płynność (A) + (B) + (C)	2.771	6.062	5.553
E. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz pożyczki i należności ⁽³⁾	1	1	0
F. Krótkoterminowe zadłużenie w bankach oraz bieżąca część zadłużenia długoterminowego ⁽⁴⁾	290	356	526
G. Inne krótkoterminowe zadłużenie finansowe ⁽⁵⁾	1	1	2
H. Krótkoterminowe zadłużenie finansowe (F) + (G) ⁽⁶⁾	291	357	528
I. Krótkoterminowe zadłużenie finansowe netto (H) - (D) - (E)	-2.481	-5.706	-5.025
J. Długoterminowe kredyty i pożyczki bankowe	1.459	1.007	992
K. Wyemitowane obligacje	3.658	3.680	1.000
L. Inne długoterminowe kredyty, pożyczki lub inne zobowiązania ⁽⁵⁾	1	1	2
M. Długoterminowe zadłużenie finansowe (J) + (K) + (L) ⁽⁶⁾	5.118	4.688	1.994
N. Zadłużenie finansowe netto (I) + (M)	2.637	-1.018	-3.031

Uwagi:

- 1) Z wyłączeniem środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczących głównie:
  - środków otrzymanych jako gwarancja zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz środków otrzymanych jako wadia przetargowe przez poszczególne Oddziały PGE GiEK S.A.;
  - środków stanowiących zabezpieczenie rozliczeń jednostek Grupy Kapitałowej PGE z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.
- 2) Obejmuje akcje notowane na aktywnych rynkach, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych klasyfikowane jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz nabyte obligacje, weksle, bony i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych klasyfikowane jako aktywa przeznaczone do obrotu
- 3) Obejmuje krótkoterminowe nabyte obligacje, weksle, bony klasyfikowane jako inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, nabyte obligacje weksle i bony, pożyczki udzielone i lokaty i depozyty klasyfikowane jako pożyczki i należności
- 4) Obejmuje kredyty i obligacje
- 5) Obejmuje zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu
- 6) Z wyłączeniem pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Tabela: Podstawowe wskaźniki finansowe.

Wskaźniki	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014 <i>dane przekształcone</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2013 <i>dane przekształcone</i>
Rentowność sprzedaży netto ROS [w %]			
wynik finansowy netto x 100% / przychody netto	-10,64%	12,99%	13,17%
Rentowność sprzedaży netto ROS [w %]- skorygowana*			
wynik finansowy netto x 100% / przychody netto	15,01%	13,44%	14,10%
Rentowność kapitału własnego ROE [w %]			
wynik finansowy netto x 100% / (kapitał własny - wynik finansowy netto)	-6,99%	8,87%	9,97%
Rentowność kapitału własnego ROE [w %] – skorygowana*			
wynik finansowy netto x 100% / (kapitał własny - wynik finansowy netto)	9,86%	9,18%	10,67%
Szybkość obrotu należnościami [w dniach]			
średni stan należności z tytułu dostaw i usług brutto x 365 dni / przychody netto	34	33	28
Stopa zadłużenia [w %]			
zobowiązania x 100% / pasywa ogółem	34,06%	32,20%	28,48%
Wskaźnik płynności			
aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	1,5	1,9	1,7

*wyniki finansowe zostały skorygowane o wartość odpisów aktualizujących wartość aktywów

Wyniki osiągnięte przez PGE S.A. jak i spółki z Grupy oraz posiadane wolne limity kredytowe gwarantują wystarczające środki na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej spółek z Grupy.

W celu optymalizacji przepływów finansowych spółek Grupy, poprawy efektywności zarządzania płynnością oraz zapewnienia bezpieczeństwa finansowego krótkoterminowego podmiotów z Grupy, GK PGE wprowadziła usługę cash poolingu rzeczywistego bezzwrotnego. Stosowne umowy zostały podpisane 22 grudnia 2014 roku.

3.8.3 Wyemitowane obligacje

PGE S.A. jako jednostka dominująca GK PGE zapewnia poszczególnym podmiotom z Grupy środki na finansowanie inwestycji oraz bieżącej działalności. Środki są przekazywane w formie nabycia obligacji zarówno zerokuponowych, jak i kuponowych. W tym celu spółki z Grupy Kapitałowej PGE zawarły umowy agencyjne z bankami na obsługę emisji obligacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku PGE GiEK S.A. posiadała wyemitowane obligacje na łączną kwotę nominalną w wysokości 4.770 mln PLN, objęte przez PGE S.A. w ramach następujących programów emisji obligacji:

- Program emisji obligacji zawarty z ING Bankiem Śląskim S.A. dnia 13 września 2010 roku pozwalający na emisje obligacji do łącznej kwoty 4.091 mln PLN. 29 listopada 2013 roku spółka podpisała aneks do umowy agencyjnej przedłużający umowę programu do 31 grudnia 2017 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku spółka nie posiada wyemitowanych obligacji w ramach tego programu.
- Program emisji obligacji zawarty z Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. dnia 30 listopada 2009 roku pozwalający na emisje obligacji do łącznej kwoty 3.700 mln PLN. Data zapadalności umowy przypada na 31 grudnia 2025 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku spółka nie posiada wyemitowanych obligacji w ramach tego programu.
- Program emisji obligacji zawarty z ING Bankiem Śląskim S.A. dnia 20 czerwca 2011 roku pozwalający na emisję obligacji skierowanych do PGE S.A. Data zapadalności umowy przypada na 31 grudnia 2025 roku. Wartość nominalna objętych przez PGE S.A. obligacji w ramach programu, na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła **4.770 mln PLN**.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku **PGE EO S.A.** posiadała wyemitowane obligacje objęte przez PGE S.A. w kwocie **1.085 mln PLN**.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku spółki z dawnej grupy **PGE Energia Natury** posiadały wyemitowane obligacje objęte przez PGE S.A. w kwocie **391,5 mln PLN**, w tym:

- PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o. w kwocie nominalnej **135 mln PLN**,
- PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. w kwocie nominalnej **216,5 mln PLN**,
- PGE Energia Natury sp. z o.o. w kwocie nominalnej **40 mln PLN**.

PGE EO S.A. dokonywała emisji w ramach programu z ING Bankiem Śląskim S.A. z dnia 22 czerwca 2011 roku pozwalającego na emisje obligacji do łącznej kwoty 1.200 mln PLN. Data zapadalności umowy przypadła na 31 grudnia 2016 roku. Z kolei spółki z dawnej grupy **PGE Energia Natury** dokonywały emisji obligacji w ramach umowy programu emisji zawartej z ING Bankiem Śląskim S.A. w dniu 20 września 2013 roku i pozwalającej na emisje do łącznej kwoty 400 mln PLN. Umowa została podpisana na czas nieokreślony. 24 stycznia 2014 roku podpisany został aneks zwiększający kwotę programu do 700 mln PLN. 27 stycznia 2014 roku do umowy przystąpiły spółki PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. oraz PGE Energia Natury sp. z o.o.

Z dniem 30 czerwca 2015 roku nastąpiła konsolidacja spółek **PGE Energia Natury S.A.** oraz **PGE EO S.A.**, w wyniku czego PGE EO S.A. wchodzi w prawa i obowiązki (tzn. sukcesji generalnej) PGE Energia Natury S.A. stała się stroną Umowy Agencyjnej z dnia 20 września 2013 roku (pierwotnie zawartą w ramach spółek grupy PGE Energia Natury), jako emitent wiodący. Następnie, w dniu 12 października 2015 roku spółka PGE EO S.A. oraz ING Bank Śląski S.A. zawarły Umowę Rozwiązującą Umowę Agencyjną z dnia 22 czerwca 2011 roku. Zgodnie z jej postanowieniami obsługa wyemitowanych a niewykupionych przez Emitenta PGE EO S.A. obligacji będzie kontynuowana w ramach Umowy Agencyjnej z dnia 20 września 2013 roku.

12 października 2015 roku spółki PGE EO S.A., PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o., PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o., PGE Energia Natury PEW sp. z o.o., PGE Energia Natury sp. z o.o., Elektrownia Wiatrowa Baltica-2 sp. z o.o. oraz Elektrownia Wiatrowa Baltica-3 sp. z o.o. jako Emitenci a także ING Bank Śląski S.A. jako Agent, podpisały Aneks nr 2 do Umowy Agencyjnej z dnia 20 września 2013 roku na mocy którego wysokość programu uległa skonsolidowaniu. Spółki Elektrownia Wiatrowa Baltica-2 sp. z o.o. oraz Elektrownia Wiatrowa Baltica-3 sp. z o.o. zostały włączone do ww. programu.

Program emisji obligacji PGE S.A. do maksymalnej wartości 5.000 mln PLN kierowany do spółek z Grupy PGE

W roku 2015 w PGE S.A. obowiązywała umowa agencyjna podpisana 11 maja 2009 roku z ING Bankiem Śląskim S.A. dotycząca ustanowienia programu emisji obligacji kierowanych do spółek z Grupy PGE. Maksymalna kwota programu dla Grupy wynosi 5.000 mln PLN. W ramach programu PGE S.A. może emitować do spółek Grupy Kapitałowej obligacje kuponowe lub zerokuponowe.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu obligacji wyemitowanych w ramach Programu.

Program emisji obligacji rynkowych PGE S.A. o maksymalnej wartości 5.000 mln PLN

29 sierpnia 2011 roku PGE S.A. zawarła umowę na czas nieokreślony z Bank Polska Kasa Opieki S.A. oraz ING Bankiem Śląskim S.A., na mocy której został ustanowiony program emisji obligacji ("Program I").

Maksymalna kwota zadłużenia z tytułu wyemitowanych obligacji (stanowiąca maksymalną dopuszczalną łączną kwotę nominalną wyemitowanych i niewykupionych obligacji) w ramach Programu I nie może przekroczyć kwoty 5.000 mln PLN.

27 czerwca 2013 roku została przeprowadzona niepubliczna emisja 5-letnich, kuponowych obligacji na okaziciela o zmiennym oprocentowaniu. Termin zapadalności obligacji to 27 czerwca 2018 roku. 29 czerwca 2013 roku obligacje, w kwocie nominalnej 1.000 mln PLN, zostały wprowadzone do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu organizowanym przez BondSpot S.A. oraz Alternatywnym Systemie Obrotu organizowanym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zadłużenie Spółki z tytułu obligacji wyemitowanych w ramach Programu I wynosiło 1.000 mln PLN.

Program emisji obligacji rynkowych PGE Sweden AB o maksymalnej wartości 2.000 mln EUR

W dniu 22 maja 2014 roku PGE Sweden AB ustanowiła program emisji euroobligacji średnioterminowych EMTN ("Program II") na kwotę maksymalną 2.000 mln EUR.

9 czerwca 2014 roku została przeprowadzona publiczna emisja 5-letnich, kuponowych obligacji na okaziciela o stałym oprocentowaniu. Termin zapadalności obligacji o wartości 500 mln EUR to 9 czerwca 2019 roku. 1 sierpnia 2014 roku została przeprowadzona emisja 15-letnich obligacji typu private placement o wartości 138 mln EUR. Termin zapadalności obligacji to 1 sierpnia 2029 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zadłużenie PGE Sweden AB z tytułu obligacji wyemitowanych w ramach Programu II wyniosło 638 mln EUR. PGE Sweden AB w ramach uzyskanego finansowania udzieliła pożyczek na rzecz PGE S.A.

3.8.4 Kredyty bankowe i pożyczki

Tabela: Informacja o podpisanych w 2015 roku umowach dotyczących kredytów i pożyczek finansowych.

Spółka	Strona umowy	Rodzaj finansowania	Data zawarcia (rrrr-mm-dd)	Data zapadalności (rrrr-mm-dd)	Limit zobowiązania (mln)	Waluta	Stopa stała/zmienna
PGE S.A.	Konsorcjum banków	Kredyt bankowy – terminowy *	2015-09-07	2023-09-30	3.630,0	PLN	Zmienna
PGE S.A.	Konsorcjum banków	Kredyt bankowy – odnawialny*	2015-09-07	2019-04-30	1.870,0	PLN	Zmienna
PGE S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt bankowy	2015-10-27	2032-08-25	1.500,0	PLN	Stała/Zmienna
PGE S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2015-02-23	2018-02-22	1.000,0	PLN	Zmienna
PGE S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2015-04-30	2018-04-29	1.000,0	PLN	Zmienna
PGE S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Kredyt bankowy	2015-12-04	2028-12-31	500,0	PLN	Zmienna
PGE S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt bankowy	2015-10-27	2032-08-25	490,0	PLN	Stała/Zmienna

*W ramach jednej Umowy kredytowej zawartej 7 września 2015 roku zostały udzielone dwa kredyty: terminowy i obrotowy na łączną kwotę 5.500 mln PLN.

W 2015 roku spółka PGE S.A. podpisała umowy dotyczące kredytów i pożyczek finansowych, których łączny limit wyniósł 9.990 mln PLN.

Tabela: Informacja na temat aneksowanych w 2015 roku umów kredytów i pożyczek finansowych.

Spółka (Pożyczkobiorca)	Strona umowy	Rodzaj finansowania	Data zawarcia (rrrr-mm-dd)	Data zapadalności (rrrr-mm-dd)	Data podpisania aneksu (rrrr-mm-dd)	Kwota (mln)	Waluta	Stopa stała/zmienna
PGE S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Kredyt bankowy	2014-12-17	2027-12-31	2015-12-04	1.000,0	PLN	Zmienna
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW we Wrocławiu	Pożyczka	2013-12-13	2019-12-30	2015-02-10 2015-02-17 2015-08-11 2015-11-03	104,3	PLN	Stała
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW w Warszawie	Pożyczka	2013-12-23	2024-09-30	2015-12-10	50,0	PLN	Zmienna
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW w Warszawie	Pożyczka	2013-12-23	2024-09-30	2015-12-10	50,0	PLN	Zmienna
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW w Łodzi	Pożyczka	2012-12-20	2019-09-30	2015-01-09 2015-10-29	49,0	PLN	Stała
PGE GiEK S.A.	Bank Ochrony Środowiska	Kredyt bankowy	2007-05-18	2019-03-31	2015-07-17	20,0	PLN	Zmienna
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW w Zielonej Górze	Pożyczka	2014-06-30	2021-09-30	2015-05-14	19,8	PLN	Zmienna
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW w Opolu	Pożyczka	2013-06-30	2019-06-15	2015-06-18	13,8	PLN	Zmienna
PGE S.A.	PGE Trading GmbH	Pożyczka	2015-10-30	2016-01-31	2015-12-28	0,2	EUR	Stała

W 2015 roku spółki z Grupy Kapitałowej PGE aneksowały umowy dotyczące kredytów i pożyczek finansowych, których łączna wartość wynosi 1.308 mln PLN.

Tabela: Informacja na temat wypowiedzianych / spłaconych przed terminem / umorzonych kredytów i pożyczek finansowych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE w 2015 roku.

Spółka	Strona umowy	Rodzaj finansowania	Data zawarcia (rrrr-mm-dd)	Data zapadalności (rrrr-mm-dd)	Data spłaty (rrrr-mm-dd)	Kwota (mln)	Waluta	Stopa stała/zmienna	Uwagi
PGE S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2013-07-30	2016-07-29	2015-04-29	500,0	PLN	Zmienna	Wypowiedzenie
PGE S.A.	Credit Agricole Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2013-07-29	2016-07-28	2015-02-26	250,0	PLN	Zmienna	Wypowiedzenie
PGE S.A.	Millennium S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2013-07-31	2016-07-30	2015-03-19	250,0	PLN	Zmienna	Wypowiedzenie
PGE GiEK S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2013-12-10	2016-12-10	2015-05-27	200,0	PLN	Zmienna	Wypowiedzenie
PGE GiEK S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2014-11-27	2017-11-27	2015-05-27	200,0	PLN	Zmienna	Wypowiedzenie
PGE GiEK S.A.	Bank Millennium S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	2014-11-27	2017-11-27	2015-06-30	150,0	PLN	Zmienna	Wypowiedzenie
PGE GiEK S.A.	WFOŚiGW w Łodzi	Pożyczka	2013-06-20	2022-05-31	2015-07-15	50,0	PLN	Stała	Wypowiedzenie
PGE Systemy S.A.	PGE S.A.	Pożyczka	2013-11-07	2017-11-08	2015-11-17	28,0	PLN	Stała	Spłacenie przed terminem
PGE EO S.A.	PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o.	Pożyczka	2015-04-21	2017-03-31	2015-11-30	3,1	PLN	Stała	Spłacenie przed terminem
PGE EO S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Kredyt bankowy	2003-03-20	2015-12-31	2015-05-29	0,50	PLN	Zmienna	Spłacenie przed terminem
PGE EO S.A.	PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o.	Pożyczka	2015-05-08	2017-03-31	2015-11-30	0,40	PLN	Zmienna	Spłacenie przed terminem
PGE EO S.A.	WFOŚiGW w Łodzi	Pożyczka	2006-12-28	2015-06-30	2015-03-31	0,34	PLN	Stała	Umorzenie

W 2015 roku PGE S.A. oraz spółki z Grupy Kapitałowej PGE wypowiedziały umowy kredytowe na łączną wartość 1.600,0 mln PLN, spłaciły przed terminem kredyty i pożyczki finansowe na łączną wartość 32,0 mln PLN oraz otrzymały umorzenie pożyczki o wartości 0,3 mln PLN.

3.8.5 Pożyczki udzielone

W 2015 roku PGE S.A. i spółki z Grupy Kapitałowej PGE udzieliły następujących pożyczek.

Tabela: Główne pożyczki udzielone w 2015 roku.

Spółka	Strona umowy	Rodzaj finansowania	Data zawarcia (rrrr-mm-dd)	Data zapadalności (rrrr-mm-dd)	Kwota (mln)	Waluta	Stopa stała/zmienna
PGE S.A.	PGE Systemy S.A.	Pożyczka	2015-11-05	2020-11-05	115,0	PLN	Stała
PGE S.A.	PGE Trading GmbH	Pożyczka	2015-10-30	2016-01-31	0,2	EUR	Stała

W 2015 roku spółki z Grupy Kapitałowej PGE udzieliły pożyczek o łącznej wartości wynoszącej 115,0 mln PLN oraz 0,2 mln EUR.

3.8.6 Poręczenia i gwarancje

W związku z ustanowieniem Programu Emisji Euroobligacji Średnioterminowych, 22 maja 2014 roku została zawarta umowa „Deed of Guarantee” na udzielenie gwarancji przez PGE S.A. za zobowiązania PGE Sweden AB (publ). Gwarancja została udzielona do kwoty 2.500 mln EUR i dotyczy zobowiązań PGE Sweden AB (publ) wynikających z emisji euroobligacji w ramach Programu do kwoty 2.000 mln EUR. Gwarancja będzie obowiązywać do 31 grudnia 2041 roku. Warunki finansowe gwarancji uzależnione są od warunków emisji euroobligacji dokonywanych przez PGE Sweden AB (publ), a wynagrodzenie za udzieloną gwarancję jest uwzględnione w wysokości oprocentowania pożyczek udzielanych PGE S.A.

W ramach realizacji projektu cash management w dniu 22 grudnia 2014 roku została zawarta Umowa o ustanowienie linii gwarancyjnej w wysokości 250 mln PLN pomiędzy PGE S.A. i Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. w ramach której PGE S.A. może zlecać wystawienie gwarancji bankowych za zobowiązania PGE S.A. i wybranych spółek GK PGE.

Tabela: Zestawienie głównych pozycji w ramach udzielonych przez spółki GK PGE poręczeń i gwarancji na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Spółka	Nazwa podmiotu na rzecz którego udzielono poręczenie lub gwarancję (Beneficjent)	Nazwa podmiotu za zobowiązania którego jest wystawione poręczenie lub gwarancja (Dłużnik)	Typ zabezpieczenia	Okres obowiązywania poręczenia lub gwarancji (rrrr-mm-dd)		Wartość poręczenia (mln)	Waluta
				Początek	Koniec		
PGE S.A.	Obligatariusze	PGE Sweden AB	Poręczenie Instrumentu Finansowego	2014-05-22	2041-12-31	2.500,0	EUR
PGE S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	PGE GiEK S.A.	Poręczenie Instrumentu Finansowego	2014-01-29	2020-03-31	1.088,2	PLN
PGE S.A.	BNP Paribas Bank Polska S.A.	PGE GiEK S.A.	Poręczenie Instrumentu Finansowego	2014-01-29	2020-03-31	181,4	PLN
PGE S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	PGE GiEK S.A.	Poręczenie Instrumentu Finansowego	2014-01-29	2020-03-31	181,4	PLN
PGE S.A.	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	PGE GiEK S.A.	Gwarancja	2015-07-10	2020-07-10	24,0	PLN
PGE S.A.	Marszałek Województwa Łódzkiego	PGE GiEK S.A.	Gwarancja	2015-11-23	2020-11-23	6,0	PLN

łącznie wartość udzielonych przez spółki GK PGE poręczeń i gwarancji, obowiązujących na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła ponad 2.500 mln EUR oraz ponad 2.500 mln PLN.

Tabela: Zestawienie głównych pozycji w ramach otrzymanych przez spółki GK PGE poręczeń i gwarancji aktywnych w PLN na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Spółka	Nazwa podmiotu który jest wystawcą poręczenia lub gwarancji (Wystawca)	Nazwa podmiotu za zobowiązania którego jest otrzymane poręczenie lub gwarancję (Dłużnik)	Typ zabezpieczenia	Okres obowiązywania poręczenia lub gwarancji (rrrr-mm-dd)		Wartość poręczenia lub gwarancji (mln)	Waluta
				Początek	Koniec		
PGE GiEK S.A.	Societe Generale S.A. Oddział w Polsce	ALSTOM Power sp. z o.o.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2014-01-29	2018-08-30	317,2	PLN
PGE GiEK S.A.	Societe Generale S.A. Oddział w Polsce	ALSTOM Power sp. z o.o.	Gwarancja Zwrotu Zaliczki	2014-01-29	2019-05-15	276,5	PLN
PGE GiEK S.A.	Mizuho Bank Ltd	konsorcjum: Mitsubishi Hitachi Power Systems Europe GmbH, Budimex S.A., Tecnicas Reunidas S.A.	Gwarancja Należytego Wykonania Kontraktu	2014-07-10	2019-09-30	221,4	PLN
PGE GiEK S.A.	Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Ltd	Mitsubishi Hitachi Power Systems Europe GmbH	Gwarancja Bankowa Zwrotu Zaliczki	2015-01-09	2020-09-01	219,5	PLN
PGE GiEK S.A.	PKO BP S.A.	Polimex - Mostostal S.A.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2014-01-29	2018-08-30	199,2	PLN
PGE GiEK S.A.	Millennium Insurance Company Ltd	Mostostal Power Development sp. z o.o.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2014-01-29	2018-08-30	192,6	PLN
PGE GiEK S.A.	XL Insurance Company Plc	Mostostal Power Development sp. z o.o.	Gwarancja Zwrotu Zaliczki	2014-01-29	2019-05-15	192,6	PLN
PGE GiEK S.A.	Societe Generale S.A.	ALSTOM Power sp. z o.o.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2015-10-29	2018-08-30	187,0	PLN
PGE GiEK S.A.	Lloyds Bank Plc	ALSTOM Power sp. z o.o.	Gwarancja Zwrotu Zaliczki	2014-01-29	2019-05-15	187,0	PLN

Tabela: Zestawienie głównych pozycji w ramach otrzymanych przez spółki GK PGE poręczeń i gwarancji aktywnych w EUR na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Spółka	Nazwa podmiotu który jest wystawcą poręczenia lub gwarancji (Wystawca)	Nazwa podmiotu za zobowiązania którego jest otrzymane poręczenie lub gwarancję (Dłużnik)	Typ zabezpieczenia	Okres obowiązywania poręczenia lub gwarancji (rrrr-mm-dd)		Wartość poręczenia lub gwarancji (mln)	Waluta
				Początek	Koniec		
PGE EO S.A.	Vestas Northern Europe A/S	Vestas Poland sp. z o.o.	Poręczenie Korporacyjne	2013-01-22	2016-09-30	32,4	EUR
PGE EO S.A.	Lloyds Bank Plc	Alstom Renovables Espana SL Alstom Power sp. z o.o.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2014-08-26	2015-12-31	17,3	EUR
PGE EO S.A.	Lloyds Bank Plc	Alstom Renovables Espana SL Alstom Power sp. z o.o.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2014-06-24	2018-01-14	4,3	EUR
PGE EO S.A.	Tryg Garantforsikring A/S	Vestas Poland sp. z o.o.	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2014-10-07	2018-03-12	4,1	EUR
PGE GiEK S.A.	mBank S.A.	ALSTOM Power sp. z o.o. ALSTOM Power Systems GmbH	Gwarancja Należytego wykonania kontraktu w okresie gwarancyjnym	2014-12-17	2018-01-05	1,6	EUR
PGE GiEK S.A.	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	Ansaldo Energia SPA	Gwarancja Należytego Wykonania Umowy	2013-11-28	2016-12-31	1,0	EUR

Łączna wartość otrzymanych przez spółki GK PGE gwarancji i poręczeń, obowiązujących na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła ponad 3.000 mln PLN oraz ponad 60 mln EUR. Otrzymane poręczenia i gwarancje dotyczą realizowanych inwestycji oraz bieżącej działalności i obejmują głównie: gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje należytego wykonania umowy oraz poręczenia korporacyjne.

3.8.7 Istotne pozycje pozabilansowe

Opis istotnych pozycji pozabilansowych został przedstawiony w nocie 30 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

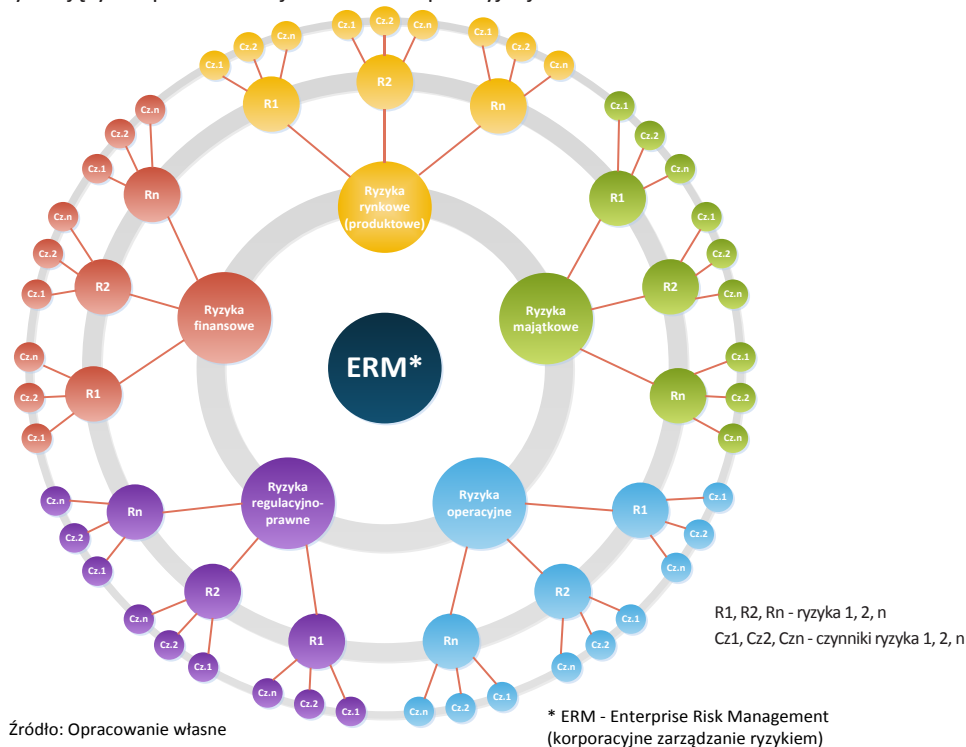
3.8.8 Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Obecnie realizowane i przyszłe inwestycje są i będą finansowane ze środków generowanych z podstawowej działalności Grupy PGE, środków uzyskanych z emisji papierów wartościowych na rynku krajowym jak i rynkach międzynarodowych oraz innych rodzajów finansowania zewnętrznego, np. kredytów bankowych. Wyniki finansowe osiągnięte przez Grupę PGE oraz wolne limity kredytowe zabezpieczają wystarczające środki na realizację zamierzeń inwestycyjnych Grupy w średnim okresie, w tym inwestycji kapitałowych. Istotna dla możliwości finansowania programu w długim okresie będzie skala poprawy efektywności grupy, zwłaszcza zmniejszenia poziomu kosztów operacyjnych.

4 Ryzyka i zagrożenia Grupy Kapitałowej PGE

Zarządzanie ryzykiem

Działalność spółek z Grupy Kapitałowej PGE, podobnie jak innych podmiotów działających w sektorze elektroenergetycznym, narażona jest na szereg ryzyk i zagrożeń zewnętrznych związanych z otoczeniem rynkowym, regulacyjno-prawnym oraz wewnętrznych wynikających z prowadzonej działalności operacyjnej.

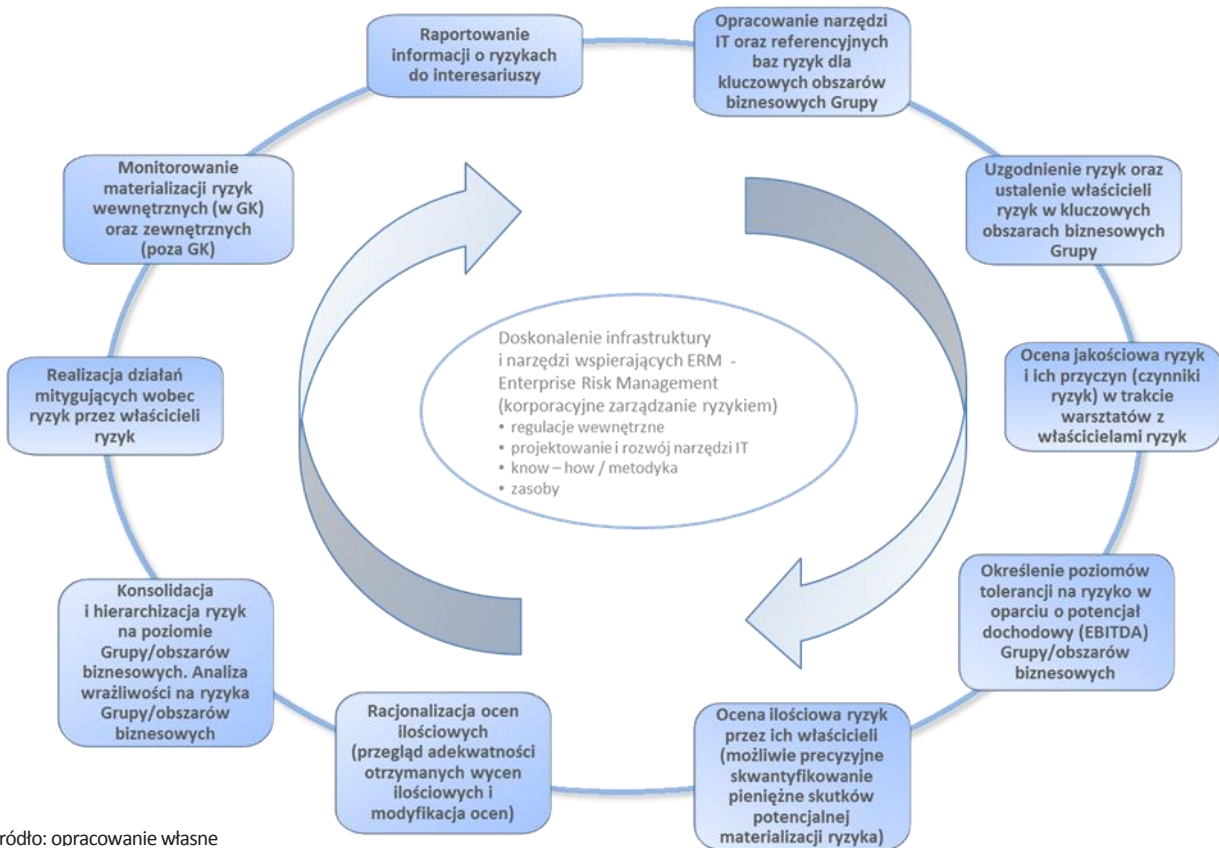
W GK PGE zarządzanie ryzykiem realizowane jest w oparciu o koncepcję Modelu GRC (Governance – Risk – Compliance), która umożliwi dopasowanie i integrację procesu na wszystkich poziomach zarządzania w poszczególnych obszarach działalności Grupy. Dzięki ustanowieniu na najwyższym poziomie zarządczym Komitetu Ryzyka, raportującego bezpośrednio do Zarządu, zagwarantowany jest nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem w całej Grupie. Zdefiniowanie funkcji w ramach korporacyjnego zarządzania ryzykiem umożliwia niezależną ocenę poszczególnych ryzyk, ich wpływ na GK PGE, jak również limitowanie i kontrolę istotnych ryzyk specyficznych przy wykorzystaniu koncepcji kapitału ekonomicznego za pomocą instrumentów zarządzania ryzykiem. Wydzielenie w ramach Grupy odrębnej funkcji compliance gwarantuje, że prowadzona przez GK PGE działalność jest zgodna z uwarunkowaniami prawnymi oraz zapewnia przestrzeganie przyjętych norm wewnętrznych, wzmacniając jednocześnie monitoring otoczenia prawnego, zwiększając skuteczność identyfikacji potencjalnych luk i inicjowanych zmian dostosowawczych.

Źródło: opracowanie własne

Grupa Kapitałowa PGE konsekwentnie rozwija i udoskonala kompleksowy system zarządzania ryzykami, tak aby ryzyka towarzyszące jej działalności mające istotny wpływ na wartość Grupy utrzymywane były na zrównoważonym poziomie w stosunku do zakładanych celów biznesowych. Wprowadzane są kolejne mechanizmy doskonalące zarówno sam pomiar poziomu ryzyka, jak i skuteczność identyfikacji obszarów na nie narażonych. Dzięki podjętym w ostatnim okresie działaniom w ramach procesu ERM m.in. zidentyfikowano obszary działalności szczególnie narażone na nadużycia oraz przeprowadzono dwupoziomą ocenę ryzyk korporacyjnych Grupy.

Ryzyka Grupy Kapitałowej PGE dotyczące poszczególnych segmentów jej działalności są identyfikowane i utrzymywane w ustalonych granicach poprzez ograniczanie negatywnych skutków tych zagrożeń oraz podejmowanie działań wyprzedzających lub naprawczych, zgodnie z przyjętym cyklem.

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono najważniejsze ryzyka i zagrożenia, na które narażona jest działalność Grupy PGE wraz z ich oceną oraz perspektywą w horyzoncie najbliższego roku.

Poziom ryzyka	Perspektywa ryzyka					
	niski	średni	wysoki	spadek	wzrost	stabilny
<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> ■ ■ ■ </div>						
<p>poziom niski</p> <p>poziom średni</p> <p>poziom wysoki</p>	<p>ryzyko, które nie stwarza zagrożenia i może być tolerowane,</p> <p>ryzyko co do którego powinna być przygotowana odpowiednia reakcja oparta na analizie kosztów i korzyści,</p> <p>ryzyko nietolerowalne, wymagające podjęcia bezzwłocznej i aktywnej reakcji na ryzyko, zmierzającej do jednoczesnego zmniejszenia możliwych skutków oraz prawdopodobieństwa jego wystąpienia</p>					
<p>Ryzyka rynkowe (produktowe)</p> <p>związane z cenami i wolumenami oferowanych produktów i usług</p>	<p>Ceny rynkowe energii elektrycznej oraz produktów powiązanych - wynikające z braku pewności co do przyszłych poziomów i zmienności rynkowych cen towarów w odniesieniu do otwartej pozycji kontraktowej, w szczególności w zakresie energii elektrycznej oraz produktów powiązanych (praw majątkowych, uprawnień do emisji CO₂ i paliw)</p> <p>Wolumen sprzedaży energii elektrycznej - będący pochodną niepewności co do warunków determinujących zapotrzebowanie i popyt na energię elektryczną, mający bezpośredni wpływ na wielkość sprzedaży GK PGE na rynku</p> <p>Taryfy (ceny regulowane) - wynikające z obowiązku zatwierdzania dla odpowiednich grup podmiotów stawek dotyczących usług dystrybucyjnych, cen energii elektrycznej i ciepła</p>					
<p>Ryzyka majątkowe</p> <p>związane z rozwojem i utrzymaniem majątku</p>	<p>Awarie - związane z eksploatacją i degradacją w czasie urządzeń i obiektów energetycznych (prace utrzymaniowo-remontowe, diagnostyka)</p> <p>Szkody w majątku - związane z fizyczną ochroną urządzeń i obiektów energetycznych przed zewnętrznymi czynnikami destrukcyjnymi (m.in. pożary, powódzie, dewastacja)</p> <p>Rozwój i inwestycje - związane ze strategicznym planowaniem powiększania potencjału wytwórczego, dystrybucyjnego i sprzedażowego oraz prowadzeniem bieżącej działalności inwestycyjnej</p>					

Ryzyka operacyjne	<p>Koszty produkcji - związane ze zwiększeniem kosztów zakupu paliw, prac eksploatacyjnych, czynników płacowych, itp.</p> <p>Produkcja energii elektrycznej i ciepła - związana z planowaniem produkcji i wpływem czynników kształtujących możliwości produkcyjne</p> <p>Gospodarowanie paliwami - związane z niepewnością co do jakości, terminowości i ilości dostarczanych paliw (głównie węgiel kamienny) oraz sprawnością procesu zarządzania zapasami</p> <p>Zasoby ludzkie - związane z zapewnieniem pracowników o odpowiednim doświadczeniu i kompetencjach, zdolnych do realizacji określonych zadań</p> <p>Dialog społeczny - związany z nieosiągnięciem porozumienia pomiędzy władzami Grupy a stroną społeczną mogącego doprowadzić do strajków/sporów zbiorowych</p>	 	
Ryzyka regulacyjno – prawne	<p>Zmiany prawne w systemach wsparcia - związane z niepewnością co do przyszłego kształtu systemu wsparcia (lub jego braku) produkcji energii certyfikowanej</p> <p>Koszt zakupu PM i uprawnień do emisji CO₂ - wynikająca z możliwości zmian wielkości ustawowego obowiązkowego zakupu określonej ilości praw majątkowych przez sprzedawców energii, oraz niepewności co do wielkości bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ w przyszłości</p> <p>Rekompensaty za rozwiązanie KDT - istnieje możliwość, że wysokość obliczonych przez Grupę korekt do pobranych zaliczek na poczet kosztów osieroconych zostanie zakwestionowana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w wyniku czego Grupa zostanie zobligowana do zwrotu zaliczkowo otrzymanej rekompensaty za rozwiązanie KDT</p> <p>Ochrona środowiska - wynikająca z branżowych przepisów określających wymogi „środowiskowe” jakie powinny spełniać instalacje energetyczne oraz zasad korzystania ze środowiska naturalnego. Przyszłe, jeszcze nieznanne regulacje środowiskowe oraz niepewność co do ostatecznego kształtu projektowanych regulacji (w szczególności w odniesieniu do rewizji BAT/BREF) mogą przełożyć się na zmianę poziomu wydatków inwestycyjnych Grupy PGE</p> <p>Nieuregulowane stany prawne - związane z trudnościami w pozyskiwaniu terenów lub dostępu do nich w ramach prowadzenia nowych inwestycji (w szczególności w segmencie dystrybucji)</p> <p>Koncesja - wynikająca z ustawowego obowiązku posiadania koncesji na wydobywanie węgla, wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, dystrybucję energii elektrycznej i ciepła</p> <p>Działania dyskryminujących - związane ze stosowaniem przez Grupę praktyk ograniczających lub eliminujących konkurencję, naruszających prawa i interesy konsumentów</p>	 	
Ryzyka finansowe	<p>Kredytowe - związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym (np. niewypłacalnością kontrahenta, częściową i/lub nieterminową spłatą należności lub innym odstępstwem od warunków kontraktowych, np. brakiem realizacji dostawy/odbioru towaru oraz brakiem płatności powiązanych odszkodowań i kar umownych).</p> <p>Płynności finansowej - związane z możliwością utraty zdolności do obsługi bieżących zobowiązań i pozyskiwania źródeł finansowania działalności biznesowej.</p> <p>Stopy procentowej - wynikające w szczególności z negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne Grupy PGE generowane przez zmiennoprocentowe aktywa i zobowiązania finansowe.</p> <p>Walutowe - rozumiane w szczególności jako ryzyko, na jakie narażone są przepływy pieniężne GK PGE denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna z tytułu niekorzystnych wahań kursów walutowych.</p>	 	

Działania mitygujące ryzyka

Ryzyka rynkowe (produktowe)

Oddziaływanie: Sfera przychodowa oraz oferowane produkty i usługi

Działania: Grupa PGE określiła oraz wdrożyła wewnętrzne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym (cenowym/wolumenowym) obejmujące ustalenie globalnego apetytu na ryzyko, limitów ryzyka w oparciu o miary „at risk”, jak również zarządzanie skonsolidowaną ekspozycją na ryzyko cen towarów poprzez mechanizmy zabezpieczania poziomów ryzyka przekraczających akceptowalny poziom. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym określają jednolite dla istotnych spółek Grupy PGE założenia organizacji procesu w kontekście strategii handlowych i planowania średnioterminowego. Grupa PGE opracowała zasady dotyczące strategii zabezpieczania kluczowych ekspozycji w obszarze obrotu energią elektryczną i produktami powiązаныmi odpowiadające apetytowi na ryzyko w horyzoncie średnioterminowym (do 5 lat, przy założeniu dostępności wymaganej płynności rynków). Poziom zabezpieczenia pozycji ustalany jest z uwzględnieniem wyników pomiaru ryzyka cen energii elektrycznej i produktów powiązanych. Określając docelowe poziomy zabezpieczenia, Grupa PGE bierze pod uwagę swoją sytuację finansową, w tym w szczególności założone cele wynikające z przyjętej strategii.

Grupa PGE bada, monitoruje oraz analizuje rynki energii elektrycznej i produktów powiązanych chcąc optymalnie wykorzystać swoje możliwości wytwórcze i sprzedażowe. Nowe produkty wprowadzane na rynek detaliczny są aktywnie promowane m.in. poprzez ogólnopolskie akcje marketingowe. Utrzymując rozbudowane portfolio produktowe i koncentrując działania na dopasowaniu ofert do rynku (zarówno historycznego jak i krajowego), Grupa dywersyfikuje kanały dotarcia do klientów końcowych (kanał sprzedaży własny, kanał sprzedaży agencyjny) oraz różnicuje grupy docelowe przy uwzględnieniu potencjału wolumenowego odbiorców. Działania mające na celu utrzymanie dotychczasowych klientów oparte są na modelu zdwersyfikowanego portfela ofert lojalizujących oraz działania o charakterze pozyskaniowym. W katalogu znajdują się również specjalne oferty dedykowane dla klientów uprzednio utraconych na rzecz konkurencji, a także oferty tzw. branżowe dedykowane dla konkretnych rodzajów działalności gospodarczej. Grupa PGE wprowadza również tzw. oferty łączone. W trosce o klientów szczególny nacisk skierowany jest na wysoką jakość obsługi poprzez budowanie kompetencji wśród pracowników oraz kształtowanie relacji w obszarze klientów biznesowych i indywidualnych. Dzięki wdrażaniu narzędzi wspomagających te procesy Grupa efektywnie zarządza strumieniami informacji, co przekłada się bezpośrednio na komfort w relacjach z klientami oraz lepsze planowanie i organizację samej sprzedaży.

Ryzyka regulacyjno - prawne

Oddziaływanie: Sfera zapewnienia zgodności z regulacjami

Działania: Działalność Grupy PGE podlega licznym przepisom i regulacjom krajowym, europejskim oraz międzynarodowym. Monitoring zarówno wprowadzanych jak i proponowanych zmian prawnych zapewnia zminimalizowanie niekorzystnego wpływu regulacji na działalność w podstawowych segmentach biznesowych, tj. w wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepła, wydobywaniu węgla brunatnego, dystrybucji oraz sprzedaży energii elektrycznej i ciepła. W minionym okresie funkcja ta została dodatkowo wzmocniona poprzez wydzielenie w strukturach Grupy odrębnej funkcji compliance. PGE S.A. jest jednym z członków Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej, który otworzył swoje biuro w Brukseli. Poprzez działania Komitetu aktywnie wpływa na działania w procedowaniu i kształtowaniu unijnych przepisów, a także prowadzi dialog z instytucjami UE. Dostosowuje swoje regulacje wewnętrzne oraz praktyki postępowania tak, aby działalność Grupy była zgodna z regulacjami branżowymi, normami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego i innymi obowiązującymi przepisami.

Ryzyka majątkowe

Oddziaływanie: Sfera aktywów
Działania: Grupa PGE aktywnie realizuje strategię rozwoju i unowocześniania swoich mocy wytwórczych. Dywersyfikuje dotychczasową strukturę źródeł produkcyjnych z uwagi na technologię generacji energii. Aktualnie GK PGE prowadzi trzy kluczowe inwestycje (Opole, Turów, Gorzów), szereg inwestycji sieciowych, inwestycje w Odnawialne Źródła Energii, a także realizuje przedsięwzięcia modernizacyjno-rozwojowe. Na bieżąco prowadzone są prace eksploatacyjne i remontowe. Na wypadek awarii oraz szkód w majątku zostały ubezpieczone najważniejsze aktywa wytwórcze. Systematycznie poprawiana jest niezawodność dostaw energii do odbiorców końcowych.

Ryzyka operacyjne

Oddziaływanie: Sfera kosztowa
Działania: Wyniki Grupy PGE są w sposób istotny uzależnione od ponoszonych kosztów w ramach prowadzonej działalności. Spółka optymalizuje je m.in. poprzez monitorowanie cen i stanu zapasów paliw oraz zabezpieczenie ich dostaw w postaci długoterminowych kontraktów z dostawcami oraz formuł ustalania cen. Z kolei przeglądy, remonty i modernizacja posiadanego majątku przekłada się na zapewnienie najkorzystniejszego czasu życia urządzeń i wymaganej dyspozycyjności jego kluczowych składników. Ponadto na poziom kosztów ma wpływ zapewnienie częściowo bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ i zakup brakujących uprawnień przy założeniu zabezpieczenia poziomu marży na sprzedaży. Prowadzony jest również intensywny dialog społeczny w celu wypracowania jak najkorzystniejszych rozwiązań w obszarze zatrudnienia i optymalizacji jego kosztów w ramach GK PGE.

Ryzyka finansowe

Oddziaływanie: Sfera gospodarki finansowej
Działania: Grupa PGE kontroluje ryzyko kredytowe związane z transakcjami handlowymi, które mogą generować znaczące straty w wyniku niewywiązania się kontrahenta z umowy. Przed zawarciem transakcji przeprowadzana jest ocena kontrahenta uwzględniająca m.in. analizę finansową, nadawany jest wewnętrzny rating oraz limit kredytowy, który jest regularnie monitorowany. Ekspozycje przekraczające ustalone limity są zabezpieczane zgodnie z obowiązującą w Grupie Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym. W Grupie PGE obowiązuje centralny model finansowania, zgodnie z którym co do zasady finansowanie zewnętrzne pozyskiwane jest przez PGE S.A. Spółki zależne w Grupie korzystają z różnych źródeł finansowania wewnątrzgrupowego takich jak: pożyczki, obligacje czy umowy konsolidacji rachunków bankowych (cash pooling). Ryzyko utraty płynności monitorowane jest przy pomocy narzędzi okresowego planowania płynności tj. przygotowywanych prognoz krocących przepływów pieniężnych w zakresie prowadzonej działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej. W zakresie ryzyka walutowego i stopy procentowej Grupa PGE przyjęła wewnętrzne zasady zarządzania tymi ryzykami. Spółki z Grupy PGE zawierają transakcje pochodne w zakresie instrumentów opartych o stopę procentową i/lub walutę (IRS, CCIRS) wyłącznie w celu zabezpieczenia zidentyfikowanej ekspozycji na ryzyka. Szczegółowy opis instrumentów zarządzania ryzykami finansowymi oraz analiza ich skuteczności znajdują się w notcie nr 28 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5 Grupa PGE na rynku kapitałowym

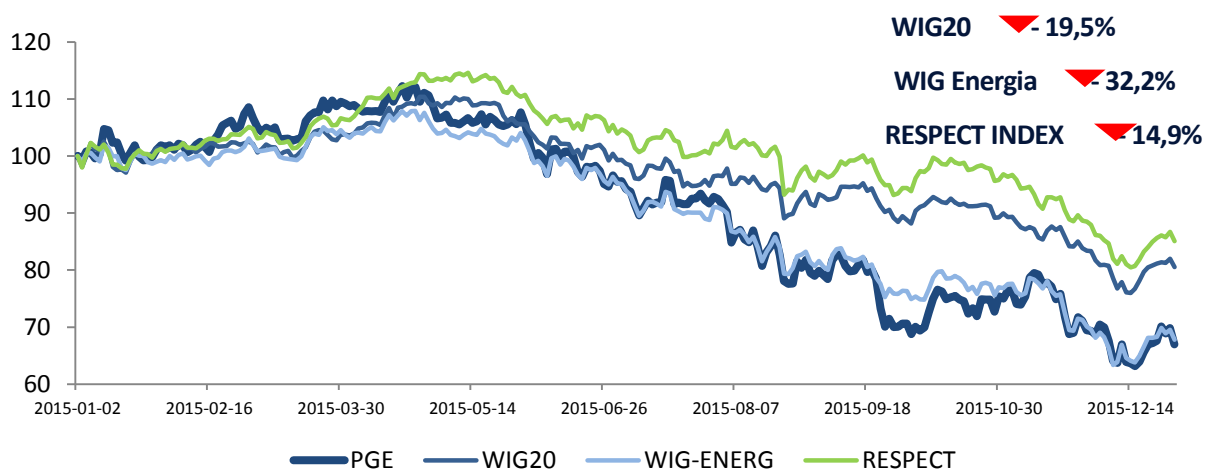
Pierwsze notowanie praw do akcji PGE S.A. na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. odbyło się 6 listopada 2009 roku. Pierwsze notowanie akcji miało miejsce 15 grudnia 2009 roku.

Akcje PGE są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., w systemie notowań ciągłych. PGE ma największą rynkową kapitalizację wśród polskich spółek energetycznych na warszawskim parkiecie. Biorąc pod uwagę ilość zawieranych transakcji akcje Spółki należą do najbardziej płynnych walorów charakteryzujących się dużym zainteresowaniem inwestorów. Akcje PGE wchodziły w skład najważniejszych indeksów warszawskiej giełdy: WIG20 – skupiającego akcje największych i najbardziej płynnych spółek, WIG – skupiającego wszystkie spółki z Rynku Głównego GPW oraz WIG Energia skupiającego spółki z sektora energetycznego, a także popularnych zagranicznych indeksów giełdowych, m.in. MSCI Poland. Akcje PGE od 2011 roku są również notowane w ramach indeksu skupiającego polskie spółki zaangażowane w społeczną odpowiedzialność biznesu – RESPECT Index.

5.1 Notowania akcji PGE S.A. na GPW w Warszawie

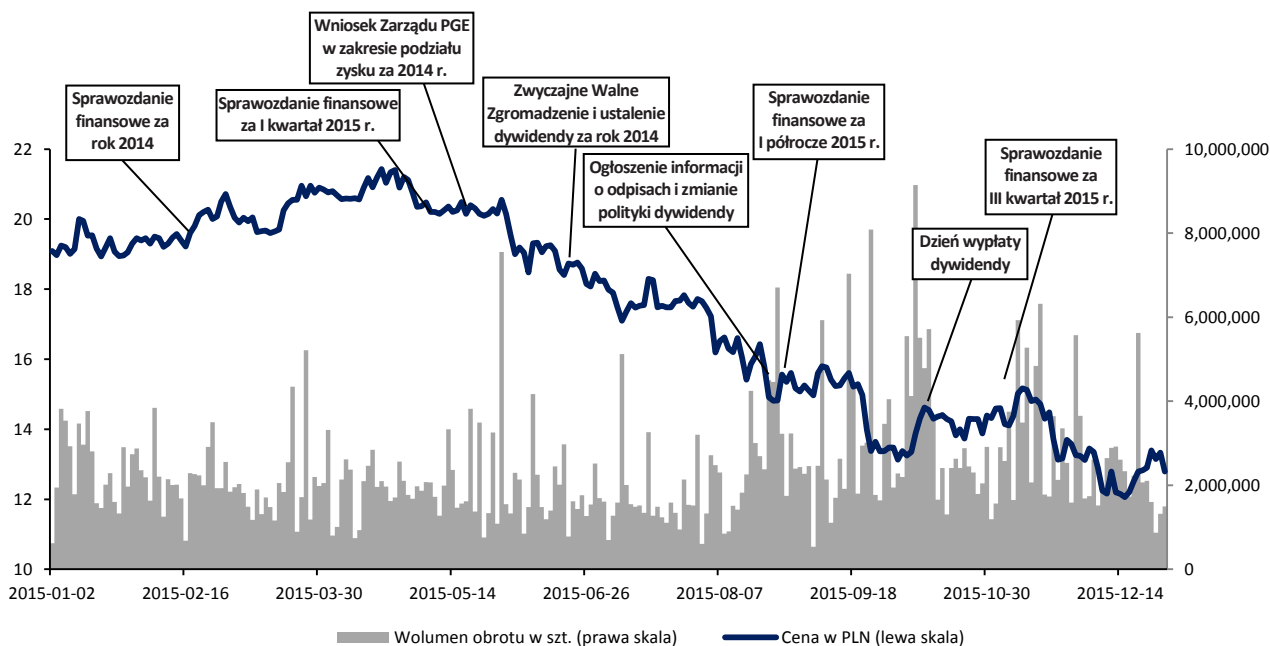
Notowania akcji PGE oraz wartości indeksów WIG20, WIG Energia oraz RESPECT Index na GPW od 2 stycznia do 30 grudnia 2014 roku (wyliczenia własne na podstawie danych GPW).

Rysunek: Kurs akcji PGE względem indeksu WIG20, WIG ENERGIA i RESPECT INDEX.

Polska giełda a w szczególności ceny akcji polskich spółek z sektora energetycznego znalazły się pod silną presją w 2015 roku. Indeks WIG-Energia spadł w ciągu roku o 32,2 %. Dla porównania indeks największych spółek warszawskiego parkietu WIG20 w ciągu roku spadł o 19,5%. Kurs PGE S.A. w tym czasie stracił 33% odzwierciedlając ogólnie negatywny sentyment względem sektora energetyki. Na koniec roku jedna akcja PGE S.A. kosztowała 12,8 PLN, co przekładało się na rynkową wycenę Grupy PGE równą 23,9 mld PLN. Najwyższa cena w roku wyniosła 21,4 PLN, a najniższy kurs osiągnął wartość 12,1 PLN.

Rysunek: Cena i wolumen akcji PGE S.A. w 2015 roku (w PLN).

5.2 Akcje PGE S.A.

Wszystkie akcje PGE S.A. są akcjami na okaziciela. Akcje nie są uprzywilejowane, jednak Statut Spółki przewiduje szczególne uprawnienia dla Skarbu Państwa, m.in. w zakresie szczególnych uprawnień dotyczących wpływu na wybór członków Rady Nadzorczej.

Wyszczególnienie

2015 rok

Wartość obrotów (PLN)	10.214.951.620
Średnia liczba transakcji na sesję (szt.)	2.731
Kurs maksymalny w roku (PLN)	21,43
Kurs minimalny w roku (PLN)	12,06

Źródło: GPWinfostrefa.pl

Głównym akcjonariuszem PGE S.A. jest Skarb Państwa, który posiada 1.091.681.706 akcji zwykłych Spółki o wartości nominalnej 10 PLN każda, reprezentujących 58,39% kapitału zakładowego Spółki oraz uprawniających do wykonywania 1.091.681.706 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, stanowiących 58,39% ogólnej liczby głosów.

Rysunek: Udział akcjonariuszy w kapitale zakładowym PGE S.A.

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Liczba głosów (szt.)	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Skarb Państwa	1.091.681.706	1.091.681.706	58,39%
Pozostali	778.079.123	778.079.123	41,61%
Razem	1.869.760.829	1.869.760.829	100,00%

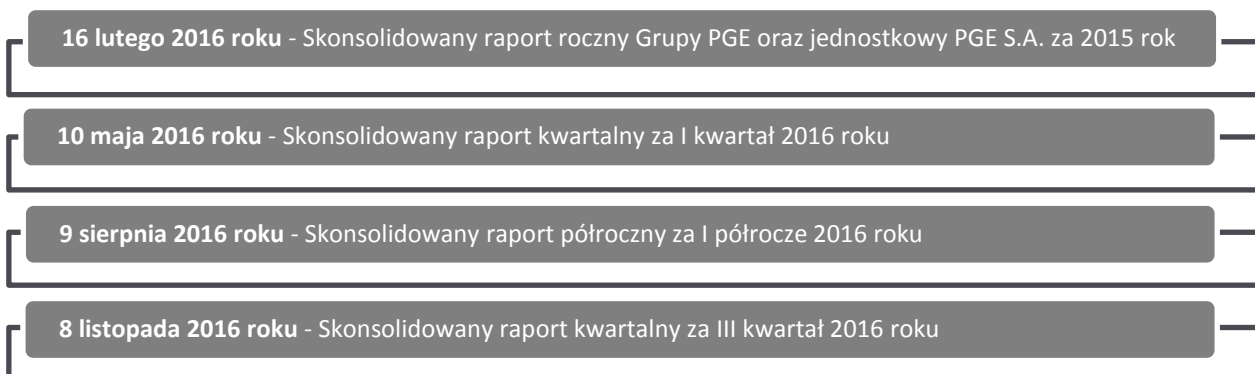
5.3 Relacje Inwestorskie PGE S.A.

PGE S.A. w sposób stały utrzymuje relacje z inwestorami organizując m.in. spotkania z analitykami i zarządzającymi funduszami. Biuro Relacji Inwestorskich dedykowane komunikacji z uczestnikami rynku kapitałowego zapewnia stały i równy dostęp do informacji o Spółce dla wszystkich obecnych, jak i potencjalnych inwestorów. Koncepcja pracy Biura Relacji Inwestorskich opiera się na dwustronnej komunikacji z szeroko pojętym rynkiem. W cyklu kwartalnym są organizowane prezentacje wyników finansowych Spółki. Mając na uwadze różne potrzeby uczestników rynku kapitałowego Spółka zapewnia możliwość uczestnictwa „na odległość” we wszystkich publicznie organizowanych przez nas spotkaniach oraz w Walnych Zgromadzeniach. Spółka umożliwia również odtworzenia zapisu wszystkich transmisji z poziomu strony internetowej dedykowanej Relacjom Inwestorskim oraz na kanale YouTube Grupy Kapitałowej PGE. Dodatkowo od 2014 roku Spółka udostępnia inwestorom komentarz wideo Prezesa Spółki do wyników finansowych i operacyjnych bezpośrednio po publikacji. Spółka prowadzi aktywną politykę informacyjną poprzez stronę internetową Relacji Inwestorskich <http://www.gkpge.pl/relacje-inwestorskie>, funkcjonującą równolegle w dwóch wersjach językowych – w języku polskim i angielskim. Wychodząc naprzeciw obecnym, jak i potencjalnym inwestorom, stworzono mobilną aplikację dostępną na stronie Relacji Inwestorskich Spółki. Umożliwia ona szybki dostęp do aktualnych informacji o Spółce.

Co roku Biuro Relacji Inwestorskich za pomocą podmiotów zewnętrznych prowadzi badanie akcjonariatu Spółki oraz badanie jej postrzegania przez inwestorów i analityków. Umożliwiają one identyfikację akcjonariuszy oraz zdobycie wiedzy o potrzebach rynku kapitałowego względem Spółki. Dzięki pozyskanym opiniom stale udoskonalana jest komunikacja oraz dostosowane są dostarczane materiały, aby jak najlepiej odpowiadały potrzebom inwestorów.

Zespół Relacji Inwestorskich jest stale do dyspozycji wszystkich uczestników rynku kapitałowego. Na stronie internetowej Relacji Inwestorskich Inwestorzy znajdą bezpośredni kontakt do konkretnych osób odpowiadających za udzielanie inwestorom rzetelnej i wyczerpującej informacji o Spółce. Zdając sobie sprawę z trudności branżowego języka używanego w komunikacji Spółka udostępnia wyczerpujący słowniczek terminów branży energetycznej na inwestorskiej stronie internetowej Grupy Kapitałowej PGE: <http://www.gkpge.pl/relacje-inwestorskie/grupa/otoczenie-rynkowe/slowniczek>.

5.4 Kalendarium raportowania GK PGE oraz PGE S.A.

5.5 Polityka Dywidendy PGE S.A.

Zarząd PGE S.A. stosuje politykę w zakresie dywidendy przewidującą wypłaty z zysku dla akcjonariuszy w wysokości uwzględniającej rozwój działalności Spółki i umożliwiającą utrzymanie odpowiedniego poziomu płynności finansowej.

W dniu 25 sierpnia 2015 roku Zarząd Spółki podjął decyzję o przyjęciu do stosowania nowej polityki dywidendy.

Dotychczasowa polityka dywidendy określała deklarację Zarządu PGE S.A. w zakresie propozycji dywidendy kierowanej do Walnego Zgromadzenia Spółki na poziomie 40-50% skonsolidowanego zysku netto.

Zgodnie ze zmienioną polityką, Zarząd PGE S.A. zamierza rekomendować Walnemu Zgromadzeniu Spółki wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy na poziomie 40-50% skonsolidowanego zysku netto korygowanego o wielkość odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych.

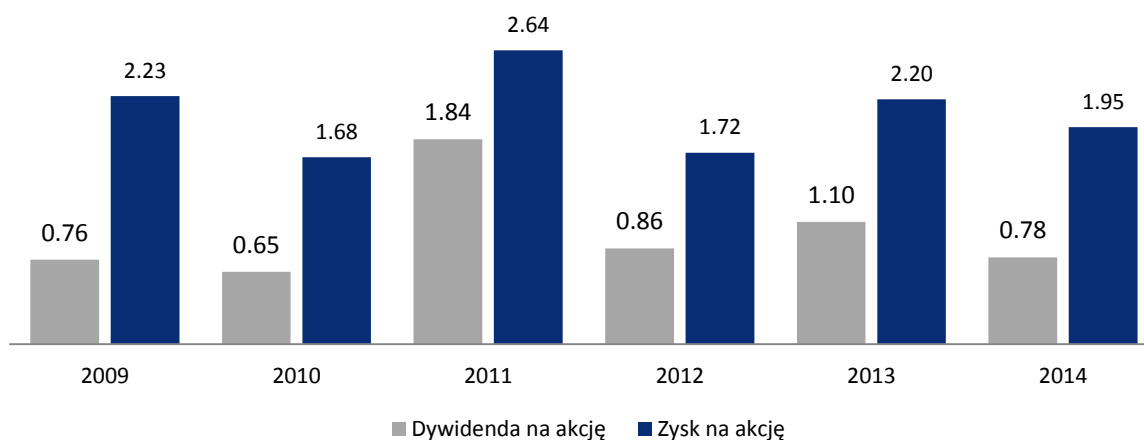
Wypłata dywidendy w każdym roku obrotowym jest uzależniona w szczególności od ogólnej wysokości zadłużenia Spółki, spodziewanych nakładów kapitałowych i potencjalnych akwizycji. Polityka dywidendy podlega okresowej weryfikacji przez Zarząd PGE S.A.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie („ZWZ”) Spółki w dniu 24 czerwca 2015 roku podjęło uchwałę o przeznaczeniu części zysku netto Spółki za rok obrotowy 2014 w wysokości 1.458.413.446,62 PLN na wypłatę dywidendy. Dywidenda dla akcjonariuszy wyniosła 0,78 PLN na jedną akcję.

Na dzień ZWZ dywidendą objętych było 1.869.760.829 akcji.

ZWZ ustaliło dzień dywidendy na 24 września 2015 roku. Dywidenda została wypłacona akcjonariuszom 15 października 2015 roku.

Rysunek: Wysokość dywidendy i zysku na akcję

6 Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

Niniejsze Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w PGE S.A. w 2015 roku zostało sporządzone na podstawie art. 91 ust. 5 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tj. Dz. U. 2014, poz. 133) oraz uchwały Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. nr 718/2009 z dnia 16 grudnia 2009 roku.

6.1 Zbiór zasad ładu korporacyjnego, którym podlegała Spółka w 2015 roku

W roku 2015 PGE S.A. podlegała zasadom ładu korporacyjnego zawartym w dokumencie „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW” (dalej: Dobre Praktyki). Dobre Praktyki zostały przyjęte uchwałą Rady Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”) nr 12/1170/2007 z dnia 4 lipca 2007 roku, a następnie zmienione uchwałą Rady GPW nr 17/1249/2010 z dnia 19 maja 2010 roku, która weszła w życie 1 lipca 2010 roku oraz uchwałą Rady GPW nr 15/1282/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 roku i uchwałą Rady GPW nr 20/1287/2011 z dnia 19 października 2011 roku, które weszły w życie 1 stycznia 2012 roku. 21 listopada 2012 roku Rada GPW uchwałą nr 19/1307/2012 przyjęła kolejne zmiany, które weszły w życie 1 stycznia 2013 roku i powinny być stosowane przez emitenta od tego dnia.

Zarząd PGE S.A. przyjął Dobre Praktyki do stosowania w Spółce. Zarząd Spółki dokłada należytej staranności w celu przestrzegania zasad Dobrych Praktyk.

Tekst Dobrych Praktyk umieszczony jest na oficjalnej stronie internetowej GPW poświęconej tematyce zasad ładu korporacyjnego: www.gpw.pl/lad_korporacyjny_na_gpw.

6.2 Informacja o odstąpieniu od stosowania postanowień zasad ładu korporacyjnego

W roku 2015 Spółka stosowała Dobre Praktyki z wyłączeniem:

- I. Zasady nr 5 zawartej w Rozdziale I „Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych” dotyczącej posiadania polityki wynagrodzeń oraz zasad jej ustalania dla członków organów nadzorujących i zarządzających.

Dotychczas Spółka nie wypracowała jednolitej polityki wynagrodzeń i zasad jej ustalania. Spółka i spółki zależne zobowiązane są do stosowania przepisów różnorodnych Układów Zbiorowych, które znacząco ograniczają swobodę kształtowania polityki wynagrodzeń. W odniesieniu do członków Rady Nadzorczej mają zastosowanie postanowienia ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, ograniczające wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej do wysokości jednokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w IV kwartale roku wskazanego w ww. ustawie. W odniesieniu do członków Zarządu ww. ustawa nie ma zastosowania, gdyż świadczą oni usługi na rzecz Spółki na podstawie umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania.

- II. Zasady nr 10 pkt 2 zawartej w Rozdziale IV „Dobre praktyki stosowane przez akcjonariuszy” dotyczącej zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Zarząd PGE dwukrotnie proponował akcjonariuszom wprowadzenie do Statutu i Regulaminu Walnego Zgromadzenia postanowień umożliwiających organizację walnych zgromadzeń w sposób określony w Dobrych Praktykach. Propozycja ta nie uzyskała akceptacji Akcjonariuszy podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia 30 maja 2012 roku oraz podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia 27 czerwca 2013 roku. Zarząd PGE nie wyklucza możliwości przyjęcia do stosowania wyżej wymienionej zasady w przyszłości.

W ocenie Zarządu PGE niestosowanie ww. zasady nie wpłynie na rzetelność polityki informacyjnej ani nie rodzi ryzyka ograniczenia czy utrudnienia akcjonariuszom udziału w obradach walnych zgromadzeń.

6.3 Opis podstawowych cech stosowanych w Spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

W procesie sporządzania sprawozdań finansowych Spółka stosuje następujące mechanizmy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem: procedury wewnętrzne regulujące ten proces, mechanizmy zarządzania systemami informatycznymi służącymi do ewidencji i sprawozdawczości finansowej oraz mechanizmy ich ochrony, zasady nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań finansowych, zasady weryfikacji i oceny sprawozdań, audyt wewnętrzny, zarządzanie ryzykiem korporacyjnym i inne elementy kontroli.

Do podstawowych regulacji w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych należą:

- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF”), polityka rachunkowości Grupy Kapitałowej PGE zgodna z MSSF;
- ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (z późniejszymi zmianami) (w zakresie nieregulowanym przez MSSF);
- procedura zamykania okresów sprawozdawczych w SAP ERP;
- wymogi sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (z późniejszymi zmianami).

Polityka rachunkowości Grupy Kapitałowej PGE zgodna z MSSF jest obowiązująca dla spółek stosujących MSSF dla sporządzenia swoich statutowych sprawozdań finansowych oraz przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych zgodnych z MSSF dla celów konsolidacji. Przed każdym okresem sprawozdawczym spółki podlegające konsolidacji otrzymują szczegółowe wytyczne z PGE S.A. dotyczące sposobu i terminu zamykania ksiąg rachunkowych, sporządzania i przekazywania pakietów sprawozdawczych oraz zaktualizowany na dany okres wzór pakietu.

Spółka prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym. System zapewnia podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgą główną oraz księgami pomocniczymi. Istnieje możliwość modyfikacji funkcjonalności systemu w celu zapewnienia adekwatności rozwiązań technicznych do zmieniających się zasad rachunkowości i norm prawnych.

Za przygotowanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych odpowiada dyrektor Departamentu Sprawozdawczości i Podatków Spółki. Za przygotowanie pakietów sprawozdawczych podlegających konsolidacji odpowiada kierownictwo poszczególnych spółek.

Niezależna ocena rzetelności i prawidłowości sprawozdania finansowego PGE oraz sprawozdań finansowych spółek podlegających konsolidacji dokonywana jest przez biegłych rewidentów. Do badania sprawozdań finansowych kluczowych spółek w Grupie Kapitałowej PGE za 2015 rok wybrano dwie firmy audytorskie. Do ich zadań należy przegląd półrocznych sprawozdań finansowych oraz badanie wstępne i zasadnicze sprawozdań rocznych. W Grupie Kapitałowej PGE obowiązuje wieloetapowy proces zatwierdzania sprawozdań finansowych uwzględniający również udział Rad Nadzorczych. Ocena jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego PGE dokonywana jest przez jej Radę Nadzorczą. W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu, do którego zadań należy m.in. przegląd rocznych sprawozdań finansowych Spółki. Sprawozdania jednostkowe spółek, które podlegały konsolidacji, oceniane są przez Rady Nadzorcze tych spółek. Sprawozdania finansowe są zatwierdzane przez Walne Zgromadzenia spółek.

W Spółce funkcjonuje audyt wewnętrzny, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o regulamin audytu wewnętrznego opracowany stosownie do międzynarodowych standardów profesjonalnej praktyki audytu wewnętrznego. Audyt realizuje planowe i doraźne zadania audytowe zarówno w jednostce dominującej jak i w spółkach Grupy. Wyniki audytów raportowane są Zarządowi PGE S.A. oraz Komitetowi Audytu.

W Grupie PGE funkcjonuje proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym. Zarządzanie ryzykiem ma na celu dostarczanie informacji na temat zagrożeń realizacji celów biznesowych, ograniczanie negatywnych skutków tych zagrożeń oraz podejmowanie działań wyprzedzających lub naprawczych. Ryzyka Grupy PGE dotyczące poszczególnych segmentów jej działalności są identyfikowane i oceniane oraz podejmowane są działania ograniczające ich materializację. Za zarządzanie zidentyfikowanymi ryzykami odpowiadają tzw. właściciele ryzyk.

W ramach działalności kontrolingowej okresowa sprawozdawczość zarządcza podlega ocenie pod kątem racjonalności informacji w niej zawartych, w szczególności w kontekście analizy odchyień od założeń przyjętych w planach finansowych.

6.4 Akcjonariusze Spółki posiadający znaczne pakiety akcji

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGE S.A. zostali przedstawieni w pkt. 5.2 niniejszego sprawozdania.

6.5 Akcjonariusze Spółki posiadający specjalne uprawnienia kontrolne

Akcje Spółki są akcjami zwykłymi, na okaziciela notowanymi na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Akcje Spółki nie są uprzywilejowane.

Pomimo, iż akcje Spółki nie są akcjami uprzywilejowanymi Statut Spółki przewiduje szczególne uprawnienia dla Skarbu Państwa dopóki pozostaje akcjonariuszem Spółki. Zgodnie z jego postanowieniami Skarbowi Państwa przysługuje uprawnienie wystąpienia do Zarządu Spółki z pisemnym żądaniem zwołania Walnego Zgromadzenia, żądaniem umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad, zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mogą zostać wprowadzone do porządku obrad, a także uzyskiwania kopii ogłoszeń zamieszczanych w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Ponadto Skarb Państwa posiada uprawnienie do powoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi Spółki. Takie powołanie lub odwołanie jest skuteczne z chwilą doręczenia odpowiedniego oświadczenia Zarządowi i nie wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia. Prawo to Skarb Państwa wykonuje niezależnie od prawa głosu przy wyborze pozostałych członków Rady Nadzorczej.

Na podstawie Statutu Skarb Państwa posiada szczególne uprawnienie w zakresie wpływu na wybór członków Rady Nadzorczej. Mianowicie wybór połowy członków Rady Nadzorczej powoływanych przez Walne Zgromadzenie następuje spośród osób wskazanych przez Skarb Państwa. Przewodniczącą Rady Nadzorczej wybiera Rada Nadzorcza spośród swoich członków, przy czym Przewodniczący Rady Nadzorczej wybierany jest spośród osób wskazanych przez akcjonariusza Skarb Państwa. Prawo to przysługuje Skarbowi Państwa do czasu, gdy jego udział w kapitale zakładowym spadnie poniżej 20%.

6.6 Ograniczenia do wykonywania prawa głosu z istniejących akcji

Do dnia zarejestrowania zmian w Statucie PGE S.A., uchwalonych przez Walne Zgromadzenie w dniu 29 czerwca 2011 roku, nie obowiązywały żadne ograniczenia w zakresie wykonywania prawa głosu z istniejących akcji Spółki.

W dniu 29 czerwca 2011 roku Walne Zgromadzenie przyjęło zmiany do Statutu Spółki, wprowadzając ograniczenia do wykonywania prawa głosu z istniejących akcji. Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, takie ograniczenie prawa głosowania uważane będzie za nieistniejące.

Powyższe ograniczenie prawa głosowania, nie dotyczy Skarbu Państwa oraz akcjonariuszy działających z ww. akcjonariuszem na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji.

Ponadto dla potrzeby ograniczenia prawa do głosowania głosy należące do akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności (Zgrupowanie Akcjonariuszy) kumuluje się. W przypadku, gdy skumulowana liczba głosów przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, podlega ona redukcji.

Kumulacja głosów polega na zsumowaniu liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy.

Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy do progu 10% (dziesięć procent) ogółu głosów w Spółce.

Zasady kumulacji i redukcji głosów oraz szczegółowy opis akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności określa Statut Spółki.

Ponadto, każdy akcjonariusz, który zamierza wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, bezpośrednio lub przez pełnomocnika, ma obowiązek, bez odrębnego wezwania, zawiadomić Zarząd lub Przewodniczącą Walnego Zgromadzenia o tym, że dysponuje bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce. Osoba, która nie wykona lub wykona w sposób nienależyty obowiązek informacyjny do chwili usunięcia uchybienia obowiązkowi informacyjnemu, może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji. Wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

Niezależnie od powyższego postanowienia, w celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki, udzielił informacji czy jest osobą mającą status podmiotu dominującego lub zależnego wobec innego akcjonariusza. Uprawnienie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki.

Od momentu, w którym udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym Spółki spadnie poniżej poziomu 5% ww. ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wygasają.

6.7 Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki

Nie istnieją żadne znane Spółce ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki.

6.8 Zasady zmiany Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki wymagają, zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, podjęcia przez Walne Zgromadzenie Spółki stosownej uchwały oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Uchwała o zmianie Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów. Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu zmienionego Statutu Spółki lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Zgromadzenia. Zmiany Statutu Spółki obowiązują z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców.

6.9 Sposób działania Walnego Zgromadzenia Spółki i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Zasady działania Walnego Zgromadzenia określone są w przepisach Kodeksu spółek handlowych oraz Statutu Spółki. Dodatkowe kwestie związane z funkcjonowaniem Walnego Zgromadzenia reguluje przyjęty przez Walne Zgromadzenie w dniu 30 marca 2010 roku Regulamin Walnego Zgromadzenia.

Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia dostępne są na stronie internetowej PGE S.A. www.gkpge.pl.

I. Zwołanie i odwołanie Walnego Zgromadzenia Spółki.

Walne Zgromadzenie zwoływane jest w sposób i w przypadkach wskazanych w Kodeksie spółek handlowych oraz Statucie Spółki. Szczegółowy sposób zwoływania i odwoływania Walnego Zgromadzenia Spółki określony jest w Regulaminie Walnego Zgromadzenia.

Zgodnie ze Statutem Spółki, Zarząd zwołuje Walne Zgromadzenie z własnej inicjatywy, na pisemne żądanie Rady Nadzorczej lub na żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego lub na pisemne żądanie Skarbu Państwa, dopóki pozostaje on akcjonariuszem Spółki.

Zwołanie Walnego Zgromadzenia powinno nastąpić w ciągu dwóch tygodni od daty zgłoszenia żądania przez Radę Nadzorczą, akcjonariusza lub Skarb Państwa. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania Walne Zgromadzenie nie zostało zwołane, sąd rejestrowy może upoważnić do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Ogłoszenie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia Spółki oraz materiały udostępniane akcjonariuszom w związku z Walnym Zgromadzeniem, w tym szczególnie projekty uchwał proponowanych do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały, Spółka udostępnia co najmniej na 26 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia spółki na korporacyjnej stronie internetowej www.gkpge.pl, w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Odwołanie oraz ewentualna zmiana terminu Walnego Zgromadzenia następuje poprzez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki. Spółka dokłada starań, aby odwołanie Walnego Zgromadzenia lub zmiana jego terminu miała jak najmniejsze ujemne skutki dla Spółki i akcjonariuszy.

Odwołanie Walnego Zgromadzenia możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców lub jeżeli jego odbycie napotka na nadzwyczajne przeszkody lub jest bezprzedmiotowe.

Odwołanie oraz zmiana terminu Walnego Zgromadzenia powinna nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki uzasadniającej odwołanie lub zmianę terminu, ale nie później niż na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, chyba, że z okoliczności wynika, że jest to niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, wówczas zmiana terminu albo odwołanie może nastąpić w każdym czasie przed datą Walnego Zgromadzenia.

II. Kompetencje Walnego Zgromadzenia Spółki.

Zgodnie z postanowieniami Kodeksu spółek handlowych oraz z zapisami Statutu Spółki, do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należy podejmowanie uchwał w następujących sprawach:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, sprawozdania finansowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;
- udzielenie absolutorium członkom Rady Nadzorczej i Zarządu z wykonania przez nich obowiązków;
- podjęcie decyzji w sprawie podziału zysku oraz pokrycia straty;
- powoływanie, odwoływanie członków Rady Nadzorczej oraz ustalanie zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej;
- zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
- zawarcie umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób;
- podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego Spółki;
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisja warrantów subskrypcyjnych;
- postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;
- połączenie, przekształcenie oraz podział Spółki;
- umorzenie akcji;
- zmiana statutu i zmiana przedmiotu działalności Spółki;
- rozwiązanie i likwidacja Spółki.

Nabywanie i zbywanie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości nie wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie Spółki może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych szczegółowym porządkiem obrad, z zastrzeżeniem art. 404 Kodeksu spółek handlowych.

III. Uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu Spółki

Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu). Zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu.

Warunkiem dopuszczenia akcjonariusza do udziału w Walnym Zgromadzeniu jest przedstawienie przez akcjonariusza imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wystawionego przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu wymaga udzielenia na piśmie lub w postaci elektronicznej. Pełnomocnictwo udzielone w postaci elektronicznej powinno zostać przesłane na adres e-mailowy Spółki wskazany w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia. Spółka od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia udostępnia na swojej stronie internetowej formularz zawierający wzór pełnomocnictwa w postaci elektronicznej. Pełnomocnik akcjonariusza wykonuje wszystkie uprawnienia akcjonariusza chyba, że z treści pełnomocnictwa wynika inaczej. Jeżeli akcjonariusz posiada akcje zapisane na więcej niż jednym rachunku papierów wartościowych, może on ustanowić pełnomocnika do wykonywania praw z akcji zapisanych na każdym z rachunków.

IV. Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu Spółki

Uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki zapadają bezwzględną większością głosów, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Kodeksu spółek handlowych oraz Statutu Spółki.

Jedna akcja Spółki daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa i postanowień Statutu, głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów Spółki lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Tajne głosowanie należy również zarządzić na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu. Walne Zgromadzenie może powziąć uchwałę o uchyleniu tajności głosowania w sprawach dotyczących wyboru komisji powoływanej przez Walne Zgromadzenie.

6.10 Skład osobowy i opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz jej komitetów

6.10.1 Zarząd

- I. Skład osobowy Zarządu
- II. W 2015 roku Zarząd Spółki funkcjonował w następującym składzie:

Imię i nazwisko członka Zarządu	Pełniona funkcja
Marek Woszczyk	Prezes Zarządu od dnia 23 grudnia 2013 r.
Dariusz Marzec	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju od dnia 24 grudnia 2013 r.
Grzegorz Krystek	Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych i Handlu od dnia 23 grudnia 2013 r.
Jacek Drozd	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych od dnia 23 grudnia 2013 r.

W dniu 29 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza odwołała Pana Jacka Drozda oraz Pana Dariusza Marca ze składu Zarządu oraz oddelegowała Pana Marka Pastuszko, powołanego do Rady Nadzorczej oświadczeniem Ministra Skarbu Państwa w dniu 28 stycznia 2016 roku, do czasowego pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu (na okres trzech miesięcy).

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania, Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

Imię i nazwisko członka Zarządu	Pełniona funkcja
Marek Woszczyk	Prezes Zarządu
Grzegorz Krystek	Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych i Handlu
Marek Pastuszko	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych - Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu od dnia 29 stycznia 2016 r.

Marek Woszczyk – Prezes Zarządu

Powołany na stanowisko Prezesa Zarządu 23 grudnia 2013 r.

Absolwent Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie (Executive MBA), Krajowej Szkoły Administracji Publicznej oraz Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni. Jest uznanym ekspertem w branży energetycznej. Pełniąc przez wiele lat funkcje kierownicze w Urzędzie Regulacji Energetyki (URE), odegrał kluczową rolę w transformacji polskiego rynku energii elektrycznej i gazu. Od początku swojej aktywności zawodowej zaangażowany jest w promowanie konkurencji oraz budowę stabilnego i przejrzystego otoczenia regulacyjnego. Koordynował wdrożenie mechanizmów prawnych, które doprowadziły do liberalizacji krajowego rynku energii elektrycznej i gazu, dostosowując krajowe ustawodawstwo do regulacji Unii Europejskiej. Jest ponadto autorem wielu publikacji z zakresu prawa energetycznego. Od kwietnia 1998 r. pracował w URE, od 2011 r. na stanowisku Prezesa.

Grzegorz Krystek - Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych i Handlu

Powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu 23 grudnia 2013 r.

Absolwent Wydziału Elektrycznego i Szkoły Business'u (program wiodących europejskich uczelni ekonomicznych - London Business School, HEC w Paryżu i Norwegian School of Economics and Business Administration w Bergen) Politechniki Warszawskiej. Od początku kariery zawodowej związany z sektorem elektroenergetycznym. Pracował przy największych projektach modernizacji polskiej energetyki w latach 90-tych oraz prywatyzacji i restrukturyzacji sektora energetycznego zarówno w Polsce jak i za granicą. Zdobył szerokie doświadczenie w otoczeniu międzynarodowym pracując w firmach Westinghouse, Apache Corp., New York State Electric&Gas Corp., Arthur Andersen oraz Vertis Environmental Finance. Realizował transakcje obrotu energią elektryczną oraz kredytami CO₂ na rynkach Kalifornii, PJM (Pensylwania-Jersey-Maryland) oraz Nowej Anglii. Kierował Grupą Energetyczną Elektrim, odpowiadał m.in. za aranżację finansowania i budowę elektrowni Pątnów II, akwizycję aktywów energetycznych, opracowanie i wdrożenie procesów restrukturyzacji spółek Grupy oraz zarządzanie portfelem aktywów energetycznych.

Marek Pastuszko – Wiceprezes ds. Korporacyjnych

Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu od dnia 29 stycznia 2016 r.

Pan Marek Pastuszko jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończył również studia podyplomowe „Europejskie Prawo Materialne” w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Warszawie. Od 1997 r. posiada tytuł radcy prawnego. W latach 1991-1999 pracował w Towarzystwie Ubezpieczeń i Reasekuracji Polisa S.A. oraz Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie Polisa S.A., m.in. jako Główny Specjalista ds. ubezpieczeń majątkowych i finansowych oraz Dyrektor Departamentu Prawno-Organizacyjnego.

W latach 1999-2000 pełnił funkcję radcy prawnego w PTE Kredyt Banku S.A. W latach 2000-2001 radca prawny w kancelarii Hunton & Williams, T. Kacymirow, J. Michalski, Z. Mrowiec. W latach 2001-2002 zatrudniony w Telekomunikacji Polskiej S.A. jako Dyrektor Departamentu Kontroli Umów (prawnego). W latach 2003-2006 pełnił funkcję radcy prawnego, Koordynatora Działu Prawnego w Art Marketing Syndicate S.A. Od września 2006 do grudnia 2008 r. na stanowisku Dyrektora Pionu prawnego Departamentu Organizacji oraz Task Manager projektu IPO w PGE Polskiej Grupie Energetycznej S.A., ponadto od października 2006 r. do lipca 2008 r. był Prezesem Zarządu PGE Energia S.A. W latach 2009-2010 pracował jako radca prawny w międzynarodowej kancelarii prawniczej Bird & Bird. Od maja 2010 r. pełni funkcję Zastępcy Dyrektora Pionu Prawno-Organizacyjnego w Operatorze Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Pan Marek Pastuszko zasiadał także w radach nadzorczych PSE-Operator S.A., Agencji Rynku Energii S.A., BOT Górnictwo i Energetyka S.A. oraz PGE RZE Dystrybucja S.A.

III. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających

Od dnia 1 stycznia do dnia 24 czerwca 2015 roku skład Zarządu Spółki liczył od dwóch do siedmiu członków Zarządu. Uchwałą nr 32 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 24 czerwca 2015 roku liczebność Zarządu została zmieniona i obecnie liczy od jednego do siedmiu członków: Prezesa oraz pozostałych Członków pełniących funkcje Wiceprezesów. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, która trwa trzy lata.

Zarząd lub poszczególnych Członków Zarządu, powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Ponadto, każdy z Członków Zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach przez Walne Zgromadzenie lub z ważnych powodów zawieszony przez Radę Nadzorczą. Uchwała Rady Nadzorczej w przedmiocie zawieszenia członka Zarządu wymaga uzasadnienia. Rada Nadzorcza może delegować członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu. Rezygnację członek Zarządu składa na piśmie Radzie Nadzorczej pod adresem siedziby Spółki.

IV. Kompetencje Zarządu

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki, nie zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu Spółki albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. W przypadku, gdy Zarząd składa się z jednego członka do składania oświadczeń w imieniu Spółki uprawnionym jest jedyny członek Zarządu.

Tryb działania Zarządu oraz wewnętrzny podział kompetencji poszczególnych Członków Zarządu w zakresie prowadzenia spraw Spółki określa regulamin Zarządu.

Zgodnie ze Statutem Spółki, uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności Spółki. W przypadku równości decyduje głos Prezesa Zarządu.

Zgodnie z treścią uchwały nr 32 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 24 czerwca 2015 roku, uchwały Zarządu wymaga w szczególności:

- nabywanie (obejmowanie) lub rozporządzanie przez Spółkę następującymi składnikami majątku:
- nieruchomościami, użytkowaniem wieczystym lub udziałami w nieruchomościach albo udziałami w użytkowaniu wieczystym,
- akcjami, udziałami lub innymi tytułami uczestnictwa.
- zaciąganie kredytów i pożyczek,
- udzielanie przez Spółkę poręczeń i gwarancji oraz wystawianie weksli,
- dokonywanie darowizn i zwolnienia z długu,

- zawieranie umów niezwiązanych z przedmiotem działalności Spółki określonym w § 3 ust. 1 Statutu,
- ustanawianie prokurentów,
- ustanawianie pełnomocników Spółki, do zaciągania zobowiązań o wartości przekraczającej 100.000 EURO z wyłączeniem (i) pełnomocnictw do zawierania umów lub zaciągania zobowiązań związanych z transakcjami w obrocie energią elektryczną i gazem, produktami powiązаныmi i prawami z nimi związanymi oraz związanymi z zakupem i sprzedażą paliw oraz surowców produkcyjnych (ii) pełnomocnictw procesowych,
- przyjmowanie regulaminu Zarządu,
- zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego Spółki,
- tworzenie i likwidacja oddziałów,
- zawiązanie innej spółki,
- przyjmowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych Spółki, w tym inwestycyjnych, marketingowych oraz sponsoringowych,
- zatwierdzanie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej,
- przyjmowanie strategii rozwoju Spółki,
- ustalanie sposobu wykonywania prawa głosu na walnych zgromadzeniach lub na zgromadzeniach wspólników spółek, w których Spółka posiada akcje lub udziały,
- wypłata zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy,
- zatwierdzanie materiałów kierowanych przez Zarząd do Rady Nadzorczej.

Niezależnie od spraw, o których mowa powyżej, uchwały Zarządu wymaga każda sprawa, o rozpatrzenie której Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia.

Statut nie przewiduje szczególnych regulacji stanowiących uprawnienie dla członków Zarządu do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.

V. Opis działania i organizacji prac Zarządu

Zarząd prowadzi sprawy Spółki w sposób przejrzysty i efektywny na podstawie oraz w granicach obowiązujących przepisów prawa, w tym Kodeksu spółek handlowych, postanowień Statutu Spółki, Regulaminu Zarządu oraz innych wewnętrznych regulacji obowiązujących w Spółce.

Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Zarządu. Zarząd może odbywać posiedzenia bez formalnego zwołania o ile wszyscy członkowie Zarządu zostali skutecznie powiadomieni o posiedzeniu i żaden z Członków Zarządu nie zgłosi sprzeciwu do odbycia posiedzenia i proponowanego porządku posiedzenia.

Z każdego posiedzenia Zarządu sporządza się protokół, który jest podpisywany przez obecnych na posiedzeniu Członków Zarządu, nie wyłączając osób, które złożyły zdanie odrębne lub były chwilowo nieobecne przy podejmowaniu którejkolwiek z uchwał. Protokoły posiedzeń Zarządu przechowywane są w Księdze Protokołów Uchwały Zarządu podejmowane są bezwzględną większością głosów w głosowaniu jawnym. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Tajne głosowanie zarządza się na wniosek członka Zarządu. Dla ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu wszystkich członków Zarządu. Członek Zarządu ma prawo zgłosić do zaprotokołowania zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem.

Uchwały Zarządu mogą być również podejmowane w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Kompetencje poszczególnych członków Zarządu w zakresie spraw zwykłego zarządu zostały podzielone na obszary działania, w których poszczególni członkowie Zarządu pełnią wiodącą rolę. W ramach pełnionych funkcji każdemu z członków Zarządu Spółki przydzielono stosowny zakres odpowiedzialności za prowadzenie spraw Spółki.

6.10.2 Rada Nadzorcza

I. Skład osobowy Rady Nadzorczej

Od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 24 czerwca 2015 roku w skład Rady Nadzorczej IX kadencji wchodziły następujące osoby:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Barbara Dybek	Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Piotr Machnikowski	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej - członek niezależny
Anna Kowalik	Sekretarz Rady Nadzorczej
Jacek Barylski	Członek Rady Nadzorczej
Jarosław Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej- członek niezależny
Czesław Grzesiak	Członek Rady Nadzorczej - członek niezależny
Małgorzata Mika-Bryska	Członek Rady Nadzorczej
Małgorzata Molas	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Trochimiuk	Członek Rady Nadzorczej

W dniu 24 czerwca 2015 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie, które podjęło uchwały w przedmiocie powołania członków Rady Nadzorczej X kadencji, powołując w skład Rady Nadzorczej: Panią Barbarę Dybek, Panią Annę Kowalik, Panią Małgorzatę Molas, Panią Małgorzatę Mika-Bryska, Pana Jacka Barylskiego, Pana Jarosława Gołębiowskiego, Pana Piotra Machnikowskiego oraz Pana Krzysztofa Trochimiuka.

Następnie w dniu 14 września 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, które podjęło uchwały w przedmiocie zmian w składzie Rady Nadzorczej. W wyniku podjętych uchwał odwołano Panią Barbarę Dybek (Przewodniczącą Rady Nadzorczej) oraz Pana Krzysztofa Trochimiuka. Powołano zaś w skład Rady Nadzorczej Pana Jacka Fotka oraz Pana Marka Ściążko.

W dniu 28 stycznia 2016 roku Spółka otrzymała oświadczenie Ministra Skarbu Państwa o powołaniu Pana Marka Pastuszko do składu Rady Nadzorczej Spółki z dniem 28 stycznia 2016 roku. Przedmiotowe oświadczenie zostało złożone stosownie do § 20 ust. 5 Statutu Spółki, który przyznaje Skarbowi Państwa prawo do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi Spółki.

W dniu 5 lutego 2016 roku do Spółki wpłynęła rezygnacja Pana Piotra Machnikowskiego, członka Rady Nadzorczej PGE S.A. Pan Piotr Machnikowski złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej PGE S.A., jako przyczynę wskazując planowane podjęcie nowych obowiązków zawodowych, które uniemożliwią mu pełnienie funkcji członka Rady Nadzorczej PGE S.A.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza funkcjonuje w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Anna Kowalik	Przewodnicząca Rady Nadzorczej (od dnia 9 października 2015 r.)
Jacek Barylski	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 9 października 2015 r.)
Małgorzata Molas	Sekretarz Rady Nadzorczej (od dnia 9 października 2015 r.)
Małgorzata Mika – Bryska	Członek Rady Nadzorczej
Jarosław Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej - członek niezależny
Jacek Fotek	Członek Rady Nadzorczej - członek niezależny
Marek Ściążko	Członek Rady Nadzorczej - członek niezależny
Marek Pastuszko	Członek Rady Nadzorczej oddelegowany od dnia 29 stycznia 2016 r. do czasowego pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych

Anna Kowalik - Przewodnicząca Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Radca prawny. W latach 1990-1991 była zatrudniona w Agencji ds. Inwestycji Zagranicznych. Od 1991 roku zatrudniona w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych a od 1996 r. w Ministerstwie Skarbu Państwa na stanowisku radcy prawnego w Departamentach Prywatyzacji i Nadzoru Właścicielskiego. Doświadczenie związane z nadzorem działalności spółek z udziałem Skarbu Państwa zdobywała od 1996 r. zasiadając w radach nadzorczych, m.in. następujących spółek: Polskie Linie Lotnicze LOT S.A, Kombinat

Koksochemiczny Zabrze S.A., Pabianickie Zakłady Farmaceutyczne Polfa S.A., Inowrocławskie Zakłady Chemiczne Soda Mątwy S.A. Pani Anna Kowalik jest również wykładowcą z zakresu prawa spółek handlowych i prawa cywilnego na kursach dla członków rad nadzorczych i dla kadry zarządzającej. Zgodnie ze złożonym oświadczeniem p. Anna Kowalik jest powiązana z akcjonariuszem dysponującym nie mniej niż 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu tj. Skarbem Państwa, przez zatrudnienie w Ministerstwie Skarbu Państwa.

Jacek Barylski – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego oraz studiów podyplomowych w zakresie finansów w Szkole Głównej Handlowej. Radca Prawny. Obecnie dyrektor Departamentu Gwarancji i Poręczeń w Ministerstwie Finansów. Pełni również funkcję przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. realizacji rządowego programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”. Zasiadał także m.in. w radach nadzorczych: Polskiego Monopolu Loteryjnego sp. z o.o., PKP Cargo S.A. oraz Warszawskiego Rolno-Spożywczego Rynku Hurtowego S.A.

Małgorzata Molas – Sekretarz Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Ukończyła studia podyplomowe w Szkole Głównej Handlowej pod nazwą Akademia Spółek. Zasiadała w radach nadzorczych m.in. Elektromontażu Poznań S.A., Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o., Przedsiębiorstwa Uzdrowiska Ciechocinek S.A., Zakładów Azotowych w Tarnowie – Mościcach S.A., Towarowej Giełdy Energii S.A. Obecnie zatrudniona w Ministerstwie Skarbu Państwa. Zgodnie ze złożonym oświadczeniem Pani Małgorzata Molas jest powiązana z akcjonariuszem dysponującym nie mniej niż 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu tj. Skarbem Państwa, przez zatrudnienie w Ministerstwie Skarbu Państwa.

Małgorzata Miła - Bryska - Członek Rady Nadzorczej

Absolwentka Wydziału Handlu Zagranicznego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie (obecnie Szkoła Główna Handlowa). Studia odbyła według indywidualnego programu studiów, z rozszerzonym programem z zakresu międzynarodowej współpracy gospodarczej. W latach 1982 – 1992 pracowała w Geofizyce-Kraków i w Centrali Handlu Zagranicznego Unitra w Warszawie. Od 1993 r. pracuje w administracji rządowej, zajmując kierownicze stanowiska, obecnie jako zastępca dyrektora departamentu energetyki w Ministerstwie Gospodarki. W latach 2003-2012 kierowała Wydziałem Ekonomiczno-Handlowym w Stałym Przedstawicielstwie RP przy Unii Europejskiej w Brukseli, jednocześnie prowadziła sprawy związane z sektorem energetycznym (ropa, gaz, energia elektryczna, zagadnienia jądrowe), konkurencyjnością gospodarki i funkcjonowaniem rynku wewnętrznego UE.

Jarosław Gołębiwski - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Był członkiem rad nadzorczych Amino S.A. w Poznaniu, Zakładów Akumulatorowych ZAP S.A. w Piastowie oraz Przędzalni Czesankowej Elanex w Częstochowie. W latach 2010-2012 był Prezesem Zarządu Porta Dor sp. z o.o. w Warszawie, a w latach 2004-2010 Prezesem Zarządu Active Business Consulting S.A. W latach 1995-2003 zatrudniony jako kontroler finansowy w firmie Agros Holding S.A.

Jacek Fotek - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent wydziału Handlu Zagranicznego Szkoły Głównej Handlowej. W 2002 r. ukończył studia na University of Quebec at Montreal i uzyskał dyplom MBA. Większość kariery zawodowej poświęcił działalności na rynku pieniężnym i kapitałowym. Współtworzył profesjonalny międzybankowy rynek pieniężny i walutowy w Polsce. W latach 1989-1990 pracował w Narodowym Banku Polskim i zarządzał operacyjnie rezerwami walutowymi państwa. W okresie 1990-96 r. w Banku Handlowym w Warszawie, jako Główny Dealer nadzorował wszystkie operacje banku na rynku pieniężno-walutowym oraz zarządzał pozycjami płynności, stopy procentowej i wymiany walut. Następnie w okresie 1996-1997 CFO w Polskim Banku Rozwoju, nadzorował Departament Skarbu, Departament Controllingu oraz Biuro Badań Strategicznych.

Od 1997 r. do 1999 r. Członek Zarządu, dyrektor Departamentu Skarbu w Citibank Poland. W lipcu 1999 r. objął stanowisko Dyrektora Departamentu Kontroli Wewnętrznej w Banku Handlowym w Warszawie. Po fuzji z Citigroup w latach 2001 –2002 był dyrektorem Biura Audytu Skarbu, Rynków Kapitałowych i Usług Inwestycyjnych, wdrożył metodologię audytu opartego na przeglądzie ryzyk.

W okresie 2003-2009 w PZU Asset Management S.A., Wiceprezes Zarządu, Inspektor Nadzoru, dyrektor odpowiedzialny za nowotworzony obszar transakcji finansowych, kontroli ryzyka, nadzór prawny i wewnętrzny, współtworzył uruchomienie scentralizowanego zarządzania aktywami Grupy PZU.

W latach 2009-2012 Prezes Zarządu BondSpot S.A. Rozwinął rynek Treasury Bondspot Poland, który stał się głównym miejscem obrotu polskimi obligacjami skarbowymi, największym tego rodzaju rynkiem w regionie środkowej Europy oraz segment hurtowy rynku Catalyst. Po upływie kadencji, w lipcu 2012 r. został powołany do Rady Nadzorczej.

Od listopada 2012 r. do kwietnia 2013 r. pełnił funkcje Prezesa Zarządu Invista DM S.A. Od maja 2013 r. ponownie pełni funkcję Prezesa Zarządu BondSpot S.A.

Marek Ściążko- Członek Rady Nadzorczej

Pan Marek Ściążko jest absolwentem Politechniki Śląskiej w Gliwicach Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej. Pełnił funkcję Dyrektora Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze w latach 1991-2013 r. Obecnie jest Sekretarzem Naukowym w tym Instytucie oraz profesorem w Akademii Górniczo-Hutniczej na Wydziale Energetyki i Paliw. Odbýwał staże przemysłowe i naukowe w USA, Chinach oraz Niemczech w zakresie technologii wykorzystania węgla w kierunku energetycznym i chemicznym.

Był członkiem Rady Nadzorczej TAURON w okresie 2008-2015 r. uczestnicząc w pracach komitetów strategii i audytu.

Jest członkiem Komitetu Problemów Energetyki PAN oraz Komitetu Inżynierii chemicznej PAN. Był również członkiem Sekcji Wykorzystania Surowców Mineralnych Komitetu Górnictwa PAN.

W latach 2014/2015 r. brał udział w opracowywaniu projektów innowacyjnych w energetyce do 2022 r. Jest autorem kilkudziesięciu patentów w obszarze efektywnego wykorzystania węgla m. in. w energetyce.

II. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób nadzorujących

Zgodnie z obowiązującym Statutem członkowie Rady Nadzorczej Spółki są powoływani na okres wspólnej kadencji, która trwa trzy lata. W skład Rady Nadzorczej wchodzi od pięciu do dziewięciu członków powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie. Rada Nadzorcza wybierana w drodze głosowania grupami liczy pięciu członków. Członek Rady Nadzorczej może być w każdym czasie powołany i odwołany przez Walne Zgromadzenie, za wyjątkiem członka Rady Nadzorczej powoływanego przez Skarb Państwa w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi Spółki (uprawnienie to przysługuje Skarbowi Państwa dopóki pozostaje akcjonariuszem). Ponadto wybór połowy członków Rady Nadzorczej (z wyłączeniem członka Rady Nadzorczej, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym), następuje spośród osób wskazanych przez Skarb Państwa, do chwili, gdy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym nie spadnie poniżej 20%. Z chwilą wygaśnięcia ww. uprawnienia przysługującego Skarbowi Państwa uprawnienie to uzyskuje inny akcjonariusz reprezentujący najwyższy udział w kapitale zakładowym Spółki, o ile będzie posiadał co najmniej 20% udział w kapitale zakładowym Spółki.

W dniu 24 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę nr 32 zmieniającą Statut PGE, zmiany te zostały zarejestrowane przez Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 11 sierpnia 2015 roku. Zmiany dotyczą m.in. kompetencji Rady Nadzorczej oraz odbywania posiedzeń Rady Nadzorczej bez formalnego zwołania. Zgodnie z postanowieniami Statutu w skład Rady Nadzorczej powinna wchodzić co najmniej jedna osoba powoływana przez Walne Zgromadzenie spośród osób spełniających kryteria niezależności, określone w zasadach ładu korporacyjnego uchwalanych przez Radę GPW. Akcjonariusz wskazujący kandydata na to stanowisko zobowiązany jest złożyć do protokołu Walnego Zgromadzenia pisemne oświadczenie kandydata potwierdzające niezależność.

Niepowołanie przez Skarb Państwa lub niedokonanie wyboru przez Walne Zgromadzenie członków Rady Nadzorczej, o których mowa powyżej, jak również brak takich osób w składzie Rady Nadzorczej, nie stanowi przeszkody do podejmowania ważnych uchwał przez Radę Nadzorczą.

III. Opis działania i organizacji Rady Nadzorczej

Tryb działania Rady Nadzorczej określa Statut Spółki oraz Regulamin Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie, może jednak delegować poszczególnych członków do czasowego samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub w jego zastępstwie Wiceprzewodniczący. Zwołanie Rady Nadzorczej odbywa się poprzez pisemne zaproszenie wszystkich członków Rady Nadzorczej, co najmniej na siedem dni przed planowanym terminem posiedzenia. Z ważnych powodów termin ten może zostać skrócony do dwóch dni. Posiedzenie Rady Nadzorczej może być również zwołane na żądanie każdego z członków Rady Nadzorczej lub na wniosek Zarządu (wnioskodawca przedstawia proponowany porządek obrad). Wówczas posiedzenie powinno zostać zwołane w terminie dwóch tygodni. Jeżeli Przewodniczący Rady Nadzorczej w przedmiotowym terminie nie zwoła posiedzenia, wnioskodawca może zwołać je samodzielnie podając termin, miejsce i proponowany porządek obrad. Zmiana porządku obrad może nastąpić, gdy na posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wnosi sprzeciwu, co do zmiany.

Rada Nadzorcza może odbywać posiedzenia bez formalnego zwołania jeżeli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej są obecni na posiedzeniu i żaden z członków Rady Nadzorczej nie wnosi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia oraz proponowanego porządku obrad.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy członkowie zostali zaproszeni. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały w głosowaniu jawnym. Głosowanie tajne zarządza się na wniosek członka Rady Nadzorczej oraz w sprawach osobowych. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być również podejmowane w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, z tym, że w trybie tym nie można podejmować uchwał w sprawach wyboru lub odwołania Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej, a także powołania, odwołania lub zawieszenia w czynnościach członka Zarządu.

IV. Kompetencje Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszelkich dziedzinach jej działalności zgodnie z postanowieniami Statutu.

Statut Spółki oraz Regulamin Rady Nadzorczej dostępne są na stronie internetowej PGE S.A. www.gkpgge.pl.

V. Komitety

Zgodnie ze Statutem Spółki, Regulamin Rady Nadzorczej albo uchwała Walnego Zgromadzenia może przewidywać powołanie w ramach Rady Nadzorczej komitetów, w szczególności zaś komitetu do spraw audytu oraz komitetu do spraw nominacji i wynagrodzeń. Obecnie obowiązujący Regulamin Rady Nadzorczej stanowi, iż Rada Nadzorcza może powoływać komitety stałe lub komitety ad hoc, działające jako kolegialne organy doradcze i opiniotwórcze Rady Nadzorczej. Celem komitetów w szczególności jest przedstawienie Radzie Nadzorczej rekomendacji i opinii w sprawach leżących w zakresie ich działania. Komitety powoływane są przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W skład komitetu wchodzi od 2 do 5 osób. Komitet wybiera ze swego grona przewodniczącego. Przewodniczący zwołuje posiedzenia komitetu, kieruje pracami komitetu oraz reprezentuje komitet w stosunkach z organami i pracownikami Spółki. Mandat członka komitetu wygasa wraz z wygaśnięciem mandatu członka Rady Nadzorczej, złożeniem rezygnacji z członkostwa w komitecie albo z chwilą odwołania ze składu komitetu przez Radę Nadzorczą. Każdy członek Rady Nadzorczej ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach komitetu. Przewodniczący komitetu może zapraszać na posiedzenia komitetu członków Zarządu, pracowników Spółki i inne osoby, których udział w posiedzeniu jest uzasadniony. Decyzje komitetu podejmowane są w drodze konsensusu.

W ramach Rady Nadzorczej działają następujące komitety stałe: Komitet Audytu, Komitet Strategii i Rozwoju, Komitet Nominacji i Wynagrodzeń oraz Komitet Ładu Korporacyjnego.

Tabela: Skład komitetów w 2015 roku.

Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej	Komitet Audytu	Komitet Ładu Korpo- racyjnego	Komitet Strategii i Rozwoju	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń
Jacek Barylski		Członek Komitetu		Przewodniczący Komitetu do 09.10.2015 r. Członek Komitetu od 09.10.2015 r. ponownie Przewodniczący od 13.01.2016 r.
Barbara Dybek**	Członek Komitetu do 14.09.2015 r.	Członek Komitetu od 1.07.2015 r. do 14.09.2015 r.	Członek Komitetu od 1.07.2015 do 14.09.2015 r.	
Jacek Fotek	Członek Komitetu od 09.10.2015 r.			
Jarosław Gołębiowski	Przewodniczący Komitetu		Członek Komitetu	
Czesław Grzesiak*		Członek Komitetu do 24.06.2015 r.	Członek Komitetu do 24.06.2015 r.	Członek Komitetu do 24.06.2015 r.
Anna Kowalik	Członek Komitetu			Członek Komitetu
Piotr Machnikowski		Przewodniczący Komitetu do 01.07.2015 r. Członek Komitetu od 01.07.2015 r.		Członek Komitetu od 09.10.2015 r.
Małgorzata Mika-Bryska		Członek Komitetu	Przewodnicząca Komitetu do 01.07.2015 r. Członek Komitetu od 01.07.2015 r. do 13.10.2015 r. Przewodnicząca Komitetu od 13.10.2015 r.	
Małgorzata Molas			Członek Komitetu	Członek Komitetu od 09.10.2015 r.
Marek Ściążko			Członek Komitetu od 09.10.2015 r.	
Krzysztof Trochimiuk **	Członek Komitetu do 14.09.2015 r.			Członek Komitetu do 14.09.2015 r.

* Członek RN do dnia 24.06.2015 r.

** Członek RN do dnia 14.09.2015 r.

Szczegółowy zakres kompetencji poszczególnych Komitetów stałych Rady Nadzorczej PGE znajduje się w Regulaminie Rady Nadzorczej dostępnym na stronie internetowej PGE S.A. www.gkpge.pl.

a. Komitet Audytu

Zadaniem Komitetu Audytu jest badanie prawidłowości i efektywności wykonywania wewnętrznych kontroli finansowych w Spółce i Grupie Kapitałowej PGE oraz współpraca z biegłymi rewidentami Spółki.

b. Komitet Ładu Korporacyjnego

Zadaniem Komitetu Ładu Korporacyjnego jest między innymi ocena implementacji zasad ładu korporacyjnego w Spółce i zgłaszanie Radzie Nadzorczej inicjatyw zmian w tym obszarze, opiniowanie przedkładanych Radzie Nadzorczej aktów normatywnych i innych dokumentów Spółki, które wywierają istotny wpływ na ład korporacyjny, a także inicjowanie oraz opracowywanie propozycji zmian odnośnie aktów normatywnych Rady Nadzorczej.

c. Komitet Strategii i Rozwoju

Zadaniem Komitetu Strategii i Rozwoju jest opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w kwestiach planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki.

d. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń

Zadaniem Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania, w tym w kwestii systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry o odpowiednich kwalifikacjach.

6.11 Wynagrodzenie władz PGE S.A.

6.11.1 Zasady ustalania wysokości wynagrodzeń członków Zarządu PGE S.A.

W 2015 roku członkowie Zarządu PGE S.A. wynagradzani byli na podstawie zawartych ze Spółką Umów o świadczenie usług w zakresie zarządzania.

Umowy te zawarte zostały zgodnie z postanowieniami wynikającymi z art. 3 ust. 2 Ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi („Ustawa Kominowa”). Zapisy Umów dotyczące wynagrodzeń wynikają z zasad wynagradzania określonych przez Radę Nadzorczą.

Wynagrodzenie Zarządu składa się z części stałej oraz premii uzależnionej od wyników finansowych Spółki.

Umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania zawierają zapisy dotyczące zakazu konkurencji w okresie obowiązywania umowy oraz po jej wygaśnięciu. Zarządzający ubezpieczyli się na własny koszt od odpowiedzialności cywilnej powstałej w związku z zarządzaniem Spółką.

Tabela: Wysokość wynagrodzeń i świadczeń uzyskanych w 2015 roku przez członków Zarządu PGE S.A. w PGE S.A.

Imię i nazwisko członka Zarządu	Wysokość wynagrodzeń i świadczeń uzyskanych przez członków Zarządu PGE S.A. w PGE S.A. w 2015 roku (w PLN)
Marek Woszczyk	1.602.000,00 ¹
Jacek Drozd	1.476.000,00 ¹
Grzegorz Krystek	1.422.000,00 ¹
Dariusz Marzec	1.422.000,00 ¹
Krzysztof Kilian	299.000,00 ³
Piotr Szymanek	339.000,00 ³
Bogusława Matuszewska	165.000,00 ³
Wojciech Ostrowski	165.559,79 ^{2,3}
Paweł Smoleń	6.327,00 ²

¹ pozycja zawiera wynagrodzenie za okres pełnienia funkcji w Zarządzie (część stała / premia uzależniona od wyników finansowych Spółki),

² pozycja zawiera zwrot składek ZUS

³ pozycja zawiera wynagrodzenie wypłacane przez 3 miesiące od daty wygaśnięcia lub wypowiedzenia umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania (odwołanie/rezygnacja) i/lub wypłaty z tytułu zapisów w niniejszej umowie dot. zakazu konkurencji.

Członkowie Zarządu PGE S.A. w 2015 roku nie uzyskali wynagrodzeń ani świadczeń w podmiotach GK PGE innych niż PGE S.A.

Łączna wartość wynagrodzeń i świadczeń uzyskanych w 2015 roku przez członków Zarządu PGE S.A. w PGE S.A. wyniosła 6,90 mln PLN. W 2015 roku, w ujęciu kosztowym (wraz z rezerwami), wynagrodzenie wszystkich osób, które pełniły funkcję członków Zarządu PGE S.A. wraz z wypłatami po okresie zatrudnienia, wyniosło łącznie 6,21 mln PLN.

6.11.2 Zasady ustalania wysokości wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej PGE S.A.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej PGE S.A. („RN”) ustalana jest na podstawie Ustawy Kominowej, zgodnie z którą może mieć ono wysokość maksymalnie jednego przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w IV kwartale roku, zgodnie ze wskazaniem w Ustawie Kominowej.

Tabela: Wysokość wynagrodzeń uzyskanych przez członków Rady Nadzorczej PGE S.A., którzy pełnili swe funkcje w 2015 roku w PGE S.A. oraz podmiotach z GK PGE innych niż PGE S.A.

Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej	Wysokość wynagrodzeń uzyskanych przez członków RN PGE S.A. w PGE S.A. w 2015 roku (w PLN)	Wysokość wynagrodzeń uzyskanych przez członków RN PGE S.A. w podmiotach GK PGE innych niż PGE S.A. w 2015 roku (w EUR)
Barbara Dybek	29.248,74	42.000,00
Jacek Barylski	42.120,37 ¹	-
Czesław Grzesiak	20.036,56	-
Jacek Fotek	12.321,29	-
Małgorzata Mika - Bryska	41.454,96	-
Anna Kowalik	41.454,96	-
Jarosław Gołębiewski	41.454,96	-
Piotr Machnikowski	42.545,54 ¹	-
Małgorzata Molas	41.454,96	-
Krzysztof Trochimiuk	29.248,74	-
Marek Ściążko	12.321,29	-

¹ pozycja zawiera zwrot składek ZUS

Łączna wartość wynagrodzeń uzyskanych w 2015 roku przez członków Rady Nadzorczej PGE S.A. w PGE S.A. wyniosła 354 tys. PLN. W 2015 roku, w ujęciu kosztowym (wraz z rezerwami), wynagrodzenie wszystkich osób, które pełniły funkcję członków Rady Nadzorczej PGE S.A., wyniosło łącznie 407 tys. PLN.

6.12 Informacje o akcjach i innych papierach wartościowych

6.12.1 Kapitał zakładowy PGE S.A. i struktura właścicielska

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał zakładowy PGE S.A. wynosi 18.697.608.290 PLN i dzieli się na 1.869.760.829 akcji o wartości nominalnej 10 PLN każda.

Tabela: Kapitał zakładowy Spółki.

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
"A"	zwykłe	nie dotyczy	1.470.576.500	14.705.765.000	aport/gotówka
"B"	zwykłe	nie dotyczy	259.513.500	2.595.135.000	gotówka
"C"	zwykłe	nie dotyczy	73.228.888	732.288.880	połączenie z PGE GiE S.A.
"D"	zwykłe	nie dotyczy	66.441.941	664.419.410	połączenie z PGE Energia S.A.
Razem			1.869.760.829	18.697.608.290	

Tabela: Struktura własnościowa kapitału podstawowego Spółki na 31 grudnia 2015 roku*.

	Skarb Państwa		Pozostali Akcjonariusze*		Suma	
	wartość nominalna akcji (PLN)	udział % w kapitale zakładowym i w głosach	wartość nominalna akcji (PLN)	udział % w kapitale zakładowym i w głosach	wartość nominalna akcji (PLN)	udział % w kapitale zakładowym i w głosach
Akcje na 31.12.2015	10.916.817.060	58,39	7.780.791.230	41,61	18.697.608.290	100,00

* Struktura własnościowa została zaprezentowana na podstawie informacji dostępnych Spółce

Wszystkie akcje Spółki zostały opłacone.

Pomimo, iż akcje Spółki nie są akcjami uprzywilejowanymi, Statut Spółki przewiduje szczególne uprawnienia dla Skarbu Państwa, dopóki pozostaje on jej akcjonariuszem.

6.12.2 Akcjonariusze Spółki posiadający znaczne pakiety akcji

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę¹, jedynym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGE S.A. był Skarb Państwa, który posiadał 1.091.681.706 akcji Spółki, co stanowi 58,39% kapitału zakładowego Spółki i daje prawo do takiej samej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Tabela: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGE S.A.

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Liczba głosów (szt.)	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Skarb Państwa	1.091.681.706	1.091.681.706	58,39%
Pozostali	778.079.123	778.079.123	41,61%
Razem	1.869.760.829	1.869.760.829	100,00%

¹ Zgodnie z zawiadomieniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 8 lipca 2014 roku, o którym PGE informowała raportem bieżącym nr 35/2014 z 9 lipca 2014 roku

6.12.3 Akcje własne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku PGE S.A. oraz spółki zależne nie posiadały akcji własnych.

6.12.4 Akcje jednostki dominującej będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Spółki, osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę na dzień przekazania niniejszego raportu oraz na dzień publikacji skonsolidowanego raportu za III kwartał 2015 roku posiadały następującą liczbę akcji:

Tabela: Akcje PGE S.A. posiadane i zarządzane bezpośrednio przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę.

Akcjonariusz	Liczba akcji na dzień publikacji raportu za III kwartał (tj. 9.11.2015 roku) (szt.)	Zmiana liczby posiadanych akcji (szt.)	Liczba akcji na dzień przekazania raportu rocznego (szt.)	Wartość nominalna akcji na dzień przekazania raportu rocznego (PLN)
Zarząd	350	bez zmian	350	3.500
Grzegorz Krystek	350	bez zmian	350	3.500

Pozostali członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie posiadali akcji PGE S.A.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie posiadali akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z PGE S.A.

Tabela: Akcje PGE S.A. posiadane przez osoby działające w imieniu istotnych spółek bezpośrednio zależnych od PGE S.A.

Akcjonariusz	Funkcja	Liczba akcji na dzień przekazania raportu rocznego [szt.]	Wartość nominalna akcji na dzień przekazania raportu rocznego [PLN]
Zarząd PGE GiEK S.A.		1.279	12.790
Krzysztof Nowicki	Wiceprezes Zarządu	120	1.200
Stanisław Żuk	Wiceprezes Zarządu	688	6.880
Robert Imbor	Wiceprezes Zarządu	471	4.710

6.12.5 System kontroli programów akcji pracowniczych

W PGE S.A. w 2015 roku nie były prowadzone programy akcji pracowniczych.

6.12.6 Wykorzystanie wpływów z emisji

W roku 2015 PGE S.A. nie dokonywała emisji akcji.

Wpływy z emisji obligacji służyły do finansowania bieżącej działalności oraz finansowania inwestycji prowadzonych przez spółki GK PGE (por. pkt. 3.8.3. *Wyemitowane obligacje*).

7 Opis organizacji Grupy Kapitałowej PGE

Tabela: Spółki wchodzące w skład głównych segmentów GK PGE na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Segment	Spółka
ENERGETYKA KONWENCJONALNA	1. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.
	2. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.
	3. MegaSerwis sp. z o.o.
	4. ELBIS sp. z o.o.
	5. PUP ELTUR SERWIS sp. z o.o.
	6. TOP SERWIS sp. z o.o.
	7. ELMEN sp. z o.o.
	8. MEGAZEC sp. z o.o.
	9. EPORE sp. z o.o.
	10. RAMB sp. z o.o.
	11. PTS BETRANS sp. z o.o.
	12. BESTGUM POLSKA sp. z o.o.
	13. Energoserwis Kleszczów sp. z o.o.
ENERGETYKA ODNAWIALNA	14. PGE Energia Odnawialna S.A.
	15. Elektrownia Wiatrowa Baltica-1 sp. z o.o.
	16. Elektrownia Wiatrowa Baltica-2 sp. z o.o.
	17. Elektrownia Wiatrowa Baltica-3 sp. z o.o.
	18. PGE Energia Natury sp. z o.o.
	19. PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o.
	20. PGE Energia Natury PEW sp. z o.o.
	OBRÓT
22. PGE Dom Maklerski S.A.	
23. PGE Trading GmbH	
24. PGE Obrót S.A.	
25. Enesta sp. z o.o.	
DYSTRYBUCJA	26. PGE Dystrybucja S.A.

7.1 Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej

7.1.1 Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej w 2015 roku

W 2015 roku w organizacji Grupy Kapitałowej PGE nastąpiły zmiany wymienione w nocie nr 1.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz opisane poniżej.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

W 2015 roku PGE S.A. zmieniła swoje zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach:

- W dniu 11 września 2014 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki PGE GiEK S.A. podjęło uchwałę w sprawie umorzenia wszystkich posiadanych przez spółkę akcji własnych tj. 2.751.654 sztuk akcji spółki. W związku z umorzeniem akcji własnych Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o obniżeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 27.516.540 PLN, tj. z kwoty 6.964.382.240 PLN do kwoty 6.936.865.700 PLN. W dniu 13 marca 2015 roku umorzenie akcji własnych i obniżenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS. W wyniku powyższego umorzenia oraz przymusowego wykupu od akcjonariuszy mniejszościowych udział PGE S.A. w spółce osiągnął poziom 99,96% w kapitale zakładowym.
- W dniu 20 lutego 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 73.000.000 PLN do kwoty 205.860.000 PLN, tj. o kwotę 132.860.000 PLN, poprzez podwyższenie wartości nominalnej istniejących udziałów spółki, z wartości nominalnej

50 PLN do wartości nominalnej 141 PLN każdy udział. Podwyższenie wartości nominalnej udziałów zostało objęte przez PGE S.A. w zamian za wkład pieniężny z niezwróconych PGE S.A. dopłat wniesionych uprzednio do spółki. W dniu 17 marca 2015 roku podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

- W dniu 15 kwietnia 2015 roku pomiędzy spółkami PGE S.A., KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie („KGHM”), TAURON oraz ENEA zawarta została umowa nabycia udziałów spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. PGE S.A. posiadała 100% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 sp. z o.o. W wyniku zawartej umowy każda ze spółek, tj. KGHM, TAURON i ENEA, nabyła po 146.000 udziałów PGE EJ 1 sp. z o.o. stanowiących 10% kapitału zakładowego PGE EJ 1 sp. z o.o. W związku z zawartą umową PGE S.A. posiada aktualnie 70% udziałów, KGHM 10% udziałów, TAURON 10% udziałów oraz ENEA 10% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 sp. z o.o.
- W dniu 23 kwietnia 2015 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGE Obsługa Księgowo – Kadrowa sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 1.050.000 PLN do kwoty 2.050.000 PLN, tj. o kwotę 1.000.000 PLN, poprzez utworzenie nowych 20.000 udziałów spółki o wartości nominalnej 50 PLN każdy udział. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało objęte przez PGE S.A. w zamian za wkład pieniężny z niezwróconego spółce PGE S.A. kapitału pożyczki udzielonej spółce. W dniu 21 sierpnia 2015 roku podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 5 maja 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGE EO S.A. oraz Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PGE Energia Natury sp. z o.o. podjęły uchwały w sprawie podziału PGE Energia Natury sp. z o.o. (Spółka Dzielona) poprzez przeniesienie części majątku Spółki Dzielonej stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa („ZCP”) jako oddziału Spółki Dzielonej pod firmą PGE Energia Natury sp. z o.o. Oddział „Kisielice/Malbork” z siedzibą w Malborku do spółki PGE EO S.A. (Spółka Przejmująca). Przeniesienie ZCP do Spółki Przejmującej odbyło się poprzez obniżenie kapitału zakładowego Spółki Dzielonej oraz podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Przejmującej, poprzez odpowiednio umorzenie 234.845 udziałów Spółki Dzielonej o wartości nominalnej 1.000 PLN każdy udział oraz utworzenie nowych 3.770.031 akcji imiennych Spółki Przejmującej o wartości nominalnej 10 PLN każda akcja. PGE S.A. jako jedyny wspólnik Spółki Dzielonej objęła wszystkie nowe akcje w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Przejmującej w zamian za umorzone udziały Spółki Dzielonej. W dniu 1 czerwca 2015 roku podział PGE Energia Natury sp. z o.o. został zarejestrowany w KRS.
- W dniu 8 czerwca 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PGE Inwest 2 sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki z kwoty 10.000 PLN do kwoty 60.000 PLN, tj. o kwotę 50.000 PLN, poprzez utworzenie nowych 50 udziałów Spółki o wartości nominalnej 1.000 PLN każdy udział. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało objęte przez PGE S.A. w zamian za wkład pieniężny. W dniu 31 lipca 2015 roku podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 22 czerwca 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia PGE EO S.A. i PGE Energia Natury S.A. oraz Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Eolica Wojciechowo sp. z o.o. podjęły uchwały w sprawie połączenia PGE EO S.A. (Spółka Przejmująca) ze spółkami PGE Energia Natury S.A. oraz Eolica Wojciechowo sp. z o.o. (Spółki Przejmowane). Połączenie spółek nastąpiło poprzez przeniesienie na Spółkę Przejmującą całego majątku Spółek Przejmowanych oraz rozwiązania Spółek Przejmowanych bez przeprowadzania ich likwidacji. W zakresie połączenia Spółki Przejmującej z Eolica Wojciechowo sp. z o.o. kapitał zakładowy Spółki Przejmującej nie został podwyższony (zgodnie z art. 515 § 1 KSH), zaś w zakresie połączenia Spółki Przejmującej z PGE Energia Natury S.A. kapitał zakładowy Spółki Przejmującej został podwyższony o kwotę 478.800.000 PLN, poprzez utworzenie 47.880.000 nowych akcji imiennych o wartości nominalnej 10 PLN każda akcja. PGE S.A. jako jedyny akcjonariusz PGE Energia Natury S.A. objęła wszystkie nowe akcje imienne w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki Przejmującej w zamian za przysługujące jej akcje w kapitale zakładowym PGE Energia Natury S.A. W dniu 30 czerwca 2015 roku połączenie Spółki Przejmującej ze Spółkami Przejmowanymi zostało zarejestrowane w KRS.

W wyniku połączenia spółek PGE EO S.A. oraz PGE Energia Natury S.A., pierwsza ze spółek stała się jedynym akcjonariuszem następujących spółek:

- PGE Energia Natury Kappa sp. z o. o.,
  - PGE Energia Natury Omikron sp. z o. o.,
  - PGE Energia Natury PEW sp. z o. o.,
  - PGE Energia Natury Karnice sp. z o. o.,
  - PGE Energia Natury Bukowo sp. z o. o.,
  - PGE Energia Natury Olecko sp. z o. o.
- W dniu 24 czerwca 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników spółek Elbest sp. z o.o. oraz Elbest Security sp. z o.o. podjęły uchwały w sprawie podziału Elbest sp. z o.o. (Spółka Dzielona) poprzez przeniesienie części majątku Spółki Dzielonej stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa wykorzystywaną do prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze świadczenia usług ochrony osób i mienia (ZCP Ochrona) do spółki Elbest Security sp. z o.o. (Spółka Przejmująca). Przeniesienie ZCP Ochrona do Spółki Przejmującej odbyło się poprzez obniżenie kapitału zakładowego Spółki Dzielonej oraz podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Przejmującej, poprzez odpowiednio umorzenie 5.044 udziałów Spółki Dzielonej o wartości nominalnej 1.000 PLN każdy udział oraz utworzenie nowych

5.044 udziałów Spółki Przejmującej o wartości nominalnej 1.000 PLN każdy udział. PGE S.A. jako jedyny wspólnik Spółki Dzielonej objęła wszystkie nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki Przejmującej w zamian za umorzone udziały Spółki Dzielonej. W dniu 13 lipca 2015 roku podział Spółki Dzielonej został zarejestrowany w KRS.

- W dniu 29 lipca 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 205.860.000 PLN do kwoty 275.859.450 PLN, tj. o kwotę 69.999.450 PLN, poprzez utworzenie 496.450 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 PLN jeden udział. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało objęte w zamian za wkład pieniężny przez wszystkich wspólników Spółki, tj. PGE S.A., KGHM, TAURON oraz ENEA proporcjonalnie do posiadanych udziałów w spółce. W dniu 16 października 2015 roku podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 19 sierpnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki PGE EO S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki z kwoty 825.000.310 PLN do kwoty 929.218.930 PLN, tj. o kwotę 104.218.620 PLN, poprzez emisję 10.421.862 nowych akcji imiennych spółki o wartości nominalnej 10 PLN każdy udział. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało objęte przez PGE S.A. w zamian za wkład niepieniężny w postaci 99.576 udziałów o wartości nominalnej 1.000 PLN każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 99.576.000 PLN, w kapitale zakładowym spółki PGE Energia Natury sp. z o.o., co stanowi 100% udziałów w kapitale zakładowym tej spółki, o wartości 104.218.620 PLN. W dniu 8 października 2015 roku podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 8 października 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGE EO S.A. oraz Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o., PGE Energia Natury Bukowo sp. z o.o., PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o. oraz PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o. (spółki zależne od PGE EO S.A.) podjęły uchwały w sprawie połączenia PGE EO S.A. (Spółka Przejmująca) ze spółkami PGE Energia Natury Kappa sp. z o.o., PGE Energia Natury Bukowo sp. z o.o., PGE Energia Natury Karnice sp. z o.o. oraz PGE Energia Natury Olecko sp. z o.o. (Spółki Przejmowane). Połączenie spółek nastąpiło poprzez przeniesienie na Spółkę Przejmującą całego majątku Spółek Przejmowanych bez wydawania nowych akcji w zamian za udziały Spółek Przejmowanych oraz rozwiązanie Spółek Przejmowanych bez przeprowadzania ich likwidacji. W związku z połączeniem Spółki Przejmującej ze Spółkami Przejmowanymi kapitał zakładowy Spółki Przejmującej nie został podwyższony (zgodnie z art. 515 § 1 KSH). W dniu 30 listopada 2015 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w KRS.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku PGE S.A. nabyła od akcjonariuszy mniejszościowych spółki PGE GiEK S.A., w wyniku przymusowego wykupu zgodnie z art. 418 KSH, łącznie 2.512.874 akcje spółki PGE GiEK S.A. (stanowiące 0,36 % udziału w kapitale zakładowym PGE GiEK S.A.). Aktualnie PGE S.A. posiada akcje stanowiące łącznie 99,96% udziału w kapitale zakładowym PGE GiEK S.A.

W 2015 roku spółki z Grupy PGE zmieniły swoje zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach:

- W dniu 13 stycznia 2015 roku Zarząd spółki PGE GiEK S.A. postanowił o połączeniu PGE GiEK S.A. (Spółka Przejmująca) ze spółką PGE Gubin sp. z o.o. (Spółka Przejmowana). Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PGE Gubin sp. z o.o. uchwałą o połączeniu z PGE GiEK S.A. podjęło w dniu 14 stycznia 2015 roku. Połączenie zostało przeprowadzone w trybie art. 492 § 1 pkt 1 w związku z art. 515 § 1 KSH, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki Przejmującej. W dniu 26 lutego 2015 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w KRS.
- W dniu 14 stycznia 2015 roku, z terminem obowiązywania od 31 grudnia 2014 roku, spółka PGE EO S.A. podpisała umowę sprzedaży wszystkich posiadanych akcji spółki Energetyczne Towarzystwo Finansowo-Leasingowe ENERGO-UTECH S.A. („ENERGO-UTECH”), tj. 50% kapitału zakładowego, następującym spółkom:
  - Przedsiębiorstwo Usługowe „UTECH” sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu („UTECH”),
  - Elektrociepłownia „BĘDZIN” S.A. z siedzibą w Będzinie („EC Będzin”).

W dniu 15 kwietnia 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających wskazanych w Umowie, EC Będzin nabyła 896 akcji ENERGO-UTECH (40% udziałów w kapitale zakładowym ENERGO-UTECH), a UTECH nabyła 224 akcje ENERGO-UTECH (10% udziałów w kapitale zakładowym ENERGO-UTECH).

Zgodnie z zapisami Umowy, rozliczenie ceny transakcyjnej płatnej przez EC Będzin nastąpiło w dniu 15 kwietnia 2015 roku i miało charakter gotówkowy. Rozliczenie ceny transakcyjnej płatnej przez UTECH nastąpiło w wyniku transakcji nabycia przez PGE EO S.A. akcji EC Będzin, na podstawie umowy zawartej w dniu 17 kwietnia 2015 roku pomiędzy PGE EO S.A. i UTECH i rozliczonej w dniu 21 kwietnia 2015 roku. W wyniku transakcji, o której mowa powyżej, na dzień 21 kwietnia 2015 roku, PGE EO S.A. posiadało 311.355 akcji EC Będzin, stanowiących 9,89% w kapitale zakładowym. W dniu 27 listopada 2015 roku PGE EO S.A. zawarła umowę sprzedaży 311.355 akcji EC Będzin na rzecz Utech, która weszła w życie w dniu 30 listopada 2015 roku – transakcja została rozliczona poza rynkiem regulowanym w dniu 8 grudnia 2015 roku.

- W dniu 18 marca 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki PELPLIN sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie połączenia spółki PGE EO S.A. (Spółka Przejmująca) ze spółką PELPLIN sp. z o.o. (Spółka Przejmowana), przez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą bez wydawania nowych akcji w zamian za

udziały Spółki Przejmowanej, zgodnie z art. 514 KSH. PGE EO S.A. posiadała 100% w kapitale zakładowym spółki PELPLIN sp. z o.o. W dniu 31 marca 2015 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w KRS.

- W dniu 30 kwietnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki BIO - ENERGIA S.A. z siedzibą w Warszawie (spółka zależna PGE EO S.A.) podjęło uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na przekształcenie spółki w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W dniu 1 czerwca 2015 roku przekształcenie spółki zostało zarejestrowane w KRS. Nowa firma spółki brzmi: BIO - ENERGIA sp. z o.o.
- W dniu 22 lipca 2015 roku pomiędzy PGE Dystrybucja S.A. oraz LCT INVEST sp. z o.o. z siedzibą w Kleosinie została zawarta umowa sprzedaży 9.000 udziałów w Spółce Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe EKTO sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku, posiadanych przez PGE Dystrybucja S.A., stanowiących 100% kapitału zakładowego spółki. W dniu 22 lipca 2015 roku, spółka LCT INVEST sp. z o.o. dokonała zapłaty za udziały i w tym dniu przeniesione zostało prawo własności udziałów na LCT INVEST sp. z o.o.

Pozostałe zmiany

- Z dniem 1 stycznia 2015 roku w spółce PGE Energia Natury sp. z o.o. utworzono następujące oddziały:
  - Oddział „Galicja” z siedzibą w Orzechowcach,
  - Oddział „Kisielice/Malbork” z siedzibą w Malborku.

W związku ze zmianami w segmencie Energetyka Odnawialna Oddział „Kisielice/Malbork” z siedzibą w Malborku został przeniesiony jako ZCP na rzecz PGE EO S.A.

- W dniu 23 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy KRS wykreślił z Rejestru Sądowego oddział spółki pod firmą PGE EO S.A. Oddział ZEW Dębe.
- W dniu 31 maja 2015 roku PGE EO S.A. zawarła ze spółką PGE Obrót S.A. umowę sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa. W jej wyniku spółka PGE EO S.A. nabyła następujące aktywa:
  - Elektrownię Wodną Dębe
  - Małą Elektrownię Wodną Smardzewice
  - Małą Elektrownię Wodną Nielisz
  - Małą Elektrownię Wodną Radawa
  - Małą Elektrownię Wodną Michałów
  - Małą Elektrownię Wodną Górecko Kościelne

W 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE nie zaniechała działalności w żadnym istotnym obszarze.

7.1.2 Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej po dniu sprawozdawczym

Po dniu sprawozdawczym nie nastąpiły żadne zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej.

7.2 Zmiany w zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową

3 lipca 2014 roku Zarząd PGE S.A. zatwierdził Kodeks Grupy PGE, podstawowy akt definiujący nowy model ładu korporacyjnego oraz utworzył Grupę PGE.

Celem przyjęcia nowych regulacji i utworzenia Grupy PGE było wprowadzenie tzw. statutowego mechanizmu zarządzania spółkami Grupy PGE, umożliwiającego skuteczne i efektywne zarządzanie spółkami przy jednoczesnej minimalizacji ryzyk prawnych. Statutowy mechanizm zarządzania jest to narzędzie pozwalające na skuteczne i bezpieczne zarządzanie Grupą Kapitałową poprzez zastosowanie instrumentu prawa spółek (statutów, umów spółek, uchwał) i określenie w statutach spółek celu spółek zależnych. Celem tym jest realizacja wspólnego interesu grupy (ekonomicznego i finansowego).

Kodeks Grupy PGE stanowi ramy prawne dla budowanego w Grupie PGE modelu zarządzania procesowego.

Wymierną korzyścią wprowadzenia Kodeksu Grupy PGE jest określenie obowiązku każdej ze spółek Grupy PGE do działania w interesie Grupy PGE, realizacji Strategii Grupy PGE oraz stosowanie wydanych przez Centrum Korporacyjne Dokumentów Systemu Zarządzania.

Kodeks Grupy PGE daje również możliwość pełnego osiągnięcia kluczowych założeń wypracowanych w Modelu Operacyjnym (tj. działanie spółek Grupy PGE jako jeden efektywny organizm biznesowy) i stanowi skuteczne narzędzie służące wdrożeniu procesów wypracowanych w Modelu.

Szczegółowy opis dokonanych przekształceń własnościowych znajduje się w pkt. 7.1 niniejszego sprawozdania.

7.3 Oddziały spółek Grupy Kapitałowej PGE

Na dzień 31 grudnia 2015 roku następujące spółki z Grupy Kapitałowej PGE posiadały oddziały:

PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział Elektrownia Bełchatów ● Oddział Elektrownia Opole ● Oddział Elektrownia Turów ● Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra ● Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów ● Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów ● Oddział Elektrociepłownia Gorzów ● Oddział Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz ● Oddział Elektrociepłownia Rzeszów ● Oddział Elektrociepłownia Kielce ● Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków ● Oddział Elektrociepłownia Zgierz
PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział ZEW Solina - Myczkowce w Solinie ● Oddział ZEW Porąbka - Żar w Międzybrodziu Bialskim ● Oddział ZEW Dychów w Dychowie ● Oddział EW Żarnowiec w Czymanowie
PGE Energia Natury sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział „Galicja” z siedzibą w Orzechowcach
PGE Trading GmbH z siedzibą w Berlinie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział w Pradze ● Oddział w Bratysławie
PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w Lublinie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział Lublin ● Oddział Łódź-Miasto ● Oddział Łódź-Teren ● Oddział Warszawa ● Oddział Rzeszów ● Oddział Białystok ● Oddział Zamość ● Oddział Skarżysko-Kamienna
PGE Obrót S.A. z siedzibą w Rzeszowie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział z siedzibą w Lublinie ● Oddział z siedzibą w Łodzi ● Oddział z siedzibą w Warszawie ● Oddział z siedzibą w Białymstoku ● Oddział z siedzibą w Zamościu ● Oddział z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej
"ELBEST" sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział Bogatynia ● Oddział Wawrzekowizna ● Oddział Krasnobród ● Oddział Iwonicz-Zdrój
"ELBEST SECURITY" sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział Rogowiec I ● Oddział Rogowiec II
Przedsiębiorstwo Transportowo - Sprzętowe „Betrans” sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział ELTUR-TRANS z siedzibą w Bogatyni ● Oddział Rogowiec z siedzibą w Rogowcu
Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „ELTUR-SERWIS” sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział w Brzeziu k/Opola
EPORE sp. z o.o. z siedzibą w Bogatyni	<ul style="list-style-type: none"> ● Oddział Bogatynia ● Oddział Bełchatów ● Oddział w Brzeziu ● Oddział Rogowiec* ● Oddział Żarska Wieś
ELBIS sp. z o.o. z siedzibą w Rogowcu	<ul style="list-style-type: none"> ● I Oddział z siedzibą w Warszawie

*Oddział Rogowiec został zlikwidowany z dniem 1 stycznia 2016 roku

PGE S.A. oraz pozostałe spółki Grupy Kapitałowej PGE nie posiadają oddziałów.

8 Społeczna odpowiedzialność biznesu w Grupie PGE

8.1 CSR w PGE

8.1.1 Zarządzanie wpływem na otoczenie

Podejście Grupy PGE do odpowiedzialnego biznesu jest definiowane przez prowadzoną działalność biznesową i jest spójne ze strategią Grupy na lata 2014-2020. Głównym przejawem odpowiedzialności firmy jest budowanie wartości dla akcjonariuszy, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i stabilności zatrudnienia, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb i oczekiwań otoczenia społecznego.

Grupa PGE dąży do zmniejszania wpływu na środowisko naturalne poprzez modernizację posiadanej infrastruktury, zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii, ochronę przyrody i rekultywację obszarów po zakończeniu ich eksploatacji. Firma włącza się także aktywnie w działania na rzecz bioróżnorodności, np. na rzecz ochrony lasów czy ptaków. Grupa PGE inicjuje także liczne działania związane z badaniami i rozwojem, analizuje swój wpływ na środowisko oraz realizuje zadania służące jego ochronie. Realizowane projekty mają charakter wielowymiarowych działań, które uwzględniają opinie i potrzeby otoczenia. Poprzez taki sposób myślenia o prowadzaniu biznesu, zapewnia stabilny i zgodny z wartościami rozwój firmie i otoczeniu, w którym funkcjonuje. Ważnym aspektem prowadzonych działań jest także wsparcie oraz współpraca ze społecznościami lokalnymi na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Zaangażowanie w inicjatywy CSR

Od 2008 roku PGE S.A. uczestniczy w inicjatywie Sekretarza Generalnego ONZ – Global Compact. Jest to największa na świecie inicjatywa na rzecz odpowiedzialności korporacyjnej i praw człowieka. Zaangażowanie w Global Compact oznacza przyjęcie przez Grupę PGE 10 zasad, w tym m.in. efektywnego przeciwdziałania dyskryminacji w sferze zatrudnienia, eliminacji wszelkich przypadków łamania praw człowieka przez firmę, prewencyjnego podejścia do ochrony środowiska naturalnego czy przeciwdziałania korupcji.

Zapisy kluczowych konwencji dotyczących przestrzegania praw człowieka znajdują swoje odzwierciedlenie w polskim ustawodawstwie. Przestrzeganie prawa jest podstawą funkcjonowania w biznesie, dlatego prowadzenie działalności w zgodzie z obowiązującymi normami PGE S.A. postrzega jako oczywiste. Udział w inicjatywie Global Compact jest jednym z przejawów naszego poparcia dla przestrzegania praw człowieka. Uczestnictwo w programie jest jednocześnie zobowiązaniem do przygotowywania corocznych raportów dotyczących postępów w przestrzeganiu zasad Global Compact. Raporty Grupy są dostępne na stronie internetowej projektu (<https://www.unglobalcompact.org/>).

PGE S.A. od 2011 roku wchodzi w skład RESPECT Index – zestawienia spółek odpowiedzialnych społecznie, notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Stanowi to potwierdzenie działań zgodnych z najwyższymi standardami zarządzania w zakresie ładu korporacyjnego, kwestii etycznych, społecznych i środowiskowych.

PGE S.A. w 2015 roku dołączyła do prestiżowego grona Partnerów Strategicznych Forum Odpowiedzialnego Biznesu – liderów odpowiedzialnego biznesu w Polsce.

PGE S.A. jest także jednym z 99 polskich przedsiębiorstw, które dotychczas podpisały „Deklarację polskiego biznesu na rzecz zrównoważonego rozwoju”. Zasady przyjęte w Deklaracji są wyrazem zaangażowania na rzecz zrównoważonego rozwoju i dążenia PGE S.A. do realizacji celów wyznaczonych w Wizji Zrównoważonego Rozwoju dla Polskiego Biznesu 2050. Celem projektu realizowanego przez Ministerstwo Gospodarki jest nie tylko integracja biznesu w Polsce wokół idei zrównoważonego rozwoju, ale także wskazanie wyzwań, jakie stoją przed firmami w Polsce.

8.1.2 Dialog z interesariuszami

Grupa PGE stara się, aby informacje o tym, co robi, docierały do wszystkich zainteresowanych działalnością organizacji. Chce nie tylko informować, ale przede wszystkim prowadzić stały dialog z partnerami. Wśród kluczowych grup interesariuszy Grupy PGE, wymienić można m.in. pracowników, akcjonariuszy, administrację rządową, samorządy lokalne, organizacje branżowe oraz pozarządowe, dostawców, partnerów, klientów oraz społeczności lokalne w miastach, w których prowadzimy naszą działalność.

Dla każdej z grup interesariuszy, Grupa PGE posiada dedykowany sposób komunikacji i prowadzenia dialogu. W każdej ze spółek do kontaktu z mediami wyznaczony został rzecznik prasowy, co wpływa na szybkość i rzetelność przekazywanych informacji. Z kolei klientom Grupa PGE oferuje różnorodne formy kontaktu, m.in. stacjonarne Biura Obsługi Klienta (BOK-i), elektroniczne Biuro Obsługi Klienta (e-BOK) oraz telefoniczne Contact Center.

W ramach realizowanych inwestycji prowadzony jest dialog z samorządami i społecznościami lokalnymi. Grupa PGE chce aby podejmowane działania minimalizowały negatywne skutki prowadzonej przez firmę działalności biznesowej oraz przyniosły korzyści otoczeniu organizacji. W przypadku pracowników najczęściej stosowanym kanałem komunikacji są wydawnictwa

wewnętrzne oraz intranet GK PGE, w którym publikowane są wszystkie istotne informacje. PGE S.A. prowadzi też cykliczne badania opinii pracowników w formie ankiet w intranecie lub ankiet telefonicznych, badających np. poziom satysfakcji z wykonywanej pracy.

Nad komunikacją, budowaniem i podtrzymywaniem dobrych relacji z inwestorami firmy czuwa zespół relacji inwestorskich. W celu usprawnienia kontaktu wprowadzone zostało m.in. rozwiązanie, jakim jest mobilna aplikacja dla akcjonariuszy. Stale dostosowywane są także kanały kontaktu z otoczeniem do indywidualnych potrzeb odbiorców.

8.1.3 Etyka

Grupa PGE dokłada wszelkich starań, aby zapewnić równe traktowanie w zatrudnieniu, przeciwdziała dyskryminacji i mobbingowi. Przykładem zaangażowania firmy w tym zakresie jest m.in. wdrożony już w 2011 roku Kodeks Etyki w spółce PGE EJ1 sp. z o.o. Jest on zbiorem zasad i uniwersalnych wartości, którymi kieruje się zarówno Zarząd, jak i pracownicy w życiu codziennym i zawodowym. Również w spółce Exatel S.A. został wdrożony Kodeks Etyki. W PGE S.A., PGE EO S.A. oraz w PGE Obrót S.A. została zaś wdrożona Wewnętrzna Polityka Antymobbingowa, z którą zapoznawani są wszyscy pracownicy. Każdy z nich ma możliwość zgłoszenia przypadku mobbingu, którego doświadczył lub którego był świadkiem. Prowadzone są także cykliczne szkolenia z tego zakresu. W 2015 roku w PGE S.A. rozpoczęto prace nad Kodeksem Etyki Zakupów – wewnętrznym dokumentem dla pracowników bezpośrednio zaangażowanych w proces zakupowy. Elementem Kodeksu ma być także publicznie dostępny zestaw zasad i standardów obowiązujących dostawców PGE S.A., biorących udział w postępowaniach zakupowych. Zakończenie prac nad Kodeksem planowane jest w 2016 roku.

W listopadzie 2015 roku w PGE S.A. rozpoczął się proces budowy Systemu Zarządzania Compliance. Zakres Compliance będzie obejmował między innymi zgodność z prawem i zasadami wewnętrznymi w takich obszarach jak:

- zasady uczciwego biznesu – w tym zasady etyczne PGE S.A.;
- przestrzeganie przepisów prawa antymonopolowego oraz ochrony konkurencji i konsumentów;
- przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu;
- zasady dotyczące używania zasobów firmy oraz przeciwdziałanie nadużyciom finansowym;
- zadania w zakresie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy (AML);
- zasady dotyczące zakupów i zamówień publicznych;
- stosunek do środowiska naturalnego;
- zasady dotyczące bezpieczeństwa informacji;
- zapobieganie konfliktom interesów;
- zapobieganie mobbingowi;
- zasady dotyczące BHP oraz relacje ze społecznościami lokalnymi;
- relacje z klientami;
- relacje z dostawcami i partnerami biznesowymi;
- zasady uczciwej komunikacji korporacyjnej.

Jednym z kluczowych elementów tego systemu ma być zdefiniowanie zasad etyki oraz dookreślenie wartości etycznych. Efektem prac ma być Kodeks Etyczny obowiązujący w całej Grupie PGE.

Przeciwdziałanie nadużyciom i korupcji

W celu realizacji polityki przeciwdziałania ryzykom nadużyć PGE S.A. wdrożyła Regulamin Kontroli Dochodzeniowej. Jest to zbiór zasad składający się na jednolity i spójny system wykrywania i zapobiegania nadużyciom. W ramach GK PGE opracowany został system raportowania nieprawidłowości wskazujących na możliwość wystąpienia nadużycia. Umożliwia on każdemu pracownikowi anonimowość w przypadku informowania o nieprawidłowościach. Procedury weryfikacji podlegają również skargi zewnętrzne, wskazujące na możliwość wystąpienia nadużycia.

8.1.4 Współpraca i budowanie partnerstw

Grupa PGE bierze udział w pracach wielu organizacji i stowarzyszeń międzynarodowych. Jako członek Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej (PKEE) należy m.in. do Central Europe Energy Partners oraz do EURELECTRIC. Stowarzyszenie reprezentuje interesy europejskiego przemysłu elektroenergetycznego i jest autorytetem w dziedzinie energetyki europejskiej. Jako członek Polskiego Komitetu Światowej Rady Energetycznej („WEC”), PGE S.A. ma wiodącą rolę w tworzeniu polityki i wytyczaniu kierunków działań tej organizacji. W Radzie Zarządzającej PKEE zasiadają przedstawiciele PGE S.A.

PGE S.A. należy do takich branżowych organizacji krajowych jak: Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska, Towarzystwo Obrotu Energią, Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej oraz Stowarzyszenie Elektryków Polskich. Uczestniczy także w pracach organizacji biznesowych, m.in. Pracodawców RP, OECD, czy Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych. PGE EO S.A. jest natomiast członkiem Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej, Stowarzyszenia Energii Odnawialnej oraz Towarzystwa Elektrowni Wodnych. PGE EJ 1 sp. z o.o. jest z kolei członkiem World

Nuclear Association (Światowe Stowarzyszenie Energetyki Jądrowej) oraz członkiem stowarzyszonym FORATOM. Współpracuje również z WANO (World Association of Nuclear Operators) – Światowym Stowarzyszeniem Operatorów Elektrowni Jądrowych. PGE EJ 1 sp. z o.o. jest także członkiem Polskiego Towarzystwa Nukleonicznego. Spółki Grupy są aktywne zarówno na rynkach lokalnych, na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.

8.2 Pracownicy

8.2.1 Strategia Zarządzania Kapitałem Ludzkim Grupy Kapitałowej PGE na lata 2015 – 2020

Aby wesprzeć realizację celów strategicznych, zdefiniowanych w Strategii biznesowej, Grupa PGE opracowała Strategię Zarządzania Kapitałem Ludzkim na lata 2015-2020 (ZKL). Strategia ZKL, która została przyjęta w styczniu 2015 roku ma wspierać również dalszą integrację GK PGE i przyczyniać się do budowania kultury zaangażowania. Aby móc to osiągnąć, wyznaczono kluczowe inicjatywy, których realizację wspierać mają nowoczesne narzędzia IT (SAP, Port@I HR).

W pierwszej grupie inicjatyw strategicznych, nad którą prace zostały uruchomione w kwietniu 2015 roku, Grupa PGE skupiła się głównie na stworzeniu wspólnych, korporacyjnych zasad HR. Nad ich powstaniem pracowało osiem zespołów roboczych złożonych z ponad 80 przedstawicieli obszaru zarządzania kapitałem ludzkim ze wszystkich linii biznesowych.

Przyjęte zasady to:

- Korporacyjne zasady współpracy Obszaru ZKL w Grupie Kapitałowej PGE
- Korporacyjne zasady szkoleń i rozwoju w Grupie Kapitałowej PGE
- Korporacyjne zasady systemowego zarządzania Kluczową Kadram
- Korporacyjne zasady mobilności w Grupie Kapitałowej PGE
- Korporacyjne zasady zatrudnienia w Grupie Kapitałowej PGE
- Korporacyjne zasady relacji społecznych w Grupie Kapitałowej PGE
- Korporacyjne zasady kontrolingu HR w Grupie Kapitałowej PGE
- Korporacyjne zasady architektury stanowisk w Grupie Kapitałowej PGE

W 2016 roku Grupa PGE zamierza kontynuować wspólną pracę nad tworzeniem i implementowaniem nowoczesnych narzędzi zarządzania kapitałem ludzkim, zamierza skupić się na: opracowaniu korporacyjnych zasad wynagradzania Grupy Kapitałowej PGE, opracowaniu modelu kompetencji oraz oceny pracowniczej i implementacji tych narzędzi w systemie SAP HRM (human resources management). Dedykowanym systemem rozwoju zamierzamy objąć kluczową kadram.

Tabela: Poziom zatrudnienia*.

w etatach	Liczba zatrudnionych		Zmiana %	Liczba zatrudnionych		Zmiana %
	31.12.2015	31.12.2014		31.12.2013		
łącznie w Grupie PGE, w tym:	38.876,80	39.977,34	-3%	41.194,89	-3%	
Energetyka Konwencjonalna	23.197,78	23.903,16	-3%	24.929,71	-4%	
Energetyka Odnawialna	518,95	576,83	-10%	583,75	-1%	
Obrót	2.001,85	2.112,74	-5%	2.051,81	3%	
Dystrybucja	10.298,40	10.648,25	-3%	10.937,71	-3%	
Pozostałe konsolidowane spółki	2.859,82	2.736,36	5%	2.691,91	2%	

* bez osób zawieszonych

Tabela: Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia i rodzaju umowy o pracę w podziale na płeć (w osobach)*.

	Exatel S.A.		PGE Dystrybucja S.A.		PGE Dom Maklerski S.A.		PGE EJ 1 sp. z o o		PGE EO S.A.	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
łącna liczba pracowników	343		10.382		28		136		527	
łącna liczba pracowników w podziale na płeć	112	231	1.523	8.859	13	15	57	79	123	404
Umowy o pracę, pełen etat	104	231	1.497	8.840	12	13	46	70	120	393
Umowy o pracę, niepełny etat	8	0	26	19	1	2	11	9	3	11
Umowy o pracę, czas nieokreślony	106	218	1.507	8.793	13	14	37	50	119	402
Umowy o pracę, czas określony	6	13	16	66	0	1	20	29	4	2
Umowy zlecenia	0		79		0		4		26	
Umowy o dzieło	0		2		1		0		5	

Tabela: Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia i rodzaju umowy o pracę w podziale na płeć (w osobach)*.

	PGE GiEK S.A.		PGE Obrót S.A.		PGE S.A.		PGE Systemy S.A.		GK PGE**
	K	M	K	M	K	M	K	M	
Łączna liczba pracowników	16.945		1.410		474		464		30.709
Łączna liczba pracowników w podziale na płeć	2.531	14.414	1.023	387	232	242	99	365	30.709
Umowy o pracę, pełen etat	2.518	14.402	1.015	382	222	237	95	364	30.561
Umowy o pracę, niepełny etat	13	12	8	5	10	5	4	1	148
Umowy o pracę, czas nieokreślony	2.471	14.243	945	348	218	232	86	334	30.136
Umowy o pracę, czas określony	60	171	78	39	14	10	13	31	573
Umowy zlecenia	107		66		4		13		299
Umowy o dzieło	7		0		0		0		15

*łącznie z osobami zawieszonymi

**liczba pracowników w 9 kluczowych spółkach Grupy PGE.

Tabela: Skład Zarządu i Rady Nadzorczej PGE S.A.

Liczba osób w Zarządzie	na dzień 31 grudnia 2015 roku	na dzień publikacji raportu rocznego
kobiety	0	0
mężczyźni	4	3
wiek: Poniżej 30 lat	0	0
wiek: 30–50 lat	2	2
wiek: ponad 50 lat	2	1
RAZEM	4	3
Liczba osób w Radzie Nadzorczej		
kobiety	3	3
mężczyźni	5	5
wiek: Poniżej 30 lat	0	0
wiek: 30–50 lat	4	3
wiek: ponad 50 lat	4	5
RAZEM	8	8

8.2.2 Komunikacja z pracownikami – ważny aspekt zarządzania

Budowanie relacji z pracownikami jest jednym z priorytetów Grupy PGE. Organizacji zależy na aktywnym wspieraniu pracowników, stałym informowaniu i dążeniu do konstruktywnego dialogu. Bardzo dużą wagę firma przykładła do komunikacji zmian, które w 2015 roku dokonały się w Obszarze Zarządzania Kapitałem Ludzkim. W tym celu wydano dwa specjalne wydania magazynu „Pod Parasolem”, skierowane do wszystkich pracowników GK PGE. Przedstawiono w nich główne założenia Strategii ZKL oraz informowano na bieżąco o postępach prac projektowych. Dodatkowo uruchomiona została również specjalna zakładka w intranecie GK PGE, gdzie pracownicy mogli zapoznać się z głównymi założeniami Strategii ZKL oraz z postępami prac projektowych.

8.2.3 Szukanie najlepszych pracowników

Przy rekrutacji i selekcji kandydatów Grupa PGE dokłada wszelkiej staranności, aby proces był przejrzysty i przyjazny dla uczestników oraz skuteczny dla firmy. Kryteria doboru kandydatów, metody weryfikacji, jak i sposób raportowania prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi procedurami. Procesy prowadzone są z zachowaniem zasad poufności i procedur obowiązujących w firmie. W trosce o rozwój pracowników w pierwszej kolejności prowadzona jest rekrutacja wewnętrzna. Dzięki temu, firma dba o zatrzymanie w organizacji osób o unikatowym doświadczeniu bądź kwalifikacjach. W przypadku nie posiadania odpowiednich kompetencji wewnątrz Grupy, procesy rekrutacyjne kierowane są do kandydatów na zewnętrznym rynku pracy. Dbając o efektywność kosztową część spółek z GK PGE wykorzystuje wspólną bazę firm

doradztwa personalnego oraz to samo narzędzie do przetwarzania danych kandydatów (e- recruiter). W ramach jednej z inicjatyw Strategii ZKL wypracowane zostały wspólne standardy, które znalazły odzwierciedlenie w dokumencie: „Korporacyjne zasady zatrudnienia w Grupie Kapitałowej PGE”, które zaczną obowiązywać we wszystkich spółkach GK PGE od 2016 roku.

Tabela: łączna liczba i udział pracowników nowo zatrudnionych i pracowników, którzy odeszli z pracy w podziale na płeć i wiek (w osobach).

	Exatel S.A.	PGE Dystrybucja S.A.	PGE Dom Maklerski S.A.	PGE EJ 1 sp. z o o	PGE EO S.A.
Łączna liczba pracowników nowozatrudnionych	24	126	6	80	57
Kobiety	7	24	4	29	15
Mężczyźni	17	102	2	51	42
Osoby poniżej 30 roku życia	7	49	1	19	11
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	15	62	5	51	39
Osoby powyżej 50 roku życia	2	15	0	10	7
Udział pracowników nowozatrudnionych	7%	1%	21%	59%	11%
Kobiety	2%	0%	14%	21%	3%
Mężczyźni	5%	1%	7%	38%	8%
Osoby poniżej 30 roku życia	2%	0%	4%	14%	2%
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	4%	1%	18%	38%	7%
Osoby powyżej 50 roku życia	1%	0%	0%	7%	1%
Łączna liczba pracowników, którzy odeszli z pracy	41	483	2	14	66
Kobiety	15	109	1	4	13
Mężczyźni	26	374	1	10	53
Osoby poniżej 30 roku życia	4	7	0	1	3
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	31	96	2	9	22
Osoby powyżej 50 roku życia	6	380	0	4	41
Udział pracowników, którzy odeszli z pracy	12%	5%	7%	10%	13%
Kobiety	4%	1%	4%	3%	2%
Mężczyźni	8%	4%	4%	7%	10%
Osoby poniżej 30 roku życia	1%	0%	0%	1%	1%
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	9%	1%	7%	7%	4%
Osoby powyżej 50 roku życia	2%	4%	0%	3%	8%

Tabela: Łączna liczba i udział pracowników nowo zatrudnionych i pracowników, którzy odeszli z pracy w podziale na płeć i wiek (w osobach).

	PGE GiEK S.A.	PGE Obrót S.A.	PGE S.A.	PGE Systemy S.A.	GK PGE*
Łączna liczba pracowników nowozatrudnionych	309	92	64	50	808
Kobiety	80	59	26	18	262
Mężczyźni	229	33	38	32	546
Osoby poniżej 30 roku życia	102	38	26	15	268
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	166	51	35	29	453
Osoby powyżej 50 roku życia	41	3	3	6	87
Udział pracowników nowozatrudnionych	2%	7%	14%	11%	-
Kobiety	0%	4%	5%	4%	-
Mężczyźni	1%	2%	8%	7%	-
Osoby poniżej 30 roku życia	1%	3%	5%	3%	-
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	1%	4%	7%	6%	-
Osoby powyżej 50 roku życia	0%	0%	1%	1%	-
Łączna liczba pracowników, którzy odeszli z pracy	1.047	175	43	38	1.909
Kobiety	238	135	20	4	539
Mężczyźni	809	40	23	34	1.370
Osoby poniżej 30 roku życia	12	10	6	4	47
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	137	46	25	30	398
Osoby powyżej 50 roku życia	898	119	12	4	1.464
Udział pracowników, którzy odeszli z pracy	6%	12%	9%	8%	-
Kobiety	1%	10%	4%	1%	-
Mężczyźni	5%	3%	5%	7%	-
Osoby poniżej 30 roku życia	0%	1%	1%	1%	-
Osoby między 30 a 50 rokiem życia	1%	3%	5%	6%	-
Osoby powyżej 50 roku życia	5%	8%	3%	1%	-

*Dotyczy pracowników z 9 kluczowych spółek Grupy PGE.

Programy stażowe

Grupa PGE ceni wartość i kompetencje ludzi młodych, dlatego chętnie bierze udział w programach stażowych skierowanych do studentów i absolwentów. W tym celu prowadzi aktywną współpracę z uczelniami wyższymi. Spółka organizuje praktyki i staże dla studentów oraz seminaria i konferencje naukowe. W roku 2015 przeprowadzono w ramach Grupy PGE programy stażowe skierowane do absolwentów uczelni wyższych, które po raz pierwszy zostały zorganizowane wspólnie z Ministerstwem Skarbu Państwa. Autorzy najlepszych prac magisterskich i inżynierskich odbyli płatne staże w spółkach, dzięki czemu zdobyli cenne doświadczenie zawodowe. Drugi program realizowany był we współpracy z Fundacją im. Lesława A. Pagi. W ramach tej współpracy Grupa PGE brała aktywny udział w dwóch programach edukacyjnych: Akademia Energii – która jest skierowana głównie do osób pasjonujących się energetyką i wiążących swoją przyszłość zawodową z tą branżą oraz Akademia Liderów Rynku Kapitałowego. Najlepsi uczestnicy Akademii mają możliwość odbycia płatnych staży w Grupie PGE.

Pozytywny odzew po programach stażowych był bazą do analiz i założeń projektu skierowanego do kadry elektromonterów w PGE Dystrybucja S.A. W związku z prognozowanym pojawieniem się luki pokoleniowej w tym obszarze planowany jest program edukacyjny mający na celu zachęcenie młodych ludzi z odpowiednim wykształceniem do pracy w branży energetycznej.

Program Adaptacji Nowych Pracowników PGE S.A. „Włącz prąd”

Głównym celem programu jest standaryzacja działań w zakresie adaptacji nowych pracowników w PGE S.A. oraz zbudowanie poczucia przynależności do GK PGE. Program Adaptacji to proces trwający do sześciu miesięcy od momentu rozpoczęcia pracy w firmie. Zgodnie z założeniami programu pracownik poznaje miejsce pracy i organizację. Każdego nowego pracownika w początkowym okresie pracy wspiera przewodnik wyznaczony z jego komórki organizacyjnej. Program Adaptacji nowych pracowników w PGE S.A. dla nowozatrudnionych pracowników jest wsparciem w zrozumieniu złożoności GK PGE. W roku 2016 program będzie wdrażany w innych spółkach należących do GK PGE.

8.2.4 Grupa Kapitałowa PGE to przyjazne miejsce pracy

Grupa PGE oferuje swoim pracownikom nie tylko ciekawe wyzwania zawodowe i bogaty pakiet szkoleń, ale również wysoki poziom świadczeń socjalnych. Ze względu na specyfikę działalności poszczególnych linii biznesowych, każda ze spółek we własnym zakresie ustala oferowane dodatkowe świadczenia socjalne przysługujące pracownikom. Wśród szeregu świadczeń wyróżnić można: dodatkową opiekę medyczną, dodatkowe świadczenia emerytalne, dopłaty do energii elektrycznej czy też dodatkowe ubezpieczenia na życie. Ponadto firma zapewnia pracownikom (m.in. w Bełchatowie i Bogatyni) dojazd do miejsca pracy. W innych miastach część pracowników korzysta z dopłat do biletów komunikacji miejskiej. Firma zachęca również pracowników do aktywności sportowej, dlatego też w wielu spółkach działają zespoły ds. sportu czy też różnego rodzaju sekcje sportowe. Raz w roku pracownicy spotykają się na Mistrzostwach Grupy Kapitałowej PGE.

8.2.5 Szkolenia i rozwój

Grupa PGE stwarza możliwości, aby pracownicy podnosili kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych, programach rozwoju kompetencji menedżerskich, studiach podyplomowych oraz kursach nauki języka obcego. Grupa stawia w dużym stopniu na specjalnie przygotowane, zamknięte programy rozwoju kompetencji, które są najlepszą inwestycją w pracowników.

Akademia HR Biznes Partnera oraz Akademia Menedżera Procesów Kadrowo – Płacowych.

Zajęcia w ramach Akademii są możliwością do pogłębienia wiedzy z zakresu zarządzania kapitałem ludzkim w ramach modelu HR'u jako partnera biznesu, który zgodnie z przyjętą Strategią ZKL wdrażany jest w GK PGE. Podczas rocznego cyklu warsztatów, które rozpoczęły się w październiku 2015 roku, ponad osiemdziesięcioosobowa grupa pracowników obszaru zarządzania kapitałem ludzkim z Grupy PGE rozwijała swoje kompetencje i nabywała nowe umiejętności.

Programy rozwoju kompetencji menedżerskich w PGE S.A., PGE Systemy S.A. i PGE Obrót S.A.

W PGE S.A. kontynuowano rozpoczęty w 2014 roku Program Rozwoju Dyrektorów, którego głównym celem jest wzmocnienie kompetencji menedżerskich oraz wzrost zaangażowania zespołów poprzez kształtowanie liderów. W 2015 roku program koncentrował się na tematach z zakresu skutecznego przywództwa, wykorzystania potencjału zespołu, profesjonalnej komunikacji, zarządzania zmianą oraz efektywności biznesowej. W ramach programu realizowano warsztaty oraz inspirujące wykłady.

W PGE Systemy S.A. programy rozwojowe przeznaczone dla kadry zarządzającej uruchomiono w roku 2015. Nadrzędnym celem działań jest podniesienie poziomu umiejętności przywódczych i menedżerskich oraz budowanie kultury zaangażowania i współpracy. Działania te mają przygotować kadre zarządzającą do roli „pierwszego HR-owca”. W tym celu opracowano dwa programy: Akademię Przywództwa, przeznaczoną dla Dyrektorów Departamentów i Kierowników Biur oraz Akademię Rozwoju Umiejętności Menedżerskich, skierowaną do średniej kadry menedżerskiej. Ich realizacja planowana jest na lata 2015-2018. W 2015 roku wszyscy menedżerowie spółki zostali przeszkoleni z zakresu modelowego systemu zarządzania przez cele (ZPC) i możliwości wykorzystania tej wiedzy w ramach obowiązujących uregulowań wewnętrznych w spółce.

Program Efektywny Menedżer to cykl warsztatów dla pracowników zarządzających na wszystkich szczeblach w spółce PGE Obrót S.A. Jego głównym celem jest wzmocnienie umiejętności menedżerskich w oparciu o zdefiniowane w organizacji kompetencje menedżerskie: przywództwo i budowanie efektywnej organizacji. Dodatkowym i równie ważnym celem warsztatów jest wzmocnienie komunikacji i współpracy, które są kluczowe w działaniach mających na celu realizację celów biznesowych.

Studia podyplomowe „Menedżer Procesów Biznesowych”

We współpracy z Akademią Finansów i Biznesu Vistula Grupa PGE zaprojektowała studia podyplomowe z zakresu procesów biznesowych. Celem studiów jest przygotowanie pracowników Grupy PGE do efektywnego wdrożenia zarządzania procesowego, ze szczególnym uwzględnieniem optymalizacji i adaptacji zachodzących procesów w środowisku biznesowym. W roku 2015 w studiach uczestniczyło 30 pracowników ze spółek GK PGE.

Szkolenia „Energetyka – Podstawy wiedzy”

W 2015 roku zrealizowanych zostało kilka edycji szkolenia zawodowego „Energetyka – Podstawy wiedzy” skierowanego do osób, które nie mają wykształcenia energetycznego oraz do tych, którzy pragną uzupełnić, bądź pogłębić swoją wiedzę w zakresie energetyki. W szkoleniu udział wzięło ponad 100 pracowników z PGE S.A., PGE Systemy S.A. oraz PGE EJ1 sp. z o.o.

Działania angażujące Pracowników w rolę prowadzących warsztaty i spotkania

Konstruując i projektując różne formy szkoleniowe Spółka wykorzystuje podejście, w którym pracownicy stają się trenerami wewnętrznymi lub współprowadzącymi organizowanych działań - rozwijając kompetencje własne i dzieląc się wiedzą z innymi. Przykładami takich działań są comiesięczne spotkania w ramach Lunch&Learn, których tematy obejmują różne obszary działalności Grupy. Innym przykładem są warsztaty wspierające wdrożenie programu CRM & Billing. Cykl warsztatów wspierających wdrożenie programu miał na celu wsparcie budowania otwartego zespołowego podejścia do współpracy, wypracowanie wspólnej wizji biznesowej projektu oraz określenie ról i odpowiedzialności efektywnego modelu zarządzania całym przedsięwzięciem, jakim jest wdrożenie systemu w tak dużej skali. W warsztatach udział wzięło ponad 45 osób z kilku spółek GK PGE. Z kolei interaktywny warsztat z zakresu budowania świadomości strategicznej dla dyrektorów w PGE S.A. nie tylko stworzył okazję do budowania zaangażowania w realizację strategii, ale także do wymiany informacji na strategiczne tematy dotyczące Grupy.

Global Management Challenge

Global Management Challenge („GMC”) jest największym na świecie konkursem opartym na symulacji biznesowej. Dzięki uczestnictwu w konkursie drużyny mają możliwość zarządzania firmą w międzynarodowym środowisku, dodatkowo doskonalą swoje kompetencje w dziedzinie planowania strategicznego, myślenia analitycznego, a także rozwijają umiejętności pracy w zespole. W 15. edycji konkursu, w finale ogólnopolskim, który odbył się 30 marca 2015 roku, zespół pracowników z PGE S.A. pod nazwą "PGE Przyszłość" wywalczył drugie miejsce. Odniesiony przez nich sukces sprawił, że do 16. edycji konkursu, która rozpoczęła się 12 listopada 2015 roku, zgłosiło się 5 zespołów z GK PGE.

Tabela: Średnia liczba dni szkoleniowych w roku, przypadających na pracownika w podziale na płeć i strukturę zatrudnienia (w osobach).

	Exatel S.A.	PGE Dystrybucja S.A.	PGE Dom Maklerski S.A.	PGE EJ 1 sp. z o o	PGE EO S.A.
Całkowita liczba dni szkoleniowych w roku	446,00	19.134,00	81,00	654,00	617,00
Średnia liczba dni szkoleniowych w raportowanym okresie przypadająca na pracownika	1,30	1,84	2,89	4,81	1,17
Średnia liczba dni szkoleniowych przypadająca na pracownika w podziale na:					
Kobiety	0,99	1,96	2,85	3,05	1,73
Mężczyźni	0,91	1,84	44,00	6,56	1,76
Kierownictwo wyższego szczebla (Zarząd i Dyrektorzy)	1,44	4,29	20,00	8,02	3,05
Stanowiska kierownicze	2,45	3,13	-	-	2,38
Pozostali pracownicy	0,72	1,72	61,00	4,22	1,89

	PGE GiEK S.A.	PGE Obrót S.A.	PGE S.A.	PGE Systemy S.A.
Całkowita liczba dni szkoleniowych w roku	12.035,00	2.395,00	502,00	1.825,00
Średnia liczba dni szkoleniowych w raportowanym okresie przypadająca na pracownika	0,71	1,70	1,06	3,93
Średnia liczba dni szkoleniowych przypadająca na pracownika w podziale na:				
Kobiety	4,40	bd	0,95	5,75
Mężczyźni	1,23	bd	1,02	5,90
Kierownictwo wyższego szczebla (Zarząd i Dyrektorzy)	37,73	bd	bd	12,40
Stanowiska kierownicze	4,77	bd	bd	5,02
Pozostali pracownicy	1,19	bd	bd	3,30

Systemy oceny wyników pracy

Aby wspierać i motywować pracowników w realizacji zadań, w niektórych spółkach GK PGE funkcjonuje systemem zarządzania przez cele („ZPC”). Takim rozwiązaniem objęci są pracownicy PGE S.A., PGE Obrót S.A. oraz część kadry zarządzającej w spółce PGE GiEK S.A. W 2016 roku firma podejmować będzie dalsze działania zmierzające do tego, aby coraz większy procent pracowników GK PGE był objęty tym systemem.

Tabela: Procent pracowników podlegających regularnej ocenie*.

	PGE Dystrybucja S.A.	PGE EJ 1 sp. z o. o.	PGE EO S.A.	PGE GiEK S.A.	PGE Obrót S.A.	PGE S.A.	PGE Systemy S.A.
Procent osób w spółkach	1,86%	100%	38,71%	0,47%	100%	100%	100%

*W spółkach Exatel S.A. i PGE Dom Maklerski S.A. pracownicy nie podlegają systemowi ocen.

8.2.6 Program Dobrowolnych Odejść

Jedną z metod rozwiązywania umów z pracownikami jest PDO. Istotą PDO jest zachęcenie pracowników do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy z firmą. Rozwiązanie to jest korzystne zarówno dla pracownika, jak i pracodawcy, gdyż z jednej strony chroni pracownika przed negatywnymi konsekwencjami utraty pracy, a z drugiej firmę przed silnymi napięciami społecznymi, które są charakterystyczne przy zwolnieniach grupowych. Ponadto, PDO zazwyczaj przewiduje ponadstandardowe odprawy, co stanowi dodatkową zachętę dla pracownika. W 2015 roku w Grupie PGE realizowane były programy PDO w poszczególnych liniach biznesowych, z których skorzystało w: PGE GiEK S.A. – 802 osoby, PGE Dystrybucja S.A. – 200 osób, PGE Obrót S.A. – 114, PGE EO S.A., – 49 osób, PGE S.A. – 2 osoby.

8.2.7 Dialog społeczny i wolność stowarzyszania się

W GK PGE funkcjonuje 112 organizacji związkowych. W 2015 roku Grupa PGE poświęciła wiele uwagi partnerom społecznym m. in. poprzez organizację spotkań informacyjnych, podczas których omawiana była sytuacja Grupy PGE na tle sektora elektroenergetycznego w Polsce. Ich celem było zapoznanie działaczy związkowych ze strategią biznesową GK PGE oraz danej linii biznesowej. Podczas spotkań prezentowane były prognozy i wyniki finansowe oraz sytuacja na rynku energetycznym w Polsce i w Europie, w tym również w kontekście sytuacji firmy. Spotkania będą organizowane raz na kwartał we wszystkich liniach biznesowych.

Skala, liczba i rozproszenie determinuje konieczność prowadzenia aktywnej polityki dialogu społecznego na wszystkich szczeblach zarządzania. Dialog jest prowadzony na szczeblu centralnym (wspólne reprezentacje związkowe ze wszystkich linii biznesowych), na poziomie poszczególnych linii biznesowych (reprezentacje związkowe oddziałów) i na poziomie pracodawców czyli każdego z oddziałów. Rok 2015 był pod tym względem szczególnie aktywny, ponieważ w końcu 2015 roku zakończono lub zawieszono wszystkie trwające spory zbiorowe. W ramach linii biznesowych funkcjonują Rady/Komisje Dialogu Społecznego, które są forum negocjacyjnym i dyskusyjnym dla spraw wykraczających ponad poziom jednego pracodawcy. W październiku 2015 roku Komitet Sterujący przyjął dokument – Korporacyjne Zasady Relacji Społecznych w Grupie Kapitałowej PGE, który jest częścią Strategii Zarządzania Kapitałem Ludzkim. W PGE GiEK S.A. rozpoczęły się także prace nad „Paktem na rzecz zwiększenia produktywności i bezpiecznych miejsc pracy”. Pakt ten będzie negocjowany w 2016 roku.

Tabela: Liczba pracowników objętych układem zbiorowym (w osobach)*.

	PGE Dystrybucja S.A.	PGE EO S.A.	PGE GiEK S.A.	PGE Obrót S.A.	PGE S.A.**
Liczba pracowników objęta układem zbiorowym	10.017	327	16.939	1.410	0
Procent pracowników objętych układem zbiorowym	96%	62%	100%	100%	0%

*W spółkach Exatel S.A., PGE Dom Maklerski S.A., PGE EJ 1 sp. z o.o. oraz PGE Systemy S.A. pracownicy nie są objęci układami zbiorowymi.

**w PGE SA układ zbiorowy został wypowiedziany, jednak w umowach indywidualnych pracowników obowiązują jego zapisy.

Ważnym wydarzeniem 2015 roku była I Konferencja Pracodawców GK PGE. Realizacja tego typu inicjatyw ma przyczynić się do stworzenia forum dyskusji oraz wymiany doświadczeń pomiędzy pracodawcami tworzącymi Grupę PGE. Przedmiotem dialogu są wszelkie kwestie związane z efektywnością oraz jej poprawą oraz tematy związane z zarządzaniem kapitałem ludzkim. Konferencja Pracodawców to również rozpoczęcie nowej, bardziej partycypacyjnej formuły współpracy pomiędzy różnymi obszarami biznesowymi firmy, jak również pomiędzy biznesem a obszarem ZKL.

Bezpieczeństwo pracowników zawsze jest priorytetem

Jako odpowiedzialny pracodawca Grupa PGE dba o to, aby pracownicy mieli zagwarantowane bezpieczne warunki pracy. Zgodnie z przepisami, w celu ochrony zdrowia i życia pracowników spółki z GK PGE przeprowadzają szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, zapewniają wymagane prawem badania lekarskie, zatrudniają pracowników o wymaganych kwalifikacjach oraz wyposażają ich w odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Naszym stałym celem jest również promowanie wśród pracowników kultury bezpiecznej pracy. Realizowane inicjatywy opierają się przede wszystkim na działaniach prewencyjnych oraz wymianie wiedzy i doświadczeń. Poszczególne spółki Grupy mają własne polityki BHP. Wynika to przede wszystkim ze specyfiki działalności poszczególnych linii biznesowych. Ze względu na charakter pracy, na największe ryzyko narażeni są pracownicy spółek PGE GiEK S.A. i PGE Dystrybucja S.A. Kluczowe inicjatywy w tym zakresie skupiają się właśnie na nich. W 2015 roku PGE Dystrybucja S.A. kontynuowała program „Poprawa standardów i kultury bezpieczeństwa pracy”, którego głównym celem jest podnoszenie świadomości pracowników w zakresie profilaktyki wypadków w miejscu pracy.

Tabela: Rodzaj i wskaźnik urazów oraz nieobecności w pracy oraz całkowita liczba wypadków związanych z pracą, według spółek oraz płci*.

	Exatel S.A.	PGE Dystrybucja S.A.	PGE Dom Maklerski S.A.	PGE EJ 1 sp. z o o	PGE EO S.A.
Łączna liczba wszystkich wypadków przy pracy**:	1	59	0	1	2
Kobiety	0	4	0	0	1
Mężczyźni	1	55	0	1	1
Wypadki lekkie	1	59	0	1	2
Kobiety	0	4	0	0	1
Mężczyźni	1	55	0	1	1
Wskaźnik częstotliwości wypadków	2,9	5,7	0	7,4	3,8
Wskaźnik ciężkości wypadków	0	65,3	0	121	182,5
Wskaźnik absencji	0	3.854	0	121	365
Kobiety	0	187	0	0	275
Mężczyźni	0	3.667	0	121	90

	PGE GiEK S.A.	PGE Obrót S.A.	PGE S.A.	PGE Systemy S.A.
Łączna liczba wszystkich wypadków przy pracy**:	36	5	1	1
Kobiety	1	5	1	0
Mężczyźni	35	0	0	1
Wypadki lekkie	36	5	1	1
Kobiety	1	5	1	0
Mężczyźni	35	0	0	1
Wskaźnik częstotliwości wypadków	2,1	3,6	2,1	2,2
Wskaźnik ciężkości wypadków	92,2	32,4	151	49
Wskaźnik absencji	3.318	162	151	49
Kobiety	0	162	151	0
Mężczyźni	3318	0	0	49

*Wskaźnik dotyczy 9 kluczowych spółek Grupy PGE.

**W 2015 roku nie występowały wypadki zbiorowe, ciężkie i śmiertelne.

8.3 Środowisko

8.3.1 Polityka i systemy zarządzania

Grupa PGE podejmuje wiele działań, aby odpowiedzialnie i świadomie kształtować relacje między wzrostem gospodarczym a troską o środowisko naturalne. W 2014 roku GK PGE przyjęła Politykę Ochrony Środowiska, spójną dla wszystkich spółek Grupy PGE, która wyznacza kierunki zarządzania wpływem na otoczenie.

W realizowanych projektach Grupa PGE bierze pod uwagę takie aspekty jak: minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko oraz ochrona naturalnych ekosystemów. Firma inwestuje także w rozwój odnawialnych źródeł energii oraz modernizuje istniejące instalacje konwencjonalne, aby były one jak najbardziej przyjazne środowisku.

W procesie planowania Grupa PGE uwzględnia swój wpływ na otoczenie oraz minimalizuje skalę negatywnego oddziaływania. Każdorazowo plany i nowe inwestycje konsultowane są ze społecznościami lokalnymi, władzami gmin oraz organizacjami pozarządowymi.

8.3.2 Zarządzanie wpływem na środowisko w segmentach

8.3.2.1 Energetyka Konwencjonalna

W PGE GiEK S.A. obowiązuje Polityka Ochrony Środowiska Grupy Kapitałowej PGE oraz Model Zintegrowanego Systemu Zarządzania, obejmujący między innymi ustanowiony i wdrożony w spółce System Zarządzania Środowiskowego, zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO 14001. System zarządzania środowiskowego funkcjonuje we wszystkich oddziałach i centrali spółki. Podstawowym zadaniem Systemu Zarządzania Środowiskowego jest wspomaganie ochrony środowiska i zapobieganie zanieczyszczeniom w sposób uwzględniający potrzeby społeczno-ekonomiczne.

Koncepcja zunifikowanego Systemu Zarządzania Środowiskowego ma służyć ujednoczeniu dokumentacji i poprawie efektywności zarządzania obszarem ochrony środowiska. Realizowane jest m.in. centralne zarządzanie aspektami środowiskowymi we wszystkich oddziałach spółki. Dokumentacja ta podlega aktualizacji z tytułu corocznego przeglądu. Dodatkowo w PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra miała miejsce kolejna weryfikacja systemu EMAS PI:2999, zakończona wynikiem pozytywnym.

W obszarze energetyki konwencjonalnej Grupa PGE ogranicza wpływ na środowisko związany m.in. z emisjami do powietrza czy hałasem. Minimalizuje wpływ także dzięki zarządzaniu odpadami, ściekami oraz racjonalnemu i efektywnemu korzystaniu z wód.

Grupa PGE podejmuje szereg działań mających na celu modernizację obecnie funkcjonujących bloków energetycznych, a także budowę nowych mocy wytwórczych, spełniających najwyższe standardy środowiskowe. W lutym 2014 roku rozpoczęła się budowa dwóch bloków energetycznych na węgiel kamienny w Elektrowni Opole. Dzięki budowie efektywnych, wysokosprawnych jednostek konwencjonalnych w oparciu o krajowe zasoby, projekt przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa energetycznego naszego kraju oraz będzie pozytywnie oddziaływać na rozwój Opolszczyzny. Poza korzyściami gospodarczymi, inwestycja ta pozwoli obniżyć emisję dwutlenku węgla o ok. 25% w porównaniu do emisji z obecnie istniejących bloków na węgiel kamienny. Przekazanie do eksploatacji pierwszego bloku przewidziane jest na II półrocze 2018 roku, a drugiego na I półrocze 2019 roku.

Kolejnym projektem jest rozpoczęta w grudniu 2014 roku budowa bloku energetycznego na węgiel brunatny w Turowie. Nowy blok zastąpi wycofane z eksploatacji bloki, a parametry techniczne nowej instalacji będą spełniały wymagania związane z ochroną środowiska, wynikające z przepisów krajowych i dyrektyw unijnych. Proces produkcji energii elektrycznej i ciepła będzie także bardziej przyjazny środowisku – zastosowane technologie wytwarzania pozwolą na osiągnięcie niższego poziomu emisji CO₂. Przekazanie nowego bloku do eksploatacji nastąpi w I półroczu 2020 roku.

W latach 2014-2020 na modernizację istniejących jednostek wytwórczych GK PGE wyda ok. 16 mld PLN. Środki te zostaną przeznaczone na zwiększenie mocy zainstalowanej oraz podniesienie sprawności, a także na dostosowanie do wymogów w zakresie emisji tlenków siarki, tlenków azotu i pyłów. Dzięki prowadzonym pracom modernizacyjnym firma zmniejszyła energochłonność procesów produkcyjnych, zarówno dla energii elektrycznej, jak i ciepła.

Jedną z inwestycji mającą na celu obniżenie emisji dwutlenku siarki była rozpoczęta w lipcu 2014 roku budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin w Elektrowni Turów. Zastosowanie tej technologii pozwoli obniżyć emisję SO₂ do poziomu poniżej 200 mg/Nm³ spalin, a także zredukować emisję pyłów do atmosfery. Instalacja została przekazana do eksploatacji w grudniu 2015 roku.

W celu ograniczania emisji CO₂ oraz innych substancji do powietrza, w elektrowniach oraz elektrociepłowniach Grupy PGE stosuje się możliwie najlepsze, aktualnie dostępne rozwiązania techniczne oraz specjalistyczne urządzenia.

Tabela: Emisja związków NO_x , SO_x i innych istotnych związków emitowanych do powietrza przez PGE GiEK S.A.

Waga istotnych emisji do powietrza [tony]	
NO_x	57.008,00
SO_x	99.409,00
Pył zawieszony	2.921,05
Emisja dla wygenerowanej energii netto ze wszystkich mocy produkcyjnych [kg/MWh]:	
NO_x	1,06
SO_x	1,85
Pył zawieszony	0,05

Energia z biomasy

Wytwarzanie zielonej energii ze źródeł odnawialnych pozytywnie wpływa na środowisko przyczyniając się do obniżenia emisji CO_2 i SO_2 , pozwala na ograniczenie produkcji odpadów paleniskowych (popiołów, żużli itp.). Aktywizuje również lokalnych wytwórców biomasy (w tym rolników) oraz umożliwia zagospodarowanie wieloletnich odłogów oraz suchych pozostałości produkcji leśnej. Prekursorami w tej dziedzinie były Elektrownia Opole oraz Zespół Elektrowni Dolna Odra, które zieloną energię z biomasy wytwarzać zaczęły w latach 2004-2005. W 2014 roku w Elektrociepłowni Kielce zakończono rozbudowę istniejącego dotychczas układu o turbozespół upustowo-kondensacyjny opalany wyłącznie biomasą. Obecnie nie prowadzi się spalania biomasy tylko w Zespole Elektrociepłowni Bydgoszcz oraz Elektrowni Bełchatów.

Wykorzystanie odpadów

Proces energetycznego spalania węgla kamiennego, brunatnego lub biomasy nieodłącznie związany jest z powstawaniem ubocznych produktów spalania („UPS”), wytwarzanych bezpośrednio w procesie spalania (np. popioły lotne, żużle) lub w procesach oczyszczania gazów odlotowych (gipsy z mokrych metod odsiarczania spalin).

Grupa PGE doskonali i poszerza skalę wykorzystania UPS, prowadzi badania i poszukuje nowych zastosowań UPS z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Wieloletnie badania nad wykorzystaniem tych substancji potwierdzają, że spełniają one wymagania środowiskowe oraz nie zagrażają życiu i zdrowiu ludzi. Potwierdziły to szczególnie badania z zakresu własności fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych wykonane na potrzeby rejestracji substancji zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

Odpady pochodzące ze spalania węgla kamiennego z uwagi na swoje właściwości znajdują szerokie zastosowanie w sektorze budowlanym i cementowym. Całość odpadów powstających w instalacjach spółki PGE GiEK S.A. jest zagospodarowywana w procesach odzysku. Bardzo zmienne właściwości popiołów, pochodzących ze spalania węgla brunatnego, powodują że ich gospodarcze wykorzystanie nie jest znaczące i podlegają one głównie składowaniu lub są wykorzystywane do wypełniania terenów niekorzystnie przekształconych. Gips syntetyczny znajduje szerokie zastosowanie w przemyśle budowlanym i cementowym. Jego zagospodarowanie oparte jest na wieloletniej współpracy i długoterminowych umowach ze stałymi odbiorcami.

Tabela: Całkowita waga odpadów w PGE GiEK S.A. [t].

Ilość odpadów niebezpiecznych według metody utylizacji:	1.203,69
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	804,37
Recycling	269,31
Spalanie (mass burn)	10,10
Pozostałe	524,96
Unieszkodliwianie	241,52
Składowanie na składowiskach odpadów	61,46
Pozostałe	180,06
Przechowywanie na terenie zakładu oraz magazynowanie	157,80
Ilość odpadów innych niż niebezpieczne według metody utylizacji:	7.784.916,41
Odzyskiwanie (w tym odzysk energii)	2.342.649,75
Recycling	46,07
Spalanie (mass burn)	0,00
Pozostałe	2.342.603,68
Unieszkodliwianie	5.365.423,69
Składowanie na składowiskach odpadów	5.339.595,29
Pozostałe	25.828,40
Magazynowanie	76.842,97

Ochrona wód

Spółka PGE GiEK S.A. posiada niezbędne decyzje administracyjne określające warunki prowadzenia działalności w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Do celów technologicznych wykorzystywana jest woda powierzchniowa i podziemna z ujęć własnych lub od dostawców zewnętrznych. Na bieżąco prowadzony jest monitoring pomiarów ilości i jakości pobieranych wód. Określone w pozwoleniach dopuszczalne wartości poboru wód nie zostały przekroczone. Ścieki powstałe w wyniku działalności produkcyjnej elektrowni i elektrociepłowni poddawane są procesowi oczyszczania, w tym także oczyszczaniu wielostopniowemu, a następnie odprowadzane są do wód powierzchniowych lub na podstawie zawartych umów - do systemów sieci kanalizacyjnej.

Tabela: Całkowita objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia [m3].

	PGE GiEK S.A.	PGE EO S.A.	PGE Dystrybucja S.A.
Rzeczywista łączna ilość ścieków:	16.214.313,20	68.286,86	974,00
Ilość ścieków w podziale na:			
rzeki	16.014.247,13	50.366,00	234,00
jeziora	0,00	9.644,86	0,00
przedsiębiorstwa komunalne	200.066,07	8.276,00	0,00
Inne*			740,00
Wody z odwodnienia zakładu górniczego / wody kopalniane	246.778.569,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Wody chłodnicze z otwartego obiegu chłodzenia, które nie wymagają oczyszczenia	1.202.150.300,76	nie dotyczy	nie dotyczy

* W PGE Dystrybucja S.A. zrzut następuje do gleby zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym.

Rekultywacja i ochrona bioróżnorodności

Prowadzenie eksploatacji węgla brunatnego metodą odkrywkową powoduje wielkoobszarowe przekształcenia powierzchni terenu, a w efekcie zmiany w środowisku naturalnym. Spółka PGE GiEK S.A. ma świadomość tego, że w znaczący sposób korzysta ze środowiska naturalnego i dlatego działania polegające na przywracaniu terenów pogórnich realizowane są z największą starannością. Prace rekultywacyjne w kopalniach PGE GiEK S.A. planowane są już na etapie zdejmowania nadkładu, a technologia dobierana jest w taki sposób, aby zoptymalizować prace rekultywacyjne.

Przeprowadzone dotychczas rekultywacje przyczyniły się do powstania nowych kompleksów leśnych i wodnych, w których żyje wiele gatunków zwierząt i roślin. Rekultywacja terenów wpływa na poprawę jakości wód odprowadzanych do odborników powierzchniowych, co jest wynikiem zwiększenia retencji, uregulowanego spływu wód deszczowych,

ograniczenia spływu powierzchniowego oraz erozji skarp. Ograniczeniu podlegają też procesy wietrzeniowe utworów nadkładowych, co powoduje zmniejszenie ilości jonów siarczanowych w wodach oraz stabilizację pH.

Na wszystkich terenach pogórnicych Kopalni Węgla Brunatnego Turów sukcesywnie prowadzimy prace rekultywacyjne. W ramach projektu zasadzonych zostało 20 mln drzew i krzewów reprezentujących ponad 100 gatunków. Utworzony został także system składający się z sieci cieków o łącznej długości ponad 200 km oraz 150 zbiorników osadowo-retencyjnych. Innym przykładem może być Góra Kamieński, która została usypana z 1,4 mld m³ nadkładu zebranego z odkrywki Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów. Po pracach rekultywacyjnych i zalesieniu sztucznie usypane wzgórze jest dzisiaj atrakcyjnym miejscem całorocznego aktywnego wypoczynku dla mieszkańców regionu.

Akweny na rzece Widawka, czyli jeziora Wawrzkowizna i Słok, są źródłami wody dla Kopalni Węgla Brunatnego w Bełchatowie, a jednocześnie miejscem idealnym dla żeglarzy i wędkarzy. Po zakończeniu wydobywania w Polu Szczerców i Polu Bełchatów powstaną dwa nowe jeziora.

Powstałe w procesie rekultywacji ekosystemy są środowiskami ciągle ewoluującymi, wraz z upływem czasu ulegającymi ciągłym zmianom i przeobrażeniom, a ich bioróżnorodność nieustannie się zwiększa. Wprowadzone w trakcie prac rekultywacyjnych rośliny pionierskie poprzez swoje oddziaływanie na otaczające je środowisko torują drogę innym, bardziej wymagającym gatunkom.

Ustawiczne doskonalenie działalności proekologicznej segmentu Energetyki Konwencjonalnej oraz przestrzeganie przepisów i norm ochrony środowiska naturalnego, znajduje swoje potwierdzenie w certyfikowanych systemach zarządzania – w tym Zintegrowanych Systemach Zarządzania Środowiskiem w oparciu o normę PN – EN ISO 14001.

W oddziałach spółki funkcjonują również laboratoria posiadające akredytacje Polskiego Centrum Akredytacyjnego w zakresie systemu zarządzania jakością oraz m.in. metod badawczych węgla, żużla i popiołu zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Laboratoria te prowadzą między innymi niezbędne badania węgla, żużla i popiołu m.in. na potrzeby handlu emisjami.

Monitorowanie wpływu na środowisko

Nieodłącznym etapem inwestycji Grupy PGE jest analiza otoczenia i środowiska przyrodniczego, a jej wyniki pozwalają nam na zaplanowanie właściwej rekultywacji terenu po zakończeniu inwestycji.

Elektrownia Bełchatów od kilkunastu lat prowadzi monitoring leśny w rejonie swojego oddziaływania. Podczas badań realizowanych w ramach projektu modernizacji bloków stwierdzono, że obecnie prowadzone działania eksploatacyjne mają marginalny wpływ na bioróżnorodność terenów sąsiadujących z elektrownią, a planowane instalacje dodatkowo ograniczą jej wpływ na istniejącą florę i faunę. Do podobnych wniosków doszli badacze realizujący prace dla Elektrowni Turów.

W ramach monitorowania wpływu firmy na otoczenie przeprowadzane są także pomiary emisji hałasu. Wykonywane są planowo raz na dwa lata lub doraźnie na wniosek lub skargi podmiotów zewnętrznych. W przypadku przekroczeń dopuszczalnych wartości podejmowane są natychmiastowe działania w celu ich eliminacji. Planowane pomiary emisji przeprowadzone zostały w większości oddziałów segmentu Energetyki Konwencjonalnej w 2014 roku. Kontrole doraźne wykazały istnienie przekroczeń emisji hałasu z tras przenośników i stacji napędowych Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów oraz przekroczenie w dwóch miejscowościach dopuszczalnego poziomu hałasu związanego z działalnością Kopalni Węgla Brunatnego Turów. Kompleksowe rozwiązania pozwolą na eliminację przekroczeń w 2016 roku w KWB Bełchatów i 2017 roku w KWB Turów. Kwestie związane z przekroczeniami hałasu rozwiązywane są także poprzez wykup nieruchomości narażonych na jego emisję.

8.3.2.2 Energetyka Odnawialna

Grupa PGE wytwarza ok. 10% energii ze źródeł odnawialnych w kraju i chce rozwijać ten obszar swojej działalności. GK PGE skonsolidowała w 2015 roku aktywa związane z produkcją energii ze źródeł odnawialnych w ramach jednej linii biznesowej zarządzanej przez spółkę PGE EO S.A. Pozwoliło to uzyskać efekt synergii wynikający ze wspólnego zarządzania całym obszarem przy optymalnym wykorzystaniu posiadanych zasobów i w konsekwencji również ograniczenie kosztów zarządzania.

W skład GK PGE wchodzi obecnie 33 elektrowni wodnych zlokalizowanych m.in. na rzekach: Odrze, Sanie, Bobrze, Sole, Nysie Łużyckiej oraz Kwisie. Są to 29 elektrownie przepływowe o łącznej mocy 97 MW oraz 4 elektrownie szczytowo - pompowe (w tym dwie z dopływem naturalnym) o łącznej mocy 1.508 MW.

Energia produkowana w EW Żarnowiec i EW Porąbka-Żar – największych tego typu obiektach w kraju – nie jest energią odnawialną, lecz dzięki akumulacji energii w zbiornikach górnych w okresach dobowych o niskim zapotrzebowaniu na energię i wykorzystaniu jej w okresach o dużym zapotrzebowaniu w szczycie, elektrownie te zwiększają elastyczność Krajowego Systemu Energetycznego, a tym samym efektywność systemu produkcji energii. Większa efektywność oznacza mniejsze obciążenie dla środowiska.

Spółka PGE EO S.A. bierze udział w programach rozwoju gospodarki wodnej. Współpracuje między innymi z Ministerstwem Środowiska, Krajowym i Regionalnymi Zarządami Gospodarki Wodnej, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innymi instytucjami związanymi z gospodarką wodną, ochroną środowiska i produkcją odnawialnej energii. Zgodnie z wymogami ochrony środowiska naturalnego, zarówno przy nowobudowanych obiektach (np. EW Oława na rzece Odrze), jak i w obiektach istniejących, realizowane będą przepławki umożliwiające wędrówkę ryb. Powszechnie stosowane są oleje i smary podlegające biodegradacji i niemające wpływu na środowisko naturalne.

Grupa PGE jest obecnie liderem na rynku energii wiatrowej. W Grupie Kapitałowej PGE pracuje obecnie czternaście elektrowni wiatrowych o łącznej mocy 529 MW, co stanowiło przeszło 10% zainstalowanych w Polsce mocy z instalacji wiatrowych. Elektrownie wiatrowe położone są w województwach: zachodniopomorskim, pomorskim, mazowieckim, łódzkim oraz podkarpackim. W 2015 roku GK PGE uruchomiła 4 nowe elektrownie: Resko II o mocy 76 MW, Kisielice II o mocy 12 MW, Karwice o mocy 40 MW oraz Lotnisko o mocy 90 MW.

Intensywnie rozwijając odnawialne źródła energii, Grupa PGE konsekwentnie dąży do stopniowej dywersyfikacji źródeł wytwarzania. W 2015 roku PGE EO S.A. oddała do użytku pierwszą w GK PGE elektrownię fotowoltaiczną. Instalacja o mocy 0,6 MW zlokalizowana jest na południu Polski, na Górze Żar w Międzybrodzu Żywieckim. Elektrownia fotowoltaiczna zlokalizowana jest na wysokości 740 m n.p.m., co sprawia, że jest najwyższą tego typu instalacją w Polsce. W elektrowni na Górze Żar zainstalowane zostało 2400 paneli fotowoltaicznych, usytuowanych w 16 rzędach – każdy o mocy 250 W. Łączna powierzchnia paneli wynosi 3,5 tys. m. kw.

Grupa PGE kontynuuje również projekt pierwszej morskiej farmy wiatrowej. W 2015 roku ogłoszony został przetarg na pozyskanie wykonawcy do przeprowadzenia badań środowiskowych na Bałtyku.

Tabela: Całkowita waga odpadów w PGE EO S.A. [t].

Ilość odpadów niebezpiecznych według metody utylizacji:	59,6
Przechowywanie na terenie zakładu oraz magazynowanie	14,7
Inne	44,9
Ilość odpadów innych niż niebezpieczne według metody utylizacji:	344,2
Składowanie na składowiskach odpadów	33,6
Przechowywanie na terenie zakładu oraz magazynowanie	248,6
Inne	62,0

8.3.2.3 Dystrybucja

Segment Dystrybucja dokłada wszelkich starań, by utrzymanie i eksploatację urządzeń elektroenergetycznych jak najmniej oddziaływało na środowisko naturalne. Dla zminimalizowania wpływu napowietrznych linii elektroenergetycznych na zwierzęta - zarówno podczas planowania nowych inwestycji, jak i modernizacji już istniejących - uwzględniane są rozwiązania proekologiczne.

Nowe i modernizowane sieci napowietrzne niskiego i średniego napięcia wykonywane są w pełnej (lub częściowej) izolacji. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, spółka zgłasza instalacje emitujące pola elektromagnetyczne (stacje elektroenergetyczne WN i WN/SN oraz stacje bazowe - telekomunikacyjne) do właściwych organów administracji państwowej.

Segment Dystrybucja sukcesywnie dostosowuje istniejące stacje elektroenergetyczne do wymogów dotyczących zabezpieczenia środowiska naturalnego przed niekontrolowanymi wyciekami oleju. Budowane są szczelne zbiorniki na olej (misy) pod transformatorami 110kV na stacjach elektroenergetycznych.

Spółka PGE Dystrybucja S.A. podejmuje również wiele działań związanych z ochroną ptaków: budowę bezpiecznych dla środowiska linii izolowanych, montowanie kul ostrzegających ptaki, specjalnych konstrukcji i osprzętu zapobiegających siadaniu i gniazdowaniu ptaków na słupach linii 110 kV i SN, czy też montaż osłon na stacjach transformatorowych 15/0,4 kV. Prace przy gniazdach, poddawanych renowacji bądź wynoszonych ponad słupy energetyczne na platformy, można prowadzić od 16 października do 28 lutego - wynika to z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną. To krótki okres, na który przypadają wyjątkowo trudne warunki atmosferyczne - opady śniegu, silne wiatry i przede wszystkim niskie temperatury. Energetycy przez całą zimę wynoszą gniazda bocianie ponad słupy energetyczne, wykorzystując w tym celu specjalne platformy. Na terenie spółki zamontowano obecnie ponad 22,6 tys. platform bocianich. W listopadzie 2014 roku PGE Dystrybucja S.A. nawiązała współpracę z Ośrodkiem Rehabilitacji Zwierząt Chronionych w Przemyślu. Pod opieką placówki znalazło się ok. 70 bocianów, które z przyczyn zdrowotnych pozostały w Polsce. Dodatkowo Fundacja PGE „Energia z Serca” przeznaczyła środki na rehabilitację i całodobową opiekę weterynaryjną stada.

We współpracy z lokalnymi Dyrekcjami Lasów Państwowych energetycy wraz z młodzieżą szkolną posadzili w 2015 roku 80 tys. młodych drzew w ramach akcji „Lasy pełne energii”. Jest to autorska akcja ekologiczna spółki PGE Dystrybucja S.A. projekt ma na celu budowę postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży. Adresowany jest przede wszystkim do społeczności lokalnych. W przedsięwzięciu biorą udział uczniowie, którzy w ramach nauki szkolnej prowadzą również własne projekty ekologiczne. W ten sposób wspólnie z energetykami przyczyniają się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju środowiska naturalnego, a sadząc „lasy pełne energii”, aktywnie uczestniczą w obchodach Światowego Dnia Ziemi. W 2015 roku wzbogacono drzewostan w Nadleśnictwach: Gidle, Radomsko, Smardzewice, Kolumna, Wieluń, Brzeziny, Radzyń Podlaski, Kraśnik, Józefów i Kolbuszowa. Spółka w pełni realizuje Politykę Ochrony Środowiska GK PGE.

Tabela: Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem w PGE Dystrybucja S.A. [t].

Ilość odpadów niebezpiecznych według metody utylizacji:	3.603,87
Przekazanie uprawnionym odbiorcom	3.603,87
Ilość odpadów innych niż niebezpieczne według metody utylizacji:	8.614,53
Przekazanie uprawnionym odbiorcom	8.614,53

8.4 Rynek

Grupa PGE nieustannie dba o bezpieczeństwo i standardy współpracy, wychodząc naprzeciw zmieniającym się oczekiwaniom klientów. Różnicowana oferta Grupy PGE jest dopasowana do indywidualnych potrzeb odbiorców końcowych.

W biznesie stawiamy na innowacyjność i rozwój nowych rozwiązań technologicznych. Jako odpowiedzialny sprzedawca Grupa PGE chce na każdym etapie działalności rozumieć potrzeby klientów i stale poprawiać jakość ich obsługi. Zapewniając klientom dostęp do specjalistycznej wiedzy, Grupa PGE edukuje na temat sposobów oszczędzania energii w gospodarstwach domowych.

Grupa PGE świadczy usługi dla klientów indywidualnych i instytucjonalnych. Struktura sprzedaży energii elektrycznej zbudowana jest w oparciu o zasadę unbundlingu, która zakłada rozdział działalności dystrybucyjnej od działań w zakresie obrotu energią elektryczną.

Za dystrybucję energii elektrycznej do odbiorcy końcowego odpowiada osiem oddziałów PGE Dystrybucja S.A. mieszczących się w Białymstoku, Lublinie, Łodzi (Oddział Łódź-Miasto oraz Oddział Łódź-Teren), Rzeszowie, Skarżysku - Kamiennej, Zamościu i Warszawie. Sprzedaż energii elektrycznej na terenie całego kraju jest z kolei przedmiotem działalności spółki PGE Obrót S.A.

W jednostkach wytwórczych segmentu Energetyka Konwencjonalna oprócz energii elektrycznej produkowane jest także ciepło, którego odbiorcami są klienci biznesowi – głównie przedsiębiorstwa zajmujące się dystrybucją ciepła na lokalnych rynkach energii.

8.4.1 Niezawodny dostawca energii

Dystrybucja energii elektrycznej polega na jej transporcie za pomocą sieci i urządzeń elektroenergetycznych wysokich, średnich i niskich napięć do odbiorców końcowych. Działalność ta jest realizowana przez Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD).

Grupa PGE stale pracuje nad zapewnieniem niezawodności dostaw, m.in. poprzez działania operacyjne i inwestycyjne w obszarze dystrybucji energii. Kluczowe dla organizacji jest obniżenie wskaźnika przerw w dostawach energii (SAIDI). Do 2020 roku zamierza zredukować ten wskaźnik o 50%, czyli do 265 minut w stosunku do wyniku osiągniętego w 2013 roku.

Wprowadzanie coraz efektywniejszych mechanizmów ograniczających przerwy w dostawach energii elektrycznej jest jednym z głównych celów segmentu Dystrybucja od początku jej powstania. W jego osiągnięciu mają pomóc działania redukujące przerwy w dostawach energii elektrycznej, które wspierają inicjatywy takie, jak:

- „SATURN” – przygotowanie planów i optymalizacji procesów inwestycyjnych,
- automatyzacja w głębi sieci SN,
- rozwój sieci 110 kV,
- połączenia SN pomiędzy oddziałami spółki,
- „Herkules” - ograniczanie SAIDI planowanego,
- Program Zintegrowanego Zarządzania Pracą Elektromonterów.

Poprzez ich realizację spółka dąży do:

- zwiększenia racjonalizacji operacyjnej planu rozwoju oraz efektywności wdrożenia inwestycji redukujących SAIDI,
- poprawy efektywności lokalizowania i usuwania awarii, w tym procedur operacyjnych służb pogotowia,
- diagnostyki i przygotowania wytycznych dla budowy standardów z zakresu organizacji pracy służb eksploatacyjnych, modernizacji najbardziej awaryjnych linii SN, w tym automatyzacja sieci i wycinki wynikające z analizy stanu sieci, poprawę organizacji i realizacji planowanych prac eksploatacyjnych.

8.4.2 Relacje z klientami

8.4.2.1 Podnoszenie standardów obsługi

Grupa PGE podejmuje działania mające na celu zapewnienie wysokiego standardu obsługi. Dokłada wszelkich starań, aby w przejrzysty i kompleksowy sposób informować o swojej ofercie. W tym celu segment Obrót stworzył programy dla poszczególnych grup klientów. Priorytetem spółki jest rozwój nowoczesnych rozwiązań ułatwiających komunikację na linii klient – firma.

Ambasador Jakości

Z przeprowadzonych przez Grupę PGE badań oczekiwań klientów wynika, że chcą oni, aby w Biurach Obsługi Klienta PGE była osoba, która pomoże im i udzieli niezbędnych informacji zaraz po wejściu do biura. Dlatego też kontynuowany jest

pomysł wdrożony przez PGE Obrót S.A. w zakresie obsługi klienta polegający na wprowadzeniu Ambasadora Jakości, którego zadaniem jest maksymalne skrócenie czasu oczekiwania klienta na obsługę, udzielenie podstawowych informacji i pomoc w wypełnianiu dokumentów. Pomysł został wdrożony w 12 najczęściej odwiedzanych placówkach obsługi.

Kodeks Dobrych Praktyk

Grupa PGE podpisała 16 kwietnia 2014 roku Kodeks Dobrych Praktyk. Dokument podpisali także inni najwięksi sprzedawcy energii elektrycznej w Polsce: TAURON, ENEA, ENERGA oraz RWE Polska. Spółka PGE Obrót S.A., jako uczestnik programu, otrzymała certyfikat: „Dobre Praktyki Sprzedawców Energii Elektrycznej Towarzystwa Obrotu Energią”. Certyfikat uczciwego sprzedawcy energii nadawany jest na podstawie przeprowadzonych audytów i jest on gwarantem świadczenia wysokiej jakości usług.

PGE Contact Center i PGE eBOK

Priorytetem Grupy PGE jest rozwój nowoczesnych rozwiązań ułatwiających komunikację na linii klient – firma, dlatego w 2014 roku, w ramach standaryzacji i poprawy jakości obsługi, PGE Obrót S.A. uruchomiła jeden numer dla telefonicznego centrum obsługi klienta – PGE Contact Center.

Kolejnym krokiem w rozwoju nowoczesnych rozwiązań było wdrożenie elektronicznego Biura Obsługi Klienta (eBOK). Kompleksowy system dostępny 24 godziny na dobę umożliwia klientom realizację szeregu spraw w dogodnym dla nich czasie. Mogą oni w ten sposób m.in. dokonać weryfikacji stanu rozliczenia energii elektrycznej, sprawdzić aktualne saldo, zapłacić fakturę. Poprzez platformę mają również dostęp do szeregu dokumentów.

Grupa PGE wychodzi także naprzeciw użytkownikom popularnych portali społecznościowych. Stworzona została możliwość powiązania profilu eBOK z profilami na portalach Facebook i Google+. Od grudnia 2015 roku dostępna jest również mobilna wersja aplikacji na telefony z oprogramowaniem Android oraz iOS.

PGE eFaktura

Klienci, którzy cenią sobie wygodę, a także ważna jest dla nich ochrona środowiska, mogą uruchomić usługę PGE eFaktura, dzięki której rezygnują z faktury papierowej otrzymywanej standardową pocztą. Po skorzystaniu z tej usługi, faktura za energię trafi na wskazany adres e-mail. Do wyprodukowania wysyłanych corocznie w Polsce ponad półtora miliarda faktur potrzebne jest aż 255 tysięcy drzew. Oznacza to, że na potrzeby wysyłanych pocztą rachunków wycina się prawie 700 drzew dziennie!

Happy or Not

Wysoki poziom obsługi to jeden z najważniejszych celów działań Grupy PGE. Aby go utrzymywać, nieustannie poddaje się ocenie klientów. Grupa stosuje kilka systemów oceny swoich działań przez klientów. Jedną z metod jest oddanie do dyspozycji klientów mobilnego urządzenia Happy or Not. Pozwala on poznać zdanie klienta na temat poziomu obsługi zaraz po jego odejściu od stanowiska. W maju 2015 roku zakończono pierwszy etap badań – zebranych zostało ponad 37 tys. opinii z 56 placówek sieci sprzedaży. Jak wykazują statystyki, ponad 93 proc. ankietowanych jest zadowolonych z jakości świadczonej przez Grupę PGE obsługi.

Obsługa osób niepełnosprawnych

Jednym z głównych priorytetów w procesie obsługi klienta w PGE Obrót S.A. jest obsługa osób niepełnosprawnych. W Księdze Jakości zawierającej standardy obsługi, spółka posiada odrębny rozdział poświęcony potrzebom osób wymagających szczególnej staranności i wyjątkowego podejścia do realizacji spraw, z którymi się zgłaszają. Spółka PGE Obrót S.A. zwraca dużą uwagę, aby obsługa takich osób odbywała się przy zachowaniu szacunku i dbałości o godność klienta.

Holohostessa

Nową inicjatywą w obszarze obsługi klienta jest holohostessa - wirtualna postać, która w wybranych Biurach Obsługi Klienta opowiada w języku polskimi i angielskim o firmie oraz produktach. Holohostessa trzyma przed sobą ekran, na którym wyświetlane są spersonalizowane treści, które dowolnie można zmieniać. Komunikatami można również sterować za pomocą gestów, bez dotykania ekranu. W 2015 roku trwał pilotaż tego narzędzia w Łodzi i w Rzeszowie

Głos klienta

To jeden z najnowszych pomysłów PGE Obrót S.A. na pozyskanie opinii klientów. Zachęca do tego, żeby klienci przesyłali swoje uwagi na adres: opinia@gkpge.pl. To jasny przekaz ze strony firmy, że dla osób zarządzających procesem i jakością obsługi, zdanie klienta jest bardzo ważne.

Spółka zwraca również uwagę, że ten dedykowany adres e-mail jest prostym i skutecznym sposobem kontaktu z firmą. Opinie trafiają bezpośrednio do osób odpowiedzialnych za proces i standardy obsługi. Dzięki temu ma możliwość bardzo

szybkiego reagowania na płynące sygnały. To rodzaj dialogu, który nieustannie prowadzi spółka ze swoimi odbiorcami, poznając ich zdanie i oczekiwania.

Serwis@gkpge.pl

Ten specjalny adres e-mail to kolejny z kanałów komunikacji ułatwiający klientom kontakt z Grupą PGE. Wiadomości wysyłane na serwis@gkpge.pl trafiają do pracowników zajmujących się Biurami Obsługi Klienta. Na ten adres można pisać w sprawie ofert, przedłużenia umowy lub zawarcia nowej, a także w sprawach związanych z obsługą klienta i innymi formalnościami, które klienci chcą załatwić w PGE Obrót S.A.

Firma Przyjazna Klientowi

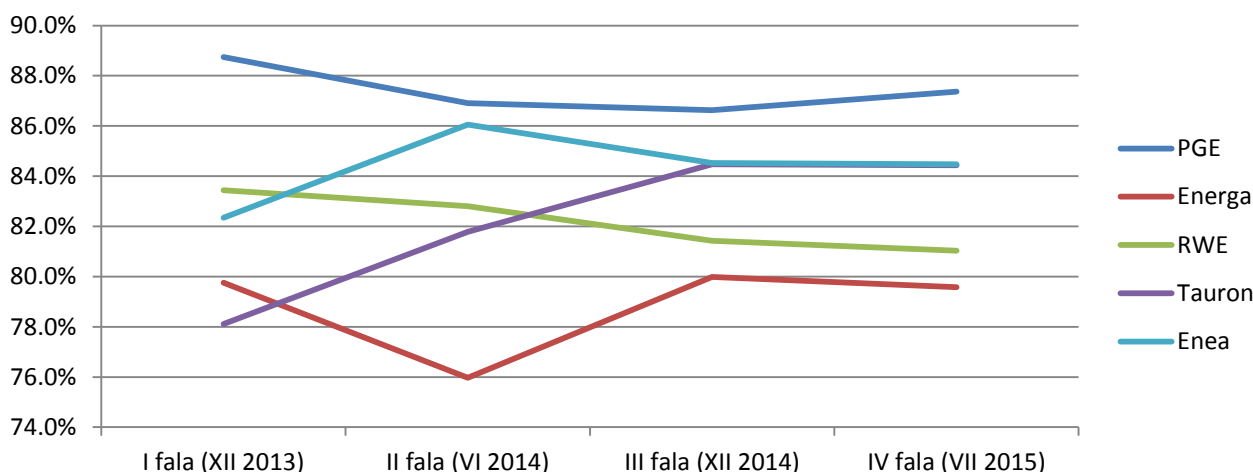
Po raz trzeci PGE Obrót S.A. uhonorowano tytułem „Firma przyjazna Klientowi”. Ten laur to certyfikat potwierdzający wysoką jakość obsługi. Sama nazwa oddaje cel przyświecający nam w relacji firma-klienci: być firmą przyjazną, nastawioną na klienta i na jego zmieniające się potrzeby oraz oczekiwania. W tym roku spółka uzyskała najlepszy z dotychczasowych wyników - ogólny indeks na poziomie 90 proc.

8.4.2.2 Badania satysfakcji klientów

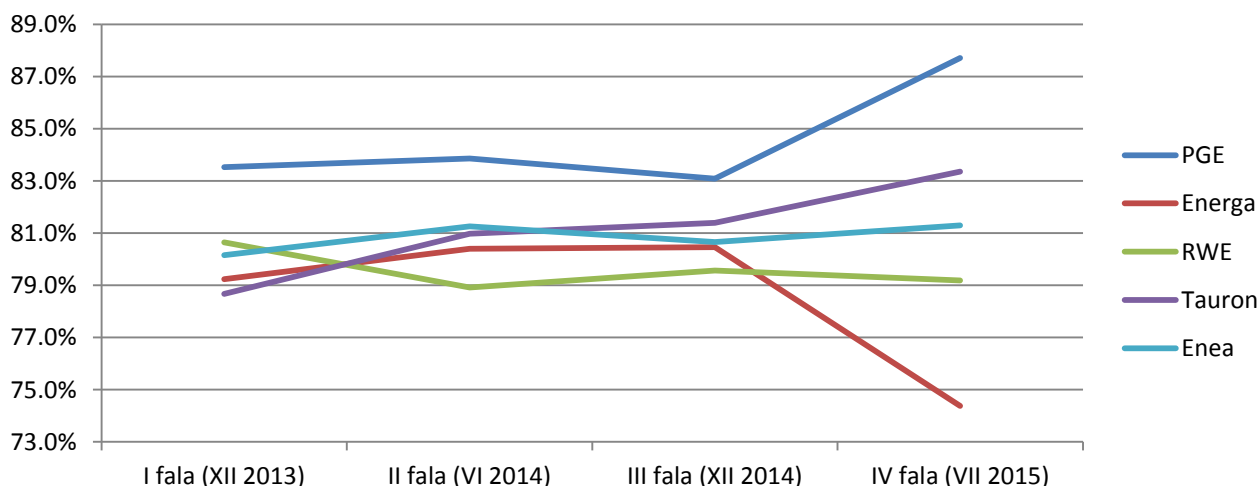
Podnoszenie jakości obsługi klientów to jeden z filarów strategii biznesowej Grupy PGE. Aby lepiej zrozumieć potrzeby odbiorców, prowadzone są cykliczne badania satysfakcji oraz wykorzystywane różnorodne kanały komunikacji. To pomaga nieustannie podnosić standardy obsługi i budować pozytywne relacje z klientami.

W badaniach cyklicznie prowadzonych za pośrednictwem niezależnych instytutów badawczych Grupa PGE pyta klientów o poziom ich satysfakcji ze świadczonych przez nas usług. Przeprowadzane co roku badania wskazują, że może poszczycić się najwyższym poziomem satysfakcji klientów wśród kluczowych uczestników rynku elektroenergetycznego w Polsce.

Rysunek: Wskaźnik CSI (Customer Satisfaction Index) – Taryfa G.

Rysunek: Wskaźnik CSI (Customer Satisfaction Index) – Taryfa C.

Źródło: „Badanie satysfakcji klientów po kontakcie z BOK i Contact Center” 2015, IQS sp. z o.o.

W obydwu kanałach obsługi PGE Obrót S.A. jest w czołówce firm we wskaźniku CES, co oznacza, że klient może załatwić swoją sprawę szybko i sprawnie (wskaźnik włożonego wysiłku przez klienta w załatwienie sprawy – Customer Effort Score) oraz ma największy na tle konkurencji udział spraw załatwionych przy pierwszym kontakcie (wskaźnik FCR – First Contact Resolution w „Badaniu satysfakcji klientów po kontakcie z BOK i Contact Center” 2015, IQS sp. z o.o.): 70-80 proc.

Bardzo dobre oceny w obsłudze w BOK spółka uzyskuje za wiedzę konsultantów, rozpoznanie potrzeb, kompetencje i decyzyjność oraz umiejętność tworzenia przyjaznej atmosfery. Klienci taryfy C doceniają szczególnie zaangażowanie konsultantów, sprawności obsługi i rozpoznania potrzeb klienta.

W Contact Center uzyskujemy najwyższe oceny za uprzejmość i kulturę osobistą konsultantów, prosty i zrozumiały język oraz tworzenie przyjaznej atmosfery rozmowy. Wysoko oceniany jest też proces weryfikacji klienta. W taryfie C wysokie noty Grupa PGE uzyskuje za sprawność obsługi, zaangażowanie konsultantów i rozpoznanie potrzeb.

Grupa PGE stara się tworzyć dobre relacje biznesowe z naszymi klientami instytucjonalnymi. Współpracę z PGE Obrót S.A. cenią sobie szczególnie klienci kluczowi oraz biznesowi. Blisko 90% klientów kluczowych i ponad 90% klientów biznesowych jest z niej zadowolonych. Ważnymi czynnikami wpływającymi na wybór PGE Obrót S.A. są także pozacenowe korzyści, takie jak zaufanie i lojalność, wynikające ze współpracy z firmą, elastyczność warunków handlowych oraz dobra współpraca z opiekunem. („Badanie satysfakcji klientów kluczowych”, „Badanie satysfakcji klientów biznesowych” 2015, Ugluk Research&Consulting oraz IQS sp. z o.o.).

Od 2015 roku rozpoczęty został cykliczny monitoring satysfakcji klientów z usług dystrybucyjnych, tj. procesu przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, kontaktu z numerem 991 oraz wizyt elektromonterów. („Badanie satysfakcji z procesu przyłączeniowego”; „Badanie satysfakcji z kontaktu z 991”; „Badanie satysfakcji z wizyty elektromontera” 2015, 4P Research Mix). Z przeprowadzonych badań wynika, że ponad 90% badanych jest zadowolonych z jakości wykonania usługi przez elektromonterów.

Grupa PGE ma świadomość złożonego procesu przyłączenia do sieci i jego czasochłonności, ale dzięki rozmowom z klientami diagnozowane są krytyczne dla klientów momenty i przede wszystkim wywiązuje się z terminów podanych w umowie.

Dwa razy w roku diagnozowana jest satysfakcja klientów kontaktujących się z numerem 991, aby ten kontakt w ważnych dla klientów sprawach był realizowany sprawnie, a jakość udzielanych informacji była satysfakcjonująca. W 2015 roku ponad 85% klientów mających kontakt z numerem 991 było zadowolonych z jakości tego kontaktu, a 90% dobrze oceniło jakość udzielonej informacji. Z myślą o klientach trwają prace nad rozwiązaniami systemowymi, które w przyszłości pozwolą jeszcze bardziej skrócić czas oczekiwania na połączenie.

8.4.2.3 Oferta dla klientów

Eko Energia – innowacyjne podejście do wykorzystania OZE

Z myślą o potrzebach odbiorców instytucjonalnych powstała limitowana oferta Eko Energia PGE. Spółka PGE Obrót S.A. skierowała ją do wszystkich, dla których ważna jest troska o środowisko naturalne. Energia elektryczna proponowana w ramach oferty pochodzi w 100 proc. z odnawialnych źródeł energii i jest wytworzona w elektrowniach wodnych i wiatrowych Grupy PGE. Klienci, którzy decydują się na zakup Eko Energii, otrzymują gwarancję niezmienności ceny do końca 2016 roku. Dodatkowo, każdy klient decydujący się na tę usługę otrzymuje specjalny certyfikat potwierdzający dbałość o środowisko naturalne.

Troska o klientów w trudnej sytuacji materialnej

PGE Obrót S.A. wspiera także klientów w trudnej sytuacji materialnej. Tym, którzy nie mają możliwości zapłacenia rachunku w terminie, proponowane jest rozłożenie płatności na raty. Postępowanie w takich przypadkach reguluje Procedura Zarządzania Należnościami. Możliwe jest również zainstalowanie tzw. licznika przedpłatowego usług, działającego podobnie jak telefony na kartę (prepaid). Licznik taki umożliwia zakup określonej ilości energii przez klienta za kwotę, jaką planuje na ten cel przeznaczyć

Energia przyszłości

Najnowsza oferta przygotowana wspólnie z Bankiem Ochrony Środowiska z myślą o prosumentach. Klienci, którzy chcą wytwarzać energię elektryczną na własne potrzeby mogą na bardzo korzystnych warunkach finansowych zainstalować panele fotowoltaiczne. W ten sposób PGE Obrót S.A. wychodzi naprzeciw oczekiwaniom właścicieli nieruchomości, którzy świadomie wybierają rozwiązania przyjazne środowisku, obniżające koszty energii elektrycznej.

Klient, w ramach oferty, może skorzystać z kredytu i dofinansowania. Ponadto Grupa PGE zapewnia wykonanie projektu technicznego, dostawę oraz montaż systemu fotowoltaicznego i wsparcie specjalistów podczas całego procesu, a także usługę poserwisową.

Przepis na energię

Jednym z efektów zmieniającego się rynku i dynamicznie rozwijających się potrzeb klientów jest w oferta PGE Obrót S.A. „Przepis na energię” dla gospodarstw domowych. Zakłada ona zakup prądu i gazu w jednej ofercie. W zależności od potrzeb można zdecydować się na pełen pakiet lub wybrać tylko gaz. Klient może skorzystać również z nieodpłatnego „assistance” gazowego, czyli wsparcia specjalisty w przypadku awarii.

8.4.3 Edukacja klientów

Programy edukacyjne PGE Obrót S.A. skierowane do klientów dotyczą głównie oszczędnego i bezpiecznego korzystania z prądu w gospodarstwach domowych. Praktyczne poradniki z cyklu „Edukacja z PGE” dostępne są na kanale YouTube. Do tej pory filmy mają już blisko 650 tysięcy odsłon.

Razem z innymi największymi podmiotami z branży energetycznej, Grupa PGE wspiera kampanię „Sprawdź, kto sprzedaje Ci energię!” realizowaną przez Towarzystwo Obrotu Energią pod patronatem Urzędu Regulacji Energetyki. Głównym celem kampanii jest propagowanie wiedzy o rynku poprzez podnoszenie świadomości o działaniach firm stosujących nieuczciwe praktyki rynkowe, szczególnie wśród osób starszych. Konsumenci zachęceni są do lektury Poradnika Świadomego Klienta, który dostępny jest na stronach Towarzystwa Obrotu Energią oraz PGE Obrót S.A.

8.4.4 Innowacje w Grupie PGE

Realizacja działań badawczo-rozwojowych wynika bezpośrednio z założeń strategii GK PGE na lata 2014-2020. Dotyczą one najważniejszych wyzwań Grupy - zarówno w chwili obecnej, jak i związanych z planowanym rozwojem. Dlatego też dla każdego elementu łańcucha wartości GK PGE zostały zidentyfikowane Strategiczne Obszary Badań i Rozwoju, w których projekty badawczo-rozwojowe są inicjowane i realizowane.

Zgodnie ze strategią na lata 2014 – 2020, Grupa PGE planuje przeznaczać min. 1,5% skonsolidowanego zysku netto rocznie od 2015 roku na działalność badawczo-rozwojową, korzystając jednocześnie ze źródeł pomocy publicznej – zarówno na poziomie polskim, jak i UE. Dla zwiększenia efektywności realizacji projektów badawczo-rozwojowych, Grupa PGE współpracuje z partnerami zewnętrznymi z Polski i z zagranicy, których wiedza i doświadczenie stanowią uzupełnienie kompetencji PGE.

21 października 2015 roku Rada Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) zaakceptowała Studium Wykonalności Programu Sektorowego Elektroenergetyki, które zostało przygotowane i złożone przez firmy branży energetycznej zrzeszone w PKEE. Wartość całej agendy badawczej została określona na 1 mld PLN, przy czym połowa tej sumy ma być wkładem własnym beneficjentów, natomiast druga połowa pochodzić będzie z funduszy Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój wdrażanych przez NCBR.

Dla efektywnego zarządzania działalnością badawczo-rozwojową w Grupie Kapitałowej PGE opracowano zasady jednolitego podejścia do identyfikacji, selekcji oraz prowadzenia projektów, a także powołano struktury odpowiedzialne za realizację działalności badawczo-rozwojowej w PGE S.A. i w poszczególnych liniach biznesowych.

Jednocześnie Grupa PGE zachęca pracowników do poszukiwania nowych, innowacyjnych rozwiązań w ich codziennej pracy. Spółka PGE Systemy S.A. uruchomiła w 2015 roku program „System zbierania pomysłów innowacyjnych” (SZPI-lka). Celem projektu SZPI-lka jest wykorzystanie wiedzy i pomysłów oraz budowanie zaangażowania wszystkich pracowników. Pomysły podlegają wstępnej ocenie pod kątem możliwości wdrożenia, przy czym wstępnej oceny dokonuje pracownik zgłaszający pomysł. Możliwość zgłaszania inicjatyw dotyczy wszystkich obszarów działania PGE Systemy S.A. Zgłoszone przez pracowników inicjatywy są opiniowane przez specjalnie w tym celu powołaną komisję, w której skład wchodzi przedstawiciele Biura HR, Biura Komunikacji, Departamentu Finansów i Administracji, prawnik, dyrektor z obszaru zgłoszonej inicjatywy oraz przedstawiciele PGE S.A. Na tej podstawie podejmowana jest ostateczna decyzja czy inicjatywa zostanie wdrożona.

8.5 Społeczeństwo

8.5.1 Wpływ GK PGE na rozwój społeczności

W 2014 roku PGE S.A. przyjęła procedurę zarządzania działaniami w zakresie zaangażowania społecznego w całej Grupie, która ma zapewnić spójność, przejrzystość i efektywność działań spółek Grupy PGE w tym obszarze.

Grupa PGE jest ważnym partnerem dla społeczności lokalnych. Pozytywne relacje ze społecznościami lokalnymi Grupa buduje w oparciu o wspólnie realizowane projekty, wsparcie lokalnych wydarzeń, ale także poprzez inwestycje w infrastrukturę miejscowości, w których prowadzi działalność biznesową. W ramach dotychczasowych działań udało się zrealizować m.in. takie projekty jak budowa boiska, budowa i wyposażenie placów zabaw, skateparku, remonty świetlic wiejskich. Ważnym aspektem była także poprawa bezpieczeństwa w miastach. Dzięki darowiznom przyznanych przez Fundację, postawiono m.in. nowe znaki drogowe.

Grupa PGE wspiera mieszkańców miejscowości w których jest obecna na co dzień także poprzez działania pracowników – wolontariuszy. W ramach programu wolontariatu pracowniczego PGE „Pomagamy”, w 2015 roku pracownicy Grupy zrealizowali liczne projekty wśród których wymienić można m.in.:

- Stworzenie ścieżki edukacyjno-przyrodniczej w Bogatyni i Czersku
- Remont remizy Ochotniczej Straży Pożarnej we wsi Ponikiew Duża
- Budowa placu zabaw w Cierpiętach, Piotrkowie Trybunalskim i w Gomunicach
- Stworzenie sali terapii sensorycznej w Jarosławiu
- Zrealizowanie sali doświadczania świata w Przeworsku
- Stworzenie ogrodu dla uczniów szkoły podstawowej w Radomsku
- Stworzenie pracowni gastronomicznej w Bełchatowie i Sandomierzu
- Zagospodarowanie sali sportowej w Rozprze
- Stworzenie sali terapeutycznej w Nowym Czarnowie, Nowogrodzie oraz w Łodzi
- Budowa radiowęzła w szkole

łącznie na projekty związane ze wsparciem lokalnych społeczności w obszarze infrastruktury oraz projekty wolontariackie w tym zakresie przeznaczono ok. 380.000 PLN w 2015 roku.

GK PGE w 2015 roku zajęła trzecie miejsce w zestawieniu ogólnym oraz pierwsze wśród firm z branży energetycznej w konkursie „Liderzy Filantropii” za przekazanie na cele charytatywne 6.049.147 PLN. Jest to awans o jedno miejsce w stosunku do zestawienia z poprzedniego roku. Kwoty przekazane na cele społeczne są w działaniach CSR inwestycją w rozwój lokalnych społeczności.

Ważnym partnerem we współpracy ma rzecz społeczności są dla Grupy PGE samorządy gmin, w których prowadzi działalność biznesową. Wydarzeniem przeznaczonym dla samorządowców są regionalne Fora Energetyczne organizowane cyklicznie przez spółkę PGE Dystrybucja S.A., podczas których spółka dzieli się wiedzą dotyczącą dystrybucji energii elektrycznej oraz procesów inwestycyjnych. Fora odbywają się na terenie wszystkich oddziałów spółki i służą tworzeniu dialogu w najważniejszych dla nas obszarach - stwarzają przestrzeń do podejmowania trudnych tematów, pozwalają zbudować zrozumienie dla działań OSD i wspólnie wypracować rozwiązania korzystne dla obu stron. Grupa PGE relacje buduje na zaufaniu, wzajemnym szacunku oraz współpracy przy projektach na rzecz rozwoju społeczności lokalnych.

Dobrosąsiedzkie stosunki i zaangażowanie w życie mieszkańców gmin, na terenie których może powstać pierwsza polska elektrownia jądrowa, stanowią dla PGE EJ 1 sp. z o.o. kluczowe elementy przygotowań do realizacji inwestycji budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. Spółka, w uzgodnieniu z lokalnymi władzami gmin, prowadzi szereg działań edukacyjno-informacyjnych podnoszących poziom wiedzy na temat energetyki jądrowej oraz prowadzonych w gminach badań środowiskowych i lokalizacyjnych, mających na celu wyłonienie ostatecznej lokalizacji dla elektrowni. W gminach funkcjonują Lokalne Punkty Informacyjne, organizowane są wizyty studyjne oraz stoiska informacyjne podczas ważnych wydarzeń lokalnych. PGE EJ 1 sp. z o.o. prowadzi też działania skierowane do dzieci i młodzieży.

W listopadzie 2015 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. zainaugurowała Program Wsparcia Rozwoju Gmin Lokalizacyjnych. Jego celem jest umacnianie partnerskich relacji spółki ze społecznością lokalną oraz władzami gmin Choczewo, Gniewino i Krokowa poprzez wspieranie inicjatyw istotnych dla mieszkańców i rozwoju terenów objętych działaniami inwestycyjnymi. W ramach programu na wsparcie mogą liczyć wszystkie podmioty planujące realizację projektów edukacyjno-informacyjnych, propagujących wiedzę na temat energetyki jądrowej, wspierających gminne projekty inwestycyjne oraz – na poziomie powiatów puckiego i wejherowskiego – starostwa powiatowe planujące aktywności związane z lokalnym rynkiem pracy i szkolnictwem zawodowym. O wsparcie mogą się starać zarówno instytucje publiczne, organizacje, jak i osoby prywatne. Warunkiem koniecznym jest, aby planowane działania były realizowane na poziomie lokalnym, z korzyścią dla wszystkich mieszkańców. W 2015 roku na realizację projektów w ramach Programu, spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. przeznaczyła 1.200.000 PLN.

8.5.2 Fundacja PGE – Energia z Serca

Fundacja PGE - Energia z Serca powstała w 2011 roku z inicjatywy PGE S.A. Fundacja jest wspólną platformą komunikacji w zakresie działań prospołecznych dla wszystkich spółek Grupy Kapitałowej PGE. W latach 2013-2015 roku członkowie Zarządu Fundacji PGE uczestniczyli w projekcie: „Podwyższenie jakości realizacji zadań publicznych przez fundacje korporacyjne w Polsce”, organizowanym przez Forum Darczyńców.

W 2015 roku Fundacja PGE – Energia z Serca wspólnie z Departamentem Komunikacji Korporacyjnej PGE S.A. przy udziale kluczowych spółek GK PGE zorganizowała II edycję programu wolontariatu pracowniczego PGE „Pomagamy”. Pracownicy otrzymali dofinansowanie w formie grantów na realizację własnych projektów prospołecznych. W ramach pierwszej edycji programu zrealizowano 30 zwycięskich projektów. W kolejnej edycji wyłoniono 40 nowych projektów, realizowanych w 2015 roku. Program wolontariatu pracowniczego będzie kontynuowany w 2016 roku.

W 2015 roku Fundacja PGE – Energia z Serca, odpowiadając na strategiczne wyzwania stojące przed Grupą Kapitałową PGE, rozpoczęła realizację konkursu „Energia Innowacji”. W konkursie mogą wziąć udział młodzi naukowcy – doktoranci i osoby posiadające tytuł doktora do 5 lat od obrony rozprawy doktorskiej. Zgłaszane przez nich innowacyjne projekty dotyczyć powinny obszarów działalności Grupy PGE, czyli wydobycia, wytwarzania, energetyki odnawialnej, energetyki jądrowej, dystrybucji lub sprzedaży energii elektrycznej. Oceniane będą m.in. jakość i charakter przedstawionego projektu, jego komercyjny i naukowy potencjał. Najlepsze pomysły mają szansę na wdrożenie w ramach działalności Grupy Kapitałowej PGE.

8.5.3 Edukacja otoczenia

Elementem prowadzenia działalności przez Grupę PGE jest edukacja w zakresie bezpiecznego oraz oszczędnego korzystania z energii elektrycznej. Poprzez realizowane programy Grupa PGE chce dotrzeć do jak największej grupy użytkowników energii elektrycznej i kształtować dobre nawyki wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

W 2015 roku kontynuowany był program „Prąd – mój bezpieczny przyjaciel”, prowadzony od kilku lat przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Warszawa oraz cykl lekcji i spotkań edukacyjnych „Bezpieczna energia”, realizowany w Oddziale Łódź-Miasto. Do najmłodszych widzów i słuchaczy docieraliśmy poprzez spektakl lalekowy „O Kacperku i Świetliku, czyli o tym, co w gniazdku piszczy”, dostosowany do poziomu percepcji przedszkolaków. Powstałe w ubiegłym roku w Oddziale Skarżysko-Kamienna widowisko wciąż cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem wśród dzieci i pedagogów. Uznawane jest za niecodzienną i bogatą w przekazie lekcję, wspomagającą edukację najmłodszych w zakresie bezpiecznych zachowań. PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin zaprosił z kolei do współpracy Teatr im. H.Ch. Andersena w Lublinie. Teatr pokazał, że "prąd nie taki straszny", a - wykorzystywany z głową - może być nawet źródłem zabawy. W ten sposób powstał autorski projekt serii warsztatów teatralnych "ENERGIA TEATRU", gdzie za pomocą pedagogiki zabawy, ćwiczeń dramowych i parateatralnych dzieci mogą poznać zasady związane z używaniem energii elektrycznej.

W ramach zwiększania świadomości społecznej dotyczącej odnawialnych źródeł energii, PGE EO S.A. przygotowała kampanię edukacyjną „Energia z gigawatem”, skierowaną do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz ich rodziców. W ramach kampanii wskazywano korzyści wynikające z oszczędzania energii elektrycznej i wody oraz przekazano praktyczne wskazówki w tym zakresie.

W sierpniu 2015 roku PGE Obrót S.A. razem z Podkarpacką Fundacją Rozwoju Kultury w Sanoku już po raz drugi zorganizowały cykl zabaw edukacyjnych dla dzieci w wieku od 5 do 11 lat z wirtualnymi postaciami: Energoludkiem, Ekoludkiem i Profesorem Doświadczalskim. Dla uczestników „Energetycznych wakacji” przygotowane zostały gry, eksperymenty naukowe oraz pokazy filmów.

Dodatkowo w Muzeum Energetyki Podkarpackiej, znajdującym się w siedzibie PGE Obrót S.A. w Rzeszowie, odbywają się zajęcia zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, pod nazwą „Elektromagnetyczne opowiadania”. Podczas spotkań, oprócz zwiedzania muzeum, przewidziano interaktywne zajęcia edukacyjne, pokazy naukowe i eksperymenty z zakresu elektryczności, magnetyzmu i elektrostatyki.

Grupa PGE rozwija także wiedzę na temat energetyki jądrowej zarówno na szczeblu ogólnopolskim, jak i wśród społeczności lokalnych. Przykładem takich praktyk jest program edukacyjno-informacyjny „Świadomie o atomie” realizowany przez PGE EJ 1 sp. z o.o. Jego celem jest zachęcanie Polaków do poszukiwania informacji o energetyce jądrowej i jednocześnie dostarczanie wiedzy umożliwiającej każdemu wyrobienie sobie własnego zdania na ten temat. Elementem programu jest portal informacyjno-edukacyjny www.swiadomieoatomie.pl. PGE EJ 1 sp. z o.o. organizuje również konkursy i działania edukacyjne, przeznaczone dla studentów i wykładowców akademickich w ramach programu „Atom dla Nauki”. Jego celem jest zachęcenie przyszłych pokoleń inżynierów oraz specjalistów z innych, niekoniecznie technicznych dziedzin, do pogłębiania wiedzy na temat energetyki jądrowej. Na wybranych uczelniach wyższych organizowane są spotkania ze studentami pod hasłem „Dzień z Atomem dla Nauki”. W 2015 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. była również po raz kolejny partnerem 8. Międzynarodowej Szkoły Energetyki Jądrowej.

W 2015 roku ważnym elementem prowadzonych przez PGE EJ 1 sp. z o.o. działań edukacyjnych na szczeblu krajowym i lokalnym były zorganizowane z inicjatywy spółki pokazy amerykańskiego filmu dokumentalnego „Obietnica Pandory”. Film ten popularyzuje wiedzę na temat energetyki jądrowej i obala mity, które narosły wokół tego tematu. Pokazy odbyły się w wybranych kinach studyjnych większych miast w Polsce, na uczelniach wyższych oraz w gminach lokalizacyjnych w woj. pomorskim. Film doczekał się również emisji w paśmie filmów dokumentalnych w TVP.

Współpraca z uczelniami wyższymi

Spółki Grupy PGE utrzymują też długofalowe relacje ze środowiskiem akademickim, czego przykładem są liczne partnerstwa z uczelniami wyższymi w całej Polsce. PGE GiEK S.A. współpracuje z 12 ośrodkami naukowymi w kraju. Umowy z uczelniami obejmują współpracę w dziedzinie energetyki, ciepłownictwa, ochrony środowiska, ale także ekonomii, rachunkowości, organizacji i zarządzania oraz prawa.

W gronie uczelni, z którymi współpracuje PGE GiEK S.A. są obecnie: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Uniwersytet Łódzki, dwie szczecińskie uczelnie: Akademia Morska i Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny oraz Politechniki: Łódzka, Wrocławska, Warszawska, Gdańska, Opolska i Rzeszowska, a także Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim i Społeczna Akademia Nauk Wydział w Bełchatowie.

8.5.4 Działania charytatywne

Od wielu lat Grupa PGE prowadzi działania charytatywne. Udzielane jest wsparcie w ramach akcji świątecznych i mikołajkowych, zarówno bezpośrednio potrzebującym dzieciom, jak i instytucjom (hospicja, szpitale, ośrodki pomocy społecznej, fundacje czy szkoły na szczeblu lokalnym), w kilkunastu miastach w Polsce. Pracownicy poszczególnych spółek biorą udział w ogólnopolskich inicjatywach, takich jak: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Szlachetna Paczka czy Pomóż dzieciom przetrwać zimę.

PGE Dystrybucja S.A., PGE EJ1 sp. z o.o. oraz PGE GiEK S.A. wspólnie z Fundacją PGE – Energia z Serca rozdały ponad 3.500 tornistrów dla uczniów najmłodszych klas z potrzebujących rodzin. Jest to kontynuacja realizowanej od 13 lat akcji „Energetyczny tornister”. W tym roku energetyczne tornistry otrzymały dzieci z województw: lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. W ramach akcji spółki współpracowały z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy, które pomagały dotrzeć do najbardziej potrzebujących rodzin.

W ramach działań charytatywnych pracownicy poszczególnych spółek organizują zbiórki np. nakrętek po napojach na rzecz fundacji czy stowarzyszeń. Działania te mają na celu przede wszystkim zebranie funduszy na sprzęt rehabilitacyjny dla podopiecznych wybranych organizacji. W 2015 roku wybrane spółki z Grupy PGE realizowały projekt „Masz nakrętkę na pomaganie?”. Spółka Exatel S.A. udzieliła także wsparcia Polskiemu Stowarzyszeniu Osób Chorych na Hemofilię.

8.6 Mecenatek i sponsoring kultury

Od wielu lat Grupa PGE inwestuje w rozwój kultury i sztuki poprzez sponsoring ważnych wydarzeń oraz inicjatyw kulturalnych oraz wspiera rozwój sportu – zawodowego i amatorskiego. Dostarczając pozytywnych wrażeń i emocji, Grupa PGE wspiera i promuje polską kulturę. Mecenatek Grupy PGE obejmuje ważne i wartościowe wydarzenia kulturalne – muzyczne, teatralne czy filmowe. Działania te wpływają tym samym na rozwój lokalnych społeczności oraz przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności miejsc, zarówno dla mieszkańców, turystów, jak i inwestorów.

Mecenatek i sponsoring kultury

Grupa Kapitałowa PGE dzieli się pozytywną energią płynącą z kultury i sztuki. W 2015 roku GK PGE po raz kolejny została Mecenatek Muzycznego Festiwalu w Łańcucie. Grupa wspiera muzykę poważną również poprzez współpracę z Filharmonią Narodową w Warszawie.

Grupa PGE jako sponsor zaangażowała się w wiele różnorodnych inicjatyw i wydarzeń lokalnych i ogólnopolskich. Wśród kluczowych wydarzeń, w które Grupa PGE była zaangażowana w 2015 roku wymienić można m.in. kolejną edycję OFF Festival w Katowicach. Impreza ta od lat silnie kojarzona jest z muzyką na najwyższym poziomie. Podczas kilku dni goście mają okazję usłyszeć ponad 90 artystów z całego świata. Towarzyszą temu wydarzenia, promujące również inne dziedziny sztuki. OFF Festival otrzymał międzynarodową nagrodę Green'n'Clean i tym samym został uznany za festiwal przyjazny środowisku naturalnemu. W 2015 roku OFF Festival, jako pierwszy w Europie rozpoczął współpracę z jedną z najważniejszych rozgłośni radiowych na świecie, amerykańską stacją KEXP.

Od wielu lat GK PGE włącza się w organizację kultowego Festiwalu Filmu i Sztuki „Dwa Brzegi” w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. W Lublinie po raz kolejny Grupa PGE wsparła Festiwal Inne Brzmienia ART 'N' Music Festiwal. Z nowych inicjatyw należy wymienić Festiwal Sztukmistrzów oraz współpracę z Muzeum Lubelskim.

Rok 2015 to również okres, kiedy Grupa PGE zaangażowała się w nowe projekty kulturalne takie, jak PKO OFF Camera w Krakowie – festiwal filmowy, który do Krakowa przyciąga światowej sławy twórców filmowych. Grupa PGE dołączyła do grona Mecenasów Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie oraz została Partnerem Strategicznym Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana w Warszawie. W 2015 roku Grupa PGE została także Sponsorem Głównym Air Show 2015 – międzynarodowych pokazów lotniczych w Radomiu.

We wszystkich naszych działaniach nie zapominamy również o najmłodszych – 9 maja 2015 roku na PGE Narodowym odbył się już 19. Piknik Naukowy, a 6 grudnia w hotelu Brant pod Warszawą „Wymarzone Mikołajki PGE”. To charytatywna impreza dla dzieci z domów dziecka, które tego dnia mogły spotkać się z licznie przybyłymi gwiazdami. Wszystkie uzyskane środki finansowe przekazywane są do Domów Dziecka.

Również spółki Grupy PGE angażują się w liczne wydarzenia o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnych. Wśród ważniejszych w 2015 roku wymienić można m.in. inicjatywy wspierane przez spółki PGE Dystrybucja S.A., PGE GiEK S.A. oraz PGE Obrót S.A.

Spółka PGE Dystrybucja S.A. była partnerem kilku festiwali artystycznych: Festiwalu Muzycznego „Perła Baroku”, prezentującego muzykę klasyczną w wykonaniu mistrzów, łódzkiego Festiwalu Kultury Chrześcijańskiej, Letniego Festiwalu Filmowego POLÓWKA w Łodzi, czy koncertu „Białystok – miasto dobrej muzyki”, organizowanego na pożegnanie lata w ramach Festiwalu Wschód Kultury. Spółka wsparła także plebiscyt na najważniejsze łódzkie wydarzenie kulturalne roku „Energia Kultury”. Dzięki wsparciu PGE Dystrybucja mieszkańcy Podkarpacia mogli podziwiać niezwykle barwny Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych, a łodzianie widowiskowy Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła LIGHT.MOVE.FESTIVAL., który stanowi znakomite połączenie wydarzeń z zakresu kultury i sztuki z promocją innowacyjności i nowoczesnych, ekologicznych technologii.

Spółka PGE GiEK S.A. w 2015 roku była sponsorem Wielkiej Gali Jazzowej „Grand Prix Jazz Melomani 2014” w Teatrze Wielkim w Łodzi, Jesiennych Spotkań Teatralnych z BAT-em, Międzynarodowego Festiwalu Piosenki Greckiej Zgorzelec, Bydgoskiego Festiwalu Operowego, X Spotkań Teatralnych i spektakli teatralnych w Teatrze im. J. Osterwy w Gorzowie Wlkp., Rzeszowskich Spotkań Teatralnych - Festiwal Nowego Teatru, Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolskim Teatrze Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu, Międzynarodowego Przeglądu Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Bogatyni. Spółka angażowała się również w inne lokalne przedsięwzięcia.

PGE Obrót S.A. wsparła m.in. Festiwal Szkół Teatralnych w Łodzi, Filharmonię Podkarpacką im. A. Malawskiego w Rzeszowie, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Leżajsku, XX Jubileuszowy Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. K. Jamroz w Busku Zdroju, 28. Międzynarodowy Festiwal Teatralny WALIZKA w Łomży, Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny Miłosza Magina w Łodzi, Eurofol w Zamościu oraz Rzeszów Art Festiwal, którego została sponsorem tytularnym. PGE Obrót S.A. zasponsorowała również wydanie NIEMAPY – ilustrowanego przewodnika po Rzeszowie dla dzieci. PGE Obrót S.A. po raz drugi włączyła się także do akcji Noc Muzeów, wspierając 7 muzeów: Muzeum Przyrodniczo - Leśne w Białowieży, Muzeum Lubelskie w Lublinie, Regionalne Centrum Naukowo – Technologiczne, Muzeum im. ks. Staszica w Hrubieszowie, Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce, Muzeum Kinematografii w Łodzi oraz Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie. Dodatkowo, podczas Nocy Muzeów PGE Obrót S.A. udostępniła zwiedzającym Muzeum Energetyki Podkarpackiej, znajdujące się w siedzibie firmy. Razem z PGE Dystrybucja S.A. Oddział Rzeszów, oprócz zwiedzania muzeum, PGE Obrót S.A. przeprowadziła pokazy i doświadczenia naukowe z zakresu elektryczności i elektrostatyki.

Sponsoring sportu

Grupa PGE promuje sport profesjonalny i amatorski. Wspiera zarówno kluby z ugruntowaną pozycją, jak i te, które dopiero ją budują. GK PGE poprzez swoje zaangażowanie w rozwój polskiego sportu, stara się dzielić energią z tymi, którzy właściwie ją wykorzystują. Grupa PGE wspiera drużyny różnych dyscyplin sportowych skupiających największą uwagę kibiców: siatkówki (PGE Skra Bełchatów i PGE Atom Trefl Sopot), piłki nożnej (PGE GKS Bełchatów), koszykówki (PGE Turów Zgorzelec), żużla (PGE Stal Rzeszów) i piłki ręcznej (PGE Stal Mielec). Zespoły, które sponsoruje Grupa mają ogromną energię w dążeniu do sukcesu, która pobudza do działania i rozwoju.

Grupa PGE aktywnie wspiera także najbardziej utalentowanych sportowców, takich jak brązowa medalistka Igrzysk Olimpijskich 2012 - Zofia Klepacka. PGE popularyzuje sport angażując się także w promocję dużych wydarzeń sportowych. W roku 2015 GK PGE rozpoczęła dwa nowe projekty sponsoringowe o zasięgu ogólnopolskim. Jednym z nich jest współpraca z największym obiektem sportowym w Polsce – PGE Narodowym, drugim współpraca z najlepszą ligą żużlową na świecie – PGE Ekstraligą.

Grupa PGE wspiera także inicjatywy z obszaru sportu amatorskiego, przez co aktywuje młodych ludzi do ciągłego rozwoju.

9 Pozostałe istotne zdarzenia okresu sprawozdawczego oraz zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym

9.1 Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią najbardziej istotną pozycję aktywów Grupy Kapitałowej PGE. Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne Grupa Kapitałowa PGE okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej swojego majątku. Grupa Kapitałowa PGE w ocenie sytuacji rynkowej posługuje się zarówno własnymi narzędziami analitycznymi, jak i wsparciem niezależnych ośrodków analitycznych.

9.1.1 Analiza utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych segmentu Energetyka Konwencjonalna

W I półroczu 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE zidentyfikowała szereg czynników, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów wytwórczych w segmencie Energetyka Konwencjonalna. Do najważniejszych czynników wpływających na wartość odzyskiwalną aktywów w ocenie Grupa Kapitałowa PGE należą:

- spadek cen kontraktów terminowych i cen spotowych energii elektrycznej w Polsce i za granicą
Ceny kontraktów terminowych dla profilu BASE i PEAK spadły w 2015 roku o 8%. Niższe ceny na rynkach spotowych w Niemczech i Skandynawii powodują utrzymującą się wysoką konkurencyjność importu energii do Polski.
- restrykcyjna polityka klimatyczna UE
Coraz bardziej restrykcyjne podejście UE do polityki klimatycznej przejawia się w trwających właśnie procesach legislacyjnych, których skutkiem ma być przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, ograniczenie wpływu szkodliwych emisji oraz poprawa efektywności energetycznej. Przejawem wprowadzania nowych standardów emisyjnych jest dyrektywa o emisjach przemysłowych („Dyrektywa IED”), dokumenty referencyjne dotyczące najlepszych dostępnych technik dla dużych źródeł spalania („konkluzje BAT”) czy też Mechanizm Rezerwy Stabilizacyjnej. Z kolei energia produkowana w odnawialnych źródłach jest oraz ma być subsydiowana poprzez system przyznawania świadectw pochodzenia oraz system aukcyjny. W ramach tych inicjatyw należy spodziewać się powstawania kolejnych narzędzi, które będą dążyły do dekarbonizacji elektroenergetyki – w tym ograniczania produkcji bloków węglowych na rzecz odnawialnych źródeł energii. Konsekwencją jest w pierwszej kolejności spadek konkurencyjności elektrowni opartych o węgiel brunatny, które charakteryzują się wysokimi współczynnikami emisyjności CO₂ w przeliczeniu na MWh.
- nadpodaż węgla kamiennego na rynku
Nadpodaż węgla kamiennego oraz zaostrzona konkurencja cenowa na rynku krajowym powoduje istotny spadek cen węgla kamiennego. Przekłada się to na zdecydowane obniżenie kosztów paliwa w elektrowniach opalanych węglem kamiennym i pogorszenie pozycji konkurencyjnej elektrowni działających na węglu brunatnym. Zdaniem GK PGE sytuacja ta ma charakter trwały, co znajduje potwierdzenie w utrzymujących się niskich kwotowaniach produktów terminowych na rynku światowym i niskich obserwowanych cenach transakcyjnych na rynku polskim. Nadpodaż węgla kamiennego wpływa na spadek oczekiwań dotyczących marży uzyskiwanej przez elektrownie na węglu brunatnym, również w średnim i długim terminie.

Skutkiem powyższych zdarzeń Grupa Kapitałowa PGE prognozuje zmniejszenie przepływów pieniężnych generowanych w przyszłości oraz stwierdziła ryzyko utraty wartości przez konwencjonalne aktywa wytwórcze.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest w praktyce bardzo trudne. W przypadku całych elektrowni i kopalni, dla których należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe.

W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2015 – 2030. Dla jednostek wytwórczych, których zakładany okres ekonomicznej użyteczności wykracza poza rok 2030 określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Dzięki przyjęciu dłuższych projekcji wartość odzyskiwalna może być oszacowana bardziej rzetelnie.

Przyjęte założenia

Przeprowadzając test na utratę wartości na 30 czerwca 2015 roku przyjęto następujące kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU:

- uznanie za jeden CGU odpowiednio:
  - Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów oraz Oddziału Elektrownia Bełchatów („Kompleks Bełchatów”)
  - Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Turów oraz Oddziału Elektrownia Turów („Kompleks Turów”), z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi oddziałami
- uznanie za trzy oddzielne CGU Elektrowni Dolna Odra, Elektrociepłowni Szczecin i Elektrociepłowni Pomorzany wchodzących w skład Oddziału Zespół Elektrowni Dolna Odra,
- prognozy cen energii elektrycznej na lata 2015-2030, zakładające wzrost rynkowej ceny hurtowej o ponad 20% do roku 2020 oraz mniejszy wzrost w kolejnych latach (w cenach stałych),
- prognozy cen uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2030, zakładające ponad dwukrotny wzrost ceny do roku 2020 oraz mniejszy wzrost w kolejnych latach (w cenach stałych),
- prognozy cen węgla kamiennego na lata 2015-2030, zakładające względnie stały poziom rynkowych cen węgla w latach 2015-2018, wzrost cen w latach 2019-2020 oraz stabilizację cen w latach kolejnych (w cenach stałych),
- przyjęcie ilości otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ dla potrzeb produkcji energii elektrycznej na lata 2015 - 2020 dla poszczególnych CGU zgodnie z wnioskiem Polski o przejściowy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji na modernizację wytwarzania energii elektrycznej na podstawie art. 10c ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (tzw. wnioskiem derogacyjnym), który spełnia wymogi Decyzji Komisji z 13 lipca 2012 roku. W zakresie produkcji ciepła uwzględniono darmowe uprawnienia zgodnie z wykazem wielkości przydziałów uprawnień do emisji CO₂ na ciepło na lata 2013-2020 opublikowanych przez Ministerstwo Środowiska,
- uwzględnienie przydziału darmowych uprawnień do emisji CO₂ w okresie 2021-2030, na podstawie prognoz opartych o dotychczasowy sposób ich alokacji,
- uwzględnienie od roku 2023 tzw. rynku mocy, tj. wynagrodzenia dla jednostek wytwórczych i redukujących zapotrzebowanie, niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym; przyjęto wynagrodzenie analogiczne do wyników funkcjonującego rynku mocy w Wielkiej Brytanii,
- uwzględnienie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w całym okresie prognozy,
- uwzględnienie optymalizacji kosztów pracy, wynikającej m.in. z aktualnych planów etatyzacji,
- utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym,
- uwzględnienie inwestycji rozwojowych, dla których rozpoczęto prace budowlane,
- przyjęcie średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 7,26%,
- otrzymanie przez uprawnionych wytwórców rekompensat z tytułu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych („KDT”).

Prognozy cen energii elektrycznej, uprawnień do emisji CO₂, węgla kamiennego, produkcja i zapotrzebowanie na energię elektryczną pochodziły z opracowania przygotowanego przez niezależnego eksperta. Przyjęto prognozę cen energii określoną jako najbardziej prawdopodobną, przy czym dla roku 2016, w części pokrytej obowiązującymi kontraktami, przyjęto ceny wynikające z tych kontraktów.

Należy też zaznaczyć, że na dzień 30 czerwca 2015 oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie istniały konkretne projekty i plany dla polskiego rynku, dotyczące sposobu i terminu obowiązywania tzw. rynku mocy po roku 2023 oraz wsparcia dla źródeł wytwórczych opalanych gazem ziemnym dla okresu po roku 2018. Tym niemniej zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie takich założeń jest zasadne z uwagi na przewidywane i pożądane zmiany w otoczeniu regulacyjnym. Założenia, które zostały odzwierciedlone w przepływach finansowych, stanowią zdaniem Grupy Kapitałowej PGE realny scenariusz sposobu ich funkcjonowania i okresu obowiązywania. Tym niemniej nie można wykluczyć, że ostateczny kształt oraz okres obowiązywania tych rozwiązań może się istotnie różnić od przyjętych.

Tabela: Wyniki przeprowadzonych testów dla CGU, dla których stwierdzono utratę wartości:

Stan na dzień 30 czerwca 2015	Wartość testowana	Stwierdzona utrata wartości	Wartość po odpisie
Jednostki wytwórcze segmentu Energetyka Konwencjonalna			
Kompleks górniczo-energetyczny Bełchatów	17.188	-3.136	14.052
Kompleks górniczo-energetyczny Turów	5.561	-5.116	445
Elektrownia Opole	4.408	0	4.408
Elektrociepłownia Szczecin	516	0	516
Elektrociepłownia Bydgoszcz	417	-417	0
Elektrociepłownia Lublin-Wrotków	400	0	400
Elektrociepłownia Rzeszów	300	0	300
Elektrociepłownia Gorzów	296	0	296
Elektrociepłownia Kielce	157	-157	0
Elektrociepłownia Pomorzany	70	0	70
Elektrownia Dolna Odra	0	0	0
Elektrociepłownia Zgierz	0	0	0
Pozostałe aktywa przypisane do segmentu	16	-16	0
RAZEM	29.329	-8.842	20.487

Przedstawiona powyżej wartość testowana to wartość księgowa netto testowanych aktywów na dzień 30 czerwca 2015 roku, pomniejszona o wartość rezerwy na rekultywację na ten dzień.

W wyniku przeprowadzonego testu na dzień 30 czerwca 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE stwierdziła utratę wartości majątku wytwórczego w wysokości 8.842 mln PLN.

Ponowna ocena wartości odzyskiwalnej majątku wytwórczego na dzień 31 grudnia 2015 roku

W ocenie Grupy Kapitałowej PGE długoterminowe założenia przyjęte przy przeprowadzeniu testów na utratę wartości na dzień 30 czerwca 2015 roku są w większości prawidłowe również na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania. W związku z weryfikacją niektórych założeń, szczególnie krótkoterminowych, przeprowadzono aktualizację wykonanych testów wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Aktualizacji poddano przede wszystkim pierwsze dwa lata prognozy (tj. lata 2016 i 2017). Uaktualniono także planowane w okresie prognozy wydatki inwestycyjne, plany sprzedaży energii elektrycznej oraz wycenę środków, które w przyszłości mają być zgromadzone na potrzeby rekultywacji wyrobisk górniczych. Uzyskany wynik porównano z wartościami bilansowymi na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Ponowna ocena wartości odzyskiwalnej nie wykazała zasadności zmiany wartości utworzonych wcześniej odpisów aktualizujących ani konieczności utworzenia nowych odpisów w odniesieniu do całych ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Dodatkowo w ciągu 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE utworzyła odpisy aktualizujące wartość majątku wytwórczego w segmencie Energetyki Konwencjonalnej o wartości 145 mln PLN. Odpis aktualizujący w łącznej wysokości 8.987 mln PLN został ujęty w pozycji kosztów działalności podstawowej w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zmiany sytuacji rynkowej i otoczenia regulacyjnego opisane powyżej oznaczają, że pozycja konkurencyjna Grupy Kapitałowej PGE została osłabiona. Przewidywane zmniejszenie marż szczególnie dotyczy jednostek wykorzystujących jako paliwo węgiel brunatny, które nie korzystają z obniżenia cen węgla kamiennego. Dodatkowo elektrownie te, jako emitujące większą ilość CO₂ na każdą jednostkę wyprodukowanej energii, w większy sposób są dotknięte przewidywanymi wzrostami cen uprawnień do emisji.

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek wykazały, że największy wpływ na wartość użytkową wycenianych aktywów mają przede wszystkim zmiany ceny energii elektrycznej, ceny uprawnień do emisji CO₂, średnioważony koszt kapitału a także założenie dotyczące wprowadzenia w Polsce tzw. rynku mocy. W mniejszym stopniu na wartość użytkową wpływa zmiana kosztu zakupu węgla kamiennego.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości testu na utratę wartości aktywów segmentu Energetyki Konwencjonalnej na dzień 31 grudnia 2015 roku na zmianę kluczowych założeń.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący w miliardach PLN	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	+ 1%	-	1,0
	- 1%	1,0	-
Zmiana WACC	+ 0,5 p.p.	0,8	-
	- 0,5 p.p.	-	0,9
Zmiana ceny uprawnień do emisji CO ₂ w całym okresie prognozy	+ 1%	0,4	-
	- 1%	-	0,4
Założenie dotyczące tzw. rynku mocy	brak rynku mocy po 2023 roku	5,0	-

9.1.2 Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Odnawialna

Wartość firmy wykazana w sprawozdaniu finansowym w wysokości 286 mln jest przypisana do segmentu Energetyka Odnawialna.

Grupa Kapitałowa PGE okresowo weryfikuje wartość firmy łącznie z ośrodkami wypracowującymi środki pieniężne poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej.

Łącznie rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne przypisane do segmentu Energetyka Odnawialna na dzień 31 grudnia 2015 roku wynoszą 4.410 mln PLN. Wartość odzyskiwalna aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie wartości użytkowej testowanych aktywów metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na lata 2015 – 2030. W przypadku farm wiatrowych został przyjęty okres projekcji odpowiadający zakładanemu okresowi eksploatacji danego projektu. W efekcie w przypadku CGU obejmujących farmy wiatrowe okres projekcji jest dłuższy i kończy się w latach 2032-2034. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Przy przyjęciu dłuższych projekcji wartość odzyskiwalna może być oszacowana bardziej rzetelnie.

Główne założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU są zgodne z założeniami przyjętymi do weryfikacji wartości aktywów segmentu Energetyka Konwencjonalna. Założenia charakterystyczne dla segmentu obejmują:

- uznanie za jeden CGU odpowiednio:
  - elektrowni szczytowo-pompowych,
  - pozostałych elektrowni wodnych,
  - elektrowni wiatrowych.
- uwzględnienie systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii zgodnie z założeniami nowej ustawy o OZE, tj. przy założeniu, iż wsparciem w postaci przyznaných certyfikatów objęte będą elektrownie wodne o mocy zainstalowanej nie przekraczającej 5 MW,
- przyjęcie danych na temat produkcji energii elektrycznej i praw majątkowych na podstawie danych historycznych oraz oszacowań eksperckich wykonanych na potrzeby inwestycyjne, skorygowanych o dyspozycyjność poszczególnych jednostek.

Wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została oszacowana istotnie wyżej niż ich wartość księgową, w związku z czym nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy oraz działających jednostek wytwórczych.

Niezależnie od przeprowadzonych testów Grupa Kapitałowa PGE dokonała przeglądu portfela projektów inwestycyjnych farm wiatrowych. W wyniku przeglądu zidentyfikowano projekty, których realizacja jest mało prawdopodobna. W konsekwencji Grupa Kapitałowa PGE ujęła odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie w wysokości 52 mln PLN.

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości wykazały, że największy wpływ na wartość odzyskiwalną wycenianych aktywów mają przede wszystkim zmiany założeń dotyczących ceny sprzedaży praw majątkowych, cen energii elektrycznej oraz średnioważonego kosztu kapitału. Przy zastosowanych założeniach Grupa Kapitałowa PGE szacuje, iż utrata wartości aktywów w segmencie Energetyka Odnawialna zachodziłaby w przypadku:

- wzrostu WACC o ponad 2,0 p.p.;
- zmniejszenia ceny energii elektrycznej o ponad 17% w całym okresie prognozy;
- zmniejszenia ceny praw majątkowych o ponad 44% w całym okresie prognozy.

9.1.3 Rzeczowe aktywa trwale segmentu Dystrybucja

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych związanych z działalnością dystrybucyjną na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi ponad 15 mld PLN i stanowi około 32% sumy skonsolidowanych aktywów. Ich wartość odzyskiwalna zależy głównie od taryfy przyznanej przez URE. Przychód regulowany (taryfowy) ustalany corocznie w projekcji finansowej zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów: operacyjnych, amortyzacji, podatków, zakupu energii na pokrycie różnicy bilansowej, kosztów przeniesionych oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału zaangażowanego w działalność dystrybucyjną na uzasadnionym poziomie. Natomiast poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału jak i amortyzacja uzależnione są od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów.

Grupa Kapitałowa PGE nie stwierdziła na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania przesłanek świadczących o utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych przypisanych działalności dystrybucyjnej.

9.2 Działania związane z energetyką jądrową

Partnerstwo biznesowe

W dniu 3 września 2014 roku pomiędzy PGE S.A., TAURON, ENEA oraz KGHM (Partnerzy Biznesowi) zawarta została Umowa Wspólników.

W dniu 15 kwietnia 2015 roku zgodnie z Umową Wspólników zawarta została umowa sprzedaży udziałów w PGE EJ 1 sp. z o.o., w wyniku której każdy z Partnerów Biznesowych nabył 10 % udziałów w PGE EJ 1 sp. z o.o.

W następstwie zbycia na rzecz Partnerów Biznesowych przez PGE S.A. udziałów w PGE EJ 1 sp. z o.o., PGE S.A. posiada 70% w kapitale zakładowym PGE EJ 1 sp. z o.o., a każdy z Partnerów Biznesowych po 10% w kapitale zakładowym PGE EJ 1 sp. z o.o. W maju 2015 roku Krajowy Rejestr Sądowy zarejestrował nowe brzmienie Umowy Spółki, wynikające z postanowień Umowy Wspólników, a w maju i czerwcu 2015 roku skład Rady Nadzorczej PGE EJ 1 sp. z o.o. został rozszerzony o przedstawicieli Partnerów Biznesowych.

Zgodnie z założeniami Grupa PGE pełnić będzie rolę lidera projektu budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej o mocy ok. 3.000 MW, a PGE EJ 1 sp. z o.o. ma w przyszłości pełnić funkcję operatora elektrowni.

Zgodnie z Umową Wspólników, Strony zobowiązują się wspólnie, w proporcji do posiadanych udziałów, sfinansować działania w ramach fazy wstępnej Programu (Etap rozwoju). Na Etapie rozwoju określone zostaną takie elementy, jak potencjalni partnerzy, w tym partner strategiczny, dostawcy technologii, wykonawcy EPC (Engineering, Procurement, Construction), dostawcy paliwa jądrowego oraz pozyskanie finansowania dla Programu, a także organizacyjne i kompetencyjne przygotowanie PGE EJ 1 sp. z o.o. do roli przyszłego operatora elektrowni jądrowej, odpowiedzialnego za jej bezpieczną i efektywną eksploatację („postępowanie zintegrowane”), a także wskazana zostanie lokalizacja elektrowni jądrowej. Zaangażowanie finansowe PGE S.A. w okresie Etapu rozwoju nie przekroczy kwoty ok. 700 mln PLN.

Strony Umowy Wspólników przewidują, że kolejne decyzje dotyczące Programu, w tym decyzje dotyczące deklaracji dalszego uczestnictwa poszczególnych Stron w kolejnym etapie Programu, zostaną podjęte bezpośrednio przed rozstrzygnięciem postępowania zintegrowanego.

Finansowanie

W 2015 roku prowadzono prace nad wstępną strukturą finansowania Programu na bazie dokonanej aktualizacji założeń nakładów inwestycyjnych i kosztów eksploatacji elektrowni jądrowej oraz rewizji modelu finansowego inwestycji. Prace były prowadzone ze wsparciem zewnętrznego konsultanta.

W 2015 roku miały również miejsce kolejne spotkania w ramach dialogu wstępnego z konsorcjami zainteresowanymi udziałem w Programie w celu bliższego określenia przyszłych relacji biznesowo-kapitałowych, a także wstępne rozmowy z instytucjami finansowymi zainteresowanymi uczestnictwem w projektach jądrowych.

W I kwartale 2016 roku, na potrzeby postępowania zintegrowanego, przewiduje się kontynuację prac w tym zakresie.

Mechanizmy wsparcia

W I półroczu 2015 roku PGE S.A. prowadziła uzgodnienia i dyskusje z Ministerstwem Gospodarki dotyczące potencjalnych mechanizmów wsparcia dedykowanych dla energetyki jądrowej.

Spółka uzasadniając katalog możliwych mechanizmów wsparcia, wskazała kontrakt różnicowy jako mechanizm, który powinien zostać zadedykowany energetyce jądrowej. Założono przy tym, że tego typu mechanizm powinien wykorzystywać narzędzia rynkowe w sposób zbliżony do zastosowanego w Wielkiej Brytanii mechanizmu kontraktu różnicowego, z wykorzystaniem najlepszych rozwiązań regulacyjno-prawnych zastosowanych dotychczas w Polsce.

Przewidywane jest prowadzenie, wspólnie z Rządem, dalszych prac mających na celu wypracowanie szczegółowych rozwiązań (modelu) mechanizmów wsparcia energetyki jądrowej, a w tym wspólne potwierdzenie zaprezentowanych założeń (uzasadnienia i zasadniczego kształtu mechanizmu) i wypracowanie szczegółowych rozwiązań ekonomiczno – finansowych i prawnych.

W II kwartale 2015 roku pozyskano doradcę dla przeprowadzenia analiz dotyczących opcji ekonomicznych, finansowych oraz prawnych dla struktury i warunków wprowadzenia kontraktu różnicowego dla projektu polskiej elektrowni jądrowej.

W III kwartale 2015 roku przekazano do Ministerstwa Gospodarki raport pt. „Kontrakt różnicowy (CfD) jako rekomendowany mechanizm zapewnienia ekonomicznej przewidywalności i opłacalności wdrożenia polskiego projektu jądrowego - uzasadnienie rekomendacji z analizy wariantowej alternatywnych opcji ekonomicznych, finansowych oraz prawnych dla struktury i warunków CfD w kontekście projektu polskiej elektrowni jądrowej”.

W IV kwartale 2015 roku przeprowadzono warsztaty dla międzyresortowego zespołu rządowego przy Ministerstwie Gospodarki w sprawie modelu kontraktu różnicowego oraz dodatkowych, potencjalnych mechanizmów wsparcia dedykowanych dla energetyki jądrowej. Zaprezentowano kontrakt różnicowy (CfD) jako rekomendowany mechanizm zapewnienia ekonomicznej przewidywalności i opłacalności wdrożenia polskiego projektu jądrowego wraz z analizą możliwych opcji ekonomicznych, finansowych oraz prawnych.

W I kwartale 2016 roku przewiduje się kontynuację współpracy z Rządem w zakresie wypracowania warunków realizacji polskiego projektu jądrowego.

Zarządzanie projektem, integracja, bezpieczeństwo

W okresie sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Doradcą Technicznym („DT”) - firmą AMEC Foster Wheeler Nuclear UK Limited, z którą podpisano umowę w dniu 11 września 2014 roku. DT ma za zadanie wspierać GK PGE w realizacji zadań i wypełnianiu obowiązków inwestora w stosunku do dostawcy technologii / głównego wykonawcy EPC oraz pozostałych wykonawców kluczowych prac. W ramach współpracy z Doradcą Technicznym odebrano szereg produktów, niezbędnych do właściwego zaplanowania, prowadzenia przygotowania i budowy elektrowni jądrowej. Współpraca będzie kontynuowana w ramach wydanych i planowanych do wydania upoważnień.

PGE EJ 1 sp. z o.o. rozpoczęła współpracę z zewnętrznym konsultantem w zakresie opracowania i wdrożenia architektury bezpieczeństwa zgodnej z metodyką SABSA oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (spełniających wymogi normy ISO 27001).

W 2015 roku przyjęto zaktualizowany model organizacyjny – zarządczy dla przygotowania budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej, zgodnie z którym prace będą realizowane w formie programu, w ramach którego realizowane będą kluczowe projekty („Program”).

Lokalizacja, infrastruktura i środowisko

W związku z rozwiązaniem w dniu 23 grudnia 2014 roku umowy z WorleyParsons PGE EJ 1 sp. z o.o. wdrażała nowe założenia związane z wyborem lokalizacji dla elektrowni jądrowej oraz uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzji o ustaleniu lokalizacji niezbędnych w procesie inwestycyjnym.

W roku 2015 spółka kontynuowała działania mające na celu wybór dwóch wariantów alternatywnych lokalizacji elektrowni jądrowej, które zostaną poddane ocenie oddziaływania na środowisko. Analizom zostały poddane trzy lokalizacje wyłonione uprzednio na podstawie przeprowadzonej analizy wielokryterialnej: „Choczewo”, „Lubiatowo-Kopalino” i „Żarnowiec”. W celu zweryfikowania najpoważniejszych ryzyk środowiskowych, zostały wykonane badania siedlisk przyrodniczych, warunków hydrogeologicznych oraz analiza oddziaływania na obszary Natura 2000. W wyniku tych działań, zostały wybrane dwie lokalizacje: „Żarnowiec” i „Lubiatowo-Kopalino”, które zostaną objęte pełnym programem badań lokalizacyjnych i środowiskowych, jako niezbędnych elementów procesu wyboru docelowej lokalizacji dla elektrowni jądrowej.

W I półroczu 2015 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. przygotowała projekt Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia, a następnie w dniu 5 sierpnia 2015 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. wszczęła procedurę oceny oddziaływania na środowisko, składając do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska („GDOS”) wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz o ustalenie

zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W grudniu 2015 roku GDOŚ rozpoczął procedurę konsultacji transgranicznych w ramach postępowania w zakresie określenia zakresu raportu o oddziaływaniu.

Spółka prowadziła także działania, mające na celu przygotowanie do realizacji licznych inwestycji towarzyszących budowie elektrowni jądrowej, jak przyłącza elektroenergetyczne, drogi, kolej, zaplecze socjalne, infrastruktura wodno-kanalizacyjna. Zostały opracowane wstępne koncepcje i zakresy poszczególnych inwestycji, a następnie rozpoczęte zostały konsultacje z władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi dotyczące uwzględnienia tych inwestycji w planach zagospodarowania, czy w kontrakcie regionalnym dla województwa pomorskiego.

W III kwartale 2015 roku rozpoczęto działania związane z mobilizacją badań lokalizacyjnych i środowiskowych. Opracowano i skonsultowano z ekspertami oraz właściwymi organami administracji środowiskowej i jądrowej zakresy i metodyki badań oraz zlecono Elbis sp. z o.o. z GK PGE wykonanie kompletnego programu badań, we współpracy z wyłonionymi podwykonawcami. Badania mają zostać przeprowadzone w latach 2016-2018.

Postępowanie zintegrowane (w tym technologia i O&M)

W 2015 roku kontynuowano prace związane z przygotowaniem do uruchomienia postępowania zintegrowanego, w tym przeprowadzono uzupełniające sesje dialogu wstępnego z potencjalnymi uczestnikami postępowania zintegrowanego, poświęcone zagadnieniom inwestycyjnym i finansowym. W październiku 2015 roku otrzymano od tych podmiotów wstępne deklaracje udziału w postępowaniu zintegrowanym.

Prace związane z przygotowaniem postępowania zintegrowanego będą kontynuowane w I kwartale 2016 roku.

Licencjonowanie (zezwozenia/ pozwolenia)

W 2015 roku prowadzono współpracę z DT w zakresie przygotowania i odbioru planu uzyskania zezwoleń i pozwoleń wymaganych w procesie inwestycyjnym.

Na podstawie złożonego wniosku przez PGE EJ 1 sp. z o.o. do GDOŚ zostały wszczęte procedury administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej oraz w zakresie przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko tego przedsięwzięcia. Elementem tych procedur jest wydanie postanowienia o zakresie raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Działania te będą kontynuowane w I kwartale 2016 roku.

W 2015 roku przeprowadzono spotkania z urzędami dozorowymi: Urząd Dozoru Technicznego, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, których przedmiotem były zagadnienia związane m. in. z normami i standardami mającymi zastosowanie w procesie projektowania, budowy, rozruchu i eksploatacji elektrowni jądrowej. PGE EJ 1 sp. z o.o. prowadzi również dialog z Państwową Agencją Atomistyki dotyczący zasad uzyskiwania decyzji i opinii na potrzeby przygotowania i budowy elektrowni jądrowej, a w szczególności decyzji i opinii, które będą niezbędne przed wydaniem decyzji zasadniczej.

Zagadnienia prawne i regulacyjne

W I półroczu 2015 roku spółki GK PGE brały udział w konsultacjach społecznych prowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki w sprawie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Krajowego planu postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym.

W 2015 roku prowadzono także konsultacje m.in. następujących aktów prawnych:

- poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy prawo ochrony środowiska oraz innych ustaw;
- projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw;
- projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- projektu ustawy Kodeks budowlany;
- projektu Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- projektu Polityki energetycznej Polski do 2050 roku.

Współpraca z interesariuszami, edukacja i komunikacja

Proces inwestycyjny wspierany jest szeregiem działań komunikacyjnych realizowanych od 2011 roku zarówno na poziomie krajowym (m.in. poprzez portal edukacyjno-informacyjny www.swiadomieoatomie.pl i newsletter), jak i lokalnym (np. Lokalne Punkty Informacyjne).

W 2015 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. kontynuowała działania komunikacyjne, zarówno na poziomie krajowym jak i lokalnym.

W styczniu 2015 roku wystartowała II edycja programu Atom dla Nauki, którego celem jest promocja młodych naukowców oraz popularyzacja wiedzy na temat energetyki jądrowej.

Zainaugurowano program wsparcia rozwoju gmin lokalizacyjnych, którego celem jest umacnianie partnerskich relacji GK PGE ze społecznością lokalną oraz władzami trzech gmin lokalizacyjnych, poprzez wspieranie inicjatyw istotnych dla mieszkańców i rozwoju regionu. W ramach tego programu, w 2015 roku przekazano środki finansowe na pierwsze projekty związane m.in. z rozwojem infrastruktury i poprawą bezpieczeństwa w gminach lokalizacyjnych.

PGE EJ 1 sp. z o.o. kontynuuje także realizację cyklicznych badań opinii publicznej na poziomie ogólnopolskim i lokalnym, które mają na celu monitorowanie poziomu poparcia dla projektu budowy elektrowni jądrowej oraz oczekiwań związanych z działaniami komunikacyjnymi. Przedstawiono wyniki badań, które pokazały utrzymujące się na wysokim poziomie (66-78%) poparcie dla budowy w Polsce elektrowni jądrowej w gminach lokalizacyjnych i ich sąsiedztwie.

Na I kwartał 2016 roku zaplanowano inaugurację III edycji programu Atom dla Nauki.

9.3 Kwestie prawne

Pozwy o stwierdzenie nieważności uchwał Walnych Zgromadzeń PGE S.A.

- W dniu 1 kwietnia 2014 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1, 2 oraz 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 lutego 2014 roku. Spółka wniosła odpowiedź na pozew. W dniu 22 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo akcjonariusza. W dniu 28 lipca 2015 roku przez akcjonariusza została złożona apelacja. Spółka złożyła odpowiedź na apelację.
- W dniu 21 sierpnia 2015 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 24 czerwca 2015 roku. W dniu 21 września 2015 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew.
- W dniu 17 września 2014 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 4 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 czerwca 2014 roku. Spółka wniosła odpowiedź na pozew.
W dniu 13 sierpnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo akcjonariusza. Wyrok jest nieprawomocny. W dniu 7 grudnia 2015 roku PGE S.A. został doręczony odpis apelacji Powoda. W dniu 21 grudnia 2015 roku Spółka złożyła odpowiedź na apelację.
- W dniu 23 października 2015 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 14 września 2015 roku w przedmiocie wyboru Przewodniczącego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. W dniu 23 listopada 2015 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew.

Kwestia odszkodowania dotyczącego konwersji akcji

Byli akcjonariusze PGE Górnictwo i Energetyka S.A. występują do sądów z wnioskami o zawiązanie PGE S.A. do prób ugodowych o zapłatę odszkodowania z tytułu nieprawidłowego ich zdaniem ustalenia parytetu wymiany akcji spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. na akcje PGE S.A. w procesie konsolidacji, jaki miał miejsce w 2010 roku. Łączna wartość dotychczasowych roszczeń wynikających z zawiązań do prób ugodowych skierowanych przez byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A. wynosi ponad 10 mln PLN.

Niezależnie od powyższego 12 listopada 2014 roku spółka Socrates Investment S.A. (nabywca wierzytelności od byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A.) złożył pozew sądowy o zasądzenie odszkodowania w łącznej kwocie ponad 493 mln PLN (plus odsetki) za szkodę poniesioną w związku z nieprawidłowym (jej zdaniem) ustaleniem parytetu wymiany akcji w procesie połączenia spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. z PGE S.A.

Spółka złożyła odpowiedź na pozew w dniu 28 marca 2015 roku. We wrześniu 2015 roku Socrates Investment S.A. przedstawił pismo stanowiące odpowiedź na odpowiedź na pozew.

PGE S.A. nie uznaje żądań Socrates Investment S.A. oraz pozostałych akcjonariuszy występujących z zawiązaniami do prób ugodowych. Roszczenia te są bezzasadne. Zdaniem PGE S.A. cały proces konsolidacji był przeprowadzony rzetelnie i prawidłowo. Sama wartość akcji spółek podlegających połączeniu została określona przez niezależną spółkę PwC Polska sp. z o.o. Dodatkowo plan połączenia spółek, w tym parytet wymiany akcji Spółki Przejmowanej na akcje Spółki Przejmującej, były badane w zakresie poprawności i rzetelności przez wyznaczonego przez sąd rejestrowy biegłego, który nie stwierdził żadnych nieprawidłowości. Następnie niezawisły sąd zarejestrował połączenie spółek.

Odszkodowania od WorleyParsons

W 2013 roku spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. podpisała umowę o badanie środowiska, badanie lokalizacji oraz usługi związane z uzyskaniem pozwoleń i uprawnień niezbędnych w procesie inwestycyjnym związanym z budową elektrowni jądrowej z konsorcjum WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc. oraz WorleyParsons Group Inc. („WorleyParsons”, „Wykonawca”), na kwotę 253 mln PLN netto (w tym zakres podstawowy 167 mln PLN). Z tytułu opóźnienia w realizacji produktu umowy spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. naliczyła WorleyParsons w 2013 roku karę umowną w kwocie 7 mln PLN. Dodatkowo w związku z dalszym nienależytym wykonaniem usług w 2014 roku spółka naliczyła kary umowne w łącznej kwocie 43 mln PLN. W dniu 23 grudnia 2014 roku PGE EJ 1 sp. z o.o. wypowiedziała umowę z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.

Kary umowne z roku 2013 zostały potrącone z wynagrodzenia należnego WorleyParsons w 2014 roku. Kary z roku 2014 w łącznej wysokości 30 mln PLN zostały potrącone z wynagrodzenia należnego WorleyParsons oraz z gwarancji bankowej. Po dokonaniu wszystkich potrąceń i uzyskaniu przez spółkę kwot z gwarancji bankowej, spółce przysługuje względem WorleyParsons roszczenie o zapłatę 14 mln PLN jako kara umowna tytułem opóźnienia.

W dniu 7 sierpnia 2015 roku spółka PGE EJ 1 sp. z o.o. wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie, Wydział Gospodarczy pozew przeciwko WorleyParsons o zapłatę kwoty prawie 15 mln PLN powiększonej o odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w zapłacie należnej kwoty. Na żądaną kwotę składa się kwota zaległych kar umownych i kwota odsetek za opóźnienie skapitalizowanych na dzień wniesienia pozwu.

W dniu 8 stycznia 2016 roku spółce PGE EJ 1 sp. z o.o. została doręczona odpowiedź WorleyParsons na pozew.

W dniu 13 listopada 2015 roku do spółki PGE EJ 1 sp. z o.o. wpłynął pozew WorleyParsons o zapłatę kwoty 59 mln PLN tytułem zapłaty należnego w ocenie powoda wynagrodzenia oraz zwrotu kwoty, zdaniem powoda nienależnie pobranej przez Spółkę z gwarancji bankowej. Sąd zobowiązał PGE EJ 1 sp. z o.o. do złożenia odpowiedzi na ten pozew w terminie 3 miesięcy od daty jego doręczenia.

9.4 Opis znaczących umów - zawarcie długoterminowej umowy kredytowej z konsorcjum banków

W dniu 7 września 2015 roku PGE zawarła długoterminową umowę kredytową z konsorcjum banków w składzie: BNP Paribas S.A. Oddział w Polsce, Société Générale S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., ING Bank Śląski S.A., Bank Zachodni WBK S.A., mBank S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. oraz Bank Polska Kasa Opieki S.A. (Organizatorzy i Kredytodawcy) oraz Bank Handlowy w Warszawie S.A. (jako Agent Kredytu).

Przedmiot umowy obejmuje udzielenie kredytu w dwóch częściach tj. kredytu terminowego do kwoty 3.630 mln PLN i kredytu odnawialnego do kwoty 1.870 mln PLN. Data wygaśnięcia umowy przypada na dzień 30 września 2023 roku, przy czym ostateczny dzień spłaty kredytu odnawialnego przypada na dzień 30 kwietnia 2019 roku a ostateczny dzień spłaty kredytu terminowego na dzień 30 września 2023 roku. Oprocentowanie kredytów oparte będzie na zmiennej stopie, w oparciu o odpowiednie stopy WIBOR (stawka referencyjna), powiększonej o marżę. Umowa nie przewiduje kar umownych.

Wartość Umowy spełnia kryterium umowy znaczącej, ponieważ przekracza 10% kapitałów własnych PGE. Łączna wartość wszystkich innych umów zawartych przez PGE oraz jej jednostki zależne z bankami uczestniczącymi w konsorcjum w ciągu 12 miesięcy poprzedzających zawarcie Umowy wyniosła ok. 3,2 mld PLN.

9.5 Pozyskanie kredytu o wartości 2 mld PLN od Europejskiego Banku Inwestycyjnego

W dniu 27 października 2015 roku PGE S.A. zawarła z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dwie umowy kredytowe na łączną kwotę prawie 2 mld PLN.

Kwota 1,5 mld PLN, pozyskana na podstawie pierwszej z umów, przeznaczona zostanie na projekty związane z modernizacją i rozbudową sieci dystrybucyjnych. Środki pochodzące z drugiej umowy, czyli pozostałe 0,5 mld PLN, przeznaczone zostaną na finansowanie i refinansowanie budowy bloków kogeneracyjnych PGE GiEK Elektrociepłownia Gorzów i PGE GiEK Elektrociepłownia Rzeszów. Europejski Bank Inwestycyjny udostępni kredyty do 22 miesięcy od daty podpisania umów. Zgodnie z ustalonymi warunkami środki powinny zostać spłacone w terminie do 15 lat od przekazania ostatniej transzy.

9.6 Zakończona modernizacja bloku numer 9 w Elektrowni Bełchatów

W dniu 6 lutego 2015 roku zakończono modernizację bloku nr 9 w Elektrowni Bełchatów. To jeden z ostatnich bloków przeznaczonych do modernizacji w ramach programu kompleksowej rekonstrukcji i modernizacji bloków 3-12. Obecnie modernizowany jest blok nr 10.

9.7 Nagrody i wyróżnienia

Najważniejsze nagrody i wyróżnienia przyznane w 2015 roku pracownikom oraz spółkom GKPGE:

PGE S.A.

- PGE „Filarem Budżetu”
- PGE z tytułem „Tego, który zmienia polski przemysł”
- PGE „Perłą Polskiej Gospodarki 2015”
- „Top Marka 2015” – PGE po raz kolejny najpopularniejszą marką w branży
- PGE nagrodzona „Innowatorem WPROST 2015”
- PGE na podium w konkursie „Liderzy Filantropii”
- PGE wśród laureatów „Listków CSR” Polityki
- „Platynowe Megawat” dla PGE i „Jubileuszowy Megawat” dla Prezesa Marka Woszczyka
- PGE S.A. uhonorowana złotą nagrodą SAP Quality Awards w kategorii Business Transformation dla Europy Środkowo-Wschodniej
- PGE S.A. z wyróżnieniem za najlepsze sprawozdanie Zarządu z działalności
- PGE S.A. wśród największych przedsiębiorstw energetycznych świata – Platts Top 250
- Eko mural w Solinie z nagrodą na Golden Drum 2015

PGE GiEK S.A.

- Oddziały PGE GiEK S.A.: Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów, Zespół Elektrowni Dolna Odra, Elektrownia Turów i Elektrownia Opole mocnymi „Filarami Polskiej Gospodarki”
- Przyznanie statuetki „Rozrachunek 2014” dla PGE GiEK S.A.
- Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów z tytułem najlepszego inwestora w regionie łódzkim

PGE Obrót S.A.

- PGE Obrót z godłem „Firma Przyjazna Klientowi”
- „Złota Setka” – pierwsze miejsce na Podkarpaciu pod względem zanotowanych zysków netto oraz przychodów ze sprzedaży
- Handlowiec Roku – nagroda przyznana m.in. za działania zgodne z Dobrymi Praktykami Sprzedawców Energii Elektrycznej Towarzystwa Obrotu Energią oraz wysoką jakość obsługi
- Nagroda MANAGER AWARD za ofertę „Energia w koncie”

PGE Dystrybucja S.A.

- Tytuły zdobyte w regionalnych plebiscytach największych firm Lubelszczyzny, organizowanych przez Dziennik Wschodni i Kurier Lubelski: „Największy pracodawca”, „Największy inwestor”, „Największy zysk”, „Największy przychód” oraz „Największa firma”

PGE Systemy S.A.

- Tytuł "Lidera Ochrony Informacji Niejawnych, Biznesowych i Danych Osobowych", przyznany przez Krajowe Stowarzyszenie Ochrony Informacji Niejawnych

Exatel S.A.

- Nagroda „CRM Excellence Award”

9.8 Zmiana polityki rachunkowości

Na podstawie uchwały Zarządu PGE S.A. wprowadzono zmiany do dokumentu „Polityka rachunkowości zgodna z MSSF dla Spółek Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.” Poczynając od sprawozdania finansowego za I półrocze 2015 roku odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz wartość firmy są ujmowane w koszcie własnym sprzedaży, a według rodzajowego układu kosztów w pozycji „amortyzacja i odpisy aktualizujące”. Przed zmianą polityki rachunkowości odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe były ujmowane w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Zmieniona polityka rachunkowości w lepszy sposób aplikuje MSSF oraz zapewnia większą przejrzystość i porównywalność sprawozdań finansowych z europejskimi grupami energetycznymi.

9.9 Zmiana polityki dywidendy

Zarząd PGE S.A. podjął decyzję o przyjęciu do stosowania nowej polityki dywidendy. Dotychczasowa polityka dywidendy określała deklarację Zarządu PGE S.A. w zakresie propozycji dywidendy kierowanej do Walnego Zgromadzenia Spółki na poziomie 40-50% skonsolidowanego zysku netto.

Zgodnie ze zmienioną polityką, Zarząd PGE S.A. zamierza rekomendować Walnemu Zgromadzeniu Spółki wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy na poziomie 40-50% skonsolidowanego zysku netto korygowanego o wielkość odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych. Zarząd PGE S.A. zastrzega, iż wypłata każdej dywidendy będzie uzależniona w szczególności od ogólnej wysokości zadłużenia Spółki, spodziewanych nakładów kapitałowych i potencjalnych akwizycji. Polityka dywidendy podlega okresowej weryfikacji przez Zarząd PGE S.A.

9.10 Zmiany w statucie

W dniu 12 sierpnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu PGE S.A., wprowadzonych na podstawie uchwały nr 32 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 24 czerwca 2015 roku.

Zmiany te dotyczyły głównie:

- zmian o charakterze redakcyjno-legislacyjnym i porządkowym;
- wprowadzenia otwartego katalogu najczęściej występujących czynności przekraczających zwykły zarząd, jako czynności wymagających uchwały Zarządu, mające na celu sprecyzowanie zasad wewnętrznego prowadzenia spraw Spółki;
- zmiana minimalnej liczebności Zarządu (wcześniej określona na 2 osoby, obecnie 1 osoba);
- rozszerzenia kompetencji Rady Nadzorczej oraz doprecyzowania i uzupełnienia kompetencji Rady Nadzorczej w zakresie oceny sprawozdań Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PGE oraz wyboru biegłego rewidenta;
- wprowadzenia dla akcjonariusza Spółki obowiązku dostarczenia pisemnego oświadczenia o spełnianiu przez kandydata kryteriów niezależności;
- dodania zapisu dotyczącego odbywania przez Radę Nadzorczą posiedzeń bez formalnego zwołania;
- doprecyzowania zasad wynagradzania członka Rady Nadzorczej oddelegowanego do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu;
- wprowadzenia wytycznych w zakresie liczenia wartości zobowiązań wynikających z umów i innych zobowiązań.

Rada Nadzorcza sporządziła tekst jednolity Statutu Spółki i przyjęła go podejmując uchwałę w dniu 26 sierpnia 2015 roku.

9.11 Oddanie do eksploatacji i uruchomienie nowych farm wiatrowych

W 2015 roku oddano do eksploatacji następujące farmy wiatrowe:

- Farmę wiatrową Karwice o mocy zainstalowanej 40 MW, dla której w dniu 24 lipca 2015 roku uzyskano koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej;
- Farmę wiatrową Resko II o mocy zainstalowanej 76 MW, dla której w grudniu 2015 roku uzyskano koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej dla FW Resko II o mocy zainstalowanej 76 MW;
- Farmę wiatrową Lotnisko o mocy zainstalowanej 90 MW, dla której uzyskano koncesję w styczniu 2016 roku;
- Farmę wiatrową Kisielice II o mocy zainstalowanej 12 MW, która oczekuje na uzyskanie koncesji.

9.12 Przedłużenie pracy bloku nr 1 w Elektrowni Bełchatów

W dniu 27 października 2015 roku Zarząd PGE GiEK S.A. wyraził zgodę na przedłużenie pracy bloku nr 1 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów po 31 grudnia 2015 roku w trybie pracy jako źródło „szczytowo-rezerwowe”. Liczba godzin pracy bloku w roku wyniesie maksymalnie 1.500.

9.13 Przyznanie ratingu przez Fitch Ratings Ltd. dla planowanej emisji euroobligacji

Agencja Fitch Ratings w dniu 10 września 2015 roku nadała oczekiwany rating niezabezpieczonego zadłużenia w walucie obcej na poziomie BBB+ (EXP) planowanej emisji euroobligacji średnioterminowych w ramach programu emisji obligacji do kwoty 2 mld euro spółki PGE Sweden AB (publ) ustanowionego 22 maja 2014 roku.

9.14 Decyzje Prezesa URE w ramach realizacji Ustawy KDT

Część wytwórców wchodzących obecnie w skład PGE GiEK S.A. otrzymało prawo do środków na pokrycie kosztów osieroconych (tzw. „rekompensat”) w myśl Ustawy KDT. Zapisy Ustawy KDT są w wielu punktach niejednoznaczne i rodzą istotne wątpliwości interpretacyjne. Przeprowadzając obliczenia prognozowanych wyników poszczególnych wytwórców oraz wynikających z nich rekompensat, korekt rocznych kosztów osieroconych, korekt końcowych oraz wynikających z nich wysokości przychodów ujmowanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, Grupa zastosowała swoją najlepszą wiedzę w tym zakresie, a także korzystała ze wsparcia zewnętrznych ekspertów.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania wytwórcy z Grupy Kapitałowej PGE otrzymali decyzje dotyczące korekt rocznych kosztów osieroconych oraz kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym za lata 2008-2014. W części decyzje te były niekorzystne dla poszczególnych podmiotów i zdaniem Grupy zostały wydane z naruszeniem Ustawy KDT. W konsekwencji począwszy od 2009 roku trwa szereg postępowań przed Sądem Okręgowym w Warszawie – Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”) oraz przed Sądem Apelacyjnym dotyczących odwołań wytwórców z Grupy Kapitałowej PGE od Decyzji Prezesa URE. Postępowania te znajdują się na różnym etapie zaawansowania.

W 2015 roku:

- Prezesowi URE bezskutecznie upłynął termin na wniesienie skargi kasacyjnej, dotyczącej wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych PGE GiEK S.A. za 2010 rok oraz PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole za 2009 rok w związku z czym sprawy zostały zakończone. Wartość przedmiotu sporu w tych sprawach wynosiła łącznie 635 mln PLN.
- W dniu 20 lutego 2015 roku – Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odroczeniu rozpoznania skargi kasacyjnej w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole (wartość sporu 179 mln PLN); PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra (wartość sporu 42 mln PLN) i dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków za 2008 roku (wartość sporu 27 mln PLN) oraz dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2009 (wartość sporu 45 mln PLN) do czasu rozstrzygnięcia sprawy PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra za rok 2009 (wartość sporu 93 mln PLN) przez Trybunał Sprawiedliwości UE („TSUE”).
- zapadł korzystny wyrok SOKiK w sprawie dotyczącej korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2012. Wyrok nie jest prawomocny. Prezes URE złożył apelację do Sądu Apelacyjnego. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi 7 mln PLN.
- Prezes URE złożył skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym należnych PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków za 2009 rok. W dniu 22 maja 2015 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o odroczeniu rozpoznania skargi kasacyjnej do czasu rozstrzygnięcia sprawy PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra za rok 2009 przez Trybunał Sprawiedliwości UE. Wartość przedmiotu sporu wynosi prawie 7 mln PLN.
- PGE GiEK S.A. złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym należnych PGE GiEK S.A. za rok 2010. Wartość przedmiotu sporu wynosi 5 mln PLN.
- PGE GiEK S.A. złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym należnych PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2009. Wartość przedmiotu sporu wynosi 4 mln PLN.
- w grudniu 2015 roku PGE GiEK S.A. złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, dotyczącą wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie dotyczącej korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Rzeszów za rok 2011. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi blisko 6 mln PLN.

W dniu 6 sierpnia 2015 roku PGE GiEK S.A. otrzymała decyzję administracyjną Prezesa URE dotyczącą ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2014 rok. Wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych powstałych w jednostkach wytwórczych: PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Turów i PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole za 2014 rok wynosi ok. (+) 559 mln PLN. Spółka uważa tę kwotę za bezsporną. Wysokość zaliczek pobranych za 2014 rok wyniosła 299 mln PLN.

W dniu 24 sierpnia 2015 roku Zarząd PGE GiEK S.A. złożył do Prezesa URE wniosek o zaliczkę dla jednostek wytwórczych PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Turów oraz PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole na kwotę ok. 229 mln PLN. Wartość

ta jest równa maksymalnej kwocie kosztów osieroconych dla PGE GiEK S.A. na rok 2016, która została zaktualizowana Decyzją Prezesa URE z dniem 21 lipca 2015 roku.

W dniu 31 lipca 2015 roku został nadany pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie z powództwa PGE GiEK S.A. przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi URE o odszkodowanie za utracone korzyści dla PGE GiEK S.A., wskutek wydania przez Prezesa URE niekorzystnych decyzji dot. kosztów osieroconych za rok 2008. W dniu 7 stycznia 2016 roku PGE GiEK S.A. złożyła w sądzie wniosek w sprawie zmiany powództwa odszkodowawczego w zakresie kwoty odszkodowania. Aktualnie kwota odszkodowania wynosi 57 mln PLN.

W dniu 30 lipca 2015 roku spółka PGE GiEK S.A. wystosowała do Skarbu Państwa - Prezesa URE wniosek o zawezwanie do próby ugodowej skierowane w sprawie zapłaty na rzecz spółki kwoty 468,3 tys. PLN tytułem odszkodowania za utracone korzyści dla spółki, w związku z wydaniem niekorzystnej decyzji za rok 2011. W dniu 23 października 2015 roku na posiedzeniu pojednawczym nie doszło do zawarcia ugody.

W dniu 27 stycznia 2016 roku odbyła się rozprawa przed TSUE w sprawie pytań prejudycjalnych zadanych TSUE przez Sąd Najwyższy („SN”), na którym każda ze stron przedstawiła swoje stanowisko. PGE GiEK S.A. oczekuje na wydanie orzeczenia przez TSUE.

Na dzień 19 lutego 2016 roku wyznaczono termin rozprawy w Sądzie Apelacyjnym w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole za rok 2010. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 142 mln PLN.

Wpływ na sprawozdanie za okres zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

W sprawozdaniu finansowym za okres zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa PGE ujęła w przychodach ze sprzedaży przychody z tytułu KDT w wysokości 546 mln PLN.

Wartość przedmiotu sporu we wszystkich sprawach dotyczących lat 2008 - 2012 wynosi 1.660 mln PLN, w tym wartość przedmiotu sporu z tytułu korzystnie rozstrzygniętych dla Grupy Kapitałowej PGE wyroków Sądu Apelacyjnego oraz korzystnego prawomocnego wyroku SOKiK w wysokości 1.429 mln PLN.

Ogółem w okresie 2008 –2015 Grupa Kapitałowa PGE ujęła przychody z tytułu rekompensat KDT w wysokości 7.086 mln PLN.

9.15 Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku PGE S.A. oraz jednostki od niej zależne nie były stroną w postępowaniach dotyczących zobowiązań lub wierzytelności, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki.

Istotne postępowania toczące się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych oraz organami administracji publicznej zostały omówione w nocie nr 30 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

9.16 Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych zostały opisane w nocie nr 27 skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz w punkcie 7.1. niniejszego sprawozdania.

10 Oświadczenia Zarządu

10.1 Oświadczenie w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu PGE S.A., roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej PGE oraz jej wynik finansowy.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PGE zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

10.2 Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

Zarząd PGE S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

11 Zatwierdzenie Sprawozdania Zarządu

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. zostało zatwierdzone do udostępnienia przez Zarząd jednostki dominującej dnia 16 lutego 2016 roku.

Warszawa, 16 lutego 2016 roku

Podpisy Członków Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Prezes Zarządu

Marek Woszczyk

Wiceprezes Zarządu

Grzegorz Krystek

Wiceprezes Zarządu

Marek Pastuszko

INDEKS WSKAŹNIKÓW GRI G4 I GLOBAL COMPACT

Wskaźniki profilowe

Wskaźnik	Zasady Global Compact	Strona
Strategia i analiza		
G4-1		4-5
Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju dla organizacji i zaadresowania kwestii zrównoważonego rozwoju w strategii		
Profil organizacji		
G4-3		11
Nazwa organizacji		
G4-4		8-9
Główne produkty/usługi		
G4-5		Polska, Warszawa
Lokalizacja siedziby głównej organizacji		
G4-6		Grupa PGE działa głównie na terenie Polski.
Liczba krajów, w których działa organizacja		
G4-7		115
Forma własności i struktura prawna organizacji		
G4-9		6-9
Skala działalności organizacji		
G4-10	GC-6	125-126
Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia i rodzaju umowy o pracę, z podziałem na płeć		
G4-11	GC-3	131
Liczba pracowników objęta układem zbiorowym		
G4-12		8-9
Opis łańcucha dostaw		
G4-13		117-120
Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury lub formy własności		
G4-14	GC-10	91-95
Zarządzanie ryzykiem w organizacji		
G4-15	GC-1 GC-2	122-123; Przejawem przestrzegania międzynarodowych praw i standardów dotyczących Praw Człowieka jest uczestnictwo w inicjatywie Global Compact.
Ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy zewnętrzne przyjęte lub popierane przez organizację		
G4-16		123-124
Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach orzecznich		
G4-EU1		51-52; 58-59
Zainstalowana moc w podziale na podstawowe źródła energii oraz poziom regulacji		
G4-EU2		48
Wyprodukowana energia netto w podziale na źródła energii oraz wymagania regulatora		
G4-EU3		60
Liczba kont klientów indywidualnych, instytucjonalnych i komercyjnych		
G4-EU4		60
Długość naziemnych i podziemnych linii sieci przesyłu oraz dystrybucji energii według wymagań regulatora		
G4-EU5		32
Alokacja uprawnień do emisji dwutlenku węgla bądź jego ekwiwalentu według podziału na systemy handlu emisjami		
G4-17		117; 121
Struktura operacyjna organizacji, z wyróżnieniem głównych działów, spółek zależnych, podmiotów powiązanych oraz przedsięwzięć typu joint-venture		

G4-24	Lista grup interesariuszy angażowanych przez organizację		122-123
G4-26	Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy		98; 121-123
G4-32	Wskazanie opcji raportowania wybranej przez organizacji i tabela GRI		162-165
G4-34	Struktura zarządcza organizacji wraz z komisjami podlegającymi pod najwyższy organ zarządczy, odpowiedzialnymi za poszczególne zadania		105-113
G4-56	Wartości, zasady, standardy i normy zachowania organizacji takie jak kodeks postępowania lub kodeks etyki	GC-10	123; Informacje na temat wartości Grupy PGE dostępne są na stronie: www.gkpge.pl
Wskaźniki w obszarze ekonomicznym			
Istotny aspekt: Wyniki ekonomiczne			
G4-DMA	DMA Wyniki ekonomiczne		41-45
G4-EC1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna, wytworzona i podzielona		41
Istotny aspekt: pośredni wpływ ekonomiczny			
G4-DMA	DMA Pośredni wpływ ekonomiczny		144-146
G4-EC7	Wkład w rozwój infrastruktury oraz świadczenie usług na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów i działania pro bono		144-145
Wskaźniki w obszarze środowiskowym			
Istotny aspekt: Bioróżnorodność			
G4-DMA	DMA Bioróżnorodność	GC-7	135-136
G4-EN12	Opis istotnego wpływu działalności, produktów i usług na bioróżnorodność obszarów chronionych w tym obszarów o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi	GC-8	135-136
Istotny aspekt: Emisje			
G4-DMA	DMA Emisje	GC-7	-133-134
G4-EN15	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych	GC-7	32
G4-EN21	Emisja związków NO _x , SO _x i innych istotnych związków emitowanych do powietrza	GC-7	134
Istotny aspekt: Ścieki i odpady			
G4-DMA	DMA Ścieki i odpady		134-135
G4-EN22	Całkowita objętość ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia	GC-8	135
G4-EN23	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem	GC-8	135; 137-138
Istotny aspekt: Zgodność z regulacjami			
G4-DMA	DMA Zgodność z regulacjami	GC-7	133

G4-EN29	Wartość pieniężna kar i całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	GC-8	W 2015 r. na spółkę PGE GiEK S.A. nałożono 1.333,00 PLN kary za przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w roku 2015 r. wymierzona decyzją WIOŚ. Wystąpiono o odroczenie terminu płatności kary do dnia 31.12.2017 r. do czasu zrealizowania inwestycji ograniczających emisję hałasu do obowiązującego poziomu. (Kary za przekroczenie hałasu nałożono na spółkę także w 2013 r. - 21.283,00 z i 2014 r. - 32.442,00 PLN. Terminy płatności kar zostały odroczone decyzją WIOŚ odpowiednio do 30.06.2016 r. i 31.12.2017 r.).	
	Stosowanie i rozpowszechnianie przyjaznych środowisku technologii.	GC-9		133-137
Wskaźniki w obszarze społecznym - praktyki w zakresie zatrudnienia i godnej pracy				
Istotny aspekt: Zatrudnienie				
G4-DMA	DMA Zatrudnienie	GC-4 GC-5	125-126; Grupa PGE przestrzega wszelkich zasad i praw dotyczących zakazu stosowania pracy przymusowej i pracy dzieci.	
G4-LA1	Łączna liczba nowo zatrudnionych pracowników, odejść oraz wskaźnik przyjęć i fluktuacji pracowników według grupy wiekowej, płci, w podziale na Spółki	GC-6		127-128
G4-LA2	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin, wg głównych jednostek operacyjnych			129
Istotny aspekt: Bezpieczeństwo i higiena pracy				
G4-DMA	DMA Bezpieczeństwo i higiena pracy			131-132
G4-LA6	Rodzaj i wskaźnik urazów, chorób zawodowych, dni straconych oraz nieobecności w pracy oraz całkowita liczba wypadków śmiertelnych związanych z pracą, według regionów oraz płci			132
Istotny aspekt: Edukacja i szkolenia				
G4-DMA	DMA Edukacja i szkolenia			129-130
G4-LA9	Średnia liczba godzin szkoleniowych w roku przypadająca na pracownika według kategorii zatrudnienia i płci	GC-6		130
G4-LA10	Programy rozwoju umiejętności menedżerskich i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników oraz ułatwiają proces przejścia na emeryturę			129
G4-LA11	Odsetek pracowników podlegających regularnej ocenie jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej według płci	GC-6		131
Istotny aspekt: Różnorodność i równość szans				
G4-DMA	DMA Różnorodność i równość szans			125-126
G4-LA12	Skład ciał zarządczych, nadzorczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności	GC-6		126

Wskaźniki w obszarze społecznym – społeczeństwo

Istotny aspekt: Przeciwdziałanie korupcji

G4-DMA	DMA Przeciwdziałanie korupcji	GC-10	91-95; 122-123
G4-SO3	Całkowita liczba i odsetek jednostek biznesowych poddanych analizie pod kątem ryzyka związanego z korupcją oraz główne zidentyfikowane ryzyka	GC-10	W 2015 r. analizie poddanych zostało 44% jednostek biznesowych. Do analizy brane pod uwagę były następujące jednostki GK PGE: PGE S.A.; PGE GIEK S.A.; PGE EO S.A.; PGE Obrót S.A.; PGE Dystrybucja S.A.; PGE EJ1 Sp. z o.o.; EXATEL S.A.; PGE Systemy S.A.; PGE Dom Maklerski S.A.

Wskaźniki w obszarze społecznym – odpowiedzialność za produkt

Istotny aspekt: Etykietowanie produktów i usług

G4-DMA	DMA Etykietowanie produktów i usług		141-142
G4-PR5	Wyniki badań pomiaru satysfakcji klienta		141-142

Istotny aspekt: Poufność informacji klienta

G4-DMA	DMA Poufność informacji klienta		139-141
G4-PR8	Całkowita liczba uzasadnionych skarg dotyczących naruszenia prywatności klientów oraz utraty danych		W 2015 r. w PGE Obrót S.A. odnotowano jeden taki przypadek. Klient został przeproszony, a z pracownikiem została przeprowadzona rozmowa dyscyplinująca.

Istotny aspekt: Dostępność produktów i usług

G4-DMA	DMA Dostępność produktów i usług		139-141
G4-EU29	Przeciętny czas trwania przerwy w dostawach energii elektrycznej		60

SŁOWNICZEK

Biomasa	stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji, a w szczególności surowce rolnicze
CCS	Carbon Capture and Storage, zespół technologii służących do wychwytywania i podziemnego magazynowania CO ₂ ze spalin powstających w wyniku spalania paliw kopalnych
CDM	Mechanizm Czystego Rozwoju (Clean Development Mechanisms); jeden z tzw. mechanizmów elastycznych wprowadzonych przez art. 12 Protokołu z Kioto
CER	Certified Emission Reductions, jednostki poświadczonej redukcji emisji
Dobre Praktyki	Dokument "Dobre praktyki stosowane na GPW" został przyjęty uchwałą Rady Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”) nr 12/1170/2007 z dnia 4 lipca 2007 roku, a następnie zmienione uchwałą Rady GPW nr 17/1249/2010 z dnia 19 maja 2010 roku, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2010 roku oraz uchwałą Rady GPW nr 15/1282/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 roku i uchwałą Rady GPW nr 20/1287/2011 z dnia 19 października 2011 roku, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2012 roku. W dniu 21 listopada 2012 roku Rada GPW uchwałą nr 19/1307/2012 przyjęła kolejne zmiany, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2013 roku i powinny być stosowane przez emitenta od tego dnia.
Dystrybucja	transport energii sieciami dystrybucyjnymi wysokiego (110 kV), średniego (15 kV) i niskiego (400V) napięcia w celu dostarczenia jej odbiorcom
Elektrownie szczytowo-pompowe („ESP”)	specjalny typ elektrowni wodnych. Dla swojej działalności oprócz wody pochodzącej z rzeki i różnicy poziomów zwierciadła wody potrzebują dwa zbiorniki wodne połączone ze sobą kanałem lub rurociągami. Przy dolnym zbiorniku lub przy zaporze górnego zbiornika zlokalizowana jest elektrownia. Elektrownie szczytowo-pompowe świadczą usługi regulacyjne dla krajowego systemu elektroenergetycznego. Funkcja ich jest realizowana poprzez zapewnienie jego stabilności, dostarczanie energii biernej, magazynowanie nadmiaru mocy w systemie i dostarczanie mocy do systemu w momencie zapotrzebowania. Elektrownie szczytowo-pompowe posiadające dopływ naturalny wód rzeki do górnego zbiornika generują również energię z odnawialnych źródeł energii. Głównym odbiorcą energii elektrycznej produkowanej przez elektrownie szczytowo-pompowe jak i świadczonych przez nie usług jest OSP.
Energia czarna	umowna nazwa energii wytwarzanej w wyniku spalania węgla kamiennego lub brunatnego
Energia czerwona	umowna nazwa energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z ciepłem
Energia zielona	umowna nazwa energii wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii
Energia żółta	umowna nazwa energii wytwarzanej w elektrowniach gazowych oraz gazowo-parowych
ERU	Emission Reduction Unit, jednostki redukcji emisji
EUA	European Union Allowances, zbywalne prawa do emisji CO ₂ ; jedno EUA uprawnia do emisji jednej tony CO ₂
EU ETS	European Union Greenhouse Gas Emission Trading Scheme, wspólnotowy system handlu emisjami. Zasady jego funkcjonowania określa Dyrektywa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, zmieniona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz.U.UE L z 5.6.2009, Nr 140, str. 63—87)
EW	Elektrownia Wodna
FW	Farma Wiatrowa
Generacja wymuszona	wytwarzanie energii elektrycznej wymuszone jakością i niezawodnością pracy KSE. Dotyczy jednostek wytwórczych, w których generacja jest wymuszona technicznymi ograniczeniami działania systemu elektroenergetycznego lub koniecznością zapewnienia odpowiedniej jego niezawodności
GJ	gigadzul, jednostka pracy/ciepła w układzie SI, 1 GJ = 1000/3,6 kWh = około 278 kWh
GPZ	główny punkt zasilania, rodzaj stacji elektroenergetycznej służącej do przetwarzania i rozdziału lub wyłącznie do rozdziału energii elektrycznej
Grupa taryfowa	grupa odbiorców pobierających energię elektryczną lub ciepło lub korzystających z usług związanych z zaopatrzeniem w energię elektryczną lub ciepło, dla których stosuje się jeden zestaw cen lub stawek opłat i warunków ich stosowania
GW	gigawat, jednostka mocy w układzie SI, 1 GW = 10 ⁹ W
Gwe	gigawat mocy elektrycznej
GWt	gigawat mocy cieplnej
IGCC	Integrated Gasification Combined Cycle, technologia bloku gazowo-parowego ze zintegrowanym zgazowaniem paliwa

IRIESP	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej, do opracowania której jest obowiązany, zgodnie z Prawem Energetycznym, operator systemu przesyłowego; instrukcje opracowywane dla sieci elektroenergetycznych określają szczegółowe warunki korzystania z tych sieci przez użytkowników systemu oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju tych sieci; część instrukcji, która dotyczy bilansowania systemu przesyłowego i zarządzania ograniczeniami systemowymi, wraz z informacją o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia jest przedkładana Prezesowi URE do zatwierdzenia w drodze decyzji
Jednostka wytwórcza	opisany przez dane techniczne i handlowe wyodrębniony zespół urządzeń należących do przedsiębiorstwa energetycznego, służący do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła i wyprowadzenia mocy
JI	Joint Implementation, Wspólne Wdrożenia; jeden z tzw. mechanizmów elastycznych wprowadzonych przez art. 6 Protokołu z Kioto
JWCD	Jednostka Wytwórcza Centralnie Dysponowana – Jednostka wytwórcza przyłączona do koordynowanej sieci 110 kV, podlegająca centralnemu dysponowaniu przez PSE S.A. (IRIESP)
KDT	Kontrakty długoterminowe na zakup mocy i energii elektrycznej zawarte między Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A. a wytwórcami energii elektrycznej w latach 1994-2001
Kogeneracja	równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu technologicznego
KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny, zbiór urządzeń do rozdziału, przesyłania i wytwarzania energii elektrycznej, połączonych w system umożliwiający dostawy energii elektrycznej na terenie Polski
KSP	Krajowy System Przesyłowy, zbiór urządzeń do przesyłu energii elektrycznej na terenie Polski
kV	kilowolt, jednostka potencjału elektrycznego, napięcia elektrycznego i siły elektromotorycznej w układzie SI, 1 kV = 10^3 V
kWh	kilowatogodzina, jednostka energii elektrycznej w układzie SI, określająca ilość energii, jaką urządzenie o mocy 1 kW zużywa w ciągu godziny, 1 kWh = 3.600.000 J = 3,6 MJ
MEW	Małe Elektrownie Wodne
MIE	Minimalna Ilość Energii
Moc osiągalna	największa moc trwała jednostki wytwórczej lub wytwórcy, utrzymywana przez wytwórcę cieplnego w sposób ciągły w ciągu przynajmniej 15 godzin oraz przez wytwórcę wodnego w sposób ciągły w ciągu przynajmniej 5 godzin, przy znamionowych warunkach pracy, potwierdzona testami
Moc zainstalowana	formalna wartość mocy czynnej, zapisana w dokumentacji projektowej instalacji wytwórczej jako maksymalna możliwa do uzyskania, potwierdzona protokołami odbioru tej instalacji (wartość historyczna – niezmienna w czasie)
MW	jednostka mocy w układzie SI, 1 MW = 10^6 W
MWe	megawat mocy elektrycznej
MWt	megawat mocy cieplnej
Nm ³	normalny metr sześcienny; jednostka rozliczeniowa spoza układu SI oznaczająca ilość suchego gazu zawartą w objętości 1m ³ przy ciśnieniu 1013 hPa oraz temperaturze 0°C
No _x	tlenki azotu
Odnawialne źródło energii (OZE)	źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych
Operator systemu dystrybucyjnego (OSD)	przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym gazowym albo systemie dystrybucyjnym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi albo innymi systemami elektroenergetycznymi
Operator Systemu Przesyłowego (OSP)	przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych lub energii elektrycznej, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym gazowym albo systemie przesyłowym elektroenergetycznym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi albo innymi systemami elektroenergetycznymi. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej na okres od dnia 2 lipca 2014 do dnia 31 grudnia 2030 roku na Operatora Systemu Przesyłowego w zakresie przesyłu energii elektrycznej wyznaczona została spółka PSE S.A.

Pasmo	podstawa, baza (base, baseload), standardowy produkt na rynku energii elektrycznej, dostawa o stałej mocy w każdej godzinie doby danego okresu, np. tygodnia, miesiąca, kwartału lub roku
Prawa majątkowe	zbywalne i stanowiące towar giełdowy prawa wynikające ze świadectw pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii i w kogeneracji
Protokół z Kioto	protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z dnia 11 grudnia 1997 roku (Dz.U. z 2005 roku, Nr 203, poz. 1684), wszedł w życie 16 lutego 2005 roku
Przesył	transport energii elektrycznej siecią przesyłową wysokiego napięcia (220 i 400 kV) od wytwórców do dystrybutorów
Purchasing Managers Index (PMI)	złożony wskaźnik opracowywany przez Markit Economics w celu zobrazowania kondycji sektora przemysłowego; wartość wskaźnika powyżej 50 pkt oznacza poprawę sytuacji w sektorze
Regulacyjne Usługi Systemowe (RUS)	usługi świadczone przez podmioty na rzecz operatora systemu przesyłowego, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania krajowego systemu elektroenergetycznego, zapewniające zachowanie określonych wartości parametrów niezawodnościowych i jakościowych
Regulator	Prezes URE wypełniający zadania przypisane mu w prawie energetycznym. Zajmuje się m.in. wydawaniem koncesji przedsiębiorstwom energetycznym oraz zatwierdzaniem taryf dla energii, wyznaczaniem operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych.
Rynek bilansujący	techniczna platforma równoważenia popytu i podaży na rynku energii elektrycznej. Rozliczane są na nim różnice między ilościami energii planowanymi (zgłoszonymi grafikami dostaw), a rzeczywiście dostarczonymi/odebranymi. Celem działania rynku bilansującego jest bilansowanie różnic pomiędzy transakcjami zawartymi między poszczególnymi uczestnikami rynku, a rzeczywistym zapotrzebowaniem na energię elektryczną. Uczestnikami rynku bilansującego mogą być: wytwórcy, odbiorcy energii, rozumiani jako podmioty przyłączone do sieci objętej obszarem rynku bilansującego (w tym odbiorcy końcowi oraz odbiorcy sieciowi), spółki obrotu, giełdy energii oraz OSP, jako przedsiębiorstwo bilansujące.
SAIDI	System Average Interruption Duration Index - utracone minuty; nieplanowane przerwy w dostawach prądu (wyluczając zdarzenia katastroficzne)
SAIFI	System Average Interruption Frequency Index - wskaźnik przeciętnej (średniej) systemowej częstości (liczby) przerw długich i bardzo długich, stanowiący liczbę odbiorców narażonych na skutki wszystkich tych przerw w ciągu roku podzieloną przez łączną liczbę obsługiwanych odbiorców
Sieć najwyższych napięć (NN)	sieć elektroenergetyczna o napięciu 220 kV i wyższym
Sieć niskiego napięcia (nN)	sieć elektroenergetyczna o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV
Sieć średniego napięcia (SN)	sieć elektroenergetyczna o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV lecz niższym niż 110 kV
Sieć wysokiego napięcia (WN)	sieć elektroenergetyczna o napięciu znamionowym 110 kV
Szczyt	szczyt (Peak, peakload), standardowy produkt na rynku energii elektrycznej, dostawa o stałej mocy realizowana od poniedziałku do piątku w każdej godzinie pomiędzy 07:00-22:00 (15 godzin standard dla rynku polskiego) lub 08:00-20:00 (12 godzin standard dla rynku niemieckiego) danego okresu, np. tygodnia, miesiąca, kwartału lub roku
Świadectwo pochodzenia z energii odnawialnej	dokument potwierdzający wytworzenie energii elektrycznej w OZE, wydawany przez Prezesa URE, tzw. zielony certyfikat
Świadectwo pochodzenia z kogeneracji	dokument potwierdzający wytworzenie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, wydawany przez Prezesa URE, tzw. czerwone certyfikaty (dla energii wytworzonej w kogeneracji z ciepłem) i żółte certyfikaty (dla energii wytworzonej w kogeneracji z gazem)
Taryfa	zbiór cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania, opracowany przez przedsiębiorstwo energetyczne i wprowadzany jako obowiązujący dla określonych w nim odbiorców w trybie określonym ustawą
TFS	Tradition Financial Services, platforma obrotu energią elektryczną przeznaczona do zawierania różnego rodzaju transakcji, kupna oraz sprzedaży energii konwencjonalnej, praw majątkowych, energii odnawialnej oraz uprawnień do emisji CO ₂
TGE	Towarowa Giełda Energii S.A., giełda towarowa na której przedmiotem obrotu może być energia elektryczna, paliwa ciekłe lub gazowe, gaz wydobywczy, wielkość emisji zanieczyszczeń oraz prawa majątkowe, których cena zależy bezpośrednio lub pośrednio od energii elektrycznej, paliw ciekłych lub gazowych i wielkości emisji zanieczyszczeń, dopuszczone do obrotu na giełdzie
TPA	Third Party Access, zasada polegająca na udostępnieniu przez właściciela bądź operatora infrastruktury sieciowej stronom trzecim w celu dostarczenia towarów/usług klientom strony trzeciej
TWh	terawatogodzina, jednostka wielokrotna jednostki energii elektrycznej w układzie SI - 1 TWh to 10 ⁹ kWh

URE	Urząd Regulacji Energetyki
Ustawa KDT	ustawa z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130 poz. 905 z 2007 r.)
V (wolt)	jednostka potencjału elektrycznego, napięcia elektrycznego i siły elektromotorycznej w układzie SI, $1 V = 1J/1C = (1 kg \times m^2) / (A \times s^3)$
W (wat)	jednostka mocy w układzie SI, $1 W = 1J/1s = 1 kg \times m^2 \times s^{-3}$
WRA	wartość regulacyjna aktywów
Współspalanie	wytwarzanie energii elektrycznej lub ciepła w oparciu o proces wspólnego, jednoczesnego, przeprowadzanego w jednym urządzeniu spalania biomasy lub biogazu z innymi paliwami; część energii wyprodukowanej w powyższy sposób może być uznana za energię wytworzoną w odnawialnym źródle energii
Wysokosprawna kogeneracja	wytwarzanie energii elektrycznej lub mechanicznej i ciepła użytkowego w kogeneracji, które zapewnia oszczędność energii pierwotnej zużywanej w: (i) jednostce kogeneracji w wysokości nie mniejszej niż 10% w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego; lub (ii) jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 1 MW w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego